

СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 82 Год. LXIV

Вторник, 8 јули 2008

Цена на овој број е 250 денари

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

СОДРЖИНА

	Стр.		Стр.
1499. Закон за изменување на Законот за Владата на Република Македонија.....	2	1514. Решение за разрешување од должноста заменик на директорот на Бирото за развој на образованието.....	73
1500. Закон за изменување и дополнување на Законот за организација и работа на органите на државната управа.....	3	1515. Решение за именување заменик на директорот на Бирото за развој на образованието.....	73
1501. Закон за изменување и дополнување на Законот за градење.....	5	1516. Решение за разрешување од должноста член на Управниот одбор на ЈП Службен весник на Република Македонија – Скопје.....	73
1502. Закон за градежното земјиште.....	30	1517. Решение за именување член на Управниот одбор на ЈП Службен весник на Република Македонија – Скопје....	74
1503. Закон за постапување по претставки и предлози.....	42	1518. Решение за разрешување од должноста член на Управниот одбор на Фондот за водите.....	74
1504. Закон за заштита на правата на пациентите.....	47	1519. Решение за именување член на Управниот одбор на Фондот за водите... ..	74
1505. Закон за изменување и дополнување на Законот за здравствено осигурување... ..	68	1520. Решение за разрешување и именување член на Управниот одбор на ЈП за стопанисување со пасиштата-Скопје..	74
1506. Одлука за давање на трајно користење на движни ствари.....	72	1521. Решение за разрешување и именување член на Управниот одбор на Агенцијата за поддршка на претприемништвото.....	74
1507. Одлука за престанок и давање на трајно користење на движна ствар.....	72	1522. Решение за разрешување и именување член на Управниот одбор на ЈП за водоснабдување „Студенчица“– Скопје	75
1508. Решение за разрешување од должноста директор на Агенцијата за поттикнување на развојот на земјоделството-Битола.....	72	1523. Решение за разрешување и именување член на Управниот одбор на Јавното претпријатие за железничка инфраструктура Македонски Железници - Скопје.....	75
1509. Решение за разрешување од должноста директор на Дирекцијата за храна	72		
1510. Решение за разрешување од должноста директор на Државниот пазарен инспекторат.....	72		
1511. Решение за разрешување од должноста директор на Државниот инспекторат за градежништво и урбанизам.....	73		
1512. Решение за разрешување од должноста директор на Управата за извршување на санкциите.....	73		
1513. Решение за именување директор на Бирото за метрологија.....	73		

	Стр.		Стр.
1524. Решение за разрешување и именување член на Управниот одбор на ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа - Винаца.....	75	1534. Решение за разрешување од должноста член на Надзорниот одбор за контрола на материјално – финансиското работење на ЈП за железничка инфраструктура Македонски Железници – Скопје.....	77
1525. Решение за разрешување и именување член на Управниот одбор на ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа – Ресен.....	75	1535. Решение за именување член на Надзорниот одбор за контрола на материјално - финансиското работење на ЈП за железничка инфраструктура Македонски Железници – Скопје.....	77
1526. Решение за разрешување и именување член на Управниот одбор на ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа-Струга.....	75	1536. Решение за разрешување од должноста вршител на должноста директор на Управата за имотно-правни работи	77
1527. Решение за разрешување и именување член на Управниот одбор на ЈУ Меѓуопштински центар за социјална работа – Штип.....	76	1537. Решение за разрешување и именување член на Управниот одбор на Фондот за магистрални и регионални патишта.....	78
1528. Решение за разрешување и именување членови на Надзорниот одбор за контрола на материјално-финансиското работење на ЈП „Стрежево“-Битола	76	1538. Решение за разрешување и именување член на Надзорниот одбор за контрола на материјално-финансиското работење на ЈП за аеродромски услуги „Македонија“-Скопје.....	78
1529. Решение за разрешување и именување член на Надзорниот одбор за контрола на материјално - финансиското работење на ЈП за стопанисување со објектите за спорт во сопственост на Република Македонија.....	76	1539. Решение за разрешување од должноста член на Управниот одбор на Агенцијата за вработување на Република Македонија.....	78
1530. Решение за разрешување од должноста директор на Затвор Скопје.....	76	1540. Решение за одобрување и употреба на учебник по математика за I-во одделение.....	78
1531. Решение за именување директор на Затвор Скопје.....	76	1541. Одлука на Уставниот суд на Република Македонија У. бр. 56/2008 и У.бр. 91/2008 од 25 јуни 2008 година	78
1532. Решение за разрешување и именување член на Управниот одбор на Агенцијата за странски инвестиции на Република Македонија.....	77	1542. Поништување на Одлуката за изменување и дополнување на Буџетот на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување за 2008 година.....	80
1533. Решение за разрешување и именување член на Управниот одбор на Дирекцијата за технолошки индустриски развојни зони.....	77	Огласен дел	1-48

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

1499.

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА
ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ВЛАДАТА
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

Се прогласува Законот за изменување на Законот за Владата на Република Македонија, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 8 јули 2008 година.

Бр. 07-2726/1
8 јули 2008 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

**ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ВЛАДАТА
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

Член 1

Во Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ број 59/2000, 12/2003, 55/2005, 37/2006, 115/2007 и 19/2008), членот 40-г се брише.

Член 2

Во членот 42 зборовите: „Секретаријатот за информатичко општество“ се бришат.

Член 3

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J

**PËR NDRYSHIMIN E LIGJIT PËR
QEVERINË E REPUBLIKËS SË MAQEDONISË**

Neni 1

Në Ligjin për Qeverinë e Republikës së Maqedonisë (“Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë” numër 59/2000, 12/2003, 37/2006, 115/2007 dhe 19/2008), neni 40-g fshihet.

Neni 2
Në nenin 42, fjalët: "Sekretariati për shoqëri informatike" fshihen.

Neni 3
Ky ligj hyn në fuqi më ditën e botimit në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

1500.

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ОРГАНИЗАЦИЈА И РАБОТА НА ОРГАНИТЕ НА ДРЖАВНАТА УПРАВА

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за организација и работа на органите на државната управа,
што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 8 јули 2008 година.

Бр. 07-2727/1
8 јули 2008 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ОРГАНИЗАЦИЈА И РАБОТА НА ОРГАНИТЕ НА ДРЖАВНАТА УПРАВА

Член 1
Во Законот за организација и работа на органите на државната управа ("Службен весник на Република Македонија" број 58/2000 и 44/2002), во членот 5 став (3) во првата заграда по зборот "дирекции" се додава зборот "архив", а во втората заграда по зборот "служба" запирката и зборот "архив" се бришат.

Член 2
Во членот 11 по точката 12 се додава нова точка 13, која гласи:
"13. Министерство за информатичко општество";
Точките 13 и 14 стануваат точки 14 и 15.

Член 3
Во членот 12 став (1) алинејата 4 се брише, а алинејата 5 станува алинеја 4.

Член 4
Во членот 15 алинеја 3 зборовите: "и за цивилната заштита" се бришат.
Алинејата 5 се брише.
Алинеите 6 и 7 стануваат алинеи 5 и 6.

Член 5
Во членот 16 став (1) алинејата 5 се менува и гласи:
"- обезбедувањето на државната граница, контролата на преминување на државната граница, како и определени работи во врска со утврдувањето и решавањето на граничните инциденти и другите повреди на границата";

Член 6
Во членот 17 ставот (3) се менува и гласи:
"Бирото за судски вештачења и Управата за извршување на санкциите имаат својство на правно лице."

Член 7
Во членот 19 став (2) по алинејата 3 се додаваат три нови алинеи 4, 5 и 6, кои гласат:
"- Бирото за јавни набавки,
- Управата за спречување на перење пари финансирање на тероризмот;
- Управата за финансиска полиција";
Алинеите 4 и 5 стануваат алинеи 7 и 8.

Член 8
Во членот 20 став (1) алинеите 7, 14 и 15 се бришат. Во ставот (2) алинеите 1, 5 и 6 се бришат. Алинејата 7 која станува алинеја 4 се менува и гласи:
"- Бирото за метрологија";
Ставот (3) се менува и гласи:
"Бирото за метрологија има својство на правно лице."

Член 9
Во членот 21 по ставот (2) се додава нов став (3), кој гласи:
"(3) Управата за хидрометеоролошки работи има својство на правно лице."

Член 10
Во членот 22 став (2) по алинејата 1 се додава нова алинеја 2, која гласи:
"- Дирекција за храна";
Алинејата 2 станува алинеја 3.

Член 11
По членот 26 се додава нов член 26-а, кој гласи:

"Член 26-а
Министерството за информатичко општество ги врши работите што се однесуваат на:
- обезбедување и раководење со средствата за финансирање на развојот на информатичкото општество;
- евиденција, координација и следење на имплементацијата на прифатените проекти за развој на информатичкото општество во органите на државната управа;
- координација и препораки за имплементација на информационите и комуникациските системи во органите на државната управа;
- креирање и водење на централен регистар и евиденција на расположливиот хардвер, софтвер, телекомуникациона опрема и друга информатичка опрема и лиценци во рамките на органите на државната управа;
- креирање и водење на централна база на податоци достапна на организационите облици за информатика на органите на државната управа;
- креирање на политики и давање препораки и насоки за имплементација на стратешки и оперативни документи за информациски и телекомуникациски технологии;
- организација на оперативна обработка и архивирање на база на податоци и информации во органите на државната управа;
- координирање на активностите кои се извршуваат од страна на организационите облици за информатика во органите на државната управа;
- координирање, управување и развој на интегрирана безбедна информатичка и комуникациска мрежа за потребите на органите на државната управа;
- организирање и координирање на едукација за значењето на развојот на информатичкото општество и користењето на нејзините придобивки во подигањето на јавната свест;
- промовирање на користење на електронски услуги;

- иницирање, следење и воведување на меѓународни стандарди во органите на државната управа во полето на информатиката и телекомуникациите, безбедносни аспекти и развојот на инфраструктурата;

- воспоставување, развој и користење на бази на податоци и нивно меѓусебно поврзување и размена на информации на безбеден начин во органите на државната управа;

- изработка, координирање и следење на реализацијата на плановите за континуирана едукација и усовршување на кадрите во областа за информатика;

- остварување на техничко и технолошка меѓународна соработка;

- координирање и организирање на специјализации, стручно усовршување и обуки врз основа на меѓународни и други спогодби и

- други работи утврдени со закон."

Член 12

Во членот 27 став (2) алинеите 1 и 2 и ставот (3) се бришат.

Член 13

Во членот 28 став (2) алинејата 4 и ставот (3) се бришат.

Член 14

Со денот на влегувањето во сила на овој закон Секретаријатот за информатичко општество продолжува да работи како Министерство за информатичко општество.

Вработените, опремата, документацијата и другите средства од Секретаријатот за информатичко општество се преземаат од Министерството за информатичко општество.

Член 15

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

L I G J PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E LIGJIT PËR ORGANIZIMIN DHE PUNËN E ORGANEVE TË ADMINISTRATËS SHTETËRORE

Neni 1

Në Ligjin për organizimin dhe punën e organeve të administratës shtetërore ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë") numër 58/2000, dhe 44/2002), në nenin 5 në paragrafin (3), në kllapën e parë pas fjalës "drejtori" shtohet fjala "arkiv", ndërsa në kllapën e dytë, pas fjalës "shërbimi" presja dhe fjala "arkiv" fshihen.

Neni 2

Në nenin 11, pas pikës 12, shtohet pikë e re 13 si vijon:
"13. Ministria e Shoqërisë Informatike;"
Pikat 13 dhe 14 bëhen pika 14 dhe 15.

Neni 3

Në nenin 12, paragrafi (2) alineja 4 fshihet, ndërsa alineja 5 bëhet alineja 4.

Neni 4

Në nenin 15, në alinenë 3, fjalët: "dhe për mbrojtjen civile", fshihen.

Alineja 5 fshihet.

Alinetë 6 dhe 7 bëhen aline 5 dhe 6.

Neni 5

Në nenin 16, paragrafi (1) alineja 5 ndryshohet si vijon:
"-sigurimi i kufirit shtetëror, kontrolli i kalimit të kufirit shtetëror, si edhe çështje të caktuara që kanë të bëjnë me përcaktimin dhe zgjidhjen e incidenteve kufitare dhe cenimeve të tjera të kufirit;"

Neni 6

Në nenin 17, paragrafi (3) ndryshohet si vijon:
"(3) Byroja e ekspertizës gjyqësore dhe Drejtoria për zbatimin e sanksioneve kanë cilësinë e personit juridik."

Neni 7

Në nenin 19, në paragrafin (2), pas alinesë 3, shtohen tri alineja të reja 4, 5 dhe 6 si vijon:

"-Byroja për Furnizime Publike;

- Drejtoria për parandalimin e larjes së parave dhe financimin e terorizmit; dhe

- Drejtoria për policinë financiare;"

Alinetë 4 dhe 5 bëhen aline 7 dhe 8.

Neni 8

Në nenin 20, në paragrafin (1), alinetë 7, 14 dhe 15 fshihen.

Në paragrafin (2) alinetë 1, 5 dhe 6 fshihen.

Alineja 7 e cila bëhet alineja 4 ndryshohet si vijon:

"- Byroja për metrologji;"

Paragrafi (3) ndryshon si vijon:

"(3) Byroja për metrologji ka cilësinë e personit juridik."

Neni 9

Në nenin 21, pas paragrafit (2) shtohet paragrafi i ri (3) si vijon:

"(3) Drejtoria e punëve hidrometeorologjike ka cilësinë e personit juridik."

Neni 10

Në nenin 22, paragrafi (2), pas alinesë 1, shtohet alineja e re 2 si vijon:

"-Drejtoria për ushqim;"

Alineja 2, bëhet alineja 3.

Neni 11

Pas nenit 26, shtohet neni i ri 26-a si vijon:

"Neni 26-a

Ministria e Shoqërisë Informatike i kryen punët që kanë të bëjnë me:

- sigurimin dhe administrimin me mjetet për financimin e zhvillimit të shoqërisë informatike;

- evidentimin, koordinimin dhe përcjelljen e implementimit të projekteve të miratuara për zhvillimin e shoqërisë informatike në organet e administratës shtetërore;

- koordinimin dhe rekomandimet për implementimin e sistemeve informative dhe komunikatave në organet e administratës shtetërore;

- krijimin dhe mbajtjen e regjistrit qendror dhe evidentimin e harduerit, softuerit, pajisjes së telekomunikacionit dhe pajisjes tjetër informatike në dispozicion dhe të licencave në kuadër të organeve të administratës shtetërore;

- krijimin dhe mbajtjen e bazës qendrore të të dhënave të arritshme për format organizative informatike të organeve të administratës shtetërore;

- krijimin e politikave dhe dhënen e rekomandimeve dhe drejtimeve për implementimin e dokumenteve strategjike dhe operative për teknologjitë informative dhe të telekomunikacionit;

- organizimin e përpunimit dhe arkivimin operativ në bazë të të dhënave dhe informatave në organet e administratës shtetërore;

- koordinimin e aktiviteteve që kryhen nga ana e formave organizative për informatikë në organet e administratës shtetërore;

- koordinimin, menaxhimin dhe zhvillimin e rrjetit të integruar të sigurt të informatikës dhe komunikimit për nevojat e organeve të administratës shtetërore;

- organizimin dhe koordinimin e edukimit për rëndësinë e zhvillimit të shoqërisë informatike dhe shfrytëzimin e përfitimeve të tij për ngritjen e vetëdijes publike.

- promovimin e shfrytëzimit të shërbimeve elektronike;
- iniciimin, përcjelljen dhe vendosjen e standardeve ndërkombëtare në organet e administratës shtetërore në fushën e informatikës dhe të telekomunikacioneve, aspektet e sigurisë dhe të zhvillimit të infrastrukturës;

- vendosjen, zhvillimin dhe shfrytëzimin e bazave të të dhënave dhe ndërlidhjes së tyre të ndërsjellë dhe këmbimin e informatave në mënyrë të sigurt në organet e administratës shtetërore;

- përpilimin, koordinimin dhe përcjelljen e realizimit të planeve për edukim dhe përkryerje të vazhdueshme të kuadrove në fushën e informatikës;

- realizimin e bashkëpunimit ndërkombëtar teknik dhe teknologjik;

- koordinimin dhe organizimin e specializimeve, ngritjen profesionale dhe trajnimet në bazë të marrëveshjeve ndërkombëtare dhe të tjera, dhe

- kryen punë të tjera të përcaktuara me ligj”.

Neni 12

Në nenin 27, në paragrafin (2) alinetë 1 dhe 2 dhe paragrafi (3) fshihen.

Neni 13

Në nenin 28, në paragrafin (2), alineja 4 dhe paragrafi (3) fshihen.

Neni 14

Me ditën e hyrjes së këtij ligji në fuqi Sekretariati i shoqërisë informatike vazhdon të punojë si Ministri e Shoqërisë Informatike.

Të punësuarit, pajisja, dokumentacioni dhe mjetet tjera të Sekretariatit të shoqërisë informatike i ndërmer Ministria e Shoqërisë Informatike.

Neni 15

Ky ligj hyn në fuqi me ditën e botimit në “Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë”.

1501.

Vrz основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ГРАДЕЊЕ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за градење, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 3 јули 2008 година.

Бр. 07-2690/1
3 јули 2008 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ГРАДЕЊЕ

Член 1

Во Законот за градење (“Службен весник на Република Македонија” број 51/2005), во членот 2 точките 2 и 3 се менуваат и гласат:

„2. Градба е се што настанало со изградба и е поврзано со земјиштето, а претставува физичка, техничко-технолошка и градежна целина заедно со изградените инсталации, односно опрема. Градбата се до нејзиното запишување во јавната книга на недвижности претставува прирасток и припадок на земјиштето;

3. Времен објект е градба поставена на градежно неизградено земјиште заради привремено користење на конечниот статус на градежното земјиште планирано со урбанистички план. Времен објект е и урбана опрема (продажба на билети за јавен превоз, телефонски говорници, продажба на весници, сувенири, цвеќиња, сладолед, автобуски постојки, летни тераси со или без настрешници, слапови на водна површина поврзани со копно, покриени и непокриени шанкови, рекламни паноа, клуни, корпи за отпадоци) која се поставува на градежно изградено земјиште. Времен објект се поставува исклучиво за остварување на јавен интерес утврден со закон;“.

Член 2

Во членот 12 став (1) зборот во заградата зборот “градител” се заменува со зборот “инвеститор”.

Во ставот (3) зборовите: “Законот за облигациони односи” се заменуваат со зборовите: “друг закон”.

Член 3

Во членовите 14 став (1), 17 став (1), 20 став (4), 26 став (3), 29 точка 4, 30 став (1), 34 став (1) точка 1, 39, 40, 42, 44 став (2), 47 став (2), 54, 56, 57 став (1), 59 ставови (1), (2) и (4), 60, 67 став (1), 68 ставови (1), (2), (3) и (5), 74 ставови (1) и (2), 79 ставови (1), (2) и (3), 80, 81, 120 став (1), 121 став (1), 122 став (1), 123 став (3), 129 став (1), насловот пред членот 130 и 137 ставови (1) и (2) зборот “градител” се заменува со зборот “инвеститор”.

Член 4

Членот 13 се менува и гласи:

“(1) Инвеститор е правно или физичко лице кое стекнало право на градење, а во чие име и за чија сметка се гради градбата. Право на градење има: лице сопственик на земјиштето на кое се гради градбата, лице кое стекнало право на долготраен закуп на градежно земјиште, концесионер, носител на правото на службеност заради градба, лице на кое сопственикот на земјиштето или носителот на правото на долготраен закуп на градежното земјиште го пренел правото на градење со правна работа и лице кое врз основа на одлука на државен орган му е признаено правото на сопственост на земјиштето согласно со закон.

(2) Инвеститорот е должен проектирањето, ревизија на проектот, градењето и надзорот над градбата да го довери на лица кои ги исполнуваат условите пропишани со овој закон.“

Член 5

Во членот 14 став (2) во втората реченица по зборот: „надоместокот“ се додаваат зборовите: „во зависност од реално направените трошоци потребни за издавање на истата“.

Во ставот (4) зборот „Комората“ се заменува со зборовите: „Министерството за транспорт и врски“.

Во ставот (5) по зборовите: “на овој член” се додаваат зборовите: “како и надоместокот за добивање на лиценцата”.

Член 6

Членот 15 се менува и гласи:

“(1) Проектант е физичко лице кое за проектирање на градби од членот 50 на овој закон има овластување А и/или овластување Б од членот 32 на овој закон.

(2) Проектантот е одговорен за проектите кои ги изработува во поглед на исполнување на сите барања за градбата во зависност од нејзината намена и нејзината усогласеност со издаденото решение за локациски услови и стандардите и нормативите за проектирање.

(3) Проектантот од ставот (1) на овој член може да врши работи на проектирање во правно лице регистрирано во Централниот регистар за дејност проектирање и кое поседува соодветна лиценца за проектирање (во натамошниот текст: проектна организација).

(4) Проектна организација за проектирање на градби од прва и втора категорија од членот 50 на овој закон треба да има лиценца А, а за градби од трета, четврта и петта категорија лиценца Б.

(5) Лиценците од ставот (4) на овој член ги издава Министерството за транспорт и врски и за издадените лиценци води регистар. Лиценцата не се пренесува.

(6) Проектирање на градби од членот 62 на овој закон, може да врши проектна организација која е регистрирана во Централниот регистар на Република Македонија за изведување на градежни и градежно-занаетчиски работи.

(7) За добивање на лиценците од ставот (4) на овој член проектната организација плаќа надоместок. Надоместокот за лиценца А изнесува 1.000 евра во денарска противвредност, а за лиценца Б 500 евра во денарска противвредност.

(8) Средствата остварени од надоместокот за добивање на лиценци А и Б од проектните организации се приход на Буџетот на Република Македонија.

(9) Важноста на лиценците од ставот (4) на овој член изнесува седум години, со можност за нивно продолжување за уште седум години во постапка иста како и за добивање на лиценца, освен надоместокот кој се плаќа еднократно.

(10) Лиценците од ставот (4) на овој член може да се одземат доколку се утврди дека правното лице не исполнува некои од условите пропишани за нивно издавање.

(11) Важноста на лиценците од овој член изнесува седум години, со можност за продолжување за уште седум години во постапка иста како и за добивање на лиценца, освен надоместокот кој се плаќа еднократно.

(12) Проектант може за свои потреби да врши проектирање за станбена куќа за семејно домување без да ги исполнува условите од ставот (3) на овој член.”

Член 7

По членот 15 се додава нов член 15-а, кој гласи:

“Член 15-а

(1) Со барањето за добивање на лиценца А правно лице е должно да достави:

- доказ дека е регистрирано за вршење на соодветната дејност,

- доказ дека има вработено во редовен работен однос, најмалку едно лице кое поседува овластување А од членот 32 на овој закон и

- доказ за висината на осигурување од одговорност за штета која би можело правното лице да ја направи на трети лица.

(2) Со барањето за добивање на лиценца Б правно лице е должно да достави:

- доказ дека е регистрирано за вршење на соодветната дејност,

- доказ дека има вработено во редовен работен однос најмалку едно лице кое поседува овластување Б од членот 32 на овој закон и

- доказ за висината на осигурување од одговорност за штета која би можело правното лице да ја направи на трети лица.“

Член 8

Во членот 17 по ставот (2) се додава нов став (3), кој гласи:

„(3) По исклучок од ставот (2) на овој член не се бара согласност од проектантот доколку со договорот за изработка на проектот инвеститорот и проектантот договориле дека може одделни делови од проектот да се менуваат.“

Ставот (3) станува став (4).

Член 9

Членот 22 се менува и гласи:

“(1) Изведувач е правно или физичко лице кое ја изведува, односно гради градбата или дел од градбата до фазата на градење, врз основа на договор за градење, склучен со инвеститор.

(2) Изведувач на градби од прва категорија од членот 50 на овој закон е правно лице кое е регистрирано во Централниот регистар за изведување на градежни и градежно-занаетчиски работи и кое има лиценца А, издадена од Министерството за транспорт и врски.

(3) Изведувач на градби од втора категорија од членот 50 на овој закон е правно лице кое е регистрирано во Централниот регистар за изведување на градежни и градежно-занаетчиски работи и кое има лиценца Б, издадена од Министерството за транспорт и врски.

(4) Изведувач на градби од трета категорија од членот 50 на овој закон е правно лице кое е регистрирано во Централниот регистар за изведување на градежни и градежно-занаетчиски работи и кое има лиценца Ц, издадена од Министерството за транспорт и врски.

(5) Изведувач на градби од четврта категорија од членот 50 на овој закон е правно лице кое е регистрирано во Централниот регистар за изведување на градежни и градежно-занаетчиски работи и кое има лиценца Д, издадена од Министерството за транспорт и врски.

(6) Изведувач на градби од петта категорија од членот 50 на овој закон е правно лице кое е регистрирано во Централниот регистар за изведување на градежни и градежно-занаетчиски работи и кое има лиценца Е, издадена од Министерството за транспорт и врски.

(7) За изградба на градби од членот 62 на овој закон, изведувач е правно лице регистрирано во Централниот регистар за изведување на градежни и градежно-занаетчиски работи.

(8) За добивање на лиценците од ставовите (2), (3), (4), (5) и (6) на овој член изведувачот е должен да плати соодветен надоместок. Надоместокот на лиценцата од ставот (2) на овој член изнесува 2.000 евра во денарска противвредност, за лиценцата од ставот (3) на овој член 1.500 евра во денарска противвредност за лиценцата од ставот (4) на овој член 1.000 евра во денарска противвредност, за лиценцата од ставот (5) на овој член 500 евра во денарска противвредност и за лиценцата од ставот (6) на овој член 300 евра во денарска противвредност.

(9) Средствата остварени од надоместокот за добивање на лиценца А, Б, Ц, Д и лиценца Е од изведувачите се приход на Буџетот на Република Македонија.

(10) За издадените лиценци од ставовите (1), (2), (3), (4) и (5) на овој член Министерството за транспорт и врски води регистар. Лиценцата не се пренесува.

(11) Важноста на лиценците од овој член изнесува пет години, со можност за продолжување за уште пет години во постапка иста како и за добивање на лиценца.

(12) Начинот за издавање, одземање и продолжување на лиценцата од ставовите (2), (3), (4), (5), (6) и (11) на овој член, формата и содржината на образецот на лиценците и начинот на водењето на регистарот, ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на уредувањето на просторот.”

Член 10

По членот 22 се додава нов член 22-а, кој гласи:

„Член 22-а

(1) Со барањето за добивање на лиценца А и Б од членот 22 на овој закон, правното лице е должно да достави:

- доказ дека е регистрирано за вршење на соодветната дејност,
- референтна листа на изведени градби од членот 50 став (1) точки 1 и 2 на овој закон,
- финансиски бонитет за последните две години и
- доказ дека има вработено во редовен работен однос најмалку десет лица кои поседуваат овластување А од членот 32 на овој закон.

(2) Со барањето за добивање на лиценца Ц од членот 22 на овој закон, правното лице е должно да достави:

- доказ дека е регистрирано за вршење на соодветната дејност,
- референтна листа на изведени градби од членот 50 став (1) точки 3 и 4 на овој закон и
- доказ дека има вработено во редовен работен однос најмалку три лица кои поседуваат овластување Б од членот 32 на овој закон.

(3) Со барањето за добивање на лиценца Д и Е од членот 22 на овој закон, правното лице е должно да достави:

- доказ дека е регистрирано за вршење на соодветната дејност и
- доказ дека има вработено во редовен работен однос најмалку две лица кои поседуваат овластување Б од членот 32 на овој закон.”

Член 11

Членот 28 се менува и гласи:

“(1) Надзорен инженер е физичко лице кое за вршење на надзор над изградбата на градби од членот 50 на овој закон има овластување А и/или овластување Б од членот 32 на овој закон.

(2) Надзорниот инженер од ставот (1) на овој член ги врши работите на надзор над градењето во правно лице регистрирано во Централниот регистар за дејност надзор над градба како вработен и доколку правното лице поседува соодветна лиценца за надзор над градбата.

(3) Правното лице од ставот (2) на овој член за надзор над градби од членот 50 на овој закон треба да има лиценца, и тоа: за градби од прва категорија лиценца А, за градби од втора категорија лиценца Б, за градби од трета категорија лиценца Ц и за градби од четврта и петта категорија лиценца Д.

(4) Со барањето за добивање лиценца А и Б правното лице е должно да достави:

- доказ дека е регистрирано за вршење на соодветната дејност,
- референтна листа на извршен надзор за градби од прва и втора категорија утврдени во членот 50 на овој закон,
- финансиски бонитет за последните две години и
- доказ дека има вработено во редовен работен однос најмалку две лица со овластување А за вршење на надзор.

(5) Со барањето за добивање лиценца Ц правното лице е должно да достави:

- доказ дека е регистрирано за вршење на соодветната дејност,
- референтна листа на извршен надзор за градби од трета категорија утврдени во членот 50 на овој закон и
- доказ дека има вработено во редовен работен однос најмалку две лица со овластување Б за вршење на надзор.

(6) Со барањето за добивање лиценца Д и Е правното лице е должно да достави:

- доказ дека е регистрирано за вршење на соодветната дејност и
- доказ дека има вработено во редовен работен однос најмалку едно лице со овластување Б за вршење на надзор.

(7) Лиценците од ставот (3) на овој член ги издава Министерството за транспорт и врски и за издадените лиценци води регистар. Лиценцата не се пренесува.

(8) За добивање на лиценците од ставот (3) на овој член правното лице е должно да плати соодветен надоместок. Висината на надоместокот во зависност од видот на лиценцата ја утврдува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на уредувањето на просторот и истата не може да биде пониска од 500 евра во денарска противвредност, ниту повисока од 3.000 евра во денарска противвредност.

(9) Средствата остварени од надоместокот за добивање на лиценца А, Б, Ц и Д се приход на Буџетот на Република Македонија.

(10) Важноста на лиценците од ставот (3) на овој член изнесува седум години, со можност за нивно продолжување за уште седум години во постапка иста како и за добивање на лиценца, освен надоместокот кој се плаќа еднократно.

(11) Лиценците од ставот (3) на овој член може да се одземат доколку се утврди дека правното лице не исполнува некои од пропишаните услови за нивно издавање.

(12) Начинот за издавање, одземање и продолжување на лиценците од ставот (3) на овој член, формата и содржината на образецот на лиценците и начинот на водењето на регистарот, ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на уредувањето на просторот.

(13) Надзорен инженер не може да биде лице вработено кај приватно лице кое е издавач или инвеститор на градбата над која се врши надзор ниту пак со нив да биде во деловен однос во врска со градбата за која се врши надзор, во спротивно ова претставува основ на трајно одземање на овластувањето на надзорниот инженер.“

Член 12

Членот 29 се менува и гласи:

“(1) Правното лице што ги врши работите на надзор определува надзорен инженер кој е должен да врши проверка над изградбата и тоа дали истата е во согласност со решението за локациски услови, со проектот и со одобрието за градење. Исто така тој е должен проверката на градбата да ја врши во секоја фаза на градењето и тоа: при обележувањето и нанесувањето на основата на градбата од проектот на самото земјиште предвидено за градење, при извршениот ископ за градење на темели, при секое изградено ниво, односно кај од градбата, при градењето на кровната конструкција, завршните фасадерски и сите занаетчиски работи во и на градбата.

(2) При секоја фаза во текот на градењето на градбата, изведувачот и инвеститорот се должни да му овозможат на надзорниот инженер да изврши проверка, во спротивно надзорниот инженер е овластен и дол-

жен да го извести градежниот инспектор да изврши увид на лице место и заедно да ја утврдат состојбата на градење.

(3) За секоја фаза во текот на градење на градбата надзорниот инженер составува писмен извештај за извршената проверка со оценка за усогласеноста на градбата со проектот и условите за градење. Извештајот надзорниот инженер го доставува до органот надлежен за издавање на одобрението за градење и до надлежниот градежен инспектор.

(4) Доколку надзорниот инженер не достави извештај за одделна фаза на градење, овластувањето привремено му се одзема и во тој период не смее да врши дејност на надзор.

(5) Доколку во периодот на привремено одземање на овластувањето надзорниот инженер преземе дејствија на вршење на надзор на градби, овластувањето му се одзема трајно.

(6) Надзорниот инженер има право на награда за трошоците направени при вршењето на работите на надзор кои ги сноси инвеститорот при секој изготвен извештај. Висината на наградата ја определува Комората од членот 88 на овој закон по тарифник на кој претходна согласност дава органот на државната управа надлежен за вршење на работите за уредувањето на просторот. Висината на наградата зависи од времето потребно за извршување на работите на надзор и вредноста на градбата на која се врши надзор.“

Член 13

Во членот 30 став (1) зборовите: „градителот е должен“ се заменуваат со зборовите: „правното лице за вршење на работите на надзор е должно“.

По ставот (3) се додава нов став (4), кој гласи:

“(4) Главниот надзорен инженер од ставот (1) на овој член, го изготвува завршниот извештај од членот 74 став (2) алинеја 4 на овој закон.”

Член 14

Насловот пред членот 31 се менува и гласи: „б. Странски физички и правни лица“.

Членот 31 се менува и гласи:

„(1) Работите на проектирање и изведување на градежни работи пропишани со овој закон можат да ги вршат и странски правни лица регистрирани за вршење на тие работи во државата во која им се наоѓа седиштето, доколку се избрани на тендер согласно со прописите за јавните набавки.

(2) Странски архитект или инженер со овластување од друга држава може да врши работи на проектирање и изведување на градби во Република Македонија под услови на реципроцитет и тоа овластување да биде потврдено од Комората од членот 88 на овој закон, доколку ги познава законските прописи и други прописи на Република Македонија од областа на градењето.

(3) Странски архитект или инженер ќе ги врши работите од ставот (2) на овој член врз основа на договор со лице регистрирано во Централниот регистар на Република Македонија за вршење на работите од ставот (2) на овој член.”

Член 15

Членот 32 се менува и гласи:

“(1) Работите на изработка на проектна документација како одговорен проектант, на ревизија на проектна документација и на надзор над изведувањето на градбите може да ги врши физичко лице со овластување за вршење на овие работи, издадено од Комората. За градби од прва и втора категорија утврдени во членот 50 на овој закон се добива овластување А, а за градби од трета, четврта и петта категорија овластување Б.

(2) Со барањето за добивање на овластување А за изработка на проектна документација потребно е да се достави:

- доказ дека има завршено високо образование од соодветната струка,
- доказ дека има најмалку пет години работно искуство во вршењето на изработка на проектна документација од соодветната област и
- референтна листа за извршените работи на изработка на проектна документација.

(3) Со барањето за добивање на овластување Б за изработка на проектна документација потребно е да се достави:

- доказ дека има завршено високо образование од соодветната струка,
- доказ дека има најмалку две години работно искуство во вршењето на изработка на проектна документација од соодветната област и
- референтна листа за учество во вршење на работи за изработка на проектна документација.

(4) Со барањето за добивање на овластување А за ревизија на проектна документација потребно е да се достави:

- доказ дека има завршено високо образование од соодветната струка,
- доказ дека има најмалку седум години работно искуство во вршењето на ревизија на проектна документација од соодветната област и
- референтна листа за извршена ревизија на проектна документација од соодветната област.

(5) Со барањето за добивање на овластување Б за ревизија на проектна документација потребно е да се достави:

- доказ дека има завршено високо образование од соодветната струка,
- доказ дека има најмалку четири години работно искуство во вршењето на ревизија на проектна документација од соодветната област и
- референтна листа за учество во вршење на работи на ревизија на проектна документација од соодветната област.

(6) Со барањето за добивање на овластување А за вршење на надзор над изведувањето на градби потребно е да се достави:

- доказ дека има завршено високо образование од соодветната струка,
- доказ дека има најмалку седум години работно искуство во вршењето на надзор над изведување на градби и
- референтна листа за извршени работи на надзор од соодветната област.

(7) Со барањето за добивање на овластување Б за вршење на надзор над изведувањето на градби потребно е да се достави:

- доказ дека има завршено високо образование од соодветната струка,
- доказ дека има најмалку четири години работно искуство во вршење на работи на надзор од соодветната област и
- референтна листа за учество во вршење на надзор од соодветната област.

(8) За издавање на овластувањата од ставот (1) на овој член се плаќа надоместок, согласно со ценовникот за јавни услуги од членот 95 став (1) точка 7 на овој закон.

(9) Средствата остварени од надоместокот за добивање на овластувањата на овој член се приход на Комората на овластени архитекти и овластени инженери и истите се уплатуваат на сметка на Комората на овластени архитекти и овластени инженери.

(10) За издадените овластувања од ставот (1) на овој член Комората на овластени архитекти и овластени инженери води регистар.

(11) Овластувањата од овој член се издаваат за период од пет години со можност за нивно продолжување.

(12) Овластувањата од ставот (1) на овој член може да се одземат доколку се утврди дека лицето не ги исполнило некои од пропишаните услови за нивно добивање.

(13) Начинот и критериумите за издавање, продолжување и одземање на овластувањата од овој член, формата и содржината на образецот на овластувањата, начинот на водењето на регистарот, ги пропишува менистерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на уредувањето на просторот.”

Член 16

Во членот 33 став (2) по точката 1 се додава нова точка 2, која гласи:

“2) проект за подготвителни работи;”.

Точките 2, 3, 4 и 5 стануваат точки 3, 4, 5 и 6.

Во ставот (3) точка 2 во заградата по зборот “статика” се додаваат зборовите: “со сеизмика”.

Член 17

По членот 35 се додава нов член 35-а, кој гласи:

“Член 35-а

Проектот за подготвителни работи во зависност од сложеноста и техничката структура на градбата содржи:

- текстуален дел кој содржи: опис на локацијата и начинот на снабдувањето на градилиштето со електрична енергија и вода, начинот на одведувањето на отпадните и загадени води од локалитетот на градилиштето, начинот на приклучувањето на градилиштето на постојните сообраќајници и начинот на третман на градежниот отпад (градежен шут) произведен на самото градилиште и

- графички прилог кој содржи: шема на организација на градилиштето и начинот на приклучувањето на градилиштето на постојните сообраќајници.“

Член 18

Во членот 36 точката на крајот на реченицата се брише и се додаваат зборовите: „и истиот се изработува врз основа на идејниот проект и врз основа на издаденото решение за локациски услови”.

Член 19

Во членот 39 по зборовите: „архитектонскиот проект“ запирката се заменува со точка, а зборовите: „на товар на градителот“ се бришат.

Член 20

Во членот 43 по ставот (1) се додава нов став (2), кој гласи:

“(2) Во случај кога градбата е изградена во согласност со основниот проект (без измени), основниот проект истовремено претставува и проект на изведената состојба.”

Член 21

Во членот 45 став (1) по зборот “хартија” се додаваат зборовите: “во А-4 формат”.

Ставот (2) се менува и гласи:

„Проектната документација заедно со одобрението за градење е документација од трајна вредност. Надлежниот орган од членот 51 на овој закон, инвеститорот, односно неговиот правен следбеник истата ја чува согласно со закон.“

Член 22

Во членот 49 став (1) зборовите: “конечно и извршено” се заменуваат со зборот „правосилно“.

По ставот (2) се додаваат два нови става (3) и (4), кои гласат:

„(3) Градбите и деловите од градби изградени без одобрение за градење се бесправни градби. Деловите од градбата изградени спротивно на заверениот проект и одобрението за градење се основ за ништовност на одобрението за градење.

(4) Надлежниот орган што го издал одобрението за градба донесува акт за ништовност врз основа на акт од надлежниот инспектор, кој се доставува до органот надлежен за водење на јавната книга за запишување на правата на недвижностите.”

Член 23

Членот 50 се менува и гласи:

“(1) Градбите според видот, нивната специфичност, намена, сложеност на конструктивниот систем и техничко-технолошките услови се определуваат во категорији, и тоа:

1. Градби од прва категорија се: нуклеарни електрани, термоцентрали и хидроцентрали со капацитет над 10 МВ, далноводи со напонско ниво над 110 КВ, нафтоводи, продуктоводи, магистрални гасоводи, автопатишта и магистрални патишта со објектите во заштитната зона до влезот и од излезот на населеното место, главни железнички пруги, аеродроми, објекти и градби во кои постојат инсталации за складирање и отстранување на опасен отпад, објекти и градби во кои постојат инсталации за складирање и отстранување на отпад, центри за истражување, брани со акумулации и индустриски градби во чиј технолошки процес се појавува опасен отпад (хемиска индустрија, производство на метали и метали, коксари, производство на целулоза, оловни акумулатори, пестициди, бои и лакови, азбест и азбестни производи, цемент, вар, дрвен јаглен, стакло и стаклена волна, производство на кожа, производство на барут и експлозивна муниција);

2. Градби од втора категорија се: градби наменети за вршење на функциите на државата, градби на дипломатски и конзуларни претставништва, организации и специјализирани агенции на ОН и Советот на Европа, градби од државен интерес за кои Владата на РМ има склучено меѓудржавен договор кој ја обврзува Република Македонија, градби наменети за технолошко-индустриски развојни зони, градби наменети за високото образование, градби наменети за терцијарна здравствена заштита, градби наменети за ветеринарна заштита, градби во функција на одбраната и заштитата, опсерватории, национални установи од областа на културата, телекомуникациски центри за прием на сателитски сигнали, електронски комуникациски мрежи и средства кои покриваат територија на две или повеќе општини, регионални патишта со објектите во заштитната зона до влезот и од излезот на населеното место, гранични премини, објекти во технолошки индустриски развојни зони основани од Владата на Република Македонија, термоцентрали и хидроцентрали со капацитет од 1-10 МВ, ветерници за производство на електрична енергија - системи со капацитет поголем од 1 МВ, далноводи со напонско ниво од 35 - 110 кВ, трафостаници над 35 кВ, жичари, главна градска гасоводна мрежа, регионални водоснабдителни и канализациони системи со системи за пречиштување, регионални депонии, градби предвидени на две или повеќе општини, градби во кои постојат инсталации за производство на енергија (топлинска енергија) и езерски и речни пристаништа и објекти за потреби на агроберзи;

3. Градби од трета категорија се: градби наменети за основно и средно образование, градби за социјална заштита, градби наменети за спортски дејности (отворени и затворени објекти - сали), градби од областа на културата, градби од верски карактер, градби наменети за примарна и секундарна здравствена заштита, стопанска градба, објекти во технолошко индустриски развојни зони основани од домашни или странски правни лица, угостителска градба со висина над три нивоа, деловна, деловно-станбена и станбена градба со висина над три нивоа, локални патишта и улици, локални железнички и трамвајски пруги, електронски комуникациски мрежи и средства од локален карактер кои покриваат подрачје на една општина, термоцентрали и хидроцентрали со капацитет до 1 МВ, ветерници ветерници за производство на електрична енергија - системи со капацитет до 1 МВ, далноводи со напонско ниво од 10 - 35 кВ, ски-лифтови, секундарна градска гасоводна мрежа, водоснабдителни и канализациони системи со системи за пречистување за потребите на општината градби кои се во функција на заштита и промоција на природното наследство (информативни центри, објекти за рекреативна, научно-истражувачка и воспитно - образовна намена и слично) и депонии за интерен отпад;

4. Градби од четврта категорија се: деловна, деловно-станбена и станбена зграда и семејна станбена куќа со висина до три нивоа, угостителска градба со висина до три нивоа, градби за малото стопанство за производство и услуги, далекуводи со напонско ниво до 10 кВ, трансостаници до 10 кВ, градби за паркирање на возила во повеќе нивоа - катни гаражи, отворени и затворени зелени и сточни пазари, фарми за одгледување на живина и добиток, зоолошки градини, кланици и кафилирии и

5. Градби од петта категорија се: меморијални споменици и спомен обележја, приземна стопанска градба во селски стопански двор, стакленици, монтажни градби и киосци, игралишта за деца, градби за спортски игри и рекреација и базени во ниво на теренот, паркови, јавни паркиралишта и потпорни сидови и огради.”

Член 24

Членот 52 се менува и гласи:

„(1) Постапката за издавање на одобрение за градење се води согласно со одредбите на Законот за општата управна постапка, доколку со овој закон поинаку не е уредено.

(2) За добивање на одобрение за градење инвеститорот поднесува писмено барање до надлежниот орган од членот 51 на овој закон.

(3) Со барањето од ставот (2) на овој член се поднесува и:

1) решение за локациски услови кое е извршно во управна постапка, со урбанистички или идеен проект согласно со Законот за просторно и урбанистичко планирање;

2) комплетен основен проект во најмалку два примерока и потребен број на примероци од посебните елаборати и фази на проектот заради добивање на соодветните согласности, со извршена ревизија и изјава на проектантот и ревидентот заверена од нотар, со која се потврдува дека проектот е изработен согласно со решението за локациски услови и изводот од урбанистичкиот план, односно дека не отстапува од условите за градење предвидени со урбанистичкиот план кој е во примена во моментот на изработка на проектот;

3) писмен извештај и согласност за нострификација ако проектот е изработен во странство;

4) одобрена студија за оцена на влијанијата на проектот врз животната средина од органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина за градби утврдени со Законот за заштита на животната средина и

5) договор склучен со правното лице за вршење надзор над изградбата со определен главен надзорен инженер (број на неговото овластување со копие од овластувањето) и копија на лиценца на правното лице за вршење на надзор.

(4) Надлежниот орган од членот 51 на овој закон по службена должност врз основа на документацијата од ставот (3) точки 1 и 2 на овој член и увид на лице место дава акт за регулациона, градежна и нивелациона линија со определување на површина за изградба и врши проверка на основниот проект со потпис од овластено лице и печат и го доставува до органите на општините, односно општините од подрачјето на градот Скопје и градот Скопје, надлежни за утврдување на надоместок за уредување на градежно земјиште. Инвеститорот надоместокот за уредување на градежно земјиште го плаќа во текот на постапката на издавање на одобрение за градење. Без платен надоместок органот не може да издаде одобрение за градење.

(5) Врз основа на документацијата од ставот (3) точка 2 на овој член надлежниот орган од членот 51 на овој закон по службена должност прибавува согласности или мислења за усогласеноста на документацијата со посебните услови содржани во решението за локациски услови, стандардите и нормативите за проектирање и одредбите на посебните закони, од други органи.

(6) Органите од ставот (5) на овој член се должни најдоцна во рок од пет работни дена да ја достават согласноста или мислењето до надлежниот орган од членот 51 на овој закон. Доколку во овој рок не ги достават согласностите или мислењата, односно не го одбијат или отфрлат барањето за издавање на согласност ќе се смета дека истите се издадени, а органот е должен да издаде одобрение за градење. Согласностите и мислењата инвеститорот мора да ги обезбеди до започнување на постапката за издавање на одобрение за употреба на објектот.

(7) Формата и содржината на барањето од ставот (2) на овој член и образецот на актот од ставот (4) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

(8) Одобрението за градење се издава во рок од пет работни дена од денот на прибирањето на комплетната документација.

(9) По правосилноста на одобрението за градење органот кој го издал, доставува примерок од истото до надлежниот орган за водење на јавната книга за запишување на правата на недвижностите заради прилежување во јавната книга во која е запишано правото врз земјиштето, односно во интабулационите книги каде не се воведени јавни книги. Во прилежката се наведува број и датум на издавањето на одобрението за градење, на кого е издадено одобрението, број на заверениот проект, од кого е изработен проектот и лицето што ќе врши надзор со број на овластувањето на надзорниот инженер.

(10) Кога одобрението за градење се издава на повеќе инвеститори во одобрението се наведуваат сите инвеститори, врз основа на правно дело за уредување на меѓусебните права и обврски за градба, заверено од нотар.

(11) Одредбите од овој закон се однесуваат и на постапката за издавање на одобрение за градење на странски држави за потребите на нивните дипломатско - конзуларни претставништва, доколку со меѓународен договор поинаку не е уредено.“

Член 25

Во членот 53 по ставот (1) се додаваат два нови става (2) и (3), кои гласат:

„(2) Одобрението за градење се издава на инвеститорот во кое се наведува и името на изведувачот. Односите меѓу изведувачот и инвеститорот се уредуваат со договор за градење согласно со одредбите од Законот за облигационите односи.

(3) Органот надлежен за издавање на одобрението за градење не смее да издаде одобрение за градење се додека инвеститорот не определи надзорен инженер од редот на овластени надзорни инженери, во спротивно ова е основ за огласување за ништовно на одобрението за градење.“

Ставовите (2) и (3) стануваат ставови (4) и (5).

Член 26

Во членот 54 став (1) точката на крајот од реченицата се брише и се додаваат зборовите: “врз основа на посебен елаборат за начинот на отстранување на постојната градба, во која ќе бидат дадени решенија за третманот на градежниот шут создаден од отстранувањето на порано изградената градба“.

Член 27

Во членот 55 став (1) зборот “градителот” се брише, а по зборот “да” се додава зборот “се”.

Во ставот (2) зборот “градителот” се брише, а по зборот “да” се додава зборот “се”.

По ставот (2) се додава нов став (3), кој гласи:

“(3) Примерок од издаденото одобрение за градење, односно решение со кое се одбива барањето за издавање на одобрение за градење од ставовите (1) и (2) на овој член се доставува и на надлежната градежна инспекција.”

Член 28

Во членот 56 зборовите: “две години” се заменуваат со зборовите: “шест месеца”, а зборот “конечноста” се заменува со зборот “правосилноста”.

По ставот (1) се додава нов став (2), кој гласи:

“(2) Доколку градбата започнала да се гради по истекот на рокот од ставот (1) на овој член, се смета дека градењето е бесправно.”

Член 29

Насловот на точката “4. Одобрение за градење до одреден степен на довршување” пред членот 57 и членот 57 се бришат.

Член 30

Во членот 58 став (1) зборовите: “можат да се направат со писмено барање на градителот за дополнување на дел од основниот проект како анекс на основниот проект” се заменуваат со зборовите: “се одобруваат на писмено барање на инвеститорот со решение, кое е составен дел на издаденото одобрение за градење”.

Во ставот (2) по зборот “барањето” се додаваат зборовите: “со решение”.

Во ставот (3) по зборовите “се приложуваат” се додаваат зборовите: “анекс на основниот проект и”.

По ставот (5) се додаваат три нови става (6), (7) и (8), кои гласат:

“(6) Примерок од решението од ставовите (1) и (2) на овој член се доставува и на надлежната градежна инспекција.

(7) Против решението од ставовите (1) и (2) на овој член може да се изјави жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на решението до надлежниот орган за одлучување по жалба од членот 55 ставови (1) и (2) на овој закон.

(8) Формата и содржината на барањето и образецот на решението од ставот (1) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.“

Член 31

Членот 59 се менува и гласи:

“(1) Доколку во текот на градењето се смени инвеститорот, за настанатата промена новиот инвеститор е должен во рок од 15 дена од настанатата промена да го известат органот надлежен за издавање на одобрението за градење и со известувањето да достави доказ дека има статус на инвеститор. На новиот инвеститор со решение ќе му се признае статус на инвеститор на градба, само доколку со преземањето на правата за градење ги преземе и правата и обврските кои претходниот инвеститор ги имал спрема овластените субјекти во градењето (проектантот, управителот, ревидентот и надзорниот инженер) во спротивно по изградбата нема да му се издаде одобрение за употреба на градбата на негово име.

(2) Промените во актите кои се издаваат од надлежните органи во врска со градењето настанати заради промените во правните односи на учесниците во градењето и тоа во врска со стекнувањето на права на градба, сопственост на градба и преземањето на правата и обврските од инвеститорот се вршат само врз основа на потврдени правни работи или конечни акти на државни органи, подобни за запишување на права врз недвижности во јавната книга на недвижностите, со прибележување.

(3) Со промена на инвеститорот, органот надлежен за издавање на одобрение за градење е должен веднаш актот со кој е извршена промена на одобрението за градење да го достави до надлежниот орган за запишување на правата на недвижности заради прибележување на промената на инвеститорот во јавната книга за запишување на правата на недвижностите, односно во интабулационите книги за подрачја каде не е во примена катастар на недвижности.

(4) Промената на инвеститорот може да се поднесе до издавањето на одобрението на употреба.

(5) Во случаи на промена на инвеститорот, новиот инвеститор нема обврска да го менува решението за локациски услови.

(6) Против решението од ставот (1) на овој член може да се изјави жалба во рок од 15 дена до надлежниот орган за одлучување по жалба од членот 55 ставови (1) и (2) на овој закон.”

Член 32

Во членот 61 став (1) во првата реченица зборовите: “и втора” се заменуваат со зборовите: “до четврта”.

Во втората реченица зборот “Изведувачот” се заменува со зборот “Инвеститорот”, а по зборот “одобрението” се додаваат зборовите: “за прва и втора категорија од членот 50 на овој закон”.

Во ставот (3) зборот “проекти” се заменува со зборовите: “проект за подготвителни работи”.

Во ставот (6) зборот “изведувачот” се заменува со зборот “инвеститорот”.

По ставот (6) се додаваат два нови става (7) и (8), кои гласат:

“(7) Примерок од издаденото одобрение за подготвителни работи од ставот (1) на овој член, односно решението со кое се одбива барањето за издавање на одобрение за подготвителни работи од ставот (1) на овој член се доставува и на надлежната градежна инспекција.

(8) Против одобрението од ставот (1) на овој член може да се изјави жалба во рок од 15 дена од денот на издавањето на одобрението до надлежниот орган за одлучување по жалба од членот 55 ставови (1) и (2) на овој закон.“

Член 33

Членот 62 се менува и гласи:

„(1) Одобрение за градење не е потребно за одржување, адаптација и реконструкција на градби кои се наоѓаат во простор ограден за потребите на армијата и со кои се овозможува и олеснува движењето до и во градбата на лица со инвалидност.

(2) Одобрение за градење не е потребно и за следниве градби:

- мерни станици за заштита на медиумите на животната средина,

- детски игралишта,

- гробница и споменици на гробни места во рамките на гробиштата утврдени со урбанистички план,

- некатегоризиран пат кој служи за стопанисување со шуми и користење на други природни ресурси одобрени со посебен пропис,

- за проширување на основните капацитети и функционалности на поставената опрема за која е издадено одобрение за градење, а со проширувањето не се менува основната намена, претходните општи услови и конструктивните елементи на градбата и

- за вградување и замена на опрема во градба која е во употреба, согласно со нејзината намена, со нова со различни или исти карактеристики, заради проширување на капацитетот на истата, но со која не се менува намената на градбата и просторијата во која е сместена опремата, ниту се менуваат општите услови за заштита и спасување предвидени со основниот проект на градбата - телекомуникациска опрема, опрема за интерен пренос на говор и слика, опрема во функција на заштита на градбата од крајби, заштита и спасување.“

Член 34

По членот 62 се додава нов член 62-а, кој гласи:

„Член 62-а

(1) Времени објекти и урбана опрема се поставуваат врз основа на микролокациски услови и одобрение издадени од градоначалникот на општината. Микролокациските услови претставуваат извод од графичкиот и текстуалниот дел на Програмата за поставување на временни објекти и урбана опрема.

(2) Програмата од ставот (1) на овој член ја донесува советот на општината на која претходна согласност дава органот на државната управа надлежен за вршење на работите за управување со градежно земјиште.

(3) Општините се должни на почетокот на секоја календарска година да ги објават потребите од определување на локации за поставување на временни објекти и нивно дислоцирање или задржување и во наредниот програмски период.

(4) Доколку општините издадат одобрение за поставување на временни објекти без дадена согласност на Програмата од ставот (1) на овој член, ова ќе претставува основ за одземање на надлежноста за издавање на одобренија за поставување на временни објекти.

(5) Кон барањето за издавање на одобрение за поставување на времен објект и урбана опрема се приложува:

- договор за краткотраен закуп склучен согласно со закон,

- микролокациски услови;

- геодетски елаборат за земјиштето изработен согласно со микролокациските услови,

- идеен проект за поставување на времен објект изработен согласно со микролокациските услови и

- одобрението за поставување на времен објект надлежниот орган го доставува за прилежување во јавната книга за запишување на правата на недвижностите.

(6) Формата и содржината на одобрението и начинот на неговото издавање ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на управувањето со градежното земјиште.

(7) Општините се должни да водат регистар на издадени одобренија за поставување на временни објекти, а формата, содржината и начинот на водење на регистарот ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на управувањето со градежното земјиште.

(8) Одобрение за поставување на временни објекти се издава на лице на кое му е дадено градежно земјиште под краткотраен закуп согласно со Законот за градежното земјиште.

(9) Одобрение за поставување на времен објект на сопствено градежно земјиште се издава само ако во договор потврден како извршна исправа склучен меѓу сопственикот на земјиштето и органот надлежен за издавање на одобрение, сопственикот на земјиштето се обврза дека ќе го отстрани времениот објект кога тоа ќе се побара од него заради потребите за реализација на урбанистичкиот план.

(10) Програмата за поставување на временни објекти за потребите на Република Македонија ја донесува органот на државната управа надлежен за работите на градежното земјиште која мора да е усогласена со барањата на урбанистичките планови.

(11) Одобрение за поставување на времен објект и урбана опрема за потребите на Република Македонија издава министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите на управување со градежно земјиште, врз основа на претходно издадени микролокациски услови за земјиштето.

(12) Урбаната опрема се поставува на отворени јавни површини при што не смее да се наруши основната намена на просторот и безбедноста на сообраќајот.

(13) Со одобрението за поставување на времен објект и урбана опрема се утврдуваат условите, начинот на поставувањето и отстранувањето на времениот објект, односно урбаната опрема. При отстранувањето, сопственикот на објектот, односно опремата нема право на надоместок.

(14) Отстранувањето/дислокацијата на поставен времен објект го врши лицето имател на објектот со истек на рокот определен во одобрението за поставување, односно договорот за краткотраен закуп или договорот за преземена обврска за отстранување кога е поставен на сопствено земјиште. Доколку во рок од три дена по истекот на рокот определен со одобрението лицето не го отстрани/дислоцира времениот објект, надлежниот градежен инспектор на предлог на органот надлежен за издавање на одобрението ќе донесе заклучок за отстранување/ дислоцирање на времениот објект. Против заклучокот е дозволена жалба во рок од три дена од денот на приемот на заклучокот. Жалбата не го одлага извршувањето.“

Член 35

Членот 63 се менува и гласи:

„(1) За изведување на градбите од членот 62 на овој закон инвеститорот поднесува барање и основен проект до надлежниот орган од членот 51 на овој закон кој издава решение со кое се потврдува дека основниот проект е изработен во согласност со важечките прописи, нормативи и стандарди за таков вид на градби.

(2) Формата и содржината на барањето, потребната документација и образецот на решението од ставот (1) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите за уредување на просторот.“

(3) Против решението од ставот (1) на овој член донесено од градоначалник на општина, градоначалник на општините од подрачјето на градот Скопје, односно од градоначалникот на градот Скопје е дозволена жалба до министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите на уредување на просторот.

(4) Против решението од ставот (1) на овој член донесено од министерот кој управува со органот на државната управа надлежен за вршење на работите на уредување на просторот е дозволено поведување на управен спор.“

Член 36

Во членот 73 по ставот (3) се додава нов став (4), кој гласи:

„(4) Одобрението за употреба на објектот се издава на инвеститорот врз основа на:

- доказ од јавната книга за запишување на правата на недвижностите - лист на недвижности со запишано право на сопственост, други стварни права и сите предбелешки и прибелешки,

- доказ за пренесување на права врз градбата на инвеститорот врз основа на договор за заедничка градба или ортаклук потврден од нотар, доколку со договорот не се пренесуваат и правата врз градежното земјиште, заедно со листот на недвижности од јавната книга за земјиштето во кој е прибележано пренесеното право на градење врз основа на договорот за заедничка градба или ортаклук,

- договор за пренесување на правото за долготраен закуп на градежно земјиште со извадок од јавната книга во која е запишана промената на инвеститорот како нов носител на правото на долготраен закуп на градежно земјиште врз основа на договорот за долготраен закуп на градежно земјиште,

- договор за концесија на градежно земјиште заради градење, со извадок од јавната книга дека правото на градење врз основа на концесијата е запишано во корист на инвеститорот, а како товар на земјиштето на кое се гради,

- комунално техничка службеност, врз основа на акт на државен орган, суд или врз основа на договор со сопственикот на земјиштето со доказ за прибелешка на таквата службеност во корист на инвеститорот како носител на правото службеност во јавната книга,

- конечен акт за експропријација на државен орган во постапка за експропријација со кој се предава во владение градежното земјиште на користење на инвеститорот како корисник на експропријацијата и актот со извадок од јавна книга во која е прибелешката на правосилното решение за експропријација и дека е во тек вонпроцесна постапка за определување на надоместок за експроприраниот имот и

- извадок од Јавната книга со запишана хипотека и договор за хипотека во корист на инвеститорот како хипотекарен доверител ако во договорот за хипотека е дадена согласност од сопственикот на земјиштето како заложен должник за градба на објект, а врз основа на налог од извршител.“

Во ставовите (4) и (5) зборот “градителот” се брише, а по зборот “да” се додава зборот “се”.

Во ставот (6) по зборовите: “за употреба на градба” се додаваат зборовите: “се доставува до надлежната градежна инспекција, а за градба”, а по зборот “доставува” се додава сврзникот “и”.

По ставот (7) се додава нов став (8), кој гласи:

“(8) Кога одобрението за градење е издадено на повеќе лица инвеститори, во одобрението за употреба се наведуваат сите лица, а деловите на секој се изразуваат во аликвотни делови (проценти или дропки) врз основа

на одредбите од договорот за уредување на меѓусебните односи и делови во врска со градбата, потврден од нотар, а приложен во постапката за издавање на одобрение за градење.“

Член 37

Членот 74 се менува и гласи:

“(1) Барањето за издавањето на одобрение за употреба го поднесува инвеститорот.

(2) Кон барањето од ставот (1) на овој член инвеститорот поднесува:

- проект на изведена состојба,

- завршен извештај од надзорниот инженер дека градбата е изградена согласно со проектот и одобрението за градење и

- извадок од јавната книга за запишување на правата на недвижностите за последната состојба на запишаните права на градбата (имотен лист), заради утврдување на соодветноста на правниот однос во врска со градбата меѓу инвеститорот и сопственикот на земјиштето.

(3) Кон барањето за издавање на одобрение за употреба за семејна станбена кука и за градби од петта категорија инвеститорот ги приложува доказите од ставот (2) алинеи 1, 2 и 3 на овој член.“

Член 38

Во насловот на точката 2 пред членот 75, членот 75 ставови (1), (3), (4), (5) и (6), членот 76 ставови (1) и (2) и членот 77 на овој закон зборот “прием” се заменува со зборот “преглед”.

Во членот 75 став (3) по зборот „Комората“ точката се заменува со записка и се додаваат зборовите: „а за градби за електронски комуникациски мрежи и средства кои покриваат територија на две или повеќе општини и за електронски комуникациски мрежи и средства од локален карактер, Комисијата е составена од најмалку два члена од Агенцијата за електронски комуникации“.

Ставот (6) се менува и гласи:

“По исклучок од ставот (5) на овој член техничката исправност и квалитетот на вградените материјали за станбена кука за семејно домување ја потврдува со заверена изјава изведувачот за што составува извештај за технички преглед.”

Член 39

Во членот 79 ставовите (2), (3) и (4) се бришат.

Член 40

Во членот 82 ставовите (2) и (3) се бришат.

Член 41

Членот 83 се менува и гласи:

„(1) Објектот се употребува согласно со неговата намена.

(2) По исклучок од ставот (1) на овој член посебен дел од објект, стан или дел од стан може да се пренамени за вршење на деловна дејност по барање на сопственикот и под услови утврдени со закон.

(3) До надлежниот орган од членот 51 на овој закон, инвеститорот, односно сопственикот на објектот со барањето за издавање на одобрение за адаптација, за пренамена или за адаптација со пренамена од ставот (2) на овој член, поднесува и:

- доказ за правото на сопственост,

- согласност на мнозинството сопственици на становите, односно на деловните простории во зградата, односно на влезот во зградата,

- основен проект за предвидената адаптација, пренамена или адаптација со пренамена на дел од објектот во два примероци,

- извод од урбанистичкиот план од членот 49 на Законот за просторно и урбанистичко планирање, со кој се потврдува дека објектот од ставот (2) на овој член е предвиден со важечкиот урбанистички план,

- мислења и согласности предвидени со закон, во зависност од намената и

- доказ за регулиран надоместок за уредување на градежното земјиште.

(4) Постапката за издавање на одобрение за адаптација, пренамена или адаптација со пренамена се спроведува согласно со Законот за општата управна постапка, доколку со овој закон поинаку не е уредено.

(5) Против одобрението за адаптација, пренамена или адаптација со пренамена, односно против решението со кое се одбива барањето за издавање на одобрение за адаптација, пренамена или адаптација со пренамена, издадено од органот на државната управа надлежен за работите од областа на уредувањето на просторот, може да се изјави жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на одобрението, односно решението до Комисијата за решавање на управни работи во втор степен од областа на транспортот и врските и животната средина при Владата на Република Македонија.

(6) Против одобрението за адаптација, пренамена или адаптација со пренамена, односно против решението со кое се одбива барањето за издавање на одобрение за адаптација, пренамена или адаптација со пренамена, издадено од градоначалникот на општината, односно градоначалниците на општините во градот Скопје, може да се изјави жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на одобрението, односно решението, до министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на уредувањето на просторот.

(7) За реконструкција, или реконструкција со пренамена, до надлежниот орган од членот 51 на овој закон, инвеститорот, односно сопственикот на објектот со барањето за издавање на одобрение за реконструкција, или реконструкција со пренамена на објект поднесува:

- доказ за правото на сопственост,
- основен проект за предвидената реконструкција, или реконструкција со пренамена на објектот, со извршена ревизија во два примерока,
- мислења и согласности предвидени со закон, во зависност од намената и

- доказ за регулиран надоместок за уредување на градежно земјиште.

(8) Постапката за издавање на одобрение за реконструкција, или реконструкција со пренамена се спроведува согласно со Законот за општата управна постапка, доколку со овој закон поинаку не е уредено.

(9) Против одобрението за реконструкција, или реконструкција со пренамена, односно против решението со кое се одбива барањето за издавање на одобрение за реконструкција, или реконструкција со пренамена, издадено од органот на државната управа надлежен за работите од областа на уредувањето на просторот, може да се изјави жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на одобрението, односно решението до Комисијата за решавање на управни работи во втор степен од областа на транспортот и врските и животната средина при Владата на Република Македонија.

(10) Против одобрението за реконструкција, или реконструкција со пренамена, односно против решението со кое се одбива барањето за издавање на одобрение за реконструкција, или реконструкција со пренамена, издадено од градоначалникот на општината, односно градоначалниците на општините во градот Скопје, може да се изјави жалба во рок од 15 дена од денот на приемот на одобрението, односно решението до министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на уредувањето на просторот.

(11) Се забранува на градителот да изврши реконструкција на конструктивните елементи на градбата без основен проект, како и на правното лице - изведувач да изведува работи спротивно на основниот проект, со што се нарушува механичката отпорност, стабилноста и сеизмичката заштита на градбата.

(12) Примерок од издадените управни акти од овој член се доставува до градежната инспекција.”

Член 42

Во членот 84 став (2) втората реченица се брише.

Ставот (3) се менува и гласи:

“Управител на одржување може да биде правно лице регистрирано во Централниот регистар. Управител на градби од прва и втора категорија од членот 50 на овој закон е правно лице кое има лиценца А издадена од Министерството за транспорт и врски. Управител на градби од трета категорија од членот 50 на овој закон е правно лице кое има лиценца Б издадена од Министерството за транспорт и врски.

По ставот (3) се додаваат пет нови става (4), (5), (6), (7) и (8), кои гласат:

“(4) За добивање на лиценците од ставот (3) на овој член управителот на одржување е должен да плати соодветен надоместок. Висината на надоместокот во зависност од видот на лиценцата ја утврдува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на уредувањето на просторот, и истата не може да биде пониска од 200 евра во денарска противвредност, ниту повисока од 1.000 евра во денарска противвредност.

(5) Средствата остварени од надоместокот за добивање на лиценците А и Б се приход на Буџетот на Република Македонија.

(6) За издадените лиценци од ставот (3) на овој член Министерството за транспорт и врски води регистар. Лиценцата не се пренесува.

(7) Важноста на лиценците од ставот (3) на овој член изнесува пет години, со можност за продолжување за уште пет години.

(8) Начинот за издавање, одземање и продолжување на лиценцата од ставот (3) на овој член, формата и содржината на образецот на лиценците и начинот на водењето на регистарот, ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на уредувањето на просторот.”

Ставот (4) кој станува став (9) се менува и гласи:

“Со барањето за добивање на лиценци од ставот (3) на овој член правното лице е должно да достави:

- доказ дека е регистрирано за вршење на соодветна дејност,

- референтна листа на изведени градби од членот 50 на овој закон и

- доказ дека има вработени најмалку пет лица со овластување А, односно две лица со овластување Б од членот 32 на овој закон.”

Ставовите 5 и 6 се бришат.

Член 43

Во членот 85 став (4) по зборот “градби” зборовите: “од прва, втора, трета и четврта категорија” се бришат.

Во ставовите (7) и (8) зборот “градителот” се заменува со зборовите “сопственикот на објектот”.

Ставот (9) се брише.

Ставот (10) кој станува став (9) се менува и гласи:

“(9) Начинот и постапката за отстранување на објект или негов дел од ставот (1) на овој член ги пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.”

Член 44

Во членот 86 по зборовите: „сопственикот на објектот“ се додаваат зборовите: „и други заинтересирани лица“.

Член 45

Во членот 87 по ставот (2) се додава нов став (3), кој гласи:

“(3) Трошоците за отстранување на објектот или негов дел и трошоците за расчистување на теренот ги сноси сопственикот на објектот.”

Член 46

Во членот 90 ставовите (3) и (4) се бришат.

Член 47

Во членот 102 став (1) точката 5 се брише.

Член 48

Во членот 114 ставот (1) се менува и гласи:

„Работите на инспекциски надзор над примената на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон ги вршат градежни инспектори на Државниот инспекторат за градежништво и урбанизам (во натамошниот текст: градежни инспектори) и овластени градежни инспектори на општините и на општините во градот Скопје (во натамошниот текст: овластени градежни инспектори).“

Член 49

Во членот 117 став (1) зборовите: “преглед на градба” се заменуваат со зборовите: “надзор на објект”.

Член 50

Во членот 119 став (3) зборовите: “преземање на итни мерки” се бришат.

Член 51

Во членот 120 став (1) алинејата 1 се менува и гласи:

“- изградбата е отпочната со одобрение за градење кое согласно со Законот за општата управна постапка е запрено од извршување,“.

Алинејата 2 се менува и гласи:

“- работите на уредување на градилиштето се вршат без одобрение за подготвителни работи,“.

Член 52

Во членот 121 став (1) алинеи 1 и 2 по зборовите: “се гради” се додаваат зборовите: “или е изградена”.

По алинејата 2 се додава нова алинеја 3, која гласи:

“- доколку изградбата не се усогласи со одредбите на овој закон по истекот на рокот за усогласување даден во решението за прекинување на градбата, за градбата со фазата утврдена при донесување на решението за прекинување на градбата,“.

Алинеите 3, 4 и 5 стануваат алинеи 4, 5 и 6.

По алинејата 6 се додава нова алинеја 7, која гласи:

“- изградбата се изведува со одобрение за градење кое не е правосилно во управната постапка.“

Член 53

Во членот 122 став (1) се додава нова алинеја 3, која гласи:

“- отстранување на времениот објект поставен на градежно земјиште со акт на надлежен орган, заради реализација на урбанистичкиот план,“.

По ставот (1) се додава нов став (2), кој гласи:

“(2) Жалбата изјавена против решението од ставот (1) на овој член не го одлага извршувањето на решението.“

Член 54

По членот 124 се додаваат три нови члена 124-а, 124-б и 124-в, кои гласат:

„Член 124-а

(1) Во решението од членот 124 на овој закон градежниот инспектор, односно овластениот градежен инспектор кога ќе утврди дека градбата се гради без одобрение за градење или спротивно на одобрението за градење може да изрече забрана за отуѓување, оптоварување и располагање со земјиштето и градбата.

(2) Решението од ставот (1) на овој член се доставува до надлежниот орган за водење на јавната книга за запишување на правата на недвижностите по што Републиката за објектите од прва и втора категорија, односно општината за објекти од трета, четврта и петта категорија се стекнува со заложно право на земјиштето и на градбата, односно на деловите кои се изградени согласно со одобрението за градење.

(3) Со решението од ставот (1) на овој член истовремено се определува и задолжување за плаќање на пенали во износ од 3% месечно од пазарната вредност што за иста или слична недвижност се пресметува од страна на надлежниот орган за пресметување на даноците, сметано од денот на конечност на решението до денот на исполнување на обврската. Пазарната вредност се определува според известнието од органот надлежен за утврдување на даноците на имот. Со запишување на заложното право и изрекувањето на пеналите се одлага спроведувањето на присилното извршување на решението во рок не подолг од три години од донесувањето, определено од инспекторот.

(4) Доколку и по истекот на три години од конечност на решението од ставот (1) на овој член обврзникот не ја исполни обврската за уривање определена во истото и/или не ги плати пеналите со трошоците на Републиката за објектите од прва и втора категорија, а општините за објекти од трета, четврта и петта категорија, ќе пристапи кон присилно извршување со стекнување на сопственост на земјиштето и на објектот - делот кој е изграден со одобрението за градење доколку таков е затекнат на начин и постапка согласно со овој закон.

(5) Преносот на правото на сопственост на заложеното земјиште и објектот - делот кој е изграден се врши со упис на промената во јавните книги врз основа на заклучокот за извршување на инспекторот откако претходно се утврди обемот на исполнување на обврските. Заклучокот за извршување претставува и основ за промена на инвеститорот во одобрението за градење и одобрението за употреба во однос на делот од објектот кој е изграден со одобрението за градење, а е затекнат при извршувањето.

(6) Против заклучокот од ставот (5) на овој член е дозволена посебна жалба која не го одлага присилното извршување.

(7) По спроведеното извршување со исполнување на обврската од решението и плаќањето на пеналите престанува заложното право и претставува основ за бришење во Јавната книга на недвижностите.

Член 124-б

(1) Во решението од членот 124 на овој закон градежниот инспектор, односно овластениот градежен инспектор покрај определените мерки од членот 124-а може да изрече забрана за градење и користење на објектот со затворање на градилиштето.

(2) Забраната за градење и користење се огласува на огласна табла на органот кој ја води постапката и се објавува најмалку во два дневни весника и во еден на јазиците на припадниците на етничките заедници и се доставува за прибележување до органот надлежен за водење на јавната книга за запишување на правата на недвижностите во соодветната општина.

(3) Со изрекувањето на забраната изведувачот, односно имателот на објектот е обврзан да го затвори градилиштето и пристапот во објектот на начин опре-

делен од инспекторот во спротивно решението е основ за извршување на дејствие кое може да го изврши само должникот во постапка пред извршител согласно со Законот за извршување како и извршување заради испразнување на недвижност, ствари и лица кои ќе се затекнат во постапката на присилно извршување по решението на градежниот инспектор, односно овластениот градежен инспектор, или извршување заради исполнување на дејствие кое може да го исполни трето лице наместо должникот. За пристапување кон присилно извршување инспекторот донесува заклучок за пристапување кон извршување против кој е дозволена посебна жалба. Жалбата не го одлага извршувањето на заклучокот. Решението на инспекторот е извршна исправа.

(4) Со решението од ставот (1) на овој член истовремено се определува и задолжување за плаќање на пенали во износ од 3% месечно од пазарната вредност што за иста или слична недвижност ја пресметува органот надлежен за утврдување на даноците на имот, сметано од денот на конечноста на решението до денот на исполнувањето на обврската. Пазарната вредност се определува според известieto од органот надлежен за пресметување на данок на промет на недвижности. Со донесувањето на решението од овој член спроведувањето на присилно извршување на истото се врши во рок кој не може да биде подолг од три години од донесувањето на решението, определен од инспекторот.

(5) Делот од решенијата од овој член и од членот 124-а во кој се определува обврската за плаќање на пенали претставува извршна исправа и претставува основ за намиравање во постапка и на начин согласно со Законот за извршување.

Член 124-в

Решението на градежниот инспектор особено мора да содржи:

- број и датум на донесување,
- ознака од дневникот на градежниот инспектор,
- податоци за градителот, инвеститорот, изведувачот и имателот на градбата,
- опис и категорија на градбата, односно делот од градбата кој не се гради согласно со одобрението за градење, проектот и решението за локациски услови,
- број, датум и органот кој го издал одобрението за градење доколку такво е издадено,
- описни и просторни податоци за земјиштето на кое се гради (Кп. КО, површина и правен статус), со наведување на правниот основ со кој се регулираат односите меѓу сопственикот на земјиштето, изведувачот и инвеститорот,
- рок и упатување за отстранување на неправилностите,
- приказ на запишаните права во Јавната книга до моментот на донесување на решението,
- налог за запишување на заложно право во Јавната книга,
- налог во врска со објавувањето на решението на огласна табла и дневни весници,
- изрекување на забрана од членот 124-а или на забрана од членот 124-б на овој закон,
- определување на висината на трошоците за отстранување на градбата, односно на деловите кои се градат без одобрение за градење и определување на пенали за секој ден задоцнување,
- образложение и
- правна поука и други податоци согласно со закон.“

Член 55

По членот 126 се додаваат два нови члена 126-а и 126-б, кои гласат:

“Член 126-а

(1) Доколку градежниот инспектор утврди дека овластениот градежен инспектор не ги врши работите за кои е овластен согласно со овој закон, должен е веднаш да поднесе писмен предлог до градоначалникот на општината за преземање на работите во име и за сметка на општината.

(2) Вршењето на одземените работи од овластениот градежен инспектор, градежниот инспектор ги врши до нивно извршување.

(3) За извршените работи од ставот (2) на овој член градежниот инспектор ќе го извести органот на државната управа надлежен за работите од областа на финансиите.

Член 126-б

Доколку при вршење на инспекцискиот надзор, инспекторите од членот 114 на овој закон утврдат дека управните акти издадени врз основа на овој закон се во спротивност со овој закон, должни се да поднесат писмен предлог со записник за констатираната состојба за поништување на тие управни акти до надлежниот втростепен орган.“

Член 56

Во членот 128 по ставот (5) се додава нов став (6), кој гласи:

„(6) Органот надлежен за вршење на работите од областа на финансиите по добиеното известување од ставот (5) на овој член, приходите на општината, односно на општините од подрачјето на градот Скопје по основ на надоместок за уредување на градежно земјиште и надоместок за изработка на урбанистички планови, за периодот утврден во известувањето, ги пренасочува на сметка на органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.“

Член 57

Во насловот на Главата XI зборот “Казнени“ се заменува со зборот „Прекршочни“.

Член 58

Членот 129 се брише.

Член 59

Во членот 130 став (1) воведната реченица се менува и гласи: “Глоба во износ од 1.500 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице, ако:”.

Ставот (2) се менува и гласи:

“Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице, ако:”.

Ставот (3) се менува и гласи:

“Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок од ставовите (1) и (2) на овој член и на одговорното лице во правното лице:”.

Ставот (4) се менува и гласи:

“Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок од ставовите (1) и (2) на овој член и на физичко лице.”

Член 60

Во членот 131 став (1) зборовите: “Со парична казна во износ од 100.000 до 300.000 денари ќе се казни за прекршок” се заменуваат со зборовите: “Глоба во износ од 2.000 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на”.

Ставот (2) се менува и гласи:

“Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок од ставот (1) на овој член и на одговорното лице во правното лице.”

Член 61

Членот 132 се менува и гласи:

“Глоба во износ од 1.000 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на проектант, ако:

- проектот го изработило лице без овластување (член 15 став (1)) и
- проектот не ги исполнува основните барања на градбата и не е во согласност со решението за локациски услови (член 15 став (2)).”

Член 62

Во членот 133 став (1) воведната реченица се менува и гласи: “Глоба во износ од 1.000 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на ревидент, ако:”.

Член 63

Во членот 134 став (1) воведната реченица се менува и гласи: “Глоба во износ од 2.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице изведувач, ако:”.

Во точката 8 зборовите во заградата: “член 69 став (1) и (3)” се заменуваат со зборовите: “(член 69)”.

Ставовите (2), (3) и (4) се менуваат и гласат:

“(2) Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок од ставот (1) на овој член и на одговорното лице во правното лице.

(3) Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок од ставот (1) на овој член и на физичко лице изведувач.

(4) Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок од ставот (1) точки 1, 3, 4, 5 и 6 на овој член, на главен инженер, раководен инженер и инженер за одделни видови работи на градилиштето.”

Член 64

Членот 135 се менува и гласи:

“(1) Глоба во износ од 3.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице кое врши работи на надзор без лиценца (член 28-а) или не именува надзорен инженер (член 30).

(2) Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок од ставот (1) на овој член и на одговорното лице во правното лице.”

Член 65

Во членот 136 став (1) воведната реченица се менува и гласи: “Глоба во износ од 1.000 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на надзорен инженер, односно главен надзорен инженер, ако:”.

Член 66

Членот 137 се менува и гласи:

“(1) Глоба во износ од 800 до 1.200 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице инвеститор и правно лице изведувач ако продолжат со изградбата и изведување на одделни работи по затворањето на градилиштето (член 123 став (1)).

(2) Глоба во износ од 200 до 400 евра во денарска противвредност ќе им се изрече за прекршок на учесниците во изградбата, ако го попречуваат инспекцискиот надзор или не овозможат увид во документацијата (член 118).”

Член 67

Во членот 138 став (1) воведната реченица се менува и гласи: “Глоба во износ од 1.000 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правно лице сопственик на објект, ако:”.

Ставот (2) се менува и гласи:

“Глоба во износ од 300 до 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок од ставот (1) на овој член и на физичко лице сопственик на објект.”

Член 68

По членот 138 се додаваат два нови члена 138-а и 138-б, кои гласат:

„Член 138-а

Глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на одговорното лице во правното лице, ако не издаде одобрение за градење во рокот определен од членот 52 ставови (6) и (8) на овој закон.

Член 138-б

(1) За сите прекршоци утврдени во овој закон, градежниот инспектор и овластениот градежен инспектор можат на сторителот на прекршокот да му понудат посредување и постигнување согласност со која сторителот на прекршокот треба да ја плати глобата, другите давачки или да ги отстрани последиците од прекршокот.

(2) Градежниот инспектор или овластениот градежен инспектор за случаите од ставот (1) на овој член составува записник во кој се констатира согласноста на двете страни за покренување на постапка за посредување на кој се потпишува и сторителот на прекршокот.

(3) Постапката за посредување се покренува со барање од страна на градежниот инспектор и овластениот градежен инспектор во рок од осум дена од денот кога е констатирано сторувањето на прекршокот.

(4) Согласноста за посредувањето треба да се постигне во рок од осум дена од денот кога е започната постапката за посредување.

(5) Постапката за посредување се води пред Комисија за посредување формирана од министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот.

(6) Комисијата е составена од три члена од кој еден ја врши функцијата на претседател. Членовите на Комисијата се избираат од редот на државните службеници вработени во органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот, од кои еден е дипломиран правник.

(7) Претседателот е должен да ја започне постапката на Комисијата во рок од 24 часа од денот кога е пристигнато барањето од ставот (3) на овој член.

(8) Комисијата работи на седница на која задолжително присуствуваат претставници на сторителот на прекршокот и градежниот инспектор, односно овластениот градежен инспектор.

(9) За склучената согласност по посредувањето се составува Спогодба во која се констатира согласноста на двете страни.

(10) Во Спогодбата се утврдуваат обврските на сторителот на прекршокот, а особено:

- висината и начинот на плаќање на глобата,
- висината и начинот на плаќање на други давачки и трошоци и
- мерките кои треба да ги преземе сторителот со цел да ги отстрани последиците од прекршокот.

(11) Во случаите во кои е постигната согласност за посредување, глобата на сторителот може да биде намалена најмногу за една половина од максимум пропишаната глоба за прекршокот.

(12) Министерот кој раководи со органот надлежен за вршење на работите од областа на уредувањето на просторот, донесува деловник за работа на Комисијата за посредување.

(13) Комисијата за посредување е должна да води евиденција за поведените постапки за посредување и за нивниот исход.

(14) Спогодбата од ставот (9) на овој член има сила на извршна исправа.“

Член 69

Членот 143 се брише.

Член 70

Главните проекти за инфраструктурни градби и комплекси од членот 50 на овој закон изработени и ревидирани до влегувањето во сила на Законот за градење („Службен весник на Република Македонија“ број 51/2005), се сметаат како основни проекти согласно со овој закон.

За инфраструктурни градби и комплекси за кои се одобрени урбанистички проекти и се издадени услови за градење или одобренија за градење за дел или делови од градба (фазна градба) до отпочнувањето на примената на Законот за градење („Службен весник на Република Македонија“ број 51/2005) постапките за издавање на одобренија за градење за другите делови (фази) за барањата поднесени до 31 декември 2008 година ќе се спроведуваат според прописите кои важеле до отпочнувањето на примената на Законот за градење.

Член 71

На градбите и решенијата за отстранување на градби кои не се отстранети до донесувањето на овој закон, одредбите од членовите 124-а, 124-б и 124-в на овој закон ќе се применуваат, ако и по рокот од една година истите не се отстранети.

Член 72

До отпочнувањето со издавање на овластувањата од членот 32 на овој закон од страна на Комората истите ги издава органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на уредување на просторот.

Член 73

Одредбите кои се однесуваат на надзорот што го врши надзорен инженер над изградбата на градби од овој закон, ќе се применуваат по истекот на рокот од шест месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 74

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди прецистен текст на Законот за градење.

Член 75

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E LIGJIT PËR NDËRTIM

Neni 1

Në Ligjin për ndërtim (“Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë” numër 51/2005), në nenin 2 pikat 2 dhe 3 ndryshohen si vijojnë:

“2. Godinë është çdo gjë që është krijuar me ndërtim dhe është e lidhur me truallin, ndërsa paraqet tërësi fizike, teknike-teknologjike dhe ndërtimore bashkë me instalimet, përkatësisht pajisjet e ndërtuara. Godina deri në regjistrimin e saj në librin publik të patundshmërive paraqet ngritje dhe pjesë e truallit;

3. Objekt i përkohshëm është ndërtim i vendosur në tokë ndërtimore të pandërtuar për shfrytëzimin e përkohshëm të truallit, përkatësisht deri në momentin e realizimit të statusit përfundimtar të truallit ndërtimor të planifikuar me planin urbanistik. Objekti i përkohshëm është edhe pajisja urbane (shitje të biletave për transport publik, kabina telefonike, shitja e gazetave, сувенире, luleve, akulloreve, stacioneve të autobusëve, tarabave verore me ose pa strehë çatie, ujëvare të sipërfaqes së ujit të lidhura me tokën, banaqe të mbuluara dhe të pambuluara, panoa reklamuese, ulëse, shporta për hedhurina) e cila vendoset në tokë të ndërtuar ndërtimore. Objekti i përkohshëm vendoset ekskluzivisht për realizimin e interesit publik të përcaktuar me ligj;”.

Neni 2

Në nenin 12 paragrafin (1) fjala në kllapa “ndërtues” zëvendësohet me fjalën “investues”.

Në paragrafin (3) fjalët: “Ligji për marrëdhënie obligative”, zëvendësohen me fjalët: “ligj tjetër”.

Neni 3

Në nenet 14 paragrafi (1), 17, paragrafi (1), 20, paragrafi (4), 26 paragrafi (3), 29 pika 4, 30 paragrafi (1), 34 paragrafi (1) pika 1, 39, 40, 42, 44 paragrafi (2), 47 paragrafi (2), 54, 56, 57 paragrafi (1), 59 paragrafi (1), (2) dhe (4), 60, 67 paragrafi (1), 68 paragrafi (1), (2), (3) dhe (5), 74, paragrafi (1) dhe (2), 79 paragrafi (1), (2) dhe (3), 80, 81, 120 paragrafi (1), 121 paragrafi (1), 122 paragrafi (1), 123 paragrafi (3), 129 paragrafi (1), titulli para neni 130 dhe 137 paragrafi (1) dhe (2) fjala “ndërtues” zëvendësohet me fjalën “investues”.

Neni 4

Neni 13 ndryshon si vijon:

“(1) Investitori është person juridik ose fizik që e ka fituar të drejtën e ndërtimit në emër të cilit dhe për llogari të cilit ndërtohet objekti. Të drejtë në ndërtim ka: personi pronar i truallit në të cilën ndërtohet objekti, personi i cili ka fituar të drejtën e qiramarrjes afatgjate të truallit ndërtimore, koncesionar, bartës i së drejtës së uzufruktit për shkak të ndërtimit, person të cilit pronari i truallit ose bartësi i së drejtës të qiramarrjes afatgjate të truallit ndërtimor e ka bartur të drejtën e ndërtimit me punë juridike dhe personit të cilit në bazë të vendimit të organit shtetëror i është njohur e drejta e pronësisë së tokës në bazë të ligjit.

(2) Investitori është i detyruar projektimin, revizionin e projektit, ndërtimin dhe mbikëqyrjen mbi ndërtimin t’ia besojë personave të cilët i plotësojnë kushtet e përcaktuara me këtë ligj.”

Neni 5

Në nenin 14 në paragrafin (2), në fjalinë e dytë pas fjalës “kompensimin” shtohen fjalët: “në varshmëri nga shpenzimet reale të bëra të nevojshme për e dhënies së të njëjtës”.

Në paragrafin (4) fjala “Odë” zëvendësohet me fjalët: “Ministria e Transportit dhe Lidhjeve”.

Në paragrafin (5) pas fjalëve: “të këtij neni” shtohen fjalët: “si dhe kompensimin për marrjen e licencës”.

Neni 6

Neni 15 ndryshon si vijon:

“(1) Projektuesi është person fizik i cili për projektimin e ndërtimeve nga neni 50 i këtij ligji ka autorizim A dhe/ose autorizim B nga neni 32 të këtij ligji”

(2) Projektuesi është përgjegjës për projektet të cilat i përpunon në pikëpamje të plotësisht të gjitha kërkesave për ndërtime në varshmëri nga dedikimi dhe harmonizimi i tij me aktvendimin e lëshuar për kushtet e lokacionit, standardet dhe normativat për projektim.

(3) Projektuesi nga paragrafi (1) i këtij neni mundet të kryej punë në projektim në personin juridik të regjistruar në Regjistrin qendror për veprimtari, projektim si i punësuar dhe i cili posedon licencë përkatëse për projektim (në tekstin e mëtutjeshëm: organizatë projektuese).

(4) Organizata projektuese për projektimin e ndërtimeve të kategorisë së parë dhe të dytë nga neni 50 i këtij ligji duhet doemos të ketë licencën A, për ndërtimet e kategorisë së tretë, të katërt dhe të pestë licencën B.

(5) Licencat nga paragrafi (4) i këtij neni i lëshon Ministria e transportit dhe lidhjeve dhe për licencat lëshuara mban regjistër. Licenca nuk mbartet.

(6) Projektimin e ndërtimeve nga neni 62 nga ky ligj, mundet ta kryej organizata projektuese e cila është e regjistruar në Regjistrin qendror të Republikës së Maqedonisë për realizimin e punëve ndërtimore dhe zeytare - ndërtimore.

(7) Për marrjen e licencave nga paragrafi (4) i këtij neni organizata projektuese paguan kompensim. Kompensimi për licencë A është 1.000 euro me kundërvlerë në denarë, ndërsa për licencë B është 500 euro me kundërvlerë në denarë.

(8) Mjetet e realizuara nga kompensimi për marrjen e licencës A dhe B nga organizatat projektuese janë e ardhur e Buxhetit të Republikës së Maqedonisë.

(9) Vlefshmëria e licencave nga paragrafi (4) i këtij neni është shtatë vjet, me mundësi të vazhdimit të tyre edhe për shtatë vjet në procedurë të njëjtë si dhe për marrjen e licencës, përveç kompensimit të njëhershëm që paguhet.

(10) Licencat nga paragrafi (4) i këtij neni mundet të hiqen nëse vërtetohet se personi juridik nuk i plotëson disa nga kushtet e përcaktuara për lëshimin e tyre.

(11) Vlefshmëria e licencave të këtij neni është shtatë vjet, me mundësi të vazhdimit të tyre edhe për shtatë vjet në procedurë të njëjtë si dhe për marrjen e licencës, përveç kompensimit të njëhershëm që paguhet.

(12) Projektuesi mundet për nevoja të veta të kryej projektim për shtëpi banimi për banim familjar pa mos i plotësuar kushtet nga paragrafi (3) i këtij neni."

Neni 7

Pas nenit 15, shtohet neni i ri 15 -a, si vijon:

Neni 15-a

(1) Me kërkesën për marrjen e licencës A personi juridik është i detyruar të dërgoj:

- dëshmi se është e regjistruar për kryerjen e veprimtarisë përkatëse:

- dëshmi se ka të punësuar në marrëdhënie të rregullt pune së paku një person i cili posedon autorizim A nga neni 32 të këtij ligji dhe

- dëshmi për lartësinë e sigurimit nga përgjegjësia për dëmin që do të mund t'ua shkaktoj personi juridik personave të tretë.

(2) Me kërkesën për marrjen e licencës B personi juridik është i detyruar të dorëzojë:

- dëshmi se është e regjistruar për kryerjen e veprimtarisë përkatëse:

- dëshmi se ka të punësuar në marrëdhënie të rregullt pune së paku një person i cili posedon autorizim B nga neni 32 të këtij ligji dhe

- dëshmi për lartësinë e sigurimit nga përgjegjësia për dëmin që do të mund t'ua shkaktoj personi juridik personave të tretë."

Neni 8

Në nenin 17 pas paragrafit (2) shtohet paragraf i ri (3), si vijon:

"(3) Me përjashtim nga paragrafi (2) i këtij neni, nuk kërkohet pajtim nga projektuesi nëse në marrëveshje për punimin e projektit, investuesi dhe projektuesi janë marrë vesh se pjesë të veçanta të projektit mund të ndryshohen".

Paragrafi (3) bëhet paragraf (4).

Neni 9

Neni 22 ndryshon si vijon:

"(1) Realizues është personi juridik ose fizik i cili e realizon përkatësisht e ndërton objektin ose një pjesë të objektit deri në fazën e ndërtimit, në bazë të marrëveshjes për ndërtim, të lidhur me investitorin.

(2) Realizues i ndërtimeve të kategorisë së parë nga neni 50 i këtij ligji është personi juridik i cili është i regjistruar në Regjistrin qendror për realizimin e punëve ndërtimore dhe ndërtimore - zeytare dhe i cili ka licencë A, të lëshuar nga Ministria e transportit dhe lidhjeve.

(3) Realizues i ndërtimeve të kategorisë së dytë nga neni 50 i këtij ligji është personi juridik i cili është i regjistruar në Regjistrin qendror për realizimin e punëve ndërtimore dhe ndërtimore - zeytare dhe i cili ka licencë B, të lëshuar nga Ministria e transportit dhe lidhjeve.

(4) Realizues i ndërtimeve të kategorisë së tretë nga neni 50 të këtij ligji është personi juridik i cili është i regjistruar në Regjistrin qendror për realizimin e punëve ndërtimore dhe ndërtimore - zeytare dhe i cili posedon licencë C, të lëshuar nga Ministria e transportit dhe lidhjeve.

(5) Realizues i ndërtimeve të kategorisë së katërt nga neni 50 të këtij ligji është personi juridik i cili është i regjistruar në Regjistrin qendror për realizimin e punëve ndërtimore dhe ndërtimore - zeytare dhe i cili posedon licencë D, të lëshuar nga Ministria e transportit dhe lidhjeve.

(6) Realizues i ndërtimeve të kategorisë së pestë nga neni 50 të këtij ligji është personi juridik i cili është i regjistruar në Regjistrin qendror për realizimin e punëve ndërtimore dhe ndërtimore - zeytare dhe i cili posedon licencë E, të lëshuar nga Ministria e transportit dhe lidhjeve.

(7) Për ndërtimin e objekteve nga neni 62 nga ky ligj, realizues është personi juridik i regjistruar në Regjistrin qendror për realizimin e punëve ndërtimore dhe zeytare - ndërtimore:

(8) Për marrjen e licencës nga paragrafët (2), (3), (4), (5) dhe (6) të këtij neni realizuesi është i detyruar të paguaj kompensim përkatës. Kompensimi i licencës nga paragrafi (2) i këtij neni është 2.000 euro në kundërvlerë në denarë, për licencën nga paragrafi (3) i këtij neni është 1.500 euro në kundërvlerë në denarë, për licencën nga paragrafi (4) i këtij neni është 1.000 euro në kundërvlerë në denarë, për licencën nga paragrafi (5) i këtij neni është 500 euro me kundërvlerë në denarë, dhe për licencën nga paragrafi (6) i këtij neni është 300 euro në kundërvlerë në denarë.

(9) Mjetet e realizuara nga kompensimi për marrjen e licencës A, B, C, D dhe licenca E nga realizuesit janë e ardhur e Buxhetit të Republikës së Maqedonisë;

(10) Për licencat e lëshuara nga paragrafët (1), (2), (3), (4) dhe (5) të këtij neni Ministria për transport dhe lidhje mban regjistër. Licenca nuk mbartet.

(11) Vlefshmëria e licencave të këtij neni është pesë vjet, me mundësi të vazhdimit të tyre edhe për 5 vjet në procedurë të njëjtë si dhe për marrjen e licencës..

(12) Mënyra e lëshimit, heqjes dhe vazhdimit të licencave nga paragrafët (2), (3), (4), (5), (6) dhe (11) të këtij neni, formën dhe përmbajtjen e formularit të licencave dhe mënyrën e mbajtjes së regjistrit, e përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetente për punët nga sfera e rregullimit hapësinor."

Neni 10

Pas nenit 22 shtohet nen i ri 22 -a, si vijon:

"Neni 22-a

(1) Me kërkesën për marrjen e licencës A dhe B nga neni 22 i këtij ligji, personi juridik është i detyruar të dërgoj:

- dëshmi se është i regjistruar për kryerjen e veprimtarisë përkatëse;

- listën referente të ndërtimeve të realizuara nga neni 50, paragrafi (1), pikat 1 dhe 2 të këtij ligji,

- bonitet financiar për dy vitet e fundit dhe

- dëshmi se ka të punësuar në marrëdhënie të rregullt pune së paku 10 persona të cilët posedojnë autorizim A nga neni 32 të këtij ligji .

(2) Me kërkesën për marrjen e licencës C nga neni 22 i këtij ligji, personi juridik është i detyruar të dorëzojë:

- dëshmi se është i regjistruar për kryerjen e veprimtarisë përkatëse,

- listën referente të ndërtimeve të realizuara nga neni 50 paragrafi (1), pikat 3 dhe 4 të këtij ligji dhe

- dëshmi se ka të punësuar në marrëdhënie të rregullt pune së paku tre persona të cilët posedojnë autorizim B nga neni 32 të këtij ligji .

(3) Me kërkesën për marrjen e licencës D dhe E nga neni 22 i këtij ligji, personi juridik është i detyruar të dorëzojë:

- dëshmi se është i regjistruar për kryerjen e veprimtarisë përkatëse dhe

- dëshmi se ka të punësuar në marrëdhënie të rregullt pune së paku dy persona të cilët posedojnë autorizim B nga neni 32 të këtij ligji."

Neni 11

Neni 28 ndryshon si vijon:

"(1) Inxhinieri mbikëqyrës është personi fizik i cili për kryerjen e mbikëqyrjes mbi ndërtimin e objekteve nga neni 50 i këtij ligji ka autorizim A dhe/ose autorizim B nga neni 32 i këtij ligji"

(2) Inxhinieri mbikëqyrës nga paragrafi (1) i këtij neni i kryen punët e mbikëqyrjes mbi ndërtimin në personin juridik të regjistruar në Regjistrin qendror për veprimtari mbikëqyrjeje mbi ndërtimin si i punësuar dhe nëse personi juridik posedon licencë përkatëse për mbikëqyrje mbi objektin.

(3) Personi juridik nga paragrafi (2) të këtij neni për mbikëqyrje mbi ndërtimet nga neni 50 të këtij ligji duhet doemos të ketë licencë edhe atë: për ndërtime të kategorisë së parë licenca A, për ndërtime nga kategoria e dytë licenca B, për ndërtime nga kategoria e tretë licenca C dhe për ndërtime nga kategoria e katërt dhe të kategorisë së pestë licenca D.

(4) Me kërkesën për marrjen e licencës A dhe B personi juridik është i detyruar të dërgoj:

- dëshmi se është i regjistruar për kryerjen e veprimtarisë përkatëse;

- listën referente të mbikëqyrjes së realizuar për ndërtimet të kategorisë së parë dhe të dytë të përcaktuara në nenin 50 të këtij ligji,

- bonitet financiar për 2 vitet e fundit dhe

- dëshmi se ka të punësuar në marrëdhënie të rregullt pune së paku dy persona të cilët posedojnë autorizim A për kryerjen e mbikëqyrjes.

(5) Me kërkesën për marrjen e licencës C personi juridik është i detyruar të dërgoj:

- dëshmi se është i regjistruar për kryerjen e veprimtarisë përkatëse;

- listën referente të mbikëqyrjes së realizuar për ndërtimet të kategorisë së tretë të përcaktuar në nenin 50 të këtij ligji dhe

- dëshmi se ka të punësuar në marrëdhënie të rregullt pune së paku dy persona të cilët posedojnë autorizim B për kryerjen e mbikëqyrjes.

(6) Me kërkesën për marrjen e licencës D dhe E personi juridik është i detyruar të dërgoj:

- dëshmi se është i regjistruar për kryerjen e veprimtarisë përkatëse dhe

- dëshmi se ka të punësuar në marrëdhënie të rregullt pune së paku një person me autorizim B për kryerjen e mbikëqyrjes.

(7) Licencat nga paragrafi (3) i këtij neni i lëshon Ministria e transportit dhe lidhjeve dhe për licencat lëshuara mban regjistër. Licenca nuk mbartet.

(8) Për marrjen e licencave nga paragrafi (3) i këtij neni personi juridik është i detyruar të paguan kompensim. Lartësinë e kompensimit në varshmëri nga lloji licencën e përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetente për kryerjen e punëve për rregullimin e hapësirës, dhe e njëjta nuk mundet të jetë më e ulët se 500 euro me kundërvlerë në denarë, dhe as më e lartë se 3.000 euro me kundërvlerë në denarë.

(9) Mjetet e realizuara nga kompensimi për marrjen e licencës A, B, C dhe D janë e ardhur e Buxhetit të Republikës së Maqedonisë.

(10) Vlefshmëria e licencave nga paragrafi (3) i këtij neni është shtatë vjet, me mundësi të vazhdimit të tyre edhe për shtatë vjet në procedurë të njëjtë si dhe për marrjen e licencës, përveç kompensimit që paguhet njëherësh.

(11) Licencat nga paragrafi (3) i këtij neni munden të hiqen nëse vërtetohet se personi juridik nuk i plotëson disa nga kushtet e përcaktuara për lëshimin e tyre.

(12) Mënyra e lëshimit, marrjes dhe vazhdimit të licencave nga paragrafi (3) nga ky nen, formën dhe përmbajtjen e formularit të licencave dhe mënyrën e mbajtjes së regjistrit, e përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetente për punët nga sfera e rregullimit hapësitor.

(13) Inxhinier mbikëqyrës nuk mundet të jetë personi i punësuar te personi privat i cili është realizues ose investitor i ndërtimit mbi të cilin bëhet mbikëqyrja dhe as të jetë në lidhje afariste me ta në lidhje me ndërtimin mbi të cilën bëhet mbikëqyrja, në të kundërtën kjo paraqet bazë të heqjes së përhershme të autorizimit të inxhinierit mbikëqyrës."

Neni 12

Neni 29 ndryshon si vijon:

"(1) Personi juridik që i kryen punët e mbikëqyrjes cakton inxhinier mbikëqyrës i cili është i detyruar të bëjë kontroll mbi ndërtimin dhe se e njëjta është në pajtim me aktvendimin për kusht lokacioni, me projektin dhe me lejen për ndërtim. Gjithashtu ai është i detyruar kontrollin e ndërtimit ta kryej në çdo fazë të ndërtimit edhe atë: gjatë shënimit dhe vendosjes së bazës së ndërtimit nga projekti i vet trullit të paraparë për ndërtim, gjatë gërmimeve të kryera për ndërtimin e themeleve, gjatë ndërtimit të çdo niveli, përkatësisht kati nga objekti; gjatë ndërtimit të konstruksionit të çatave dhe punëve përfundimtare zejtare të fasadave në objekt dhe të objektit.

(2) Gjatë çdo faze gjatë ndërtimit të objektit, realizuesi dhe investitori janë të detyruar t'i mundësojnë inxhinierit mbikëqyrës të bën kontroll, në të kundërtën inxhinieri mbikëqyrës është i autorizuar dhe i detyruar ta njoftoj inspektorin ndërtimor të kryej kontroll në vendin e ngjarjes dhe së bashku ta përcaktojnë gjendjen e ndërtimit.

(3) Për çdo fazë gjatë ndërtimit të objektit inxhinieri mbikëqyrës përpilon raport me shkrim për kontrollin e kryer me vlerësim për harmonizimin e objektit me projektin dhe kushtet për ndërtim. Raportin inxhinieri mbikëqyrës e dërgon deri te organi kompetent për lëshimin e lejes për ndërtim edhe te inspektori ndërtimor kompetent.

(4) Nëse inxhinieri mbikëqyrës nuk dërgon raport për fazë të caktuar të ndërtimit, autorizimi përkohësisht i merret dhe në atë periudhë nuk guxon të kryej veprimtari të mbikëqyrjes.

5) Nëse në periudhën e marrjes së përkohshme të autorizimit inxhinieri mbikëqyrës ndërmeret veprime të kryerjes së mbikëqyrjes së ndërtimeve, autorizimi i merret në mënyrë të përhershme.

(6) Inxhinieri mbikëqyrës ka të drejtë në shpërblim për shpenzimet e bëra gjatë kryerjes së punëve të mbikëqyrjes të cilat i bartë investitori gjatë çdo raporti të përpiluar. Lartësia e shpërblimit e përcakton Oda nga neni 88 nga ky ligj me tarifë në të cilën pajtueshmëri paraprake jep organi i administratës shtetërore kompetente për kryerjen e punëve për rregullimin e hapësirës. Lartësia e shpërblimit varet nga koha e nevojshme për kryerjen e punëve të mbikëqyrjes dhe vlerës së ndërtimit në të cilën kryhet mbikëqyrja."

Neni 13

Në nenin 30, paragrafit (1) fjalët: "ndërtuesi është i detyruar" zëvendësohen me fjalët: "personi juridik për kryerjen e punëve të mbikëqyrjes është i detyruar".

Pas paragrafit (3) shtohet paragrafi i ri (4), si vijon:

"(4) Inxhinieri kryesor mbikëqyrës nga paragrafi (1) të këtij neni, e përpilon raportin përfundimtar nga neni 74, paragrafi (2), alineja 4 nga ky ligj."

Neni 14

Titulli para neni 31 ndryshon si vijon: „6. Persona të huaj fizik dhe juridik".

Neni 31 ndryshon si vijon:

"(1) Punët e projektimit dhe realizimit të punëve ndërtimore të përcaktuara me këtë ligj mundet t'i kryejnë dhe persona të huaj fizik dhe juridik të regjistruar për kryerjen e atyre punëve në shtetin ku gjendet selia e tyre, nëse janë të zgjedhur në tender në pajtim me dispozitat për furnizime publike,

(2) Arkitekt i huaj ose inxhinier me autorizim nga shteti tjetër mundet të kryej punë të projektimit dhe realizimit të ndërtimeve në Republikën e Maqedonisë me kushte të reciprocitetit edhe atë autorizimi të jetë i vërtetuar nga Oda nga neni 88 të këtij ligji, nëse i njeh dispozitat ligjore dhe dispozitat tjera të Republikës së Maqedonisë nga sfera e ndërtimit.

(3) Arkitekt i huaj ose inxhinier do t'i kryej punët nga paragrafi (2) i këtij neni në bazë të marrëveshjes me person i regjistruar në regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë për kryerjen e punëve nga paragrafi (2) i këtij neni."

Neni 15

Neni 32 ndryshon si vijon:

"(1) Punët e përpunimit e dokumentacionit projektues si projektues përgjegjës, të revizionit të dokumentacionit projektues dhe të mbikëqyrjes së ndërtimeve mundet t'i kryej personi fizik me autorizim për kryerjen e këtyre punëve, të lëshuar nga Oda. Për ndërtime të kategorisë së parë dhe të dytë të përcaktuar nga neni 50 i këtij ligji merret licencë A, ndërsa për ndërtime të kategorisë së tretë, të katërt dhe të pestë autorizim B.

(2) Me kërkesën për marrjen e autorizimit A për përpunimin e dokumentacionit projektues është e nevojshme të dërgoj:

- dëshmi se ka të kryer arsimim të lartë nga profesioni përkatës;

- dëshmi se ka së paku 5 vite përvojë pune në kryerjen e përpunimit të dokumentacionit projektues nga sfera përkatëse;

- listë referente për punët e kryera të përpunimit të dokumentacionit projektues.

(3) Me kërkesën për marrjen e autorizimit B për përpunimin e dokumentacionit projektues është e nevojshme të dërgoj:

- dëshmi se ka të kryer arsimim të lartë nga profesioni përkatës;

- dëshmi se ka së paku 2 vite përvojë pune në kryerjen e përpunimit të dokumentacionit projektues nga sfera përkatëse dhe

- listë referente për pjesëmarrje në kryerjen e punëve për përpunimin e dokumentacionit projektues.

(4) Me kërkesën për marrjen e autorizimit A për revizionin e dokumentacionit projektues është e nevojshme të dërgohet:

- dëshmi se ka të kryer arsimim të lartë nga profesioni përkatës;

- dëshmi se ka së paku 7 vite përvojë pune në kryerjen e revizionit të dokumentacionit projektues nga sfera përkatëse dhe

- listë referente për revizionin e kryer të dokumentacionit projektues nga profesioni përkatës.

(5) Me kërkesën për marrjen e autorizimit B për revizionin e dokumentacionit projektues është e nevojshme të dërgohet:

- dëshmi se ka të kryer arsimim të lartë nga profesioni përkatës;

- dëshmi se ka së paku 4 vite përvojë pune në kryerjen e revizionit të dokumentacionit projektues nga sfera përkatëse dhe

- listë referente për pjesëmarrje në kryerjen e punëve të revizionit të dokumentacionit projektues nga sfera përkatëse.

(6) Me kërkesën për marrjen e autorizimit A për kryerjen e mbikëqyrjes mbi realizimin e ndërtimeve është e nevojshme të dërgohet:

- dëshmi se ka të kryer arsimim të lartë nga profesioni përkatës;

- dëshmi se ka së paku 7 vite përvojë pune në kryerjen e mbikëqyrjes mbi realizimin e ndërtimeve dhe;

- listë referente për punët e kryera të mbikëqyrjes nga profesioni përkatës.

(7) Me kërkesën për marrjen e autorizimit B për kryerjen e mbikëqyrjes mbi realizimin e ndërtimeve është e nevojshme të dërgohet:

- dëshmi se ka të kryer arsimim të lartë nga profesioni përkatës;

- dëshmi se ka së paku 4 vite përvojë pune në kryerjen e punëve të mbikëqyrjes të sferës përkatëse dhe

- listë referente për pjesëmarrje në mbikëqyrje nga profesioni përkatës.

(8) Për lëshimin e autorizimeve nga paragrafi (1) të këtij neni paguhet kompensim në pajtim me tarifën për furnizime publike nga neni 95 paragrafi (1) pika 7 i këtij ligji.

(9) Mjetet e realizuara nga kompensimi për marrjen e autorizimeve të këtij neni janë e ardhur e Odës së arkitektëve të autorizuar dhe inxhinierë të autorizuar dhe të njëjtit drejtohen në llogari të Odës të arkitektëve të autorizuar dhe inxhinierëve të autorizuar.

(10) Për autorizimet e lëshuara nga paragrafi (1) i këtij neni Oda e arkitektëve të autorizuar dhe inxhinierëve të autorizuar mban regjistër.

(11) Autorizimet nga ky nen lëshohen në periudhë prej pesë vite me mundësi të vazhdimit të tyre.

(12) Autorizimet nga paragrafi (1) i këtij neni mundet të hiqen nëse vërtetohet se personi juridik nuk i plotëson disa nga kushtet e përcaktuara për lëshimin e tyre.

(13) Mënyrën dhe kriteret për lëshimin, vazhdimin dhe marrjen së autorizimeve të këtij neni, formën dhe përmbajtjen e formularit të autorizimeve, mënyrën e mbajtjes së regjistrit, e përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetente për punët nga sfera e rregullimit hapësiror."

Neni 16

Në nenin 33 paragrafi (2) pas pikës 1 shtohet pikë e re 2 si vijon:

"2. Projekt për punë përgatitore."

Pikat 2, 3, 4 dhe 5 bëhen pika 3, 4, 5 dhe 6.

Në paragrafin (3) në pikën 2, në kllapa pas fjalës "statikë" shtohen fjalët: "me sizmikë".

Neni 17

Pas nenit 35 shtohet nen i ri 35 -a, si vijon:

"Neni 35-a

Projekti për punë përgatitore në varshmëri nga ndërlikueshmëria dhe struktura teknike e ndërtimit përmban:

- pjesën tekstuale e cila përmban: përshkrim të lokalitetit dhe mënyrën e furnizimit të sheshit të ndërtimit me energji elektrike dhe ujë, mënyrën e largimit të ujërave të hedhura dhe të ndotura nga lokaliteti i kantierit, mënyrën e kyçjes së sheshit të ndërtimit në komunikacionet ekzistuese me tretman të hedhurinave ndërtimore (shut ndërtimor) i prodhuar në kantier ndërtimi dhe

- shtesë grafike e cila përmban: skemën e organizimit të sheshit të ndërtimit dhe mënyrën e kyçjes së sheshit të ndërtimit në komunikacionet ekzistuese. '.

Neni 18

Në nenin 36 pika në fund të fjalisë shlyhet dhe shtohen fjalët: "dhe i njëjti përpunohet në bazë të projektit ideor dhe në bazë të aktvendimit të lëshuar për kushte lokacioni".

Neni 19

Në nenin 39 pas fjalëve: "projekt arkitektonik" presja zëvendësohet me pikë, ndërsa fjalët: "në llogari të ndërtuesit" shlyhen.

Neni 20

Në nenin 43 pas paragrafit (1) shtohet paragraf i ri (2), si vijon:

"(2) Në rast kur objekti është ndërtuar në pajtim me projektin bazë (pa ndryshime), projekti bazë njëkohësisht paraqet edhe projekt i gjendjes së realizuar."

Neni 21

Në nenin 45 paragrafin (1), pas fjalës "letër" shtohen fjalët: "në format A-4".

Paragrafi (2) ndryshon si vijon:

"Dokumentacioni projektues së bashku me lejen për ndërtim është dokumentacion me vlerë të përhershme. Organi kompetent nga neni 51 të këtij ligji, investitori përkatësisht trashëgimtari i tij juridik të njëjtën e ruan në pajtim me ligjin.

Neni 22

Në nenin 49 paragrafi (1) fjalët: "përfundimtare dhe ekzekutive" zëvendësohen me fjalën "plotfuqishëm".

Pas paragrafit (2) shtohen dy paragrafë të rinj (3) dhe 4, si vijon:

„(3) Ndërtimet dhe pjesët e objekteve të ndërtuara pa leje për ndërtim janë ndërtime të paligjshme. Pjesët nga objektet të ndërtuara në kundërshtim të projektit të regjistruar dhe lejen për ndërtim shkaktojnë pavlefshmëri të lejes për ndërtim.

(4) Organi kompetent që e ka lëshuar lejen për ndërtimin sjell akt për pavlefshmëri në bazë të aktit nga inspektori kompetent, e cila dërgohet deri te organi kompetent për mbajtjen e librit publik për regjistrim të drejtave të patundshmërive"

Neni 23

Neni 50 ndryshon si vijon:

"(1) Ndërtimet sipas llojit, specifikes së tyre, dedikimit, ndërlikueshmërisë së sistemit konstruktiv dhe kushtet teknike - teknologjike përcaktohen në kategori edhe atë."

1. Ndërtime të kategorisë së parë janë: centralet nukleare, termocentralet dhe hidrocentralet me kapacitet mbi 10 MV, largpërçuesit me nivel tensioni mbi 110 KV, naftë përcjellësit, produkt përcjellësit, gazë përcjellësit

magjstral, auto rrugët dhe rrugët magjistrale me objektet në zonën e mbrojtur deri në hyrjen dhe daljen nga vendbanimet, vijat kryesore hekurudhore, aerodromet, objekte dhe ndërtime në të cilën ekzistojnë instalime për magazinim dhe mënjanimin e materialit të rrezikshëm, objekte dhe ndërtime në të cilën ekzistojnë instalacione për magazinimin dhe mënjanimin e hedhurinave, qendrat për hulumtim, penda me akumulime dhe ndërtime industriale në procesin teknologjik të së cilës shfaqen hedhurina të rrezikshme (industri kimike, prodhim të metaleve dhe jometaleve, koksarë, prodhim të celulozës, akumulator plumbi, pesticide, ngjyresa dhe llake, asbest dhe prodhime asbesti, çimento, gëlqere, qymyr druri, qelq dhe lesh qelqi, prodhim i lëkurës, prodhim baruti, dhe eksploziv municioni);

2. Ndërtime të kategorisë së dytë janë: objektet e dedikuara për kryerjen e funksionit të shtetit, objektet e përfaqësive diplomatike dhe konzulare, organizatave dhe agjencive të specializuara të OKB dhe këshillit të Evropës, objektet me interes shtetëror për të cilat Qeveria e RM-së ka të lidhur marrëveshje ndërshtetërore të cilën e lidh Republikën e Maqedonisë, objektet e dedikuara për zona teknologjike industriale, objektet e dedikuara për arsim të lartë, ndërtime të dedikuara për mbrojtje terciare shëndetësore, ndërtime të dedikuara për mbrojtje veterinarë, objekte në funksion të mbrojtjes dhe sigurisë, observatoriume, qendra telekomunikative për pranim të sinjalit satelitor, rrjete elektronike telekomunikative dhe mjete të cilat e mbulojnë territorin e dy apo më tepër komunave, rrugë regjionale me objektet në zonën e mbrojtur deri në hyrjen dhe daljeve të banuara, kalime kufitare, objekte në zona të zhvilluara me teknologji industriale të themeluara nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë, termocentrale dhe hidrocentrale me kapacitet prej 1-10 MV, turbina me erë për prodhim të energjisë elektrike, sisteme me kapacitet më të madh se 1MV, largpërçues me nivel tensioni prej 35-110 kV, trafostacione mbi 35kV, teleferik, rrjeti kryesor i gazit të qytetit, sisteme regjionale furnizuese me ujë dhe kanalizimi me sisteme për spastrim, depони regjionale, objekte të parapara në dy apo më tepër komuna, objekte në të cilën ekzistojnë instalime për prodhimin e energjisë (energjisë së ngrohtë) dhe skele liqenesh dhe lumenjsh dhe objekte për nevoja të agrobursës;

3. Ndërtime të kategorisë së tretë janë: objektet e dedikuara për arsim fillor dhe të mesëm, objektet për mbrojtje sociale, objektet e dedikuara për veprimtari sportive (objekte të mbyllura dhe të hapura-salla), ndërtime nga sfera e kulturës, objekte me karakter religjioz, objekte të dedikuara për mbrojtje shëndetësore primare dhe sekondare, objekte ekonomike, objekte në zona zhvillimore teknologjike industriale të themeluara nga persona juridik vendas ose të huaj, objekte hoteliere me lartësi mbi tre nivele, afariste, rrug lokale dhe rrugica, hekurudha lokale dhe vija tramvaji, rrjete elektronike komunikuese dhe mjete me karakter lokal të cilat mbulojnë rajon të një komune, termocentrale dhe hidrocentrale me kapacitet deri në 1 MV, turbina me erë, turbina me erë për prodhimin e energjisë elektrike - sisteme me kapacitet deri në 1 MV, largpërçues me nivel tensioni prej 10-35 kV, skilifte, rrjet sekondar i gazit të qytetit, sisteme furnizuese të ujërave dhe kanalizimi me sisteme të spastrimit për nevojat komunës, objekte të cilat janë në funksion të mbrojtjes dhe promovimit të trashëgimisë natyrore (qendra informative, objekte për dedikim kreativ, shkencor-hulumtues dhe edukues - arsimor dhe ngjashëm) dhe pika grumbullimi për hedhurina të brendshme;

4. Ndërtime të kategorisë së katërt janë: afariste, afariste-banesore dhe objekte banesore me lartësi deri në tre nivele, objektet hoteliere me lartësi deri në tre nivele, objektet për ekonomi të vogël për prodhimtari dhe shërbime, largpërçues me nivel tensioni deri në 10 kV, trafostacione deri në 10 kV, ndërtimet për parkimin e

automjeteve në më tepër nivele-garazh në kate, tregje të hapura dhe të mbyllura dhe tregje bagëtie, fermë për rritjen e shpezëve dhe kafshëve, kopshte zoologjike, thertore dhe kafiteri dhe

5. Ndërtime të kategorisë së pestë janë: monumentet memorialë dhe shënimet përkujtimore, objektet ekonomike përdhese në oborin ekonomik, xhamaprerësit, ndërtimet e montazhit dhe kioskat, sheshet e lojërave për fëmijë, ndërtimet për lojëra sportive dhe rekreacioni dhe basenet në nivele tereni, parqet, parkingjet publike dhe muret mbajtëse dhe rrethojat."

Neni 24

Në nenin 52 ndryshon si vijon:

"(1) Procedura për lëshimin e lejes për ndërtim zbatohet në pajtim me dispozitat nga Ligji për procedurë të përgjithshme administrative, nëse me këtë ligj ndryshe nuk është e rregulluar.

(2) Për marrjen e lejes për ndërtim investitori parashtron kërkesë me shkrim deri te organi kompetent nga neni 51 i këtij ligji.

(3) Me kërkesën nga paragrafi (2) i këtij neni parashtrohet edhe :

1) aktvendim për kushte lokacioni e cila është ekzekutive në procedurën administrative me projekt urbanistik ose ideor, në pajtim me Ligjin për planifikim hapësinor dhe urbanistik;

2) projekt komplet bazë së paku në dy ekzemplar dhe numër të mjaftueshëm të ekzemplarëve nga elaboratet e veçanta dhe faza të projektit për shkak të fitimit të pajtimeve përkatëse, me revizion të kryer dhe deklaratë të projektuesit dhe revidentit të vërtetuar në notarë, me të cilin vërtetohet se projekti është përpunuar në pajtim me aktvendimin për kushte lokacioni dhe certifikata nga plani urbanistik, përkatësisht se nuk heq dorë nga kushtet për ndërtimin e planit të paraparë urbanistik i cili është në zbatim në momentin e përpunimit të projektit;

3) raport në formë të shkruar shkrim dhe pajtim për nostrifikim nëse projekti është i përpunuar jashtë vendit;

4) studim i miratuar për vlerësim të ndikimit të projektit mbi mjedisin jetësor nga organi i administratës shtetërore kompetente për kryerjen e punëve nga sfera e mjedisit jetësor për ndërtime të përcaktuara me Ligjin për mbrojtjen e mjedisit jetësor dhe

5) marrëveshje të lidhur me personin juridik për kryerje mbikëqyrje mbi ndërtimin me inxhinier të përcaktuar kryeso mbikëqyrës (numri i autorizimit të tij me kopje të autorizimit) dhe kopje të licencës të personit juridik për kryerjen e mbikëqyrjes) dhe kopje të licencës të personit juridik për kryerjen e mbikëqyrjes.

(4) Organi kompetent nga neni 51 i këtij ligji sipas detyrës zyrtare në bazë të dokumentacionit nga paragrafi (3) pika 1 dhe 2 të këtij neni dhe mbikëqyrje mu në vend jep akt për linjë rregullative, ndërtimore dhe niveluese me caktimin e sipërfaqes për ndërtim dhe bën vërtetim të projektit bazë me nënshkrim nga personi i autorizuar dhe vulë dhe dërgon deri te organet e komunave, përkatësisht komunat nga rajoni i Qytetit të Shkupit dhe Qyteti i Shkupit, kompetente për përcaktimin e kompensimit për rregullimin e truallit ndërtimore. Investitori kompensimin për rregullimin e truallit ndërtimor e paguan gjatë procedurës së lëshimit të lejes për ndërtim. Pa kompensim të paguar organi nuk mundet të lëshoj leje për ndërtim.

(5) Në bazë të dokumentacionit nga paragrafi 3 pika 2 i këtij neni organi kompetent nga neni 51 i këtij ligji nga ky ligj sipas detyrës zyrtare grumbullon pajtueshmëri ose mendime për harmonizimin e dokumentacionit me kushtet e veçanta të përmbajtura në aktvendim për kushte lokacioni, standardet dhe normativat për projektim dhe dispozitat e ligjeve të veçanta, nga organet e tjera.

(6) Organet nga paragrafi 5 i këtij neni janë të detyruar më së voni në afat prej pesë ditë pune ta parashtrojnë harmonizimin ose mendimin deri te organi kompetent nga

neni 51 i këtij ligji. Nëse në këtë afat nuk i parashtrojnë harmonizimet ose mendimet, përkatësisht nuk e refuzojnë ose hedhin kërkesën për lëshimin e pajtueshmërisë do të llogaritet se të njëjtat janë lëshuar, ndërsa organi është i detyruar të lëshoj leje për ndërtim. Pajtueshmëritë dhe mendimet investitori doemos duhet t'i siguroj deri në fillimin e procedurës për lëshimin e lejes për përdorim të objektit.

(7) Formën dhe përmbajtjen e kërkesave nga paragrafi (2) i këtij neni dhe formularit të aktit nga paragrafi 4 i këtij neni e përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetente për punët nga sfera e rregullimit hapësinor.

(8) Leja për ndërtim lëshohet në afat prej 5 ditë pune nga dita e grumbullimit të dokumentacionit komplet.

(9) Pas plotfuqishmërisë së lejes për ndërtim organi i cili e ka lëshuar, dërgon ekzemplar nga e njëjta deri te organi kompetent për mbajtjen e librit publik për regjistrim të drejtave të patundshmërive për shkak të shënimit në librin publik në të cilën është regjistruare drejta mbi tokën, përkatësisht në librat e intabulimit ku nuk janë të vendosura librat publik. Në shënimin theksohet numri dhe data e lëshimit të lejes për ndërtim, të cilës i është dhënë leja, numri i projektit të regjistruar, nga i i cili është i përpunuar projekti dhe personi që do të kryej mbikëqyrje me numrin autorizimit të inxhinierit mbikëqyrës.

(10) Kur leja për ndërtim lëshohet më tepër investitorëve në lejen theksohen të gjithë investitorët, në bazë të veprës juridike për rregullim të drejtave të ndërsjella dhe detyrimeve për ndërtim, të verifikuar prej noterit.

(11) Dispozitat nga ky ligj kanë të bëjnë dhe në procedurën për lëshimin e lejes për ndërtim të shteteve të huaja për nevojat e përfaqësive të tyre diplomatike - konsullare, nëse me marrëveshje ndërkombëtare nuk është e rregulluar ndryshe".

Neni 25

Në nenin 53 pas paragrafit (1) shtohen dy paragrafë të rinj (2) dhe (3), si vijojnë:

"(2) Leja për ndërtim i lëshohet investitorit në të cilën theksohet emri i realizuesit. Raportet në mes realizuesit dhe investitorit rregullohen me marrëveshje për ndërtim në pajtim me dispozitat nga Ligji për marrëdhënie obliguese.

(3) Organi kompetent për lëshimin e lejes për ndërtim nuk guxon të lëshoj leje për ndërtim përderisa investitori nuk përcakton inxhinier mbikëqyrës nga radha e inxhinierëve të autorizuar mbikëqyrës, në të kundërtën kjo është bazë për shpallje si të pavlefshme lejen për ndërtim."

Paragrafët (2) dhe (3) bëhen paragrafë (4) dhe (5).

Neni 26

Në nenin 54 në paragrafin (1) pika në fund të fjalisë shlyhet dhe shtohen fjalët: "në bazë të elaboratit të veçantë për mënyrën mënjanimi të ndërtimit ekzistues, në të cilën do të jenë të dhëna aktvendime për tretmanin e ndërtimit shtytë i krijuar nga mënjanimi i ndërtimeve të mëparshme të ndërtuara."

Neni 27

Në nenin 55 paragrafi (1) fjala "(ndërtuesi)" fshihet, ndërsa pas fjalës "po" të shtohet fjala "gjithë".

Në paragrafin (2) paragrafi (1) fjala "(ndërtuesi)" fshihet, ndërsa pas fjalës "po" të shtohet fjala "gjithë".

Pas paragrafit (2) shtohet paragraf i ri (3), si vijon:

"(3) Ekzemplar nga leja e lëshuar për ndërtim, përkatësisht aktvendim me të cilën refuzohet kërkesa për lëshimin e lejes për ndërtim nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni i dërgohet edhe inspekcioni kompetent ndërtimor."

Neni 28

Në nenin 56 fjalët: "dy vite" zëvendësohen me fjalët: "gjashtë muaj, ndërsa fjala "përfundimtarja" zëvendësohet me fjalën "plotfuqishmëria".

Pas paragrafit (1) shtohet paragrafi i ri (2), si vijon:

"(2) Nëse objekti ka filluar të ndërtohet pas skadimit të afatit nga paragrafi (1) i këtij neni, llogaritet se ndërtimi është i kundërligjshëm".

Neni 29

Titulli i pikës "4. Leje për ndërtim deri në shkallë të caktuar të përfundimit" para nenit 57 dhe neni 57 shlyhen.

Neni 30

Në nenin 58 paragrafi (1) fjalët: "munden t'i bëhen me kërkesë me shkrim ndërtuesit për plotësimin e një pjese të projektit bazë si aneks të projektit bazë" zëvendësohen me fjalët: " lejohen me kërkesë me shkrim të investitorit me aktvendim, i cili është pjesë përbërëse të lejes së lëshuar për ndërtim"

Në paragrafin (2) pas fjalës "kërkesa" shtohen fjalët "me aktvendim".

Në paragrafin (3) pas fjalës " bashkëngjiten " shtohen fjalët: "aneks i projektit bazë dhe".

Pas paragrafit (5) shtohen tre paragrafë të rinj (6), (7) dhe (8) si vijojnë:

"(6) Ekzemplar nga aktvendimi nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni, i dërgohet edhe inspekcioni kompetent ndërtimor.

(7) Kundër aktvendimit nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni, mund të dërgohet ankesë në afatin prej 15 ditësh nga dita e pranimit të aktvendimit deri te organi kompetent për vendosjen ndaj ankesës nga neni 55 paragrafi (1) dhe (2) të këtij ligji."

(8) Formën dhe përmbajtjen e kërkesës dhe formularin e aktvendimit nga paragrafi (1) të këtij neni e përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetente për punët nga sfera e rregullimit hapësinor."

Neni 31

Neni 59 ndryshon si vijon:

"(1) Nëse gjatë ndërtimit ndërrohet investitori, për ndryshimin e shkaktuar investitori i ri është i detyruar në afat prej 15 ditësh nga ndryshimi i shkaktuar ta njoftoj organin kompetent për lëshimin e lejes për ndërtim dhe me njoftimin të dërgoj dëshmi se ka status të investitorit. Investitorit të ri me aktvendim do t'i njihet statusi i investitorit të ndërtimit, vetë nëse me marrjen e të drejtave për ndërtim i merr edhe të drejtat dhe detyrimet të cilat investitori paraprak i ka pasur para subjekteve të autorizuara në ndërtimin (projektuesi, administratori, revidenti dhe inxhinieri mbikëqyrës) në të kundërtën pas ndërtimit nuk do t'i lëshohet leja për përdorim të ndërtimit në emër të tij.

(2) Ndryshimi në aktet të cilat lëshohen nga organet kompetente në lidhje me ndërtimin të shkaktuara për shkak të ndryshimeve në marrëdhëniet juridike të pjesëmarrësve në ndërtimin edhe atë në lidhje me përfitimin e drejtës për ndërtim, pronësi të objekteve dhe ndërmarrjen e drejtave dhe detyrimeve nga investitori bëhen vetëm në bazë të punëve juridike të vërtetuara ose akteve përfundimtare të organeve shtetërore, të volitshme për regjistrim të drejtave mbi patundshmëritë në librin publik të patundshmërive, me shënim.

(3) Me ndryshimin e investitorit, organi kompetent për lëshimin e lejes për ndërtim është i detyruar menjëherë aktin me të cilin është kryer ndryshimi i lejes për ndërtim ta dërgoj deri te organi kompetent për regjistrimin e drejtave të patundshmërive për shkak të para shënimit të ndryshimit të investitorit në librin publik për regjistrimin e drejtave të patundshmërive, përkatësisht në librat për regjistrim ku nuk aplikohet kadastra e patundshmërive."

(4) Ndërrimi i investitorit mundet të paraqitet deri te lëshimi i lejes së përdorimit.

(5) Në rastet e ndërrimit të investitorit, investitori i ri nuk ka detyrim ta ndryshoj aktvendimin për kushtet e lokacionit

(6) Kundër aktvendimit nga paragrafi (1) i këtij neni mundet të paraqitet ankesë në afatin prej 15 ditësh deri te organi kompetent për vendosjen ndaj ankesës të nenit 55 paragrafi (1) dhe (2) të këtij ligji

Neni 32

Në nenin 61 paragrafi (1) në fjalinë e parë fjalët: "dhe e dyta" zëvendësohet me fjalët: "deri te e katërta".

Në fjalinë e dytë fjala: "Realizuesi" zëvendësohet me fjalën "Investitori", ndërsa pas fjalës: "leja" shtohen fjalët: "për kategorinë e parë dhe të dytë nga neni 50 i këtij ligji".

Në paragrafin (3) fjala: "projekti" zëvendësohet me fjalët "projekt për punë përgatitore".

Në paragrafin (6) fjala "realizuesi" zëvendësohet me fjalën "investitori."

Pas paragrafit (6) shtohen dy paragrafë të rinj (7) dhe (8), si vijon:

"(7) Ekzemplar nga leja e lëshuar për punë përgatitore nga paragrafi (1) i këtij neni, përkatësisht aktvendimit me të cilën refuzohet kërkesa për lëshimin e lejes për punë përgatitore nga paragrafi (1) i këtij neni i dërgohet edhe inspekcioni kompetent ndërtimor"

(8) Kundër aktvendimit nga paragrafi (1) i këtij neni mundet të paraqitet ankesë në afatin prej 15 ditësh deri te organi kompetent për vendosjen ndaj ankesës të nenit 55 paragrafi (1) dhe (2) të këtij ligji."

Neni 33

Neni 62 ndryshon si vijon:

"(1) Leja për ndërtim nuk është e nevojshme për mirëmbajtje, adaptim dhe rekonstrukcion të ndërtimeve të cilat gjenden në hapësirë të rrethuar për nevoja të armatës dhe me të cilat mundësohet dhe lehtësohet lëvizja deri dhe në objekte të personave me invaliditet.

(2) Leja për ndërtim nuk është e nevojshme edhe për këto ndërtime:

- stacione matëse për mbrojtjen e medimeve të mjedisit jetësor,
- shesh lojërash për fëmijë,
- varreza dhe përmendore në vende varrezash në korniza të varrezave të përcaktuara me plan urbanistik,
- rrugë e pa kategorizuar e cila shërben për ekonomizim me pyje dhe shfrytëzimin e resurseve tjera natyrore të lejuara me dispozitë të veçantë,
- për zgjerimin e kapaciteteve themelore dhe funksionalitetit të pajisjes së vendosur për të cilën është lëshuar leje për ndërtim, ndërsa me zgjerimin nuk ndryshohet dedikimi bazë, kushtet paraprake të përgjithshme dhe elementet konstruktive të ndërtimit dhe
- për instalimin dhe zëvendësimin e pajisjes në objekt e cila është në përdorim, në pajtim me dedikimin e saj, me të re me karakteristika të ngjashme ose të njëjta, për shkak të zgjerimit të kapacitetit të njëjtës, por me të cilën nuk ndryshohet dedikimi i objektit dhe hapësira në të cilën është vendosur pajisja, dhe as që ndryshohen kushtet e përgjithshme për mbrojtje dhe shpëtim të paraparë me projektin bazë të ndërtimit - pajisje telekomunikative, pajisje për transmetim të brendshëm të fjalimit dhe fotografisë, pajisje në funksion të mbrojtjes së objektit nga vjedhjet, mbrojtjes dhe shpëtimit."

Neni 34

Pas nenit 62 shtohet nen i ri 62 -a, si vijon:

"Neni 62-a

(1) Objekte kohore dhe pajisje urbane vendosen në bazë të kushteve të mikrolokacionit dhe leje të lëshuara nga kryetari i komunës. Kushtet e mikolokacionit paraqesin certifikatë nga pjesa grafike dhe tekstuale të Programit për vendosjen e objekteve kohore dhe pajisjes urbane.

(2) Programin nga paragrafi (1) i këtij neni e sjell Këshilli i komunës të në të cilin pajtueshmëri paraprake jep organi i administratës shtetërore kompetente për kryerjen e punëve për menaxhim me truallin ndërtimor.

(3) Komunat janë të detyruara në fillim të çdo viti kalendarik t'i shpallin nevojat nga përcaktimi i lokacioneve për vendosjen e objekteve kohore dhe dislokimin e tyre ose mirëmbajtjen e tyre edhe në periudhën e ardhshme programore..

(4) Nëse komunat lëshojnë leje për vendosjen e objekteve kohore pa dhënien e pëlqimit të Programit nga paragrafi (1) i këtij neni, kjo do të paraqet bazë për marrjen e kompetencës për lëshimin e lejeve për vendosjen e objekteve kohore.

(5) Ndaj kërkesës për lëshimin e lejes për vendosjen e objektit kohor dhe pajisjes urbane bashkëngjitet:

- marrëveshje për qiramarrje afatshkurtër të lidhur në pajtim me ligjin,
- kushte të mikrolokacionit,
- elaborat gjeodezik për truallin e përpunuar në pajtim me kushtet e mikrolokacionit,
- projekt ideor për vendosjen e objektit kohor, të punuar në pajtim me kushtet mikrolokacionit dhe
- leja për vendosjen e objektit kohor organi kompetent e parashtron me shënim në librin publik për regjistrimin drejtave të patundshmërive.

(6) Formën dhe përmbajtjen lejes dhe mënyrën lëshimit të tyre e përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetente për kryerjen e punëve nga sfera e menaxhimit me tokën ndërtimor.

(7) Komunat janë të detyruara të mbajnë regjistër të lejeve të lëshuara për vendosjen e objekteve kohore, ndërsa formën, përmbajtjen dhe mënyrën e mbajtjes së regjistrit e përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetente për kryerjen e punëve nga sfera e menaxhimit me truallin ndërtimor.

(8) Leja për vendosjen e objektit kohor i lëshohet personit të cilit i është dhënë tokë ndërtimore për qira afat shkurtër në bazë të Ligjit për tokë ndërtimore.

(9) Leje për vendosjen e objektit kohor në truallin e vet ndërtimor jepet vetëm në marrëveshje të vërtetuar si dokument ekzekutiv të lidhur në mes pronarit të truallit dhe organit kompetent për lëshimin e lejes, pronari i truallit obligohet se do ta mënjanoj objektin kohor kur ajo do të kërkohet nga ai për shkak të nevojave për realizimin e planit urbanistik.

(10) Programi për vendosjen e objekteve kohore për nevojat e Republikë së Maqedonisë e sjell organi i administratës shtetërore kompetente për punët e truallit ndërtimor i cila doemos duhet të jetë i harmonizuar me kërkesat e planit urbanistik.

(11) Leje për vendosjen e objekteve kohore dhe pajisjeve urbane për nevojat e Republikë së Maqedonisë e lëshon ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetente për kryerjen e punëve në administrim me truallin ndërtimor, në bazë të kushteve paraprake të mikrolokacionit të lëshuara për truallin.

(12) Pajisja urbane vendoset në sipërfaqe të hapura publike me çka nuk guxon të priset dedikimi bazë i hapësirës dhe të mos priset siguria e komunikacionit.

(13) Me lejen për vendosjen e objektit kohor dhe pajisjes urbane përcaktohen kushtet, mënyra e vendosjes dhe mënjanimi i objektit kohor, përkatësisht pajisja urbane. Gjatë mënjanimi, pronari i objektit, përkatësisht pajisja nuk ka të drejt kompensimi.

(14) Mënjanimi/dislokimi i objektit të vendosur kohor e bën personi posedues i objektit me skadimin e afatit të përcaktuar në lejen për vendosje, përkatësisht marrëveshjen për qiramarrje afatshkurtër ose marrëveshja për detyrim të marr për mënjanim kur është i vendosur në truallin që e zotëron. Nëse në afat prej 3 ditësh pas skadimit të afatit të përcaktuar me lejen personi nuk e mënjanon/dislokton objektin kohor, inspektori kompetent ndërtimor me

propozim të organit kompetent për lëshimin e lejeve do të sjell konkludim për mënjanim/dislokimin e objektit kohor. Kundër konkludimit është e lejuar ankesë në afat prej 3 ditë nga dita e pranimit të konkludimit. Ankesa nuk e shtynë kryerjen e vendimit."

Neni 35

Neni 63 ndryshon si vijon:

"(1) Për realizimin e ndërtimeve nga neni 62 i këtij ligji investitori dërgon kërkesë dhe projektin bazë deri te organi kompetent nga neni 51 i këtij ligji i cili e lëshon aktvendimin me të cilën vërtetohet se projekti bazë është i përpunuar në pajtim me dispozitat e vlefshme, normativat dhe standardet për atë lloj ndërtimi.

(2) Formën dhe përmbajtjen e kërkesës, dokumentacionin e nevojshëm dhe formularin e aktvendimit nga paragrafi (1) të këtij neni e përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetente për kryerjen e punëve për rregullimin e hapësirës."

(3) Kundër aktvendimit nga paragrafi (1) i këtij neni e sjell nga kryetari i komunës, kryetari i komunave nga rajoni i Qytetit të Shkupit, përkatësisht nga kryetari i Qytetit të Shkupit është e lejuar ankesë deri te ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetente për punët në rregullimin e hapësirës.

(4) Kundër aktvendimit nga paragrafi (1) i këtij neni të sjell nga ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetente për kryerjen e punëve në rregullimin e hapësirës është e lejuar ngritja e kontestit administrativ.

Neni 36

Në nenin 73 pas paragrafit (3) shtohet paragraf i ri (4) , si vijon:

"(4) Leja për përdorimin e objektit i lëshohet investitorit në bazë të:

- dëshmisë nga libri publik për regjistrimin e drejtave të patundshmërive - listës së patundshmërive me të drejtë prone të regjistruar, të drejtat tjera reale dhe të gjithë para shënimet dhe shënimet,

- dëshmi për bartjen e drejtave mbi ndërtimet e investitorit në bazë të marrëveshjes për objekt të përbashkët ose ortakërisë së vërtetuar nga noteri nëse me marrëveshjen nuk mbarten edhe të drejtat mbi truallin ndërtimor, së bashku me listën e patundshmërive nga libri publik për truallin në të cilën është shënuar e drejta e mbartur e ndërtimit në bazë të marrëveshjes për objekt të përbashkët ose ortakërisë,

- marrëveshje për mbartjen e drejtës për qiramarrje afatgjate të truallit ndërtimor me ekstrakt nga libri publik në të cilën është regjistruar ndryshimi i investitorit si bartës i ri i drejtës në qiramarrje afatgjate të truallit ndërtimor në bazë të marrëveshjes për qiramarrje afatgjate të truallit ndërtimor,

- marrëveshje për koncesion të truallit ndërtimore për shkak të ndërtimit, me ekstrakt nga libri publik se e drejta për ndërtim në bazë të koncesionit është e regjistruar në interes të investitorit ndërsa si barrë e truallit në të cilën ndërtohet,

- uzufukt komunalno-teknik, në bazë të aktit të organit shtetëror, gjykatës ose në bazë të marrëveshjes me pronarin e truallit me dëshmi të regjistrimit të asaj zyrtare në interes të investitorit si bartës i drejtës servitut në librin zyrtar,

- akt përfundimtar i organit shtetëror në procedurën e eksproprijim me të cilën dorëzohet në posedim truall ndërtimor në shfrytëzim të investitorit si shfrytëzues të eksproprijimit me ekstrakt nga libri publik me para shënim të aktvendimit të plotfuqishëm për eksproprijim dhe

- ekstrakt nga libri publik me hipotekë të regjistruar dhe marrëveshje për hipotekë në dobi të investitorit si kreditor hipotekar nëse në marrëveshjen për hipotekë është e dhënë pajtueshmëri nga pronari i truallit si i debitor pengu për ndërtim të objektit, ndërsa në bazë të urdhëresës nga kryerësi.

Në paragrafin (4) dhe (5) fjala "ndërtuesi" shlyhet, ndërsa pas fjalës "po" shtohet fjala "gjithë".

Në paragrafin (6) pas fjalëve: për përdorimin e ndërtimit" shtohen fjalët: "dërgohet deri te inspektimi kompetent ndërtimor, ndërsa për objekt", ndërsa pas fjalës: "dërgon" shtohet fjala "dhe".

Pas paragrafit (7) shtohet paragrafi i ri (8), si vijon:

"(8) Kur leja për ndërtim është lëshuar më tepër personave investitor, në lejen për përdorim theksohen të gjithë personat, ndërsa pjesët e çdonjërit shprehen në pjesë alikuote (përqindje ose thyesa) në bazë të dispozitave nga marrëveshja për rregullim të marrëdhënieve të ndërsjella dhe pjesëve në lidhje me ndërtimin, të vërtetuar me notar, ndërsa të bashkangjitur në procedurën për lëshimin e lejes për ndërtim."

Neni 37

Neni 74 ndryshon si vijon:

"(1) Kërkesën për lëshimin e lejes për përdorim e parashtron investitori.

(2) Ndaj kërkesës nga paragrafi (1) të këtij neni investitori paraqet:

- projekt të gjendjes së prejardhur,
- raport përfundimtar nga inxhinieri mbikëqyrës se objekti është e ndërtuar në pajtim me projektin dhe lejen për ndërtim dhe

- ekstrakt nga libri publik për regjistrimin e drejtave të patundshmërive të gjendjes së fundit të drejtave të regjistruara të ndërtimit (aktpronësi), për shkak të vërtetimit adekuat të marrëdhënies juridike në lidhje me ndërtimin në mes investitorit dhe pronarit të truallit.

(3) Ndaj kërkesës për lëshimin e lejes për përdorim për shtëpi banimi familjar dhe për ndërtime të kategorisë së pestë investitori i bashkëngjit dëshmitë nga paragrafi (2) alinetë 1, 2 dhe 3 të këtij neni."

Neni 38

Në titullin të pikës 2 para nenit 75, në nenin 75 paragrafët (1), (3), (4), (5) dhe (6), neni 76 paragrafi (1) dhe (2) dhe neni 77 i këtij ligji fjala "pranim" zëvendësohet me fjalën "pasqyrë."

Në nenin 75 paragrafin (3), pas fjalës "Oda" pika zëvendësohet me presje dhe shtohen fjalët: "ndërsa për ndërtime për rrjete komunikacioni elektronike dhe mjete të cilat mbulojnë territorin e dy apo më tepër komunave dhe për rrjete elektronike komunikatave dhe mjete me karakter lokal Komisioni është i përbërë edhe nga së paku dy anëtarë nga Agjencia për komunikime elektronike".

Paragrafi (6) ndryshon si vijon:

"Me përjashtim nga paragrafi (5) i këtij neni rregullimi teknik dhe kualiteti i materialeve të ndërtuara për shtëpi banimi për jetesë familjare e vërteton me deklaratë të vërtetuar realizuesi me çka përpilon raport për kontrollin teknik".

Neni 39

Në nenin 79 paragrafi (2), (3) dhe (4) fshihet.

Neni 40

Në nenin 82 paragrafi (2) dhe (3) fshihet.

Neni 41

Neni 83 ndryshon si vijon:

"(1) Objekti përdoret në pajtim me dedikimin e tij.

(2) Me përjashtim nga paragrafi (1) nga ky nen ndryshimin e ri dedikimit të pjesës së veçantë nga objekti, banesë ose pjesë e banesës mundet të ndryshoj ri dedikimin për kryerjen e veprimtarisë afariste me kërkesë të pronarit dhe nën kushte të përcaktuara me ligj.

(3) Deri te organi kompetent nga neni 51 i këtij ligji, investitori, përkatësisht pronari i objektit me kërkesën për lëshimin e lejes për adaptim, për destinacion ose për adaptim me ri destinacion nga paragrafi (2) nga ky nen, paraqet dhe:

- dëshmi për të drejtën e pronësisë,
- pajtueshmëri të shumicës së pronarëve të banesave, përkatësisht të hapësirave afariste në ndërtesë, përkatësisht në hyrje të ndërtesës,
- projekt bazë për adaptimin e paraparë, ri dedikimin ose adaptimin me ri dedikim të objektit në 2 ekzemplarë,
- certifikatat nga plani urbanistik nga neni 49 të Ligjit për planifikim hapësinor dhe urbanistik, me të cilën vërtetohet se objekti nga paragrafi (2) nga ky nen është paraparë me planin urbanistik që është në fuqi,
- mendime dhe harmonizime të parapara me ligj, në varshmëri nga dedikimi dhe
- dëshmi për kompensim të rregulluar për rregullimin e tokës ndërtimore.

(4) Procedura për lëshimin e lejes për adaptim, ri dedikim ose adaptim me ri dedikim zbatohet në pajtim me Ligjin për procedurë të përgjithshme administrative, nëse me këtë ligj ndryshe nuk është rregulluar.

(5) Kundër lejes për adaptim, ri dedikim ose adaptim me ri dedikim, përkatësisht kundër aktvendimit me të cilën refuzohet kërkesa për lëshimin e lejes për adaptim, ri dedikim ose adaptim me ri dedikim, të lëshuar nga organi i administratës shtetërore kompetente për punët nga sfera e rregullimit të hapësirës, mundet të dërgohet ankesë në afat prej pesëmbëdhjetë ditë nga dita e pranimit të lejes, përkatësisht aktvendimit deri te Komisioni për zgjidhjen e punëve administrative në shkallë të dytë nga sfera e transportit dhe lidhjeve dhe mjedisit jetësor pranë Qeverisë së Republikës së Maqedonisë.

(6) Kundër lejes për adaptim, ri dedikim ose adaptim me ri dedikim, përkatësisht kundër aktvendimit me të cilën refuzohet kërkesa për lëshimin e lejes për adaptim, ri dedikim ose adaptim me ri dedikim, të lëshuar nga kryetari i komunës, përkatësisht kryetarëve të komunave në qytetin e Shkupit, mundet të dërgohet ankesë në afat prej pesëmbëdhjetë ditë nga dita e pranimit të lejes, përkatësisht aktvendimit, deri te ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetente për punët nga sfera e rregullimit hapësinor.

(7) Për rekonstrukcion, ose rekonstrukcion me ri dedikim, deri te organi kompetent nga neni 51 të këtij ligji, investitori, përkatësisht pronari i objektit me kërkesën për lëshimin e lejes për rekonstrukcion, ose rekonstrukcion me ri dedikim të objektit paraqet:

- dëshmi për të drejtën e pronësisë,
- projektin bazë për rekonstrukcionin e paraparë, ose rekonstrukcion me ri dedikim të objektit, me revizion të kryer në 2 ekzemplarë,
- mendime dhe harmonizime të parapara me ligj, në varshmëri nga dedikimi dhe
- dëshmi për kompensim të rregulluar për rregullimin e truallit ndërtimor.

(8) Procedura për lëshimin e lejes për rekonstrukcion, ose rekonstrukcion me ri dedikim zbatohet në pajtim me Ligjin për procedurë të përgjithshme administrative, nëse me këtë ligj ndryshe nuk është rregulluar.

(9) Kundër lejes për rekonstrukcion, ose rekonstrukcion me ri dedikim, përkatësisht kundër aktvendimit me të cilën refuzohet kërkesa për lëshimin e lejes për rekonstrukcion, dedikim ose rekonstrukcion me ri dedikim, të lëshuar nga organi i administratës shtetërore kompetente për punët nga sfera e rregullimit të hapësirës, mundet të dërgoj ankesë në afat prej 15 ditë nga dita e pranimit të lejes, përkatësisht aktvendimin deri te Komisioni për zgjidhjen e punëve administrative në shkallë të dytë nga sfera e transportit dhe lidhjeve dhe mjedisit jetësor pranë Qeverisë së Republikës së Maqedonisë.

(10) Kundër lejes për rikonstruksion, ose rikonstruksion me ri dedikim, përkatësisht kundër aktvendimit me të cilën refuzohet kërkesa për lëshimin e lejes për rikonstruksion, ose rikonstruksion me ri dedikim, të lëshuar nga kryetari i komunës, përkatësisht kryetarët e komunave në qytetin e Shkupit, mundet të deklarohet ankesë në afat prej 15 ditë nga dita e pranimit të lejes, përkatësisht aktvendimit, deri te ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetente për punët nga sfera e rregullimit hapësinor.

(11) Ndalohet ndërtuesit të kryej rikonstruksion të elementeve konstruktive të ndërtimit pa projekt bazë, si dhe personit juridik - realizues të realizoj punë në kundërshtim me projektin bazë, me çka prishet rezistenca mekanike, stabiliteti dhe mbrojtja sizmike e ndërtimit.

(12) Ekzemplar nga aktet e lëshuara administrative nga ky nen paraqiten deri te inspektimi ndërtimor."

Neni 42

Në nenin 84 paragrafi (2) fjalja e dytë fshihet.

Paragrafi (3) ndryshon si vijon:

"Udhëheqësi i mirëmbajtjes mundet të jetë person juridik i regjistruar në regjistrin qendror. Udhëheqës i ndërtimeve nga kategoria e parë dhe e dytë nga neni 50 të këtij ligji është person juridik i cili posedon Licencën A të lëshuar nga Ministria e transportit dhe lidhjeve. Udhëheqës i ndërtimeve nga kategoria e tretë nga neni 50 të këtij ligji është person juridik i cili posedon Licencën B të lëshuar nga Ministria e transportit dhe lidhjeve.

Pas paragrafit (3) shtohen pesë paragrafë të rinj (4), (5), (6), (7) dhe (8) si vijojnë:

"(4) Për marrjen e licencave nga paragrafi (3) i këtij neni personi juridik është i detyruar të paguan kompensim përkatës. Lartësia e kompensimit, në varshmëri nga lloji i licencës e përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetente për punët nga sfera e rregullimit hapësinor, dhe e njëjta nuk mundet të jetë më e ulët se 200 euro me kundërvlerë në denarë, dhe as më e lartë se 1.000 euro me kundërvlerë në denarë;

(5) Mjetet e realizuara nga kompensimi për marrjen e licencës A dhe B janë e ardhur e Buxhetit të Republikës së Maqedonisë.

(6) Për licencat e lëshuara nga paragrafi (3) i këtij neni Ministria e transportit dhe lidhjeve mban regjistër. Licenca nuk mbartet.

(7) Vlefshmëria e licencave nga paragrafi (3) të këtij neni është pesë vjet, me mundësi të vazhdimit të tyre edhe për pesë vjet.

(8) Mënyrën e lëshimit, marrjes dhe vazhdimit të licencave nga paragrafi (3) nga ky nen, formën dhe përmbajtjen e formularit të licencave dhe mënyrën e mbajtjes së regjistrit, e përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetente për punët nga sfera e rregullimit hapësinor."

Paragrafi (4) i cili bëhet paragraf (9) ndryshon si vijon:

"Me kërkesën për marrjen e licencave nga paragrafi (3) i këtij neni personi juridik është i detyruar të paraqet:

- dëshmi se është i regjistruar për kryerjen e veprimtarisë përkatëse,

- listën referente të ndërtimeve të realizuara nga neni 50 i këtij ligji dhe

- dëshmi se ka të punësuar në marrëdhënie të rregullt pune së paku pesë persona me autorizim A, përkatësisht dy persona me autorizim B nga neni 32 të këtij ligji."

Paragrafët 5 dhe 6 fshihen.

Neni 43

Në nenin 85 në paragrafin (4) pas fjalës "ndërtimor", fjalët: "nga kategoria e parë, e dytë, e tretë dhe e katërt" shlyhen.

Në paragrafët (7) dhe (8) fjala "ndërtues" zëvendësohet me fjalët: "pronari i objektit".

Paragrafi (9) fshihet.

Paragrafi (10) i cili bëhet paragraf (9) ndryshon si vijon:

"(9) Mënyrën dhe procedurën për mënjanimin e objektit ose pjesën e tij nga paragrafi (1) i këtij neni e përcakton ministri i cili udhëheq me organin e administratës shtetërore kompetente për punët nga sfera e rregullimit hapësinor."

Neni 44

Në nenin 86 pas fjalëve: "pronari i objektit" shtohen fjalët: "dhe persona tjerë të interesuar".

Neni 45

Në nenin 87 pas paragrafit (2) shtohet paragraf i ri (3), si vijon:

"(3) Shpenzimet për mënjanimin e objektit ose pjesë të tij dhe shpenzimet për pastrimin e terrenit i bartë pronari i objektit."

Neni 46

Në nenin 90 paragrafi (3) dhe (4) fshihen.

Neni 47

Në nenin 102 paragrafin (1) pika 5 fshihet.

Neni 48

Në neni 114 paragrafi (1) ndryshon si vijon:

"Punët e inspektimit mbikëqyrës mbi zbatimin e këtij ligji dhe dispozitat e sjella në bazë të këtij ligji i kryejnë Inspektorët ndërtimor të inspektoratit Shtetëror për ndërtimtarë dhe urbanizëm (në tekstin e më tutjeshëm: inspektor ndërtimor) dhe inspektor të autorizuar ndërtimor të komunave dhe të komunave në Qytetin e Shkupit (në tekstin e më tutjeshëm: inspektorët e autorizuar ndërtimor)."

Neni 49

Në nenin 117 paragrafin (1) fjalët: "kontroll i ndërtimit" zëvendësohen me fjalët: "mbikëqyrje të objektit".

Neni 50

Në nenin 119 paragrafin (3) fjalët: "ndërmarrjen e masave urgjente" shlyhen.

Neni 51

Në nenin 120 paragrafi (1) alineja 1 ndryshon, si vijon:

"- ndërtimin e filluar me leje për ndërtim të cilën në pajtim me Ligjin për procedurë të përgjithshme administrative është ndërprerë me realizim.

Alineja 2 ndryshon si vijon:

"- punët e rregullimit në sheshin e ndërtimit kryhen pa lejen për punë përgatitore,".

Neni 52

Në nenin 121 paragrafi (1) në alinenë 1 dhe 2 pas fjalës "ndërtimor" shtohen fjalët: "ose është ndërtuar".

Pas alinesë 2 shtohet aline e re 3, si vijon:

"- nëse ndërtimi nuk harmonizohet me dispozitat e këtij ligji pas skadimit të afatit për harmonizim të dhënë në aktvendimin për ndërprerjen e ndërtimit, për ndërtimin me fazën e përcaktuar gjatë sjelljes së aktvendimit për ndërprerjen e ndërtimit".

Alinetë 3, 4 dhe 5 bëhen aline 4, 5 dhe 6.

Pas alinesë 6 shtohet aline e re 7, si vijon:

"- ndërtimi realizohet me leje për ndërtim e cila nuk është e plotfuqishme në procedurën administrative."

Neni 53

Në nenin 122 paragrafi (1) shtohet pikë e re 3 si vijon:

"- mënjanimin e objektit kohor të vendosur në truall ndërtimor me akt të organit kompetent, për shkak të realizimit të planit urbanistik,".

Pas paragrafit (1) shtohet paragraf i ri (2), si vijon:

"(2) Ankesa e deklaruar kundër vendimit nga paragrafi (1) i këtij neni, nuk e shtyn zbatimin e tij."

Neni 54

Pas nenit 124 shtohen tre nene të reja 124 - a dhe 124 - b dhe 124-v si vijojnë:

"Neni 124-a

(1) Në aktvendimin nga neni 124 të këtij ligji inspektori ndërtimor, përkatësisht inspektori i autorizuar ndërtimor kur do të vërtetohet se objekti ndërtohet pa leje për ndërtim ose në kundërshtim të lejes për ndërtim mundet të kumtoj ndalesë për tjetërsim, ngarkim dhe disponim me truallin dhe ndërtimin.

(2) Aktvendimin nga paragrafi (1) i këtij neni dërgohet deri te organi kompetent për mbajtjen e librit publik për regjistrim të drejtave të patundshmërive me çka Republika e Maqedonisë për objektet nga kategoria e parë dhe e dytë, përkatësisht komuna për objekte të kategorisë së tretë, katërt dhe të pestë fiton të drejtën e pengut të truallit dhe të ndërtimit, përkatësisht pjesëve të cilat janë të ndërtuara në pajtim me lejen për ndërtim.

(3) Me aktvendimin nga paragrafi (1) i këtij neni njëkohësisht përcaktohet dhe marrje borxh për pagimin e gjobave në shumë prej 3% në muaj nga vlera e tregut që për patundshmërinë e njëjtë ose të ngjashme llogaritet nga ana e organit kompetent me llogaritjen e tatimeve, llogaritur nga dita e afatit përfundimtar të aktvendimit deri në ditën e plotësimit të detyrimit. Vlera e tregut përcaktohet në bazë të njoftimit nga organi kompetent për përcaktimin e tatimit të pronës. Me regjistrimin e drejtës së pengut dhe kumtimin e dënimeve prolongohet zbatimi i kryerjes së detyrueshme të aktvendimit në afat jo më të gjatë se tre vite nga sjellja, e përcaktuar nga inspektori.

(4) Nëse edhe pas skadimit të tre viteve nga afati i fundit i aktvendimit nga paragrafi (1) i këtij neni debitori nuk e plotëson detyrën për prishje të përcaktuar në të njëjtën dhe/ose nuk i paguan gjobat për shpenzimet Republika e Maqedonisë për objektet e kategorisë së parë dhe të kategorisë së dytë, ndërsa komunat për objektet e kategorisë së tretë, të katërt dhe të pestë, do të bashkëngjitet në kryerjen me forcë me fitimin e pronës të tokës dhe të objektit - pjesa në të cilën është e ndërtuar me lejen për ndërtim nëse i tillë është i hasur në mënyrë dhe procedurë në pajtim me këtë ligj.

(5) Bartja e drejtës së pronësisë të tokës së marrë peng dhe të objektit - pjesa në të cilën është ndërtuar bëhet regjistrim të ndryshimit në librat publik në bazë të konkluzionit për kryerjen e inspektorit përderisa paraprakisht vërtetohet vëllimi i plotësimit të detyrimeve. Konkluzioni për kryerje paraqet edhe bazë për ndryshimin e investitorit në lejen për ndërtim dhe lejen për përdorim në raport me pjesën nga objekti i cili është i ndërtuar me lejen për ndërtim ndërsa është i hasur gjatë kryerjes.

(6) Kundër konkluzionit nga paragrafi (5) të këtij neni është e lejuar ankesë e veçantë e cila nuk e prolongon kryerjen.

(7) Pas kryerjes së realizuar për plotësimin e detyrimit nga aktvendimi dhe pagimi i gjobave paraqet e drejtë pengut dhe paraqet bazë për shlyerjen në Librin Publik të patundshmërive.

Neni 124-b

(1) Në aktvendimin nga neni 124 -a të këtij ligji inspektori ndërtimor përkatësisht inspektori i autorizuar ndërtimor përveç masave të përcaktuara nga neni 124-a mundet të kumtoj edhe ndalesë për ndërtimin e shfrytëzimit dhe përdorimit të objektit me mbylljen e sheshit të ndërtimit

(2) Ndalimi i shfrytëzimit dhe ndërtimit shpallet në tabelën e shpalljeve të organit i cili e mban procedurën dhe shpallet së paku në dy shpallje publike dhe në një në gjuhët

e përfaqësuesit të bashkësive etnike dhe dërgohet për para shënim deri te organi kompetent në librin publik për regjistrimin të drejtave të patundshmërive në komunën përkatëse.

(3) Me kumtimin e ndalimit të realizuesit, përkatësisht poseduesi i objektit është e detyruar ta mbyll sheshin e ndërtimit dhe qasjen në objekt në mënyrë të përcaktuar nga inspektori në të kundërtën aktvendimi është bazë për kryerjen e veprimit të cilin do të mund ta kryej vetëm debitori në procedurë para kryerësit në pajtim me Ligjin për kryerje si dhe kryerjen për shkak të zbrazjes e patundshmërisë, sendeve dhe personave të cilat do t'i hasin në procedurën për kryerje të detyrueshme pas aktvendimit të inspektorit ndërtimor, përkatësisht inspektorit të autorizuar ndërtimor, ose kryerjen për shkak të plotësimit të veprimit të cilin mund ta plotësoj personi i tretë në vend të debitorit. Për qasje ndaj kryerjes së detyrueshme inspektori sjell përfundim për hyrje ndaj kryerjes kundër të cilit është e lejuar ankesë e veçantë. Ankesa nuk e shtynë kryerjen e konkludimit. Aktvendimi i inspektorit është dokument ekzekutiv.

(4) Me aktvendimin nga paragrafi (1) i këtij neni njëkohësisht përcaktohet dhe marrje borxh për pagimin e gjobave në shumë prej 3% në muaj nga vlera e tregut që për patundshmërinë e njëjtë ose të ngjashme e përlllogarit organi kompetent për përcaktimin e tatimeve të pronës, duke llogaritur nga dita e afatit përfundimtar të aktvendimit deri në ditën e plotësimit të detyrimit. Vlera e tregut përcaktohet në bazë të njoftimit nga organi kompetent për përlllogaritjen e tatimit të pronësisë patundshmërive. Me sjelljen e aktvendimit nga ky nen zbatimi i kryerjes së detyrueshme të së njëjtës bëhet në afat të cilin nuk mundet të jetë më i gjatë se tre vite nga sjellja e aktvendimit, të përcaktuar nga inspektori.

(5) Pjesa nga aktvendimet nga ky nen dhe nga neni 124-a në të cilën përcaktohet detyrimi për pagimin e gjobave paraqet dokument ekzekutiv dhe paraqet bazë për ujdin në procedurë dhe në mënyrë në pajtim me Ligjin për përmbarrim.

Neni 124-v

Aktvendimi i inspektorit shtetëror veçanërisht doemos duhet të përmbaj:

- numër dhe datën e sjelljes,
- shenjë nga ditari inspektorit shtetëror,
- të dhëna për ndërtuesin, investitorin, realizuesin dhe poseduesin e ndërtimit,
- përshkrim dhe kategori të ndërtimit, përkatësisht të pjesës së objektit i cili nuk ndërtohet në bazë të lejes për ndërtim, të projektit dhe aktvendimit për kushtet e lokacionit,
- numrin, datën dhe organin të cilin e ka lëshuar lejen për ndërtim nëse si e tillë është lëshuar,
- të dhëna përshkruese dhe hapësinore për truallin në të cilën ndërtohet (Kl. KO, sipërfaqe dhe status juridik) me theksimin e bazës juridike me të cilin rregullohen marrëdhëniet në mes pronarit të tokës dhe realizuesit, investitorit,
- afat dhe udhëzim për mënjanimin e parregullsisë,
- pasqyrim të drejtave të regjistruara në Librin publik deri në momentin e sjelljes së aktvendimit,
- urdhëresë për regjistrimin e drejtës së pengut në Librin publik,
- urdhëresë në lidhje me shpalljen e aktvendimit në tabelën e shpalljeve dhe gazeta zyrtare,
- kumtimin e ndalesës nga neni 124 -a ose me ndalesë nga neni 124-b i këtij ligji,
- përcaktimin e lartësisë së shpenzimeve për mënjanimin e ndërtimit, përkatësisht pjesëve të cilat ndërtohen pa leje për ndërtim dhe përcaktimin e gjobave për çdo vonesë,
- arsyetim dhe
- mësim juridik dhe të dhëna tjera në pajtim me ligjin."

Neni 55

Pas nenit 126 shtohen dy nene të reja 126-a dhe 126-b, si vijon:

"Neni 126-a

(1) Nëse inspektori ndërtimor vërteton se inspektori ndërtimor i autorizuar nuk i kryen punët për të cilat është i autorizuar në pajtim me këtë ligj, është i detyruar menjëherë të dërgoj propozim në formë të shkruar deri te Kryetari i komunës për ndërmarrjen e punëve në emër dhe për llogari të Komunës.

(2) Kryerjen punëve të marra nga inspektori i autorizuar ndërtimor inspektori ndërtimor i kryen deri në realizimin e tyre.

(3) Për punët e kryera nga paragrafi (2) nga ky nen inspektori ndërtimor do ta njoftoj organin e administratës shtetërore kompetente për punët nga sfera e financave.

Neni 126-b

Nëse gjatë kryerjes së mbikëqyrjes së inspektimit, inspektorët nga neni 14 i këtij ligji vërtetojnë se aktet administrative të lëshuara në bazë të këtij ligji janë në kundërshtim me këtë ligj, janë të detyruar të dërgojnë propozim në formë të shkruar me procesverbal për gjendjen e konstatuar për anulimin e akteve të tilla administrative deri te organi kompetent i shkallës së dytë."

Neni 56

Në nenin 128 pas paragrafit (5) shtohet paragraf i ri (6), si vijon:

"(6) Organi kompetent për kryerjen e punëve nga sfera e financave pas njoftimit të marrë nga paragrafi (5) i këtij neni, të ardhurat e komunës, përkatësisht të komunave nga rajoni i Qytetit të Shkupit në bazë të kompensimit për rregullimin e tokës ndërtimore dhe kompensimin për përpunimin e planeve urbanistike, për periudhën e përcaktuar në njoftimin, i udhëzon në llogari të organit të administratës shtetërore kompetente për kryerjen e punëve në sferën e rregullimit hapësinor."

Neni 57

Në titullin e Kreut XI fjala "Ndëshkuese" zëvendësohet me fjalën "Kundërvajtëse".

Neni 58

Neni 129 fshihet.

Neni 59

Në nenin 130 paragrafin (1) fjalia hyrëse ndryshon si vijon: "Gjoha në shumë prej 1.500 deri në 3.000 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet kundërvajtje personit juridik, nëse:".

Paragrafi (2) ndryshon si vijon:

"Gjoha në shumë prej 500 deri në 1.000 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet kundërvajtje personit juridik, nëse:".

Paragrafi (3) ndryshon si vijon:

"Gjoha në shumë prej 500 euro deri 1.000 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje nga paragrafi (1) dhe (2) i këtij neni edhe personit përgjegjës në personin juridik:".

Paragrafi (4) ndryshon si vijon"

"Gjoha në shumë prej 500 euro deri 1.000 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje nga paragrafi (1) dhe (2) i këtij neni edhe personit fizik."

Neni 60

Në nenin 131 paragrafi (1) fjalët: "Me dënim me para prej 100.000 deri në 300.000 denarë do të dënohet për kundërvajtje", zëvendësohen me fjalët: "Gjoha prej 2.000 deri në 3.000 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje".

Paragrafi (2) ndryshon si vijon:

"Gjoha në shumë prej 500 euro deri në 1.000 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje nga paragrafi (1) i këtij neni edhe personit përgjegjës në personin juridik."

Neni 61

Neni 132 ndryshon si vijon:

"Gjoha në shumë prej 1.000 deri në 3.000 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet kundërvajtje projektuesit, nëse:

- projekti e ka përpunuar personi pa autorizim (neni 15 paragrafi (1)) dhe

- projekti nuk i plotëson kërkesat themelore të ndërtimit dhe nuk është në pajtim me aktvendimin për kushte lokacioni (neni 15 paragrafi (2))."

Neni 62

Në neni 133 paragrafin (1) fjalia hyrëse ndryshon si vijon: "Gjoha në shumë prej 1.000 deri në 3.000 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet kundërvajtje revidentit, nëse:".

Neni 63

Në neni 134 paragrafin (1) fjalia hyrëse ndryshon si vijon: "Gjoha në shumë prej 2.000 deri në 5.000 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet kundërvajtje personit juridik realizues, nëse:".

Në pikën 8 fjalët në kllapa: "neni 69 paragrafi (1) dhe (3)" zëvendësohen me fjalët: "(neni 69)".

Paragrafët (2), (3) dhe (4), ndryshojnë si vijojnë:

"(2) Gjoha në shumë prej 500 euro deri 1.000 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje nga paragrafi (1) i këtij neni edhe personit përgjegjës në personin juridik.

(3) Gjoha në shumë prej 500 euro deri 1.000 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje nga paragrafi (1) i këtij neni edhe personit fizik realizues.

(4) Gjoha në shumë prej 500 deri 1.000 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje nga paragrafi (1) pikat 1, 3, 4, 5 dhe 6 të këtij neni, inxhinierit kryesor, inxhinierit udhëheqës dhe inxhinieri për lloje të caktuara të punëve në kantier."

Neni 64

Neni 135 ndryshon si vijon:

"(1) Gjoha në shumë prej 3.000 deri në 5.000 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje personit juridik i cili kryen punë në mbikëqyrje pa licencë (neni 28-a) ose nuk emëron inxhinier mbikëqyrës (neni 30).

(2) Gjoha në shumë prej 500 deri në 1.000 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje nga paragrafi (1) i këtij neni edhe personit përgjegjës në personin juridik."

Neni 65

Në nenin 136 paragrafin (1) fjalia hyrëse ndryshon si vijon: "Gjoha në shumë prej 1.000 deri në 3.000 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje inxhinierit mbikëqyrës përkatësisht inxhinierit kryesor mbikëqyrës nëse:".

Neni 66

Neni 137 ndryshon si vijon:

"(1) Gjoha në shumë prej 800 deri në 1.200 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje personit juridik investitor dhe personit juridik realizues nëse vazhdojnë me ndërtimin dhe realizimin e punëve të caktuara pas mbylljes së sheshit të ndërtimit (neni 123 paragrafi (1)).

(2) Gjoha në shumë prej 200 deri në 400 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje pjesëmarrësve në ndërtimin, nëse e pengojnë inspektimin mbikëqyrës ose mundësojnë këqyrje në dokumentacion (neni 118)."

Neni 67

Në nenin 138 paragrafin (1) fjalia hyrëse ndryshon si vijon: "Gjoha në shumë prej 1.000 deri në 3.000 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje personit juridik pronar i objektit, nëse:".

Paragrafi (2) ndryshon si vijon:

"Gjoha në shumë prej 300 deri në 500 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje nga paragrafi (1) i këtij neni edhe personit fizik pronar i objektit."

Neni 68

Pas nenet 138 shtohen dy nene të reja 138-a dhe 138-b si vijojnë:

"Neni 138 -a

Gjoha në shumë prej 500 deri në 1.000 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje personit përgjegjës në personin juridik nëse nuk lëshon leje për ndërtimin në afatin e përcaktuar nga neni 52 paragrafi (6) dhe (8) të këtij ligji.

Neni 138-b

(1) Për të gjitha kundërvajtjet të përcaktuara në këtë ligj, inspektori shtetërorë dhe inspektori i autorizuar ndërtimor mundën që kryerësit të kundërvajtjes t'i ofrojnë ndërmjetësim dhe arritjen e pajtimit me të cilin kryerësi i kundërvajtjes duhet që ta paguan gjobën, detyrimet tjera ose t'i evitojë pasojat nga kundërvajtja.

(2) Inspektori ndërtimor ose inspektori i autorizuar ndërtimor për rastet nga paragrafi (1) i këtij neni, përpilon procesverbal në të cilin konstatohet pajtueshmëria e të dyja palëve për ngritjen e procedurës për ndërmjetësim, në të cilin nënshkruhet edhe kryerësi i kundërvajtjes.

(3) Procedura për ndërmjetësim ngritet me kërkesën nga ana e inspektorit ndërtimor dhe inspektorit të autorizuar ndërtimor, në afat prej 8 ditësh nga dita kur është konstatuar kryerja e kundërvajtjes.

(4) Pajtueshmëria për ndërmjetësim duhet doemos të arrihet në afatin prej 8 ditësh, nga dita kur ka filluar procedura për ndërmjetësim.

(5) Procedura për ndërmjetësim udhëhiqet para Komisionit për ndërmjetësim i formuar nga ministri që udhëheq me organin e administratës shtetërore, kompetent për punët nga sfera e rregullimit hapësinor.

(6) Komisioni përbëhet nga tre anëtarë, prej të cilëve njëri e kryen funksionin e kryetarit. Anëtarët e Komisionit zgjedhën nga radhët e nëpunësve shtetërorë, të punësuar në organin e administratës shtetërore kompetente për kryerjen e punëve nga sfera e rregullimit hapësinor, prej të cilëve njëri është jurist i diplomuar.

(7) Kryetari është i obliguar që ta fillojë procedurën e Komisionit, në afatin prej 24 orësh nga dita kur ka arritur kërkesa nga paragrafi (3) i këtij neni.

(8) Komisioni punon në mbledhje në të cilën detyrimisht marrin pjesë përfaqësuesit të kryerësit të kundërvajtjes dhe inspektori shtetëror, përkatësisht inspektori i autorizuar ndërtimor.

(9) Për pajtimin e lidhur për ndërmjetësim, përpilohet Marrëveshje në të cilën konstatohet pajtueshmëria e të dyja palëve.

(10) Në Marrëveshje përcaktohen obligimet e kryerësit të kundërvajtjes, ndërsa veçanërisht:

- lartësia dhe mënyra e pagesës së gjobës,
- lartësia dhe mënyra e pagesës së detyrimeve dhe të dhënave të tjera dhe shpenzime dhe
- masat që duhet t'i ndërmarrë kryerësi me qëllim evitimin e pasojave nga kundërvajtja.

(11) Në rastet në të cilat është arritur pajtimi për ndërmjetësim, gjoha mund t'i zvogëlohet kryerësit për së paku gjysmën e gjobës së përcaktuar maksimale për kundërvajtjen.

(12) Ministri që udhëheq me organin kompetent për punët nga sfera e rregullimit hapësinor, sjell rregullore për punët e Komisionit për ndërmjetësim.

(13) Komisioni për ndërmjetësim është i obliguar që të mbajë evidencë për procedurat e ngritura për ndërmjetësim dhe përfundimin e tyre.

(14) Marrëveshja nga paragrafi (9) i këtij neni, e ka fuqinë e dokumentit përmbarues".

Neni 69

Neni 143 shlyhet.

Neni 70

Projektet kryesore për ndërtime infrastrukturore dhe komplekse nga neni 50 i këtij ligji të përpunuar dhe të reviduar deri në hyrjen në fuqi të Ligjit për ndërtim ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 51/2005), llogariten si projekte bazë në pajtim me këtë ligj.

Për ndërtime infrastrukturore dhe komplekse për të cilat janë miratuar projekte urbanistike dhe janë ofruara kushte për ndërtim ose leje për ndërtim për pjesë ose pjesë nga ndërtimet (fazë ndërtimi) deri në fillimin e zbatimit të Ligjit për ndërtim ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 51/2005) procedurat për dhënen e lejeve për ndërtim për pjesët e mbetura (faza) për kërkesat e parashtruara deri në 31 dhjetor 2008 do të zbatohen në bazë të dispozitave të cilat vlejnë deri në fillimin e zbatimit të Ligjit për ndërtim.

Neni 71

Në ndërtesat dhe aktvendimet për mënjanimin e ndërtimeve të cilat nuk janë të mënjanuara deri në sjelljen e këtij ligji dispozitat nga neni 124-a, 124-b dhe 124-v të këtij ligji do të zbatohen, nëse edhe pas skadimit të afatit prej një viti të njëjtit nuk janë mënjeluar.

Neni 72

Deri në fillimin e lëshimit të autorizimeve nga neni 32 i këtij ligji nga ana e Odës të njëjtat i lëshon organi i administratës shtetërore kompetente për kryerjen e punëve nga sfera e rregullimit hapësinor.

Neni 73

Dispozitat të cilat kanë të bëjnë në mbikëqyrjen që e kryen inxhinieri mbikëqyrës mbi ndërtimin e ndërtimeve nga ky ligj, do të zbatohen pas skadimit të afatit prej 6 muaj nga dita e hyrjes në fuqi i këtij ligji.

Neni 74

Autorizohet Komisioni Juridik-ligjvënës i Kuvendit të Republikës së Maqedonisë, të përcaktojë tekst të pastruar të Ligjit për ndërtim.

Neni 75

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

1502.

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З
ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ
ЗА ГРАДЕЖНОТО ЗЕМЈИШТЕ

Се прогласува Законот за градежното земјиште, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 3 јули 2008 година.

Бр. 07-277/1
3 јули 2008 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Цвренковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН ЗА ГРАДЕЖНОТО ЗЕМЈИШТЕ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредуваат правата и обврските во поглед на градежното земјиште и уредувањето на тоа земјиште.

Член 2

Градежното земјиште е добро од општ интерес за Републиката и ужива посебна заштита на начин и под услови утврдени со овој закон.

Уредувањето на градежното земјиште е дејност од јавен интерес.

Член 3

Градежно земјиште во смисла на овој закон е изградено и неизградено земјиште планирано за градење со просторните и урбанистичките планови и/или со урбанистичките проекти согласно со Законот за просторно и урбанистичко планирање.

Изградено градежно земјиште е градежното земјиште на кое е изграден објект од траен карактер, согласно со закон и земјиштето што служи за редовна употреба на објектот.

Член 4

На градежното земјиште се стекнуваат право на сопственост и други стварни права определени со овој и друг закон.

На правото на сопственост на градежното земјиште и на другите стварни права се применуваат прописите за сопственост и други стварни права, за договорен залог, за облигациони односи, за концесии, за запишување на правата врз недвижностите и други прописи.

Член 5

Сопственоста врз градежното земјиште создава права и обврски и служи за доброто на сопственикот и на заедницата.

Член 6

Градежното земјиште може да биде во сопственост на Република Македонија и во сопственост на домашни и странски физички и правни лица, под услови утврдени со овој и друг закон.

Член 7

Сопственоста на градежното земјиште ја опфаќа неговата површина и се она што со него е трајно поврзано, а се наоѓа на површината или под неа, ако со закон поинаку не е определено.

Член 8

Прометот со градежното земјиште е слободен, под услови утврдени со овој и друг закон.

По исклучок од ставот 1 на овој член, на градежно земјиште во сопственост на физички и правни лица на кое е планирано градење на објекти од јавен интерес за Републиката утврден со закон, првенствено право на купување има Република Македонија, на начин согласно со закон.

За прифаќање на понуда за првенственото право од ставот 2 на овој член одлучува Владата на Република Македонија на предлог на органот на државната управа надлежен за вршење на работите на управување со градежно земјиште сопственост на Република Македонија.

Член 9

Градежна парцела е дел од градежно земјиште утврдена со урбанистичките планови и/или со урбанистичките проекти предвидени со Законот за просторно и урбанистичко планирање.

Градежната парцела може да се состои од една или од повеќе катастарски парцели или од делови на катастарски парцели утврдена со урбанистичките планови и/или со урбанистичките проекти од ставот 1 на овој член.

Член 10

Објектите изградени на површината на градежното земјиште, над или под површината, со намена таму трајно да останат, се дел од тоа градежно земјиште се додека од него не се одделат, освен ако правно ги одделува од тоа земјиште стварно право, кое носителот на тоа право го овластува на туѓо земјиште да има објект во своја сопственост или ако врз основа на концесија носителот на тоа право го овластува на него да има објект во своја сопственост.

Времен објект не е дел на градежното земјиште и врз основа на времен објект не се стекнуваат стварни права врз градежното земјиште.

II. ПРАВА НА ГРАДЕЖНОТО ЗЕМЈИШТЕ

1. Права на градежно земјиште во сопственост на физички и правни лица

Член 11

Сопственоста на градежното земјиште на физички и правни лица вклучува и право на градење на земјиштето, користење на земјиштето, како и право на пренесување на правото на градење на други лица, согласно со закон.

Давањето на правата од ставот 1 на овој член се врши врз основа на потврдено правно дело или врз основа на закон или судска одлука.

Сопствениците на објекти или посебните делови од објект на кои им е пренесено правото на градење или користење на земјиштето од страна на сопственикот на земјиштето, се должни наменски да го користат земјиштето и не смеат да го користат на начин кој го ограничува нормалното користење на другите сопственици на објект, односно посебните делови од објект.

Физички и правни лица сопственици на посебни делови од објект или објект изграден на градежно земјиште во нивна сопственост востановуваат права и обврски на заедничка сопственост на градежното земјиште. Заедничката сопственост на градежното земјиште на повеќе лица вклучува право на заедничко наменско користење на земјиштето кое не може да се дели, а се пренесува заедно со правото на сопственост на посебниот дел од објектот, односно објектот.

2. Права на градежно земјиште во сопственост на Република Македонија

Член 12

Сите правни и физички лица можат да го користат градежното земјиште во сопственост на Република Македонија наменето за општа употреба.

Начинот и условите на користењето на земјиштето од ставот 1 на овој член се определува со овој и друг закон.

Со градежното земјиште сопственост на Република Македонија, во име на Република Македонија управува Владата на Република Македонија.

Правото на управување на градежното земјиште наменето за општа употреба и за локалитети од јавен интерес утврдени со закон, Владата на Република Македонија може да го пренесе на единиците на локалната самоуправа и јавните претпријатија.

Член 13

Градежното земјиште во сопственост на Република Македонија може да се отуѓи, да се даде под концесија, да се даде под долготраен закуп, краткотраен закуп и на него да се воспостават други стварни права, на начин и под услови согласно со закон.

Градежното земјиште во сопственост на Република Македонија може да се разменува со градежно земјиште во сопственост на физички и правни лица, врз основа на договор за размена, по претходна согласност од Државното правобранителство на Република Македонија.

Владата утврдува методологија за утврдување на вредноста на земјиштето кое е предмет на размена врз основа на вредноста од Управата за јавни приходи, местоположбата на земјиштето и инфраструктурната опременост на земјиштето.

Државното правобранителство на Република Македонија дава согласност за размената на земјиштата.

Договорот за размена од ставот 2 на овој член откако ќе биде потврден од нотар, се доставува до органот надлежен за водење на јавната книга за недвижности.

Градежното земјиште во заштитниот појас на патштата може да се даде под долготраен закуп, со ограничено право, за поставување на подземни инфраструктурни системи за заедничка економична употреба согласно со закон, врз основа на заверен проект од надлежен орган, за што се плаќа закупнина. Република Македонија ги задржува правата на тоа земјиште да може да се постават и други системи согласно со проект.

Член 14

Градежното земјиште во сопственост на Република Македонија може да се отуѓува и дава под долготраен и краткотраен закуп со јавно наддавање, по пат на прибирање понуди и со непосредна спогодба.

Со непосредна спогодба градежното земјиште во сопственост на Република Македонија се отуѓува во следниве случаи:

- кога и на второто јавно наддавање не се јавиле заинтересирани лица,
- за потребите на верски заедници за изградба на верски објекти предвидени со урбанистички планови,
- за потребите на дипломатско-конзуларните претставништва за изградба на дипломатско-конзуларни објекти,
- за оформување на градежна парцела предвидена со урбанистички план доколку лицето има во сопственост повеќе од 30% од градежната парцела и ако со планот на таа градежна парцела не се предвидува изградба на градби од јавен интерес утврдени со закон,
- на другите сопственици на градежно земјиште во случај на имотна заедница на сосопственост во која Република Македонија е еден од сопствениците и произлегува како обврска од договорот за уредување на односите меѓу сосопствениците на градежното земјиште и
- на сопствениците на објекти или посебни делови од објекти изградени со градежно-техничка документација и евидентирани во јавната книга на недвижности кои не поседуваат акт за доделување на правото на користење на градежно земјиште.

Отуѓувањето од ставот 1 на овој член го врши органот на државната управа надлежен за вршење на работите што се однесуваат на градежното земјиште.

Начинот и постапката на отуѓување, давање под долготраен закуп и краткотраен закуп со јавно наддавање, по пат на прибирање на понуди и со непосредна спогодба, висината на трошоците на постапката за отуѓувањето и давањето под закуп, како и висината на цената на земјиштето и на закупнината ги пропишува Владата на Република Македонија.

Средствата од отуѓувањето и од закупнината од градежното земјиште во сопственост на Република Македонија се приход и се уплатуваат на сметка на Буџетот на Република Македонија. Приходите од овие средства се распределуваат во сооднос 60% за Републиката и 40% за општините, општините од подрачјето на градот Скопје и градот Скопје, во зависност од местоположбата на градежното земјиште кое е предмет на отуѓување, односно давање под закуп, согласно со закон.

3. Концесија

Член 15

Владата на Република Македонија може градежно земјиште во сопственост на Република Македонија да даде под концесија на домашно и странско правно лице, ако намената на тоа земјиште е поврзана со дејност од општ интерес за Републиката, утврден согласно со закон.

Член 16

Градежното земјиште во сопственост на Република Македонија се дава под концесија по претходно спроведен јавен оглас.

Ако и по вториот објавен оглас од ставот 1 на овој член не се јави заинтересирано лице, градежното земјиште може да се даде под концесија во постапка со прибирање на понуди што се поднесуваат до органот на државната управа надлежен за вршење на работите на управувањето со градежно земјиште.

Член 17

Постапката на јавниот оглас и постапката на прибирање на понуди од членот 16 на овој закон органот на државната управа надлежен за вршење на работите на управувањето со градежно земјиште ја спроведува согласно со Законот за концесии и други видови на јавно приватно партнерство.

Член 18

Надоместокот за давање на концесија на градежно земјиште и начинот на плаќање на надоместокот за концесија се утврдува во договорот за концесија, според најповолната понуда од јавниот оглас.

Член 19

Стручните и административните работи за давање на користење на градежно земјиште под концесија ги врши органот на државната управа надлежен за вршење на работите на управувањето со градежно земјиште.

4. Право на долготраен закуп

Член 20

На градежно земјиште може да се заснова право на долготраен закуп во корист на домашни и странски физички и правни лица.

Закупот од ставот 1 на овој член може да трае најмалку пет, а најмногу 99 години.

Со непосредна спогодба градежното земјиште во сопственост на Република Македонија може да се даде под долготраен закуп во следниве случаи:

- кога и на второто јавно наддавање не се јавиле заинтересирани лица,
- за изградба на објекти од јавен интерес утврдени со закон,
- за изградба на објекти за потребите на правни лица регистрирани како хуманитарни организации и
- за изградба на објекти во технолошки индустриски развојни зони.

Член 21

Носителот на право на долготраен закуп на градежно земјиште е лице во чија корист тоа право е основано или преминало на него.

Сопственикот на градежно земјиште може да биде носител на право на долготраен закуп на своето земјиште кое го дал под долготраен закуп.

Член 22

Правото на долготраен закуп на градежно земјиште е право на туѓо градежно земјиште што го овластува неговиот носител на површината на тоа земјиште или под неа да изгради сопствен објект, а сопственикот на земјиштето е должен тоа да го трпи.

Член 23

Носителот на правото на долготраен закуп на градежно земјиште е сопственик на објектот изграден на тоа градежно земјиште, а во поглед на градежното земјиште на кое е засновано право на долготраен закуп има права и обврски на плодоуживател.

Секоја одредба од договорот, спротивна на ставот 1 од овој член е ништовна.

Носителот на правото на долготраен закуп е должен на сопственикот на градежното земјиште да му плаќа закупнина.

Член 24

Промена на содржината на правото на долготраен закуп може да се врши само во согласност со сопственикот на оптовареното градежно земјиште, а ако со тоа би се променил дотогашниот начин на извршување на другите стварни права на оптовареното градежно земјиште, тогаш и во согласност со носителите на тие права, на начин определен за засновање на право на долготраен закуп врз основа на правно дело.

Член 25

Правото на долготраен закуп на градежно земјиште не може да се оддели од градежното земјиште што го оптоварува и секое лице кое на која и да е правна основа ќе стекне право на сопственост на оптовареното земјиште, стекнало земјиште оптоварено со право на долготраен закуп, ако со закон поинаку не е определено.

Член 26

Правото на долготраен закуп на градежно земјиште може да се отуѓи и да се наследи, со закон или со договорот за долготраен закуп, доколку со закон или договорот поинаку не е определено.

Правото на долготраен закуп на градежно земјиште може да се оптовари со службеност, заложно право и реални товари.

Објектот кој е изграден врз основа на правото на долготраен закуп на градежно земјиште, се пренесува, наследува и оптоварува заедно со правото на долготраен закуп.

4.1.Стекнување**Член 27**

Врз основа на валидно правно дело чија цел е стекнување на право на долготраен закуп, правото на долготраен закуп се стекнува со изведување од правото на сопственост на градежното земјиште кое со тоа се оптоварува, на начин определен со овој и друг закон.

Член 28

Правото на долготраен закуп на градежно земјиште во сопственост на физички и правни лица се стекнува со договор и со одлука на суд.

Правото на долготраен закуп на градежно земјиште сопственост на Република Македонија се стекнува со договор и акт на државен орган согласно со закон.

Правото на долготраен закуп, како и носителите на правото на долготраен закуп на градежно земјиште сопственост на Република Македонија се регистрира во регистар на носители на право на долготраен закуп на градежно земјиште сопственост на Република Македонија, кој го води органот на државната управа надлежен за вршење на работите на управувањето со градежно земјиште сопственост на Република Македонија.

Формата и содржината на регистарот од ставот 3 на овој член, како и начинот и постапката на водењето на регистарот ја пропишува министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите на управувањето со градежно земјиште.

Член 29

Договорот за давање на градежно земјиште на долготраен закуп се склучува во писмена форма.

Договорот за давање на градежно земјиште сопственост на Република Македонија под долготраен закуп, го склучува органот на државната управа надлежен за вршење на работите на управувањето со градежно земјиште.

Со договорот за давање на градежно земјиште под долготраен закуп се утврдува и рок за изградба на градбите од прва и втора категорија утврдени со Законот за градење, кој не може да биде подолг од три години од денот на правосилноста на одобрението за градба.

Со договорот за давање на градежно земјиште под долготраен закуп се утврдува и рок за изградба на градбите од трета и четврта категорија утврдени со Законот за градење, кој не може да биде подолг од три години од денот на правосилноста на одобрението за градба.

Со договорот, правото на долготраен закуп на градежно земјиште може да се ограничи на секој начин што евозможен, допуштен и не е спротивен на природата на тоа право.

Кога градежното земјиште е во сосопственост или во заедничка сопственост, право на долготраен закуп може да се стекне само ако за тоа се согласат сите сопственици, односно заеднички сопственици.

Член 30

Правото на долготраен закуп на градежно земјиште се запишува во јавната книга на недвижностите како посебно право.

Кога на земјиштето се запишани и други права освен правото на сопственост, за стекнување на долготрајниот закуп е потребна согласност од носителите на тие права доколку со тоа би се нарушиле нивните права. Објектот изграден врз основа на правото на долготраен закуп ќе се запише во јавната книга на недвижности како објект изграден на земјиште оптоварено со право на долготраен закуп.

Член 31

Правото на долготраен закуп на градежно земјиште може со одлука на суд да се стекне во постапка за делба на имотот и во оставинска постапка, кога судот може во таа постапка да основа службеност, како и во други случаи определени со закон.

На стекнувањето право на долготраен закуп на градежно земјиште со одлука на суд на соодветен начин се применуваат одредбите од Законот за сопственост и другите стварни права кои се однесуваат за засновање на службеност со одлука на суд.

Член 32

Општините, општините од подрачјето на градот Скопје, односно градот Скопје засноваат право на долготраен закуп на земјиште сопственост на Република Македонија, по пат на непосредна спогодба, без надоместок, за извршување на нивните функции и работите утврдени со закон.

Општините, општините од подрачјето на градот Скопје, односно градот Скопје правото на долготраен закуп на градежно земјиште од ставот 1 на овој член не смеат да го пренесуваат односно да го даваат под закуп.

Градежното неизградено земјиште сопственост на Република Македонија кое со урбанистичките планови е планирано за гробишта, со непосредна спогодба се дава под долготраен закуп на општините, општините во градот Скопје, односно градот Скопје без надоместок заради изградба на гробишта.

Градежното неизградено земјиште сопственост на физички и правни лица кое со урбанистичките планови е планирано за гробишта се одзема од сопствениците во корист на Република Македонија согласно со Законот за експропријација и се дава на општините, општините во градот Скопје, односно градот Скопје на долготраен закуп за изградба на гробишта.

Член 33

На преносот на правото на долготраен закуп на градежно земјиште на соодветен начин се применуваат одредбите за стекнување на право на сопственост на недвижности врз основа на правно дело, одлука на суд и наследување, ако со закон поинаку не е определено.

Со правото на долготраен закуп на градежно земјиште истовремено се пренесува и правото на сопственост на објектот изграден на земјиштето на кое објектот е изграден врз основа на право на долготраен закуп.

Договорот склучен спротивно на ставот 2 од овој член е ништовен.

4.2. Заштита**Член 34**

Правото на долготраен закуп на градежно земјиште додека објектот не е изграден и откако е изграден, се заштитува согласно со Законот за сопственост и другите стварни права.

4.3. Престанок**Член 35**

Правото на долготраен закуп на градежно земјиште престанува со пропаѓање на објектот, откажување од правото од страна на носителот на правото на долготраен закуп и со исполнување на условите за раскинување на договорот.

Престанокот на правото на долготраен закуп на градежно земјиште се запишува во јавната книга на недвижностите врз основа на писмена изјава дадена од договорните страни и произведува правно дејство од денот на запишувањето во јавната книга на недвижностите.

Во случаите кога правото на долготраен закуп на градежно земјиште престанува со пропаѓање на објектот, запишувањето на престанокот во јавната книга на недвижности се врши врз основа на изјава од сопственикот на објектот и изготвен геодетски елаборат.

Престанокот на правото на долготраен закуп на градежно земјиште сопственост на Република Македонија се запишува во Регистарот на носители на долготраен закуп од членот 28 на овој закон.

Член 36

На престанокот на правото на долготраен закуп на градежно земјиште со пропаѓање на објектот, соодветно се применуваат одредбите за престанок на правото на сопственост со пропаѓање на ствари од Законот за сопственост и другите стварни права.

На престанокот на правото на долготраен закуп на градежно земјиште со откажување и со исполнување на условите за раскинување на договорот, соодветно се применуваат одредбите од Законот за облигационите односи.

Член 37

Непочитувањето на роковите од членот 29 ставови 3 и 4 на овој закон е основ за раскинување на договорот за долготраен закуп, а градбите стануваат сопственост на Република Македонија.

Член 38

Правото на долготраен закуп на градежно земјиште на кое бил изграден објектот кој е уништен до таа мера да не може да се употребува за целта за која бил наменет, е основа за раскинување на договорот, ако во рок од три години од уништувањето, не биде повторно изграден барем во мера колку е неопходно да може да се употребува за целта за која бил наменет.

Рокот од ставот 1 на овој член почнува да тече од првиот ден од годината што следи по годината кога објектот е уништен, но не тече додека постојат околностите под кои застанува да тече рокот за одржувачка.

Член 39

Со истекот на рокот на договорот за долготраен закуп она што со тоа право било правно одвоено од земјиштето, станува прирасток на градежното земјиште, односно сопственост на сопственикот на земјиштето.

На односот меѓу сопственикот на градежното земјиште и лицето на кое му престанало правото на долготраен закуп се применуваат одредбите од Законот за сопственост и другите стварни права со кои се уредуваат односите по престанокот на правото на плодоуживање, ако со правното дело не е нешто друго определено.

Член 40

Другите стварни права со кои било оптоварено правото на долготраен закуп на градежно земјиште престануваат со престанок на тоа право, ако со правното дело нешто друго не е определено.

Другите стварни права во корист и на товар на правото на долготраен закуп на градежно земјиште заедно со објектот, остануваат како востановени стварни права во корист, односно на товар на градежното земјиште заедно со објектот, со дотогашниот ред на првенство.

5. Службеност и реален товар**Член 41**

На градежно земјиште може да се засноваат стварни и лични службености во согласност со Законот за сопственост и другите стварни права.

На градежно земјиште сопственост на физички и правни лица може да се заснова реален товар.

6. Хипотека**Член 42**

На градежно земјиште во сопственост на физички и правни лица може да се заснова судска, законска и договорна хипотека, согласно со Законот за сопственост и другите стварни права и Законот за договорен залог.

7. Право на краткотраен закуп

Член 43

Градежно неизградено земјиште сопственост на Република Македонија може да се даде под краткотраен закуп најмногу до пет години, заради поставување на времени објекти.

Органот на државната управа надлежен за вршење на работите на управувањето со градежно земјиште ги пропишува видовите на дејности што ќе се вршат во времените објекти на градежно неизградено земјиште сопственост на Република Македонија.

Постапката за давање на земјиштето под краткотраен закуп ја води органот на државната управа надлежен за вршење на работите на управувањето со градежно земјиште, по што склучува договор за краткотраен закуп кој има сила на извршна исправа.

Градежно земјиште предвидено со урбанистички план или урбанистички проект за капалиште, односно плажа, органот на државната управа надлежен за вршење на работите на управувањето со градежно земјиште го дава под краткотраен закуп најмногу до пет години врз основа на претходно прибавено мислење од Министерството за животна средина и просторно планирање.

Земјиштето од ставот 4 на овој член се дава под краткотраен закуп по пат на јавно наддавање, освен земјиштето предвидено за капалиште пред изграден угостителски објект кое се дава со непосредна спогодба на сопственикот на објектот.

Член 44

На градежно изградено земјиште може да се поставува урбана опрема под услови и на начин утврдени со Законот за градење, Законот за локалната самоуправа и Законот за градот Скопје.

На градежното неизградено и изградено земјиште сопственост на Република Македонија работите што се однесуваат на поставување и отстранување на урбана опрема и времени објекти ги вршат општините, општините од подрачјето на градот Скопје и градот Скопје.

Поставувањето на објектите и опремата од ставовите 1 и 2 на овој член се врши врз основа на Програма донесена од страна на општините, општините од подрачјето на градот Скопје и градот Скопје, на која претходно дава согласност органот надлежен за вршење на работите на управувањето со градежно земјиште.

III. УРЕДУВАЊЕ НА ГРАДЕЖНО ЗЕМЈИШТЕ

Член 45

Уредување на градежно земјиште во смисла на овој закон е изградба на објекти на комунална инфраструктура, заради обезбедување на непречен пристап до градежната парцела на јавен пат, поставување на водоводна, канализациона (фекална и атмосферска), електрична, ПТТ и друга инсталација со приклучоци до градежната парцела.

Планирањето, проектирањето и изведувањето на инфраструктурата од ставот 1 на овој член се врши според урбанистичките планови, и/или урбанистичките проекти утврдени со закон.

Уредувањето на градежното земјиште од ставот 1 на овој член може да биде целосно или делумно.

Степенот на уредувањето на градежното земјиште со објекти на комуналната инфраструктура и начинот на утврдување на висината на трошоците за уредувањето во зависност од степенот на уреденост го пропишува министерот кој раководи со органот надлежен за вршење на работите на управувањето со градежно земјиште.

Член 46

Уредувањето на градежното земјиште од членот 45 на овој закон го вршат општините врз основа на програма за уредување што ја донесува советот на општината.

Работите од ставот 1 на овој член општините ги вршат преку јавно претпријатие, трговско друштво или друго правно лице кое има овластување да врши комунална или јавна услуга согласно со закон. Работите на уредувањето на градежно земјиште општините можат да ги вршат и во облик на учество на приватен партнер кој го определува општината во договор со приватниот партнер, почитувајќи ги принципите на транспарентност, јавност и еднаквост на учесниците.

За подрачјето на градот Скопје уредувањето на градежното земјиште го вршат општините од подрачјето на градот Скопје во делот на опремување на градежното земјиште со објекти од секундарната инфраструктура, а градот Скопје во делот на опремување со објекти на основната инфраструктура, врз основа на програма што ја донесуваат советите на општините во градот Скопје, односно Советот на градот Скопје.

Програмата за уредување на градежното земјиште особено содржи податоци за:

- просторот кој е предмет на уредување,
- обемот на работите за подготвување и расчистување на градежното земјиште,
- обемот и степенот на опремување на градежното земјиште со објекти на основната и секундарната инфраструктура,
- изворите за финансирање на Програмата,
- пресметување на трошоците за уредувањето на градежното земјиште,
- висината на надоместокот за уредувањето на градежното земјиште и неговата распределба,
- начин на распределба на средствата за финансирање на изградба и одржување на инфраструктурата,
- динамика на извршување на Програмата и
- објекти на инфраструктурата од јавен интерес за Република Македонија и оцена за нивното влијание врз животната средина и природата, согласно со закон, што ги финансира Република Македонија, односно инвеститорот на кого земјиштето му го отуѓила Република Македонија.

Кога заради уредувањето на градежното земјиште е потребно да се постави инфраструктурен објект на туѓо земјиште или друга недвижност општината, односно градот Скопје со решение воспоставува односи на присилна комунална службеност заради поставување на објектот. Решението има сила на извршна исправа, а жалбата не го одлага извршувањето. Жалбата се поднесува до органот на државната управа надлежен за вршење на имотно-правните работи.

Кога уредувањето на земјиштето се врши преку учество на приватен партнер истиот има право на враќање на вложеното на начин кој ќе го договори со општината, а особено преку уплатите на новите корисници на веќе поставените објекти. Во овој случај опремата, објектите и инсталациите се во сопственост на приватниот партнер и со истите управува се додека не го намири своето побарување. Приватниот партнер управува со инфраструктурата на начин согласно со функцијата и намената и согласно со програмите на јавните претпријатија и друштва кои вршат јавна или комунална услуга. Во јавната книга за запишување на правата на недвижностите се запишува дека право на сопственост на инсталациите има приватниот партнер.

Член 47

За уредено градежно земјиште инвеститорот плаќа надоместок.

Висината на надоместокот од ставот 1 на овој член зависи од степенот на уреденост на градежното земјиште, со објекти на комуналната инфраструктура, која

ја утврдуваат советите на општините, советите на општините од подрачјето на градот Скопје и Советот на градот Скопје.

За надоместокот на уредување на градежното земјиште, како и за начинот на плаќање на надоместокот, инвеститорот со надлежен орган на општините, општините од подрачјето на градот Скопје, односно градот Скопје склучува договор, во кој се регулираат правата и обврските на договорните страни со утврдени рокови за извршување на истите.

Договорот од ставот 3 на овој член се склучува во рок од 15 дена од денот на поднесувањето на барањето од страна на инвеститорот.

Средствата од надоместокот од ставот 1 на овој член се приход на општините, општините од подрачјето на градот Скопје и градот Скопје и се користат само за реализирање на Програма за уредување на градежно земјиште.

Член 48

Во случај кога градежното земјиште не е уредено со објекти на комунална инфраструктура инвеститорот не го плаќа целиот надоместок за уредување, а може сам да го уреди градежното земјиште на свој трошок.

Уредувањето на градежното земјиште во границите на градежната парцела со комунална и сообраќајна инфраструктура и партерно уредување го врши инвеститорот.

Член 49

Одржувањето на објектите на инфраструктурата на уредено градежно земјиште, го вршат субјекти кои стопанисуваат со објектите на инфраструктурата.

IV. ПОСЕБНИ СЛУЧАИ НА СТЕКНУВАЊЕ НА ПРАВО НА СОПСТВЕНОСТ НА ГРАДЕЖНО ЗЕМЈИШТЕ

Член 50

Лице кое користи градежно неизградено и изградено земјиште пренесено од поранешен сопственик, може да стекне право на сопственост на тоа земјиште ако истото го користи врз основа на договор склучен со поранешен сопственик повеќе од 20 години од денот на склучувањето на договорот и кога ќе плати данок на промет за земјиштето.

Постапка за стекнувањето на правото на сопственост од ставот 1 на овој член ја води органот на државната управа надлежен за работите на управувањето со градежно земјиште и се поведува врз основа на барање.

Кон барањето од ставот 2 на овој член се приложува:

- доказ за идентификација на барателот, односно лицата кои се негови наследници според прописите на наследување (фотокопија од лична карта или патна исправа),

- договор за купопродажба на земјиштето,

- податоци за градежното земјиште (имотен лист од катастарот на недвижности или поседовен лист од катастарот на земјиште),

- копија од катастарски план,

- извод од урбанистички план и

- изјава заверена на нотар во која сопственикот на земјиштето или неговиот законски наследник признава дека земјиштето е продадено.

По барањето од ставот 2 на овој член органот на државната управа надлежен за работите на управувањето со градежно земјиште одлучува согласно со одредбите на Законот за општата управна постапка.

V. НАДЗОР

Член 51

Надзор над спроведувањето на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон врши органот на државната управа надлежен за управување со градежното земјиште.

VI. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 52

На договорите за долготраен закуп склучени меѓу Министерството за транспорт и врски и правните и физичките лица до влегувањето во сила на овој закон кои не содржат одредби за рокот за завршување на градбите, ќе се применуваат одредбите од членот 38 на овој закон.

Член 53

Стекнуто корисничко право врз земјоделско земјиште согласно со поранешните прописи престанува со донесување на урбанистички план или урбанистички проект.

Државниот завод за геодетски работи е должен по донесувањето на урбанистичките планови, правата од ставот 1 на овој член да ги избрише.

Член 54

Корисниците на времените објекти поставени на неизградено градежно земјиште пред влегувањето во сила на овој закон, врз основа на Програмата од членот 44 став 3 на овој закон, се должни најкасно во рок од шест месеца од влегувањето во сила на овој закон, да склучат договор за краткотраен закуп од членот 43 став 3 на овој закон.

Член 55

Прописите предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од три месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 56

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за градежно земјиште („Службен весник на Република Македонија“ број 53/2001).

Член 57

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J PËR TOKËN PËR NDËRTIM

I. DISPOZITAT E PËRGLITHSHME

Neni 1

Me këtë ligj rregullohen të drejtat dhe obligimet në pikëpamje të tokës për ndërtimin dhe rregullimin e kësaj toke.

Neni 2

Toka për ndërtim është e mirë e interesit të përgjithshëm për Republikën dhe gëzon mbrojtje të veçantë në mënyrë dhe kushte të përcaktuara me këtë ligj.

Neni 3

Tokë për ndërtim në kuptim të këtij ligji është toka e ndërtuar dhe e pandërtuar e planifikuara për ndërtim te planet hapësinore dhe urbanistike dhe/ose me projektet urbanistike në pajtim me Ligjin për planifikim hapësinor dhe urbanistik.

Tokë për ndërtim e ndërtuar është toka për ndërtim në të cilën është ndërtuar objekt me karakter të përhershëm, në pajtim me ligjin dhe toka e cila shërben për shfrytëzim të rregullt të objektit.

Neni 4

Mbi tokën për ndërtim mund të fitohet e drejta e pronësisë dhe të drejta tjera reale të caktuara me këtë dhe me ligj tjetër.

Për të drejtën e pronësisë mbi tokën për ndërtim dhe për të drejtat e tjera reale mbi atë tokë zbatohen rregullat e pronësisë dhe të drejtat e tjera reale, për peng të kontraktuar, për marrëdhënie obligative, për koncesione, për regjistrimin e të drejtave mbi patundshmëritë dhe rregullat të tjera.

Neni 5

Pronësia mbi tokën për ndërtim krijon të drejta dhe obligime dhe shërben për të mirën e pronarit dhe të bashkësisë.

Neni 6

Toka për ndërtim mund të jetë pronë e Republikës së Maqedonisë dhe pronë e personave juridikë dhe fizikë të vendit, në kushte të përcaktuara me këtë ligj.

Neni 7

Pronësia e tokës për ndërtim e përfshin sipërfaqen e saj dhe gjithë atë që me të është e lidhur përgjithmonë, ndërsa gjendet në sipërfaqe ose nën të, nëse me ligj nuk është rregulluar ndryshe.

Neni 8

Qarkullimi me tokën për ndërtim është i lirë, nën kushte të përcaktuara me këtë dhe me ligj tjetër.

Me përjashtim të paragrafit 1 të këtij neni, mbi tokën për ndërtim pronë e personave juridikë dhe fizikë në të cilën është planifikuar ndërtimi i objekteve me interes publik për Republikën të përcaktuar me ligj, të drejtë parësore për blerje ka Republika e Maqedonisë.

Kushtet dhe mënyra e realizimit të së drejtës parësore për blerje nga paragrafi 2 i këtij neni realizohen në pajtim me dispozitat e Ligjit për marrëdhënie obligative dhe Ligjit për shpronësim.

Neni 9

Parcelë për ndërtim është pjesa e tokës për ndërtim e përcaktuar me planet urbanistike dhe/ose me projektet urbanistike të parapara me Ligjin për planifikim hapësinor dhe urbanistik.

Toka për ndërtim mund të përbëhet prej një ose më tepër parcelave të kadastrës ose prej pjesëve të parcelave të kadastrës të përcaktuara me planet urbanistike dhe/ose me projektet urbanistike nga paragrafi 1 i këtij neni.

Neni 10

Objektet e ndërtuara në sipërfaqen e tokës për ndërtim, mbi ose nën sipërfaqe, me qëllim që aty të mbeten vazhdimisht, janë pjesë të asaj toke për ndërtim derisa të mos ndahen prej saj, përveç nëse juridikisht i ndan nga ajo tokë e drejta reale, të cilën bartësi i asaj të drejte e autorizon që në tokë të huaj të ketë objekt në pronësi të vet ose nëse në bazë të koncesionit bartësi i asaj të drejte e autorizon që në të të ketë objekt në pronësi të tij.

Objekti i përkohshëm nuk është pjesë e tokës për ndërtim dhe mbi bazë të objektit të përkohshëm nuk fitohen të drejtat reale mbi tokën për ndërtim.

II. TË DREJTAT MBI TOKËN PËR NDËRTIM

1. Të drejtat mbi tokën për ndërtim në pronësi të personave juridikë dhe fizikë

Neni 11

Pronësia e tokës për ndërtim të personave juridikë dhe fizikë përfshin edhe të drejtën e ndërtimit të tokës, shfrytëzimit të tokës si dhe të drejtën e bartjes së të drejtës për ndërtim personave tjerë, në pajtim me ligjin.

Dhënia e të drejtave nga paragrafi 1 i këtij neni bëhet në bazë të veprës juridike të konfirmuar ose në bazë të ligjit ose vendimit gjyqësor.

Pronarët e objekteve ose pjesëve të veçanta të objektit të cilëve u është bartur e drejta e ndërtimit ose shfrytëzimit të tokës nga ana e pronarit të tokës, janë të detyruar që ta shfrytëzojnë tokën dhe nuk guxojnë ta shfrytëzojnë në mënyrë e cila e kufizon shfrytëzimin normal pronarëve tjerë të objektit gjegjësisht pjesëve të veçanta të objektit.

Personat juridikë dhe fizikë pronarë të pjesëve të veçanta të objektit ose objektit të ndërtuar në tokën për ndërtim në pronësi të tyre dalin të drejta dhe obligime të pronësisë së përbashkët të tokës për ndërtim. Pronësia e përbashkët e tokës për ndërtim të më shumë personave përfshin të drejtën e shfrytëzimit dedikues të tokës e cila nuk mund të ndahet, ndërsa bartet bashkë me të drejtën e pronësisë të pjesës së veçantë të objektit, gjegjësisht objektit.

2. Të drejtat mbi tokën për ndërtim në pronësi të Republikës së Maqedonisë

Neni 12

Të gjithë personat juridikë dhe fizikë mund ta shfrytëzojnë tokën për ndërtim në pronësi të Republikës së Maqedonisë të dedikuar për shfrytëzim të përgjithshëm.

Mënyra dhe kushtet e shfrytëzimit të tokës nga paragrafi 1 i këtij neni përcaktohet me këtë dhe me ligj tjetër.

Me tokën për ndërtim në pronësi të Republikës së Maqedonisë, në emër të Republikës së Maqedonisë administron Qeveria e Republikës së Maqedonisë.

Të drejtën për administrimin mbi tokën për ndërtim të dedikuar për shfrytëzim të përgjithshëm dhe për lokalitete me interes publik të përcaktuara me ligj, Qeveria e Republikës së Maqedonisë mund t'ua bartë njërive të vetadministrimit lokal.

Neni 13

Toka për ndërtim në pronësi të Republikës së Maqedonisë mund të tjetërsohet, të jepet nën koncesion, të jepet me qira afatgjatë, qira afatshkurtër dhe mbi të, të themelohen të drejta tjera reale në mënyrë dhe nën kushte në pajtim me ligjin.

Toka për ndërtim në pronësi të Republikës së Maqedonisë mund të këmbëhet me tokë për ndërtim në pronësi të personave juridikë dhe fizikë, në bazë të marrëveshjes për këmbim, me pëlqim paraprak të Prokurorisë shtetërore të Republikës së Maqedonisë.

Qeveria përcakton metodologji për përcaktimin e vlerës së truallit që është lëndë e shkëmbimit në bazë të vlerës së Drejtorisë së të Hyrave Publike, pozitës së vendit të truallit dhe pajisjes së in infrastrukturës së truallit.

Prokuroria shtetërore e Republikës së Maqedonisë jep pëlqim për shkëmbimin e truallit.

Marrëveshja për këmbim nga paragrafi 2 i këtij neni sapo të jetë përgatitur nga notari kompetent i dorëzohet organit kompetent për mbajtjen e librit publik për patundshmëri.

Toka për ndërtim në brezin mbrojtës të rrugëve mund të jepet me qira afatgjatë, me të drejtë të përkufizuar për vendosjen e sistemeve infrastrukturore nëntokësore për shfrytëzim të përbashkët ekonomik në pajtim me ligjin, në

bazë të projektit të verifikuar nga organi kompetent, për çka paguhet qira. Qeveria e Republikës së Maqedonisë i mban të drejtat për këtë truall që të mund të vendosen edhe sisteme të tjera në pajtim me projektin.

Neni 14

Toka për ndërtim në pronësi të Republikës së Maqedonisë mund të tjetërsohet, të jepet me qira afatgjatë dhe afatshkurtër, me ankand publik, nëpërmjet grumbullimit të ofertave dhe me marrëveshje të drejtpërdrejtë.

Me marrëveshje të drejtpërdrejtë toka për ndërtim në pronësi të Republikës së Maqedonisë tjetërsohet dhe jepet me qira afatgjatë në rastet:

- kur edhe në ankandin e dytë publik nuk janë paraqitur persona të interesuar;

- për nevojat e bashkësive fetare për ndërtimin e objekteve fetare të parapara me plane urbanistike;

- për nevojat e bashkësive të përfaqësive konsullore diplomatike për ndërtimin e objekteve konsullore diplomatike;

- për formimin e parcelës për ndërtim të paraparë me plan urbanistik nëse personi ka në pronësi më shumë se 30% të parcelës për ndërtim dhe nëse sipas planit në atë parcelë ndërtimore nuk parashihet ndërtimin e objekteve me interes publik të paraparë me ligj;

- pronarëve tjerë të tokës për ndërtim në rast të bashkësisë pronësore në të cilën republika e Maqedonisë është njëri nga pronarët dhe del si obligim nga marrëveshja për rregullimin e marrëdhënieve ndërmjet pronarëve të tokës për ndërtim;

- pronarëve të objekteve ose pjesëve të veçanta të objekteve të ndërtuara me dokumentacion ndërtimor teknik dhe të evidentuara në librin publik të patundshmërive të cilat nuk posedojnë akt për ndarjen e të drejtës për shfrytëzimin e tokës për ndërtim.

Tjetërsimin nga paragrafi 1 i këtij neni e kryen organi i drejtorisë shtetërore kompetent për kryerjen e punëve që kanë të bëjnë me tokën për ndërtim.

Mënyrën dhe procedurën e tjetërsimit, të dhënies me qira afatgjatë dhe afatshkurtër me ankand publik, nëpërmjet grumbullimit të ofertave dhe me marrëveshje të drejtpërdrejtë, lartësinë e harxhimeve të veçanta të procedurave për tjetërsim dhe dhënie me qira, si dhe lartësinë e çmimit të tjetërsimit të tokës dhe të qirasë i përcakton Qeveria e Republikës së Maqedonisë.

Mjetet nga tjetërsimi dhe qiraja e tokës për ndërtim në pronësi të Republikës së Maqedonisë janë të hyra dhe paguhet në llogari të Buxhetit të Republikës së Maqedonisë. Të hyrat nga këto mjete shpërndahen në përbërje prej 60% për Republikën, dhe 40% për komunat, komunat nga territori i qytetit të Shkupit dhe qyteti i Shkupit, varësisht nga pozita e vendit të tokës për ndërtim e cila është objekt i tjetërsimit, gjegjësisht dhënia me qira afatgjatë, në pajtim me Ligjin.

Për tokën në ndërtim nga neni 1 i këtij ligji mund të themelohet e drejta e uzufuktit në mënyrë dhe kushte të përcaktuara me Ligjin për pronësi dhe të drejtat tjera reale.

3. Koncesioni

Neni 15

Qeveria e Republikës së Maqedonisë tokën për ndërtim në pronësi të Republikës së Maqedonisë mund t'ia japë në koncesion personit juridik dhe fizik të vendit, nëse dedikimi i asaj toke është i lidhur me veprimtari me interes të përgjithshëm për Republikën, të përcaktuar në pajtim me ligjin.

Neni 16

Toka për ndërtim në pronësi të Republikës së Maqedonisë jepet në koncesion pas hapjes së konkursit publik paraparak.

Nëse në konkursin e shpallur nga paragrafi 1 i këtij neni nuk paraqitet person i interesuar, toka për ndërtim mund të jepet në koncesion me procedurë për grumbullimin e ofertave të cilat i parashtrihen organit të administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve të administrimit me tokën për ndërtim.

Neni 17

Procedurën e konkursit publik dhe procedurën për grumbullimin e ofertave nga neni 16 i këtij ligji organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve të administrimit me tokën për ndërtim e zbaton në pajtim me Ligjin për koncesion dhe llojeve të tjera të partneritetit publik privat.

Neni 18

Lartësia e kompensimit për dhënien e koncesionit të tokës për ndërtim dhe mënyra e pagesës së kompensimit për koncesion përcaktohet në marrëveshjen për koncesion, sipas ofertës më të volitshme nga konkursi publik.

Neni 19

Punët profesionale dhe administrative për dhënien në shfrytëzim të tokës për ndërtim në koncesion i kryen organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve për administrimin me tokën për ndërtim.

4. E drejta për qiradhënie afatgjatë

Neni 20

Mbi tokën për ndërtim mund të themelohet e drejta për qira afatgjatë në shfrytëzim të personave juridikë dhe fizikë të vendit.

Qiraja nga paragrafi 1 i këtij neni mund të zgjasë më së paku 5, ndërsa më së shumti 99 vjet.

Me marrëveshje të drejtpërdrejtë toka për ndërtim në pronësi të Republikës së Maqedonisë mund të jepet me qira afatgjatë në rastet në vijim:

- kur edhe në ankandin e dytë publik nuk janë paraqitur persona të interesuar;

- për ndërtimin e objekteve me interes publik të përcaktuar me ligj;

- për ndërtimin e objekteve për nevojat e personave juridikë të regjistruar si organizata humanitare dhe

- për ndërtimin e objekteve në zona teknologjike të zhvilluara industriale.

Neni 21

Bartësi i të drejtës së qerasë afatgjatë të tokës për ndërtim është personi në interes të të cilit është themeluar ajo e drejtë ose i është bartur atij.

Pronari i tokës për ndërtim mund të jetë bartës i të drejtës për qira afatgjatë të tokës së tij të cilën e ka dhënë me qira afatgjatë.

Neni 22

E drejta për qira afatgjatë mbi tokën për ndërtim është e drejtë e cila e autorizon bartësin e saj që në sipërfaqen e asaj toke ose mbi të, të ndërtojë objekt personal, ndërsa pronari i tokës është i detyruar ta bartë këtë.

Neni 23

Bartësi i së drejtës për qira afatgjatë të tokës për ndërtim është pronar i objektit të ndërtuar në atë tokë për ndërtim, ndërsa në pikëpamje të tokës për ndërtim për të cilën është themeluar e drejta për qira afatgjatë ka të drejta dhe obligime të personit që i gëzon të mirat materiale.

Secila dispozitë e marrëveshjes, në kundërshtim me paragrafin 1 të këtij neni është e papranueshme.

Bartësi i të drejtës për qira afatgjatë është i detyruar që pronarit të tokës për ndërtim t'i pagujë qira.

Neni 24

Ndryshim në përmbajtjen e së drejtës për qira afatgjatë mund të bëhet vetëm me pëlqimin e pronarit të tokës së ngarkuar për ndërtim, ndërsa nëse me këtë do të ndryshohej mënyra e deriatëhershme e përmbartimit të të drejtave të mbetura reale të tokës së ngarkuar për ndërtim, atëherë në pajtim edhe me bartësit e atyre të drejtave, në mënyrë të përcaktuar me themelimin e së drejtës për qira afatgjatë në bazë të veprës juridike.

Neni 25

E drejta për qira afatgjatë e tokës për ndërtim nuk mund të ndahet nga toka për ndërtim të cilën e ngarkon çdo person i cili në çfarëdo baze juridike do të marrë të drejtën e pronësisë së tokës së ngarkuar, ka marrë tokë të ngarkuar me të drejtën për qira afatgjatë, nëse me ligj nuk është rregulluar ndryshe.

Neni 26

E drejta për qira afatgjatë e tokës për ndërtim mund të tjetërsohet dhe të trashëgohet, me ligj ose marrëveshjen për qira afatgjatë, nëse me ligj ose me marrëveshje nuk është rregulluar ndryshe.

E drejta për qira afatgjatë e tokës për ndërtim mund të ngarkohet me zyrtarizim, me të drejtën e pengut dhe me ngarkesa reale.

Objekti i cili është ndërtuar në bazë të së drejtës për qira afatgjatë të tokës për ndërtim, bartet, trashëgohet dhe ngarkohet së bashku me të drejtën për qira afatgjatë.

4.1. Fitimi

Neni 27

Në bazë të veprës juridike valide, qëllimi i së cilës është fitimi i së drejtës për qira afatgjatë, e drejta për qira afatgjatë del nga e drejta e pronësisë së tokës për ndërtim e cila me këtë ngarkohet, në mënyrë të përcaktuar me këtë dhe me ligj tjetër.

Neni 28

E drejta për qira afatgjatë e tokës për ndërtim në pronësi të personave juridikë dhe fizikë fitohet me marrëveshje ose me vendim të gjykatës.

E drejta për qira afatgjatë e tokës për ndërtim në pronësi të Republikës së Maqedonisë merret me marrëveshje dhe me akt të organit shtetëror në pajtim me ligjin.

E drejta për qira afatgjatë si dhe bartësit e të drejtës për qira afatgjatë të tokës për ndërtim pronësi e Republikës së Maqedonisë regjistrohet në regjistrin e bartësve të së drejtës për qira afatgjatë pronësi e Republikës së Maqedonisë, të cilin e mban organi i drejtorisë shtetërore kompetent për kryerjen e punëve në drejtimin e tokës për ndërtim pronë e Republikës së Maqedonisë.

Formën dhe përmbajtjen e regjistrit nga paragrafi 3 i këtij neni si dhe mënyrën dhe procedurën e mbajtjes së regjistrit e përcakton ministri i cili administron me organin e administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve të administrimit me tokën për ndërtim.

Neni 29

Marrëveshja e dhënies së tokës për ndërtim me qira afatgjatë lidhet në formë të shkruar.

Marrëveshjen për dhënien e tokës për ndërtim në pronësi të Republikës së Maqedonisë me qira afatgjatë, e lidh organi i administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve të administrimit me tokën për ndërtim.

Me marrëveshjen për dhënien e tokës për ndërtim me qira afatgjatë caktohet edhe afati i ndërtimit të ndërtimeve të kategorisë së parë dhe të dytë të përcaktuara me Ligjin për ndërtim, i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 10 vjet nga dita e plotfuqishmërisë së lejes për ndërtim.

Me marrëveshjen për dhënien e tokës për ndërtim me qira afatgjatë caktohet edhe afati i ndërtimit të ndërtimeve të kategorisë së tretë dhe të katërt të përcaktuara me Ligjin për ndërtim, i cili nuk mund të jetë më i gjatë se 4 vjet nga dita e plotfuqishmërisë së lejes për ndërtim.

Me marrëveshjen, e drejta për qira afatgjatë e tokës për ndërtim mund të kufizohet në çdo mënyrë të mundur, të lejuar dhe që nuk është në kundërshtim me natyrën e kësaj të drejte.

Kur toka për ndërtim është në pronë ose pronë e përbashkët, e drejta për qira afatgjatë mund të merret vetëm nëse për këtë pajtohen të gjithë bashkëpronarët, gjegjësisht pronarët e përbashkët.

Neni 30

E drejta për qira afatgjatë e tokës për ndërtim regjistrohet në librin publik të patundshmërive si e drejtë e veçantë.

Kur për tokën janë regjistruar edhe të drejta tjera përveç të drejtës së pronësisë, për fitimin e qirasë afatgjatë është e nevojshme pëlqimi i bartësve të atyre të drejtave nëse me këtë do të cenoheshin të drejtat e tyre. Objekti i ndërtuar në bazë të së drejtës për qira afatgjatë do të regjistrohet në librin publik të patundshmërive si objekt i ndërtuar në tokë të ngarkuar me të drejtën për qira afatgjatë.

Neni 31

E drejta për qira afatgjatë e tokës për ndërtim mund të fitohet me vendim të gjyqit në procedurë të ndarjes së pronës dhe në procedurë trashëgimlënëse, kur gjyqi në atë procedurë mund të themelojë uzufrukt, si dhe në raste të tjera, të përcaktuara me ligj.

Për fitimin e së drejtës për qira afatgjatë të tokës për ndërtim me vendim të gjyqit në mënyrë përkatëse zbatohen dispozitat nga Ligji për pronësi dhe të drejtat tjera reale të cilat kanë të bëjnë me themelimin e uzufruktit me vendim të gjyqit.

Neni 32

Komunat, komunat në rajonin e qytetit të Shkupit, gjegjësisht qyteti i Shkupit themelojnë të drejtën për qira afatgjatë të tokës për ndërtim në pronësi të Republikës së Maqedonisë, nëpërmjet marrëveshjes së drejtpërdrejtë, pa kompensim, për kryerjen e funksioneve të tyre dhe punëve të përcaktuara me ligj.

Komunat, komunat në rajonin e qytetit të Shkupit gjegjësisht qyteti i Shkupit, të drejtën për qira afatgjatë të tokës për ndërtim nga paragrafi 1 i këtij neni nuk guxojnë ta bartin gjegjësisht ta japin me qira.

Toka për ndërtim e pandërtuar pronë e Republikës së Maqedonisë e cila me planet urbanistike është e planifikuar për varreza, me marrëveshje të drejtpërdrejtë u jepet me qira afatgjatë komunave, komunave të Qytetit të Shkupit, gjegjësisht qytetit të Shkupit pa kompensim për ndërtimin e varrezave.

Toka për ndërtim e pandërtuar pronë e personave fizikë dhe juridikë e cila me planet urbanistike është planifikuar për varreza u merret pronarëve në shfrytëzim të Republikës së Maqedonisë në pajtim me Ligjin për eksproprijim dhe u jepet komunave, komunave të qytetit të Shkupit, gjegjësisht qytetit të Shkupit me qira afatgjatë për ndërtimin e varrezave.

Neni 33

Për bartjen e së drejtës për qira afatgjatë në mënyrë përkatëse zbatohen dispozitat për fitimin e së drejtës së pronësisë së patundshmërive në bazë të veprës juridike, vendimit të gjyqit dhe trashëgimisë, nëse me ligj nuk është rregulluar ndryshe.

Me të drejtën për qira afatgjatë të tokës për ndërtim njëkohësisht bartet edhe e drejta e pronësisë së objektit të ndërtuar në tokën në të cilën është ndërtuar objekti në bazë të së drejtës për qira afatgjatë.

Marrëveshja e lidhur në kundërshtim me paragrafin 2 të këtij neni është e pavlefshme.

4.2. Mbrojtja

Neni 34

E drejta për qira afatgjatë e tokës për ndërtim derisa objekti nuk është ndërtuar, mbrohet në pajtim me Ligjin për pronësi dhe të drejtat tjera reale.

4.3. Pushimi

Neni 35

E drejta për qira afatgjatë e tokës për ndërtim pushon me shkatërrimin e objektit, me heqjen dorë nga e drejta nga ana e bartësit të së drejtës për qira afatgjatë dhe me plotësimin e kushteve për prishjen e marrëveshjes.

Pushimi i së drejtës për qira afatgjatë e tokës për ndërtim regjistrohët në librin publik të patundshmërive në bazë të deklaratës me shkrim të dhënë nga palët në marrëveshje dhe prodhon veprim juridik nga dita e regjistrimit në librin publik të patundshmërive.

Në rastet kur e drejta për qira afatgjatë e tokës për ndërtim pushon me shkatërrimin e objektit, regjistrimi i pushimit në librin publik të patundshmërive bëhet në bazë të deklaratës së pronarit të objektit dhe elaboratit të kryer gjeodezik.

Pushimi i së drejtës për qira afatgjatë e tokës për ndërtim në pronësi të Republikës së Maqedonisë regjistrohet në regjistrin e bartësve të qirasë afatgjatë nga neni 28 i këtij ligji.

Neni 36

Për pushimin e së drejtës për qira afatgjatë të tokës për ndërtim me shkatërrim të objektit, në mënyrë përkatëse zbatohen dispozitat për pushimin e së drejtës të pronësisë me shkatërrim të gjërave nga Ligji për pronësi dhe të drejtat e tjera reale.

Për pushimin e së drejtës për qira afatgjatë të tokës për ndërtim me heqje dorë dhe plotësimin e kushteve për prishjen e marrëveshjes, në mënyrë përkatëse zbatohen dispozitat nga Ligji për marrëdhënie obligative.

Neni 37

Mosrespektimi i afateve nga neni 29, paragrafët 3 dhe 4 të këtij ligji është bazë për prishjen e marrëveshjes për qira afatgjatë, ndërsa ndërtimet bëhen pronë e Republikës së Maqedonisë.

Neni 38

E drejta për qira afatgjatë e tokës për ndërtim në të cilën është ndërtuar objekti i cili është shkatërruar deri në atë masë sa nuk mund të shfrytëzohet për qëllimin të cilit i dedikohet, është bazë për prishjen e marrëveshjes nëse në afat prej 3 vjetësh nga shkatërrimi, nuk ndërtohet përsëri së paku në masë e cila është e domosdoshme që të mund të shfrytëzohet për qëllimin të cilit i dedikohet.

Afati nga paragrafi 1 i këtij neni fillon të rrjedhë nga dita e parë e vitit që vijon pas vitit kur objekti është shkatërruar, por nuk rrjedh derisa ekzistojnë rrethanat në të cilat pushon të rrjedhë afati i mirëmbajtjes.

Neni 39

Pas skadimit të afatit të marrëveshjes për qira afatgjatë, ndërtimi i cili me këtë të drejtë ishte juridikisht i ndarë nga toka, bëhet shtesë e tokës për ndërtim, gjegjësisht pronë e pronarit të tokës.

Për marrëdhëniet midis pronarit të tokës për ndërtim dhe personit të cilit i ka skaduar e drejta për qira afatgjatë zbatohen dispozitat nga Ligji për pronësi dhe të drejtat tjera reale me të cilat rregullohen marrëdhëniet me ndërprerjen e të drejtës për vazhdim, nëse me veprën juridike nuk është caktuar diçka tjetër.

Neni 40

Të drejtat tjera reale me të cilat ishte ngarkuar e drejta për qira afatgjatë e tokës për ndërtim pushojnë me pushimin e kësaj të drejte, nëse me veprën juridike nuk është përcaktuar diçka tjetër.

Të drejtat tjera reale në interes dhe në barrë të së drejtës për qira afatgjatë të tokës për ndërtim së bashku me objektin, mbeten si të drejta reale që dalin në interes gjegjësisht në barrë të tokës për ndërtim së bashku me objektin, me radhën e deriatëhershme të përparësisë.

5. Uzufukti dhe ngarkesa reale

Neni 41

Mbi tokën për ndërtim mund të themelohen uzufukte reale dhe personale në pajtim me Ligjin për pronësi dhe të drejtat tjera reale.

Mbi tokën për ndërtim në pronësi të personave juridikë dhe fizikë mund të themelohet ngarkesë reale.

6. Hipoteka

Neni 42

Mbi tokën për ndërtim në pronësi të personave juridikë dhe fizikë mund të themelohet hipotekë gjyqësore, ligjore dhe kontraktuese, në pajtim me Ligjin për pronësi dhe të drejtat tjera reale dhe Ligjin për pengun e kontraktuar.

7. E drejta për qiradhënie afatshkurtë

Neni 43

Toka për ndërtim pronë e Republikës së Maqedonisë mund të jepet me qira afatshkurtë më së gjati deri në pesë vjet, me qëllim të vendosjes së objektit të përkohshëm.

Organi i drejtorisë shtetërore kompetent për kryerjen e e punëve me administrimin e tokës për ndërtimi përcakton llojet e veprimtarive që do të kryhen objektet kohore të tokës për ndërtim të pandërtuar pronë e Republikës së Maqedonisë.

Procedurën për dhënie e tokës me qira afatshkurtë e mban organi i administratës shtetërore organi i drejtorisë shtetërore kompetent për kryerjen e punëve për udhëheqjen e tokës për ndërtim me çka lidh marrëveshje për qira afatshkurtë i cili ka fuqinë e dokumentit përmbarues.

Toka për ndërtim e paraparë me plan urbanistik ose projekt urbanistik për vend larje, gjegjësisht plazh, organi i drejtorisë shtetërore kompetent për kryerjen e punëve në udhëheqje të tokës për ndërtim e jep me qira afatshkurtë më së shumti deri në 5 vjet në bazë të mendimit të marrë paraprak nga ministria e ambientit jetësor dhe planifikimit hapësinor.

Toka nga paragrafi 4 i këtij neni jepet me qira afatshkurtë përmes ankandit publik, përveç tokës së paraparë për vendlarje para objektit të ndërtuar hotelierik e cila jepet me marrëveshje të drejtpërdrejtë të pronarit të objektit.

Neni 44

Në tokën për ndërtim të ndërtuar mund të vendoset pajisje urbane në kushte dhe mënyrë të përcaktuara me Ligjin për ndërtim, Ligjin për vetadministrim lokal dhe Ligjin për qytetin e Shkupit.

Në tokën për ndërtim të ndërtuar dhe të pandërtuar pronë e Republikës së Maqedonisë punët që kanë të bëjnë me vendosjen dhe mënjanimin e pajisjes urbane dhe objekteve të përkohshme i kryejnë komunat, komunat e rajonit të qytetit të Shkupit dhe qyteti i Shkupit.

Vendosja e objekteve dhe e pajisjeve nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni kryhet në bazë të Programit të miratuar nga ana e komunave, komunave nga rajoni i qytetit të Shkupit dhe qyteti i Shkupit, ndërsa me pajtim paraprak nga organi kompetent për kryerjen e punëve të administrimit me tokën për ndërtim.

III. RREGULLIMI I TOKËS PËR NDËRTIM

Neni 45

Rregullim i tokës për ndërtim në kuptim të këtij ligji është ndërtimi i objekteve të infrastrukturës komunale, për shkak të kyçjes së papenguar në parcelën për ndërtim përmes rrugës publike, vendosjes së instalimit të ujësjellësit, kanalizimit (fekal dhe atmosferik), elektrik, PTT dhe instalimit tjetër me kyçe deri në parcelën për ndërtim.

Planifikimi, projektimi dhe përfundimi i infrastrukturës nga paragrafi 1 i këtij neni bëhet sipas planit urbanistik dhe/ose projekteve urbanistike me ligj.

Rregullimi i tokës për ndërtim nga paragrafi 1 i këtij neni mund të jetë i plotë ose i pjesshëm.

Shkallën e rregullimit të tokës për ndërtim me objekte të infrastrukturës komunale dhe mënyrën e përcaktimit të lartësisë së shpenzimeve për rregullim, varësisht nga shkalla e rregullimit, e përcakton ministri i cili udhëheq me organin kompetent për kryerjen e punëve të administrimit me tokën për ndërtim.

Neni 46

Rregullimin e tokës për ndërtim nga neni 45 i këtij ligji e kryejnë komunat në bazë të Programit për rregullim të cilin e miraton Këshilli i komunës.

Punët nga paragrafi 1 i këtij neni komunat i kryejnë përmes ndërmarrjes publike, shoqërisë tregtare ose personit tjetër juridik i cili ka autorizim të kryej shërbim komunal ose publik në pajtim me ligjin. Punët e rregullimit të tokës për ndërtim komunat mund t'i kryejnë edhe në formë pjesëmarrjes së partnerit privat të cilin e cakton komuna me marrëveshje me partnerin privat, duke i respektuar principet e transparencës, opinionit dhe njësimi të pjesëmarrësve.

Për rajonin e komunës së Shkupit rregullimin e tokës për ndërtim e kryejnë komunat e territorit të qytetit të Shkupit në pjesën e përgatitjes së tokës për ndërtim me objekte nga infrastruktura dytësore, ndërsa qyteti i Shkupit në pjesën e përgatitjes me objekte të infrastrukturës së përgjithshme, në bazë të programit të cilin e miratojnë këshillat e komunave në qytetin e Shkupit, gjegjësisht Këshilli i qytetit të Shkupit.

Programi për rregullimin e tokës për ndërtim veçanërisht përmban të dhëna për:

- hapësirën e cila është objekt i rregullimit;
- vëllimin e punëve për përgatitjen dhe spastrimin e tokës për ndërtim;
- vëllimin dhe shkallën e përgatitjes së tokës për ndërtim me objekte të infrastrukturës themelore dhe dytësore;
- burimet për financimin e Programit;
- përlllogaritjen e harxhimeve për rregullimin e tokës për ndërtim;
- lartësinë e kompensimit për rregullimin e tokës për ndërtim dhe shpërndarjen e saj;
- mënyrën e shpërndarjes së mjeteve për financim për ndërtimin dhe mirëmbajtjen e infrastrukturës;
- dinamikën e realizimit të Programit dhe
- objektet e infrastrukturës me interes publik për Republikën e Maqedonisë dhe vlerësimin për ndikimin e tyre mbi ambientin jetësor dhe natyrën, në pajtim me ligjin, të cilat i financon Republika e Maqedonisë, gjegjësisht investitorit të cilit tokën ia ka huazuar Republika e Maqedonisë.

Kur për shkak të rregullimit të tokës për ndërtim është e nevojshme vendoset objekt infrastrukturor në tokë të huaj ose patundshmëri tjetër gjegjësisht qyteti i Shkupit me aktvendim vendos marrëdhënie të shërbimit të dhunshëm komunal për vendosje të objektit. Aktvendimi ka fuqinë e dokumentit përmbarues, ndërsa ankesa nuk e prolongon përmbarimin. Ankesa i parashtrohet organit të administratës shtetërore kompetent për kryerjen e punëve pronësore juridike.

Kur rregullimi i tokës bëhet nëpërmjet të partnerit privat i njëjti ka të drejtë e kthimit të investimit në mënyrën me të cilën do të lidhë marrëveshje me komunën, ndërsa veçanërisht nëpërmjet pagesave të shfrytëzuesve të rinj të objekteve tani më të vendosura. Në këtë rast pajisjet, objektet dhe instalimet janë pronë e partnerit privat dhe me të njëjtat udhëheq derisa nuk e miraton kërkesën e tij. Partneri privat udhëheq me infrastrukturën në mënyrë sipas funksionit dhe dedikimit dhe sipas programeve të ndërmarrjeve dhe shoqërive publike të cilat kryejnë shërbim publik ose komunal. Në librin publik për regjistrimin e të drejtave të patundshmërive shënohet se të drejtën e pronësisë së instalimeve ka partneri privat.

Neni 47

Për rregullimin e tokës për ndërtim investitori paguan kompensim.

Lartësia e kompensimit nga paragrafi 1 i këtij neni varet nga shkalla e rregullimit të tokës për ndërtim, me objekte të infrastrukturës komunale, të cilin e përcaktojnë këshillat e komunave, këshillat e komunave në rajonin e qytetit të Shkupit, dhe Këshilli i qytetit të Shkupit.

Për kompensimin e rregullimit të tokës për ndërtim si dhe për mënyrën e pagesës së kompensimit, investitori me organin kompetent të komunave, të komunave në rajonin e qytetit të Shkupit, gjegjësisht të qytetit të Shkupit lidhin marrëveshje, në të cilën rregullohen të drejtat dhe obligimet e palëve të kontraktuara me afate të caktuara për përmbarimin e të njëjtave.

Marrëveshja nga paragrafi 3 i këtij neni lidhet në afat prej 15 ditësh nga dita e parashtrimit të kërkesës nga ana e investitorit.

Mjetet e kompensimit nga paragrafi 1 i këtij neni janë të hyra të komunave, komunave të rajonit të qytetit të Shkupit dhe qytetit të Shkupit dhe shfrytëzohen vetëm për realizimin e Programit për rregullimin e tokës për ndërtim.

Neni 48

Në rastin kur toka për ndërtim nuk është rregulluar me objekte të infrastrukturës komunale, investitori nuk e paguan kompensimin e plotë për rregullim, ndërsa mund ta rregullojë vetë tokën për ndërtim me harxhimet e veta.

Rregullimin e tokës për ndërtim në kufijtë e parcelës për ndërtim me infrastrukturë komunale dhe qarkulluese dhe me rregullim parteral e kryen investitori.

Neni 49

Mirëmbajtjen e objekteve të infrastrukturës së tokës për ndërtim të rregulluar, e kryejnë subjektet të cilat ekonomizojnë me objektet e infrastrukturës.

IV. RASTE TË VEÇANTA TË FITIMIT TË SË DREJTËS SË PRONËSISË MBI TOKËN PËR NDËRTIM

Neni 50

Personi i cili shfrytëzon tokë për ndërtim, të ndërtuar dhe të pandërtuar, të bartur nga pronari i mëparshëm, mund të marrë të drejtën e pronësisë mbi atë tokë nëse të njëjtën e shfrytëzon në bazë të marrëveshjes së lidhur me pronarin e mëparshëm më tepër se 20 vjet nga dita e lidhjes së marrëveshjes dhe kur do të paguajë tatim qarkullimin e tokës.

Procedurën për fitimin e të drejtës së pronësisë nga paragrafi 1 i këtij neni e mban organi i administratës shtetërore kompetent për punët e administrimit me tokën për ndërtim dhe mbahet në bazë të kërkesës.

Me kërkesën nga paragrafi 2 i këtij neni deponohet:

- dëshmia për identifikimin e kërkuarit, gjegjësisht personave të cilët janë trashëgimtarë të tij sipas dispozitave për trashëgimi (fotokopje e letërnjoftimit ose e dokumentit të udhëtimit);

- marrëveshja për shitblerjen e tokës;

- të dhënat e tokës për ndërtim (aktpronësi nga kadastra e patundshmërive ose aktzotërim nga kadastra e tokës);

- kopje nga plani i kadastrës;

- ekstrakt nga plani urbanistik;

- deklarata e vërtetuar nga noteri në të cilën pronari i tokës ose trashëgimtari i tij ligjor pranon që toka është shitur.

Pas kërkesës nga paragrafi 2 i këtij neni organi i administratës shtetërore kompetent për punët e administrimit me tokën për ndërtim vendos në pajtim me dispozitat nga Ligji për procedurë të përgjithshme administrative.

V. MBIKËQYRJA

Neni 51

Mbikëqyrjen e zbatimit të këtij ligji dhe të dispozitave të miratuara në bazë të këtij ligji e kryen organi i administratës shtetërore kompetent për administrimin me tokën për ndërtim.

VI. DISPOZITAT KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE

Neni 52

Për marrëveshjet për qiradhënie afatgjatë të lidhura ndërmjet Ministrisë për Transport dhe Lidhje dhe personave juridikë dhe fizikë deri në hyrjen në fuqi të këtij ligji të cilat nuk përmbajnë dispozita për afatin e përfundimit të ndërtimeve, do të zbatohen dispozitat nga neni 38 i këtij ligji.

Neni 53

Fitimi i të drejtës për shfrytëzim mbi tokën bujqësore në pajtim me dispozitat e mëparshme pushon me miratimin e planit urbanistik ose projektit urbanistik.

Enti shtetëror për punë gjeodezike është i detyruar që me miratimin e planeve urbanistike, të drejtat nga paragrafi 1 i këtij neni t'i shlyej.

Neni 54

Shfrytëzuesit e objekteve kohore të vendosur në tokën për ndërtim të pandërtuar para hyrjes në fuqi të këtij ligji, në bazë të programit nga neni 44, paragrafi 3 i këtij ligji, janë të detyruar që më së voni në afat prej 6 muajsh nga hyrja në fuqi e këtij ligji, të lidhin marrëveshje për qira afatshkurtër nga neni 43, paragrafi 3 i këtij ligji.

Neni 55

Dispozitat e parapara me këtë ligj do të miratohen në afat prej 3 muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 56

Me ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji pushon të vlejë Ligji për tokën për ndërtim ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 53/2001).

Neni 57

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e shpalljes në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

1503.

Vrz основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ПОСТАПУВАЊЕ ПО ПРЕТСТАВКИ И ПРЕДЛОЗИ

Се прогласува Законот за постапување по претставки и предлози, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 4 јули 2008 година.

Бр. 07-2692/1
4 јули 2008 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН ЗА ПОСТАПУВАЊЕ ПО ПРЕТСТАВКИ И ПРЕДЛОЗИ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредува постапувањето по претставките и предлозите поднесени до Претседателот на Република Македонија, Собранието на Република Македонија, Владата на Република Македонија, судовите, органите на државната управа, единиците на локалната самоуправа, јавните установи и служби и други органи и организации што вршат јавни овластувања (во натамошниот текст: органи кои постапуваат по претставките и предлозите).

Член 2

Под претставка, односно предлог, во смисла на овој закон, се подразбира секое писмено или усно обраќање на подносителите до органите кои постапуваат по претставките, односно предлозите заради заштита и остварување на своите права и интереси, јавните интереси утврдени со закон или заради поведување на друга иницијатива од јавен интерес.

Член 3

Подносител на претставка, односно предлог може да биде секое физичко или правно лице (во натамошниот текст подносител).

Подносителот на претставката, односно предлогот не смее да биде повикан на одговорност, ниту да трпи какви било штетни последици поради поднесувањето на претставката, односно предлогот и изнесувањето на ставови и мислења, освен ако со тоа не е сторено кривично дело.

Член 4

Претставките, односно предлозите се поднесуваат во писмена форма или усно на записник, поединечно или групно.

За претставката, односно предлогот не се плаќа такса.

Органите кои постапуваат по претставките, односно предлозите водат евиденција на примените претставки и предлози.

Претставката, односно предлогот што е упатен до ненадлежен орган, се евидентира во евиденцијата на тој орган и без одлагање се доставува до надлежниот орган.

II. ПОСТАПУВАЊЕ ПО ПРЕТСТАВКИТЕ И ПРЕДЛОЗИТЕ

Член 5

Органот кој постапува по претставките и предлозите е должен по приемот да ја евидентира претставката, односно предлогот, веднаш да ја земе во работа, да ја разгледа и по неа да постапи во согласност со овој закон.

Кога органот кој постапува по претставките и предлозите ќе утврди дека со претставката, односно предлогот се покренуваат прашања што се од негова надлежност, тој постапува по нив, односно презема мерки за нивно решавање, а ако за тоа е надлежен друг орган претставката, односно предлогот го доставува до надлежниот орган. За доставувањето на претставката, односно предлогот веднаш се известува подносителот.

Кога претставката, односно предлогот е поднесен до повеќе органи кои постапуваат по претставки и предлози, органите меѓусебно соработуваат и го координираат постапувањето.

Член 6

Постапувањето по претставките и предлозите опфаќа прибирање на податоци, известувања и мислења за фактите и околностите од значење за нивно оценување, непосредно испитување, анализирање и евидентирање на појавите и причините за нивно поднесување и преземање на потребни дејствија и мерки за остварување на правата на подносителот или повредата на јавниот интерес утврден со закон.

Член 7

Органот кој постапува по претставките и предлозите е должен да определи едно или повеќе овластени лица што ќе постапуваат по претставките и предлозите, во рамките на органот, или да формира внатрешна организациона единица, согласно со актот за организација и систематизација, за постапување по претставките и предлозите.

Член 8

Органот кој постапува по претставките и предлозите не постапува по анонимна претставка, односно предлог, освен ако се работи за прашање од јавен интерес утврден со закон.

Органот нема да постапува по претставки и предлози и кога претставката, односно предлогот е со навредлива содржина.

Член 9

Органот кој постапува по претставките и предлозите е должен да му одговори на подносителот за основаноста и за резултатите од постапувањето во рок од 15 дена, а за сложени прашања во рок од 30 дена од приемот на претставката, односно предлогот.

Кога органот кој постапува по претставките и предлозите ќе оцени дека е потребно претставката, односно предлогот да се прецизира и да се достават докази при разгледувањето, може тоа да го побара од подносителот, и во тој случај рокот од ставот 1 на овој член почнува да тече од почеток.

Член 10

Кога органот кој постапува по претставките и предлозите ќе утврди дека претставката, односно предлогот се однесува на правна работа по која не е започната постапка го подучува подносителот дека може да поведе соодветна постапка.

Ако органот кој постапува по претставките и предлозите утврди дека по прашањето наведено во претставката, односно предлогот се води судска или друга постапка ќе го известува подносителот за тоа.

Член 11

Кога претставката, односно предлогот се однесува на прашање по кое веќе е постапувано или е водена друга постапка од надлежен орган, постапувањето по новоподнесената претставка, односно предлог ќе се повтори само доколку во претставката, односно предлогот се инзесени нови факти и околности кои не биле познати во претходното постапување, односно водење на постапката.

Член 12

Органите кои постапуваат по претставките и предлозите се должни по барање од органот кој постапува по конкретна претставка или предлог да му ги дадат потребните објаснувања и податоци за прашања што се однесуваат на претставката, односно предлогот, како и известување за преземените мерки по одделни претставки, односно предлози, во рок што тој ќе го определи, кој не може да биде подолг од 15 дена.

Со податоците и известувањата од ставот 1 на овој член, што претставуваат класифицирана информација, органот кој постапува е должен да ги чува согласно со прописите за класифицирани информации.

Член 13

Министерот за правда го пропишува начинот на постапување по претставките и предлозите на органите од членот 1 на овој закон.

Член 14

Ако органите кои постапуваат по претставките и предлозите, при постапувањето оценат дека треба да се разгледа потребата и оправданоста за донесување на нов, односно за изменување и дополнување на постоен закон или друг пропис или акт, ќе го известат за тоа овластениот орган, а ако е дадена иницијатива за изменување, дополнување или донесување, иницијативата ќе ја достават до надлежниот орган.

Ако во претставката, односно предлогот се покренува иницијатива од јавен интерес утврден со закон или се предупредува на постоење на проблеми или недостатоци кои бараат преземање на определени мерки, надлежниот орган во соработка со други органи ќе ја разгледа оправданоста и по потреба ќе преземе потребни мерки.

Член 15

Ако при постапувањето по претставката, односно предлогот се утврди дека на подносителот со акт, дејствие или мерка му е повредено право или му е нанесена штета, односно е повреден јавниот интерес утврден со закон, органот кој постапува по претставката, односно предлогот ќе му укаже на надлежниот орган и ќе побара да се преземат потребните мерки согласно со закон за отстранување на повредата на правото, односно причинетата штета.

Во случај кога не се постапува по доставеното укажување од ставот 1 на овој член, органот што постапува по претставката, односно предлогот ќе го известува за тоа органот што врши надзор над нивната работа за да се преземат соодветни мерки согласно со закон.

Член 16

При постапувањето по претставките, односно предлозите органите кои постапуваат, меѓусебно соработуваат и си даваат правна и друга стручна помош, разминуваат искуства, планираат и договорно преземаат активности од нивна надлежност по прашањата изнесени во претставката, односно предлогот.

Член 17

Органите кои постапуваат по претставките и предлозите најмалку еднаш годишно ги разгледуваат прашањата и проблемите што се покренуваат со претставките, односно предлозите и причините за нивно поднесување.

Органите кои постапуваат по претставките и предлозите ги следат состојбите и појавите, ги анализираат причините и прашањата на кои се укажува во претставките, односно предлозите, преземаат мерки во рамките на своите овластувања и ги информираат другите органи кои имаат овластувања за состојбите и проблемите во соодветната област за да преземат мерки од нивна надлежност.

Член 18

Доколку подносителот не добие одговор по претставката, односно предлогот, може да се обрати до Народниот правобранител на Република Македонија и да побара заштита.

Член 19

Органите од членот 1 на овој закон задолжително водат евиденција за податоците што се однесуваат на постапувањето по претставките и предлозите.

Органите од членот 1 на овој закон за податоците што се однесуваат на постапувањето по претставките и предлозите се должни да доставуваат извештаи на секои шест месеца до Министерството за правда.

Министерот за правда ги пропишува содржината, начинот и формата на водење на евиденцијата за податоците што се однесуваат на постапувањето по претставките и предлозите, како и содржината на извештаите од ставот (2) на овој член.

Член 20

Надзор над спроведувањето на овој закон врши Министерството за правда.

III. ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 21

Глоба во износ од 500 до 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на функционерот кој раководи со органот, односно раководното лице, до кој е поднесена претставката, односно предлогот, доколку не определил овластено лице кое во рамките на органот ќе постапува по претставките и предлозите или не е формирана внатрешна организациона единица согласно актот за организација и систематизација, за постапување по претставки и предлози, согласно со членот 7 од овој закон.

Глоба во износ од 500 до 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на функционерот кој раководи со органот, односно раководното лице, ако не достави извештај до Министерството за правда согласно со членот 19 став 2 од овој закон.

Глоба во износ од 300 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на службеното лице кое согласно со членот 7 од овој закон е определено да постапува по претставките и предлозите и тоа, ако:

1) не ја достави претставката, односно предлогот до надлежниот орган или не го извести подносителот дека претставката, односно предлогот е предадена на друг орган согласно со членот 5 став 2 од овој закон;

2) не го извести подносителот на претставката, односно предлогот за основаноста и за резултатите од постапувањето во рокот определен со членот 9 став 1 од овој закон;

3) по барање на органот кој постапува по конкретна претставка или предлог не му ги даде потребните објаснувања и податоци за прашања што се однесуваат на

претставката, односно предлогот, како и известување за преземените мерки за решавање на прашањето согласно со членот 12 став 1 од овој закон и

4) при постапувањето по претставката, односно предлогот се утврди дека на подносителот со акт, дејствие или мерка му е повредено право или му е нанесена штета, односно е повреден јавниот интерес утврден со закон, а органот кој постапува по претставката, односно предлогот нема да му укаже на надлежниот орган и нема да побара да се преземат потребните мерки согласно со закон за отстранување на повредата на правото, односно причинетата штета согласно со членот 15 став 1 од овој закон.

Член 22

Прекршочната постапка за прекршоците предвидени со овој закон ќе ја води надлежниот суд.

IV. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 23

Подзаконските акти утврдени со овој закон ќе се донесат во рок од шест месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 24

Со денот на влегувањето во сила на овој закон започнатите постапки по поднесените претставки и предлози ќе продолжат според одредбите на Законот за постапување по претставки и поплаки („Службен весник на СРМ“ број 36/77, 12/89 и 19/90).

Член 25

Со денот на примената на овој закон престанува да важи Законот за постапување по претставки и поплаки („Службен весник на СРМ“ број 36/77, 12/89 и 19/90).

Член 26

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе отпочне да се применува по шест месеца од денот на неговото влегување во сила.

L I G J

PËR VEPRIM NDAJ PARASHTRESAVE DHE PROPOZIMEVE

I. DISPOZITAT E PËRGJITHSHME

Neni 1

Me këtë ligj rregullohet veprimi ndaj parashtresave dhe propozimeve të paraqitura Presidentit të Republikës së Maqedonisë, Kuvendit të Republikës së Maqedonisë, Qeverisë së Republikës së Maqedonisë, gjykatave, organeve të administratës shtetërore, njësite të vetadministrimit lokal, institucioneve dhe shërbimeve publike dhe organeve e organizatave tjera të cilat kryejnë autorizime publike (në tekstin e mëtejshëm: organe të cilat veprojnë ndaj parashtresave dhe propozimeve).

Neni 2

Me parashtresë, respektivisht me propozim në kuptimin e këtij ligji nënkuptohet çdo paraqitje me shkrim ose me gojë e parashtruesve organeve të cilat veprojnë ndaj parashtresave, respektivisht propozimeve për shkak të mbrojtjes dhe realizimit të të drejtave dhe interesave të veta, interesave publike të përcaktuara me ligj ose për shkak të ngritjes së ndonjë iniciative tjetër me interes publik.

Neni 3

Parashtrues i parashtrësës, respektivisht i propozimit mund të jetë çdo person fizik ose juridik (në tekstin e mëtejshëm: parashtrues).

Parashtruesi i parashtrësës, respektivisht i propozimit nuk guxon të thirret në përgjegjësi, as të pësojë çfarëdo pasojash të dëmshme për shkak të parashtrimit të parashtrësës, respektivisht propozimit dhe shfaqjes së qëndrimeve dhe mendimeve, përveç nëse me këtë nuk është bërë vepër penale.

Neni 4

Parashtrësata, respektivisht propozimet paraqiten në formë të shkruar ose me gojë në procesverbal, veças ose në grupe.

Për parashtrësata, respektivisht për propozimin nuk paguhet taksë.

Organet të cilat veprojnë ndaj parashtrësave, respektivisht propozimeve mbajnë evidencë për parashtrësata dhe propozimet e pranuar.

Parashtrësata, respektivisht propozimi, i cili është i drejtuar organit kompetent, evidentohet në evidencën e atij organi dhe pa prolongim i dorëzohet organit kompetent.

II. VEPRIMI NDAJ PARASHTRËSAVE DHE PROPOZIMEVE

Neni 5

Organi i cili vepron ndaj parashtrësave dhe propozimeve është i detyruar që pas pranimit ta evidentojë parashtrësën, respektivisht propozimin, ta marrë menjëherë në përpunim, ta shqyrtojë dhe ndaj saj të veprojë në pajtim me këtë ligj.

Kur organi i cili vepron ndaj parashtrësave dhe propozimeve do të konstatojë se me parashtrësën, respektivisht propozimin ngrihen çështje që janë në kompetencën e tij, ai vepron ndaj tyre, respektivisht ndërmerr masa për zgjidhjen e tyre, ndërsa nëse për këtë është kompetent tjetër organ, parashtrësën, respektivisht propozimin ia dërgon organit kompetent. Për dërgimin e parashtrësës, respektivisht të propozimit menjëherë njoftohet parashtruesi.

Kur parashtrësata, respektivisht propozimi u dërgohet më shumë organeve të cilat veprojnë ndaj parashtrësave dhe propozimeve, organet bashkëpunojnë ndërmjet vetes dhe e koordinojnë veprimin.

Neni 6

Veprimi ndaj parashtrësave dhe propozimeve përfshin grumbullimin e të dhënave, njoftimeve dhe mendimeve për faktet dhe rrethanat me rëndësi për vlerësimin e tyre, hulumtimin e drejtpërdrejtë, analizimin dhe evidentimin e dukurive dhe shkaqeve për parashtrimin e tyre dhe për ndërmarrjen e veprimeve të nevojshme dhe masave për realizimin e të drejtave të parashtruesit ose cenimin e interesit publik të përcaktuar më ligj.

Neni 7

Organi i cili vepron ndaj parashtrësave dhe propozimeve është i detyruar të caktojë një ose më shumë persona të autorizuar të cilët do të veprojnë ndaj parashtrësave dhe propozimeve në kuadër të organit, ose të formojë njësi organizative të brendshme në pajtim me aktin për organizim dhe sistematizim për veprimin ndaj parashtrësave dhe propozimeve.

Neni 8

Organi i cili vepron ndaj parashtrësave dhe propozimeve nuk vepron ndaj parashtrësën respektivisht propozimin anonim, përpos nëse bëhet fjalë për çështje me interes publik të përcaktuara me ligj.

Organi nuk do të veprojë ndaj parashtrësave dhe propozimeve edhe kur parashtrësata, respektivisht propozimi ka për mbajtje ofenduese.

Neni 9

Organi i cili vepron ndaj parashtrësave dhe propozimeve është i detyruar t'i përgjigjet parashtruesit për bazueshmërinë dhe për rezultatet nga veprimi në afat prej 15 ditësh, ndërsa për çështjet e komplikuar në afat prej 30 ditësh nga pranimi i parashtrësës respektivisht propozimit.

Kur organi i cili vepron ndaj parashtrësave dhe propozimeve do të vlerësojë se është e nevojshme që parashtrësata, gjegjësisht propozimi të precizohet dhe të paraqiten dëshmitë gjatë shqyrtimit, këtë mund ta kërkojë nga parashtruesi, dhe në atë rast afati nga paragrafi 1 i këtij neni fillon të rrjedhë nga fillimi.

Neni 10

Kur organi i cili vepron ndaj parashtrësave dhe propozimeve do të vërtetojë se parashtrësata, respektivisht propozimi ka të bëjë me punë juridike nëndaj së cilës nuk ka filluar procedura e udhëzon parashtruesin se mund të mbajë procedurë adekuatë.

Nëse organi i cili vepron ndaj parashtrësave dhe propozimeve konstaton se ndaj çështjes së theksuar në parashtrësë, respektivisht në propozim mbahet procedurë gjyqësore ose procedurë tjetër do ta informojë parashtruesin për këtë.

Neni 11

Kur parashtrësata, respektivisht propozimi ka të bëjë me çështje nëndaj së cilës tani më është vepruar ose është mbajtur procedurë tjetër nga organi kompetent, veprimi ndaj parashtrësës, respektivisht propozimit e riparashtruar do të përsëritet vetëm nëse në parashtrësë, respektivisht propozim janë paraqitur fakte dhe rrethana të reja të cilat nuk kanë qenë të njohura në procedurën paraprake, respektivisht mbajtjen e procedurës.

Neni 12

Organet të cilat veprojnë ndaj parashtrësave dhe propozimeve janë të detyruara që me kërkesën e organit i cili vepron ndaj parashtrësës ose propozimit konkret, t'ia japin sqarimet dhe të dhënat e nevojshme për çështjet të cilat kanë të bëjnë me parashtrësën, respektivisht propozimin, si dhe njoftimin për ndërmarrjen e masave ndaj parashtrësave, respektivisht propozime të caktuara, në afat të cilit do ta caktojë ai, që nuk mund të jetë më i gjatë se 15 ditë.

Me të dhënat dhe njoftimet nga paragrafi 1 i këtij neni, të cilat paraqesin informatë të klasifikuara, organi i cili vepron është i detyruar t'i ruajë në pajtim me dispozitat për informatat e klasifikuara.

Neni 13

Ministri i Drejtësisë e përcakton mënyrën e veprimit ndaj parashtrësave dhe propozimeve të organeve nga neni 1 i këtij ligji.

Neni 14

Nëse organet të cilat veprojnë ndaj parashtrësave dhe propozimeve, gjatë veprimit vlerësojnë se duhet të shqyrtohet nevoja dhe arsyeimi për miratimin e ligjit të ri, respektivisht për ndryshimin dhe plotësimin e ligjit ekzistues ose dispozitës ose aktit tjetër, do ta njoftojnë për këtë organin e autorizuar, ndërsa nëse është dhënë iniciativë për ndryshim, plotësim ose miratim iniciativën do t'ia dorëzojnë organit kompetent.

Nëse në parashtrësë, respektivisht propozim ngrihet iniciativë me interes publik të përcaktuar me ligj ose ndërmerren masa preventive për ekzistimin e problemeve ose të mangësive të cilat kërkojnë ndërmarrjen e masave të caktuara, organi kompetent në bashkëpunim me organet tjera do ta shqyrtojë arsyeshmërinë dhe sipas nevojës do të ndërmarrë masa të nevojshme.

Neni 15

Nëse gjatë veprimit ndaj parashtrësës, respektivisht propozimit konstatohet se parashtruesit me akt, veprim ose masë i është cenuar e drejta ose i është shkaktuar dëm, respektivisht është cenuar interesi publik i përcaktuar me ligj, organi i cili vepron ndaj parashtrësës, respektivisht propozimit do ta paralajmëroj organin kompetent ose do të kërkojë të ndërmerren e masave të nevojshme në pajtim me ligjin për mënjanimin e cenimit të së drejtës, respektivisht dëmit të shkaktuar.

Në rastin kur nuk vepronet sipas paralajmërimit të parashtruar nga neni 1, organi i cili vepron ndaj parashtrësës, respektivisht propozimit do ta njoftojë për këtë organin i cili bën mbikëqyrjen e punës së tyre që të ndërmerren masa adekuate në pajtim me ligjin.

Neni 16

Gjatë veprimit ndaj parashtrësëve, respektivisht propozimeve, organet të cilat veprojnë, bashkëpunojnë në mënyrë reciproke dhe japin ndihmë juridike dhe ndihmë tjetër profesionale, shkëmbejnë eksperiencë, planifikojnë dhe me marrëveshje ndërmarrin aktivitete në kompetencë të tyre për çështjet e theksuara në parashtrësë, respektivisht propozim.

Neni 17

Organet të cilat veprojnë ndaj parashtrësëve dhe propozimeve së paku një herë në vit i shqyrtojnë çështjet dhe problemet të cilat ngrihen me parashtrësat, respektivisht parashtrësat, përkatësisht propozimet dhe shkaqet për parashtrimin e tyre.

Organet të cilat veprojnë ndaj parashtrësëve dhe propozimeve i përcjellin gjendjet dhe dukuritë, i analizojnë shkaqet dhe çështjet për të cilat paralajmërohet në parashtrësë, respektivisht propozime, ndërmarrin masa në kuadër të autorizimeve të veta dhe i informojnë organet tjera, të cilat kanë autorizime për gjendjet dhe problemet në fushën adekuate që të ndërmarrin masa në kompetencë të tyre.

Neni 18

Nëse parashtruesi nuk merr përgjigje ndaj parashtrësës, respektivisht propozimit, mund t'i drejtohet Avokatit të Popullit të Republikës së Maqedonisë dhe të kërkojë mbrojtje.

Neni 19

Organet nga neni 1 i këtij ligji detyrimisht mbajnë evidencë për të dhënat të cilat kanë të bëjnë me veprimin ndaj parashtrësëve dhe propozimeve.

Organet nga neni 1 i këtij ligji për të dhënat të cilat kanë të bëjnë me veprimin ndaj parashtrësëve dhe propozimeve, janë të detyruar t'i paraqesin raporte në çdo gjashtë muaj Ministrisë së Drejtësisë.

Ministri i Drejtësisë e përcakton përmbajtjen, mënyrën dhe formën e mbajtjes së evidencës për të dhënat që kanë të bëjnë me veprimin ndaj parashtrësëve dhe propozimeve, si dhe përmbajtjen e raportit nga paragrafi 2 i këtij neni.

Neni 20

Mbikëqyrjen mbi zbatimin e këtij ligji e bën Ministria e Drejtësisë.

III. DISPOZITAT PËR KUNDËRVAJTJE

Neni 21

Gjobë në shumë prej 500 deri 1 500 euro me kundërvlerë në denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje funksionarit i cili udhëheq me organin, respektivisht personit udhëheqës, të cilit i është dorëzuar parashtrësë, gjegjësisht propozimi, nëse nuk ka caktuar person të

autorizuar, i cili në kuadër të organit do të veprojë ndaj parashtrësëve dhe propozimeve ose nuk është formuar njësi e brendshme organizative në pajtim me aktin për organizim dhe sistemim, për veprim ndaj parashtrësëve dhe propozimeve, në pajtim me nenin 7 të këtij ligji.

Gjobë në shumë prej 500 deri 1 500 euro me kundërvlerë në denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje funksionarit i cili udhëheq me organin, përkatësisht personin udhëheqës, nëse nuk i paraqet raportit Ministrisë së Drejtësisë në pajtim me nenin 19 paragrafi 2 të këtij ligji.

Gjobë në shumë prej 300 deri në 1 000 euro në kundërvlerë me denarë do t'i kumtohet për kundërvajtje personit zyrtar i cili në pajtim me nenin të këtij ligji është caktuar të veprojë ndaj parashtrësëve, përkatësisht propozimeve, edhe atë nëse:

1) nuk ia dorëzon parashtrësën, respektivisht propozimin organit kompetent ose nuk e njofton parashtruesin se parashtrësë, respektivisht propozimi i është dorëzuar organit tjetër në pajtim me nenin 5, paragrafi 2 të këtij ligji;

2) nuk e njofton parashtruesin e parashtrësës, respektivisht të propozimit për bazueshmërinë dhe për rezultatet nga veprimi në afatin e përcaktuar me nenin 9, paragrafi 1 i këtij ligji;

3) me kërkesën e organit i cili vepron ndaj parashtrësës ose propozimit konkret nuk ia jep sqarimet dhe të dhënat e nevojshme për çështjet të cilat kanë të bëjnë me parashtrësën, respektivisht propozimin, si dhe njoftimin për masat e ndërmarra për zgjidhjen e çështjes në pajtim me nenin 12, paragrafi 1 i këtij neni dhe

4) gjatë veprimit ndaj parashtrësës, respektivisht propozimit vërtetohet se parashtruesit me akt, veprim ose masë i është cenuar e drejta ose i është shkaktuar dëm, respektivisht është cenuar interesi publik i përcaktuar me ligj, ndërsa organi i cili vepron ndaj parashtrësës, respektivisht propozimit nuk do ta paralajmërojë organin kompetent dhe nuk do të kërkojë të ndërmerren masat e nevojshme në pajtim me ligjin për evitimin e cenimit të së drejtës, respektivisht dëmit të shkaktuar në pajtim me nenin 15, paragrafi 1 të këtij ligji.

Neni 22

Procedurën për kundërvajtje për kundërvajtjet e parapara me këtë ligj do ta mbajë gjykata kompetente.

IV. DISPOZITAT KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE

Neni 23

Aktet nënligjore të përcaktuara me këtë ligj do të miratohen në afat prej gjashtë muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 24

Me ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji procedurat e filluara ndaj parashtrësëve dhe propozimeve të parashtruara do të vazhdojnë sipas dispozitave të Ligjit për veprim ndaj parashtrësëve dhe ankesave ("Gazeta zyrtare e RSM" numër 36/1977, 12/1989 dhe 19/1990).

Neni 25

Me hyrjen në fuqi të këtij ligji shfuqizohet Ligji për veprim ndaj parashtrësëve dhe ankesave ("Gazeta zyrtare e RSM" numër 36/1977, 12/1989 dhe 19/1990).

Neni 26

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë nga dita e shpalljes në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë", kurse do të fillojë të zbatohet pas gjashtë muajsh nga dita e hyrjes së tij në fuqi.

1504.

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

**У К А З
ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА
ЗАШТИТА НА ПРАВАТА НА ПАЦИЕНТИТЕ**

Се прогласува Законот за заштита на правата на пациентите, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 2 јули 2008 година.

Бр. 07-2674/1
2 јули 2008 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

**ЗАКОН
ЗА ЗАШТИТА НА ПРАВАТА НА ПАЦИЕНТИТЕ**

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредуваат заштитата на правата на пациентите во користењето на здравствената заштита, должностите на здравствените установи и здравствени работници и соработници, општините и фондот за здравствено осигурување во унапредувањето и заштитата на правата на пациентите, постапката за заштита на правата на пациентите, како и надзорот над спроведувањето на законот.

Член 2

Со заштитата на правата на пациентот се обезбедува квалитетна и континуирана здравствена заштита во согласност со тековните достигнувања во здравството и медицината, во рамките на системот за здравствена заштита и здравствено осигурување, соодветна на поединечните потреби на пациентот, со отсуство на каква било психичка и физичка злоупотреба, со целосно почитување на достоинството на неговата личност и во негов најдобар интерес.

Начела на заштита на правата на пациентите

Член 3

Заштитата на правата на пациентите се заснова на начелата на хуманост и достапност.

Начелото на хуманост се занова на:

- 1) почитување на личноста на човекот, како хумано суштество;
 - 2) почитување на личната самоопределба;
 - 3) физичкиот и психичкиот интегритет на личноста, како и сигурноста на човекот;
 - 4) почитување на приватноста на личноста;
 - 5) хумани (човечки) релации меѓу пациентот, здравствениот работник и здравствениот соработник засновани врз етички и деонтолошки принципи;
 - 6) право на искажување на болка и на ослободување од непотребна болка, во согласност со тековното знаење во медицината и
 - 7) хумана здравствена заштита на терминално болни.
- Начелото на достапност се заснова на:
- 1) здравствени услуги што постојано се достапни и пристапни на сите пациенти подеднакво и без дискриминација;

- 2) континуитет на здравствената заштита, вклучувајќи соработка меѓу сите здравствени работници, здравствени соработници и/или здравствени установи што можат да бидат вклучени во целиот процес на третман на одредена состојба или заболување на пациентот;

- 3) праведна и фер постапка за избор/селекција на медицински третман, во услови кога постои можност за избор од страна на здравствените установи на потенцијални пациенти за посебен третман кој е достапен во ограничен обем, при што изборот треба да се заснова на медицински критериуми, без дискриминација;

- 4) избор и промена на здравствен работник и здравствена установа, во рамките на здравствениот систем;

- 5) достапност на служби за домашно лекување, односно служби во заедницата каде што пациентот живее и

- 6) еднаква можност за заштита на правата на сите пациенти на територијата на Република Македонија.

Дефиниции

Член 4

Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. "Пациент" е лице, болно или здраво, кое ќе побара или на кое му се врши одредена медицинска интервенција со цел за зачувување и унапредување на здравјето, спречување на болести и други здравствени состојби, лекување или здравствена нега и рехабилитација;

2. "Медицинска интервенција" е секој преглед, третман или друга активност со превентивна, дијагностичка, терапевтска цел или со цел за рехабилитација што ја презема овластен здравствен работник;

3. "Медицинско досие" за пациентот е досие во кое се депонираат сите податоци и документи што се однесуваат на здравствениот статус на пациентот, медицинската, односно клиничката состојба, дијагнозата, прогнозата и третманот, како и сите други li-ni podatoci, a кое се води во согласност со прописите од областа на здравствената евиденција и овој закон;

4. "Здравствена установа" е установа основана и која работи согласно со прописите од областа на здравствената заштита;

5. "Здравствена заштита на терминално болни" е заштита што му се дава на пациент кога не е повеќе можно да му се подобри прогнозата на состојбата со дододатните методи за третман, како и грижа во периодот пред настапување на смртта и

6. "Медицински податоци" се податоци што се однесуваат на здравјето на пациентот. Медицинските податоци, ги вклучуваат податоците што се однесуваат на анамнеза, дијагноза, прогноза и третман на пациентот, како и податоците што имаат јасна и блиска врска со здравјето на пациентот.

II. ПРАВА НА ПАЦИЕНТИТЕ

Член 5

Пациентот ги има правата пропишани со овој или со друг закон или со ратификуван меѓународен договор, конвенции, декларации и други меѓународни документи што се однесуваат на заштитата на правата на пациентите.

Пациентот има право на остварувањето на правата, пропишани со овој закон, без дискриминација заснована врз пол, раса, боја на кожата, јазик, вера, политичко или кое и да е друго мислење, национално или социјално потекло, припадност на национално малцинство, материјална положба, потекло по раѓање, сексуална ориентација или кој и да е друг статус.

Пациентот има право на грижа, лекување и рехабилитација што се во согласност со неговите поединечни потреби и способности и што ја унапредуваат состојбата со неговото здравје, со цел да го достигне највисокото можно лично ниво на здравје, согласно со достапните методи и можности на медицината, а во согласност со прописите од областа на здравствената заштита и здравственото осигурување.

Личноста и достоинството на секој пациент мора да се почитува.

Пациентот има право за време на престојот во здравствената установа на лична сигурност.

Право на пациентот на учество во одлучувањето

Член 6

Правото на пациентот на учество во одлучувањето го опфаќа правото на информираност и правото на прифаќање или одбивање на определена медицинска интервенција.

Правото на пациентот на учество во одлучувањето може да се ограничи по исклучок само кога тоа е оправдано со здравствената состојба на пациентот, во случаите и на начин уредени со овој закон.

Право на информираност

Член 7

Пациентот има право, во сите фази на здравствената заштита, да биде потполно информиран за:

1) својата здравствена состојба, вклучително и за медицинската процена на резултатите и исходот на одредена медицинска интервенција, како и нејзините најчесто очекувани компликации;

2) препорачаните медицински интервенции, како и планираните датуми за нивно спроведување (програма за третман и рехабилитација);

3) можните предности и ризици при спроведувањето, односно поради неспроведувањето на препорачаните медицински интервенции;

4) своето право на одлучување за препорачаните медицински интервенции;

5) можните замени за препорачаните медицински интервенции;

6) причините за евентуалните разлики на постигнатиот резултат од медицински интервенции во однос на очекуваниот;

7) текот на постапката при укажувањето на здравствената заштита;

8) препорачаниот начин на живеење и

9) правата од здравствената заштита и здравствено осигурување, како и постапката за остварување на тие права.

Член 8

Информациите од членот 7 на овој закон на пациентот мора да му се дадат на разбирлив и соодветен начин за пациентот, со минимизирање на техничката, односно стручната терминологија, со цел да се добијат податоците од важност за третман на пациентот.

Член 9

Пациентот има право да побара второ стручно мислење за својата здравствена состојба, под услови пропишани со прописите за здравствена заштита и здравствено осигурување за давање на првото стручно мислење.

Второто стручно мислење од ставот 1 на овој член, на усно или писмено барање на пациентот, е должен да го даде секој здравствен работник со најмалку иста стручна подготовка, како и таа на здравствениот работник кој го дал првото стручно мислење, а кој непосредно не учествувал во првичната медицинска интервенција над пациентот.

Член 10

Пациентот има право да биде информиран за имињата, стручната подготовка и специјализацијата на здравствените работници кои му укажуваат непосредно здравствена заштита, преку задолжително јавно истакнување на лиценцата за работа издадена од соодветната комора во просторијата каде што работи.

Член 11

Право на информација има и пациент со трајно намалена способност за расудување, во согласност со неговата физичка, ментална и психичка состојба, како и неговиот старател или законски застапник.

Одбивање на прием на информација

Член 12

Пациентот има право, со писмена и потпишана изјава да одбие прием на информација за природата на својата здравствена состојба и очекуваниот исход на предложените или преземени медицински интервенции.

Член 13

Пациентот не може да се одрече од правото на информација во случаите во кои мора да биде свесен за природата на својата болест, за да не го загрози здравјето на другите.

Право на прифаќање и одбивање на определена медицинска интервенција

Член 14

Пациентот има право да прифати или да одбие определена медицинска интервенција, освен во случаите на медицински интервенции чие одложување или преземање би го загрозило животот и здравјето на пациентот, односно животот и здравјето на други лица или би предизвикало привремено или трајно оштетување на неговото здравје, односно здравјето на други лица.

Прифаќањето или одбивањето на определена медицинска интервенција пациентот го изразува со потпишување на изјава.

Формата и содржината на образецот на изјавата за согласност, како и на изјавата за одбивање на определена медицинска интервенција, ги пропишува министерот за здравство.

Слепо лице, глуво лице кое не знае да чита, немо лице кое не знае да пишува и глувонемо лице, прифаќањето или одбивањето на определена медицинска интервенција го врши со изјава дадена пред двајца сведоци.

Заштита на пациент кој не е способен да даде изјава

Член 15

За пациентот кој не е при свест, за пациентот кој е примен во здравствена установа без негова согласност, за деловно неспособен или малолетен пациент, освен во случаи на неопходна медицинска интервенција, изјавата од членот 14 на овој закон ја потпишува неговиот родител, законскиот застапник, односно старателот.

Во интерес на пациентот, лицето од ставот 1 на овој член може да ја повлече изјавата до почетокот на интервенцијата на ист начин на кој таа е дадена.

Во случај кога интересите на пациентот од ставот 1 на овој член и неговиот родител, законскиот застапник, односно старателот се спротивставени, здравствената установа е должна веднаш да го извести надлежниот Центар за социјални работи кој решава според начелото на итност.

Член 16

Ако заради итноста на состојбата не може да се добие согласност од родителот, законскиот застапник, односно старателот од членот 15 став 1 на овој закон, пациентот ќе биде подложен на медицинска интервенција само во случај кога заради непреземање на таа интервенција непосредно би бил загрозен неговиот живот, односно животот на други лица или би бил во сериозна и непосредна опасност од тешко оштетување на неговото здравје, односно здравјето на други лица.

Интервенцијата од ставот 1 на овој член може да се спроведе без изјава за согласност на родителот, законскиот застапник, односно старателот на пациентот само додека трае непосредната опасност.

Заштита на правата на пациент над кој се врши научно истражување**Член 17**

За вршење на научно истражување над пациент, неопходно е да се даде свесна, јасна и доброволна согласност од пациентот.

Согласноста на пациентот, во смисла на овој закон, е писмена, датирана и потпишана од пациентот изјава за согласност за учество во одредено научно истражување, дадена врз основа на прецизни и на разбирлив начин дадени информации за природата, важноста, последиците и ризиците на истражувањето. За деловно неспособен или малолетен пациент, изјава за согласност дава неговиот родител, законски застапник или старател, со одобрение на надлежниот центар за социјални работи.

Пациентот или неговиот родител, законскиот застапник или старателот во интерес на пациентот можат да ја повлечат согласноста од ставот 2 на овој член во секое време, на начин на кој таа била дадена.

Заштита на правата на пациент вклучен во медицинска настава**Член 18**

За вклучување на пациент во медицинска настава неопходно е да се даде свесна, јасна и доброволна писмена или усна согласност од пациентот, дадена пред двајца сведоци врз основа на прецизен и на разбирлив начин, информации за природата, важноста, последиците и ризиците на наставата, дадени од страна на здравствениот работник што го вклучува пациентот во медицинската настава.

Член 19

Научно истражување над пациентот може да се изврши согласно со одредбите од овој или друг закон.

Научно истражување над пациентот може да се изврши само доколку се исполнети следниве услови:

- 1) не постои замена за истражувањето со која би се постигнала истата или приближно истата цел кај луѓето;
- 2) ризиците на кои се изложува пациентот се сразмерни на можната корист од истражувањето;
- 3) истражувањето е одобрено од страна на Етичкиот комитет при Лекарската, Фармацевтската или Стomatолошката комора во областа на здравството, со мултидисциплинарен состав, по спроведената независна анализа на неговата научна вредност, важноста на целта на истражувањето и оцената на неговата етичка прифатливост;
- 4) пациентот над кој се врши истражувањето е информиран за своите права, како и за нивната заштита во согласност со овој закон и
- 5) добиена е изјавата за согласност на пациентот од членот 17 на овој закон.

Член 20

Научното истражување над пациент на кој му е одземена деловната способност, пациент кој не е во состојба да расудува, како и над малолетен пациент може да се преземе само доколку се исполнети условите од членот 19 на овој закон и ако:

1) резултатите од истражувањето можат да придонесат кон стварната и непосредна корист за здравјето на пациентот;

2) е добиена изјава за согласност од родителот, законскиот застапник, односно старателот, како и одобрение на надлежниот Центар за социјални работи и

3) пациентот не се противи на истражувањето.

По исклучок од ставот 1 точка 1 на овој член, во случај кога истражувањето не може да даде резултати од непосредна корист за пациентот, истото може да се одобри под условите пропишани во ставот 1 точка 2 на овој член, со тоа што целта на истражувањето да биде постигање на резултати што можат да бидат од корист на пациентот или други пациенти од иста старосна група или пациенти со иста болест и истражувањето да опфаќа минимален ризик и минимално оптоварување за пациентот.

Зафати на човековиот геном**Член 21**

Зафат насочен кон промена на човековиот геном може да се преземе исклучиво во превентивни, дијагностички и терапевтски цели под услов целта на промената да не е воведување или промена во геномот на наследниците на пациентот.

Тестовите што укажуваат на генетски болести или служат за идентификација на пациентот, како носител на ген одговорен за болест или за откривање на генетската диспозиција или подложноста на болест, можат да се вршат само со цел за постигање на здравствени цели или заради научно истражување врзано за здравствени цели и со соодветно генетско советување.

Пристап кон медицинското досие**Член 22**

Пациентот има право да биде информиран дека за него се води медицинското досие и има право на увид во тоа досие.

Пациентот има право на свој трошок во реален износ да добие извод или копија на податоци и документи од медицинското досие од ставот 1 на овој член.

Пациентот има право да бара појаснување на податоците од медицинското досие што се однесуваат на него.

Податоците од медицинското досие се ажурираат на начин што обезбедува при внесот на нови податоци, да можат да се утврдат првично внесените податоци.

Член 23

Пациентот има право писмено да овласти лице кое ќе ги остварува во негово име правата од членот 22 ставови 1, 2 и 3 на овој закон за време, како и после престанокот на неговиот третман и лекување.

Во случај на смрт на пациентот, ако тоа пациентот за време на својот живот изречно не го забранил, право на увид во медицинското досие на пациентот има брачниот или вонбрачниот другар на пациентот, полнолетно дете, родител, полнолетен брат или сестра на пациентот, како и законскиот застапник, односно старателот на пациентот.

Лицата од ставовите 1 и 2 на овој член имаат право на свој трошок, во реален износ да добијат извод или копија на документи од медицинското досие на пациентот.

Член 24

За се што не е уредено со овој закон по однос на заштитата на личните податоци на пациентот, се применуваат прописите од областа на заштитата на личните податоци.

Право на доверливост**Член 25**

Пациентот има право на доверливост (тајност) на личните и медицинските податоци, кои мора да се чуваат во тајност и после неговата смрт, во согласност со прописите за заштита на личните податоци.

По исклучок од ставот 1 на овој член, податоците за пациентот од ставот 1 на овој член можат да бидат откриени, ако:

- пациентот даде писмена согласност,
- се неопходни за медицинска интервенција на пациентот во друга установа,
- се неопходни за обработка пропишана со закон, од страна на здравствена установа што обезбедува здравствени услуги на пациентот,
- се искористат во историски, научни, истражувачки или едукативни цели, под услов идентитетот на пациентот да не може да се открие и
- тоа е во согласност со друг закон со цел за заштита на животите, безбедноста или здравјето на други лица.

Откривањето на податоците од ставот 2 на овој член се врши на начин и до степен до кој се остварува целта на откривањето на информацијата и се заштитува во најголема можна мера тајноста на податоците.

Податоците за пациентот добиени во случаите од ставот 2 на овој член се чуваат во согласност со прописите за чување на професионална и деловна тајна, како и за заштита на личните податоци.

Човечките субстанции од коишто може да се идентификува пациентот мора да се чуваат во тајност, во согласност со прописите за заштита на личните податоци.

Пациентот треба да даде писмена или усна изјава за лицата на кои може да им се даде информација за неговиот прием во болничка здравствена установа, односно изјава за лице за натамошна комуникација, како и за неговата здравствена состојба, односно за лицата на кои не смее да им се даде таква информација.

Согласноста за давање на информации може да се претпостави само во случаи кога тие се даваат на друг здравствен работник, односно установа што продолжува да му укажува здравствена заштита на пациентот.

Ако со овој закон поинаку не е уредено, обработката на лични податоци на пациентите се врши во согласност со прописите од областа на заштитата на личните податоци.

Право на одржување на контакти**Член 26**

Пациентот има право на одржување на професионални контакти со лица од здравствената установа и контакти со други лица.

Пациентот во текот на престојот во болничка здравствена установа има право, во согласност со куќниот ред и можностите на установата, да:

- 1) прима посетители, како и да забрани посета на одредено лице или лица;
- 2) прима и испраќа пошта и води телефонски разговори на свој трошок;
- 3) следи радио и телевизиски програми;
- 4) учествува, по свој избор, во верски активности и
- 5) користи викенд-отсуство, во согласност со неговата здравствена состојба.

Установата од ставот 2 на овој член го утврдува куќниот ред со општ акт во согласност со нејзиниот статут.

Право на самоволно напуштање на здравствена установа**Член 27**

Пациентот има право самоволно да ја напушти болничката здравствената установа, освен во случаите пропишани со друг закон, како и во случаите кога тоа би било штетно за неговото здравје или здравјето или безбедноста на други лица.

Во случајот од ставот 1 на овој член пациентот е должен да даде писмена изјава или усна изјава пред двајца присутни сведоци кои ја потпишуваат изјавата за намерата на пациентот да ја напушти установата.

Писмената изјава од ставот 2 на овој член се приложува во медицинското досие на пациентот.

Податокот за самоволното напуштање на здравствената установа без најава, надлежниот здравствен работник е должен да го запише во медицинското досие на пациентот.

Ако тоа го налага здравствената состојба на пациентот, надлежниот здравствен работник е должен за напуштањето на здравствената установа од страна на пациентот без најава, да го извести лицето од членот 25 став 6 на овој закон, а во случаи пропишани со други прописи и надлежните органи.

Ако пациентот е неспособен за расудување, односно е малолетно лице, здравствената установа е должна за самоволното напуштање без најава да го извести неговиот родител, законскиот застапник, односно старателот, како и Центарот за социјална работа.

Ако пациентот е неспособен за расудување или е малолетно лице, а изразил желба или намера своеволно да ја напушти болничката здравствена установа, установата има право да го задржи на лекување доколку напуштањето би било штетно за неговото здравје до моментот на известување на неговиот родител, законски застапник, старател, како и Центарот за социјални работи.

Право на приватност**Член 28**

Пациентот има право на услови што обезбедуваат приватност при медицинските интервенции, а особено при укажувањето на личната нега.

Медицинска интервенција или укажување на лична нега може да се примени само во присуство на оние лица кои се неопходни за извршување на интервенцијата, односно укажување на негата, освен ако пациентот се согласи да биде поинаку.

Пациентот сместен во болничка здравствена установа има право:

- 1) да биде сместен во одвоени простории од пациент со различен пол;
- 2) малолетен пациент да биде сместен одвоено од полнолетен пациент;
- 3) да поседува предмети за лична употреба за облекување, обезбедување на лична хигиена, како и за други лични и неопходни потреби, во согласност со неговата здравствена состојба и
- 4) за сместување различно од точките 1 и 2 на овој став пациентот може да даде писмена согласност.

Должности на пациентите**Член 29**

Пациентот за време на престојот во здравствената установа е должен, во согласност со состојбата на неговото здравје, да:

- 1) се грижи за сопственото здравје;
- 2) даде вистинити и доволни податоци за својата здравствена состојба согласно со личниот капацитет и информираност;

- 3) им помага активно на здравствените работници кои му укажуваат здравствена заштита;
- 4) постапува според советите на здравствените работници за негова нега, третман и рехабилитација;
- 5) ги почитува правилата за однесување, односно куќниот ред во здравствената установа;
- 6) прифати ангажман, доколку е тој дел од неговата рехабилитација и ресоцијализација во функција на реактивирање на неговите социјални вештини и
- 7) го почитува професионалното и човечко достоинство на здравствените работници.

Пациенти со ментална болест

Член 30

Пациентите со ментална болест, покрај правата и обврските утврдени со овој закон, ги имаат правата и обврските утврдени со Законот за ментално здравје.

III. ДОЛЖНОСТИ НА ЗДРАВСТВЕНИТЕ УСТАНОВИ И ЗДРАВСТВЕНИТЕ РАБОТНИЦИ И СОРАБОТНИЦИ

Член 31

Здравствената установа е должна на пациентите да им обезбеди услови за остварување на правата уредени во овој закон.

Здравствената установа во остварувањето на правата на пациентите уредени со овој закон соработува со здравствените установи на и вон територијата на Република Македонија.

Здравствената установа во остварувањето на правата на пациентите уредени со овој закон може да соработува и со установи вон територијата на Република Македонија.

Член 32

Се забранува секој облик на мачење, нечовечко или понижувачко однесување и казнување на пациентот.

Се забранува вршење на научни истражувања на пациенти и вклучување на пациент во медицинска настава без изречна согласност на пациентот предвидена во членот 17 став 2 од овој закон.

Се забранува преземање на зафати на човековиот геном за други освен превентивни, дијагностички и терапевтски цели и без соодветно генетско советување.

Се забранува дискриминација на пациентот.

Се забранува цензура или отворање на писмените документи на пациентот, како и набљудување на неговата комуникација со лица надвор од здравствената установа.

Се забранува ангажман на пациенти доколку тој не е дел од неговата рехабилитација и ресоцијализација во функција на реактивирање на неговите социјални вештини.

Се забранува преземање на медицински интервенции без согласност на пациентот, родителот или неговиот законски застапник, освен во случај кога таквите медицински интервенции се неопходни за да се спречи смрт или влошување на здравствената состојба на пациентот.

Се забранува упад, односно мешање во приватниот и семејниот живот на пациентот освен или доколку постои согласност на пациентот и оправданост од аспект на вршењето на медицинската интервенција.

Член 33

Здравствената установа е должна да :

- 1) му обезбеди лична сигурност на пациентот за време на престојот во здравствената установа;
- 2) го информира пациентот за правата од здравствената заштита и здравственото осигурување и постапка за остварување на тие права;

3) го информира пациентот, во сите фази на здравствената заштита во согласност со членот 7 од овој закон;

4) му ги даде на пациентот информациите пропишани со овој закон на начин пропишан со членот 8 од овој закон;

5) го информира пациентот за имињата, стручната подготовка и специјализацијата на здравствените работници кои му укажуваат непосредно здравствена заштита;

6) го извести Центарот за социјални работи во случаите од членот 15 став 3 на овој закон;

7) води медицинско досие за пациентот;

8) му обезбеди на пациентот информација и увид во медицинското досие, појаснување на податоците од медицинското досие што се однесуваат на него, извод или копија на податоци и документи од медицинското досие во согласност со членот 22 од овој закон;

9) ги ажурира податоците во медицинското досие на начин што обезбедува, при внесот на нови податоци, да можат да се утврдат првично внесените податоци;

10) во случај на смрт на пациентот, ако тоа пациентот за време на својот живот изречно не го забранил, овозможи право на увид во медицинското досие од членот 22 на овој закон на брачниот или вонбрачниот другар на пациентот, полнолететно дете, родител, полнолетен брат или сестра на пациентот, како и законскиот застапник, односно старателот на пациентот, како и да им овозможи извод или копија на документи од медицинското досие на пациентот во согласност со членот 23 од овој закон;

11) обезбеди доверливост (тајност) на личните и медицинските податоци на пациентот што се однесуваат на здравствениот статус на пациентот, медицинската, односно клиничката состојба, дијагнозата, прогнозата и третманот, како и сите други информации од лична природа, дури и по неговата смрт, во согласност со прописите за чување на професионална и деловна тајна, како и за заштита на личните податоци;

12) обезбеди чување на човековите субстанции од кои може да се идентификува пациентот на начин уреден со членот 25 став 5 од овој закон;

13) даде информација за приемот на пациентот во болничка здравствена установа, како и за неговата здравствена состојба во согласност со членот 25 став 6 од овој закон;

14) му овозможи на пациентот прием на посетители во текот на престојот во болничка здравствена установа, во согласност со куќниот ред на здравствената установа, односно да забрани посета на одредено лице или лица, во согласност со членот 26 став 2 точка 1 од овој закон;

15) му овозможи на пациентот да прима и испраќа пошта и да води телефонски разговори на свој трошок;

16) му овозможи на пациентот да следи радио и телевизиски програми во рамките на можностите на здравствената установа;

17) му овозможи на пациентот да учествува, по свој избор во верски активности во рамките на можностите на здравствената установа;

18) му овозможи на пациентот да користи викенд-отсуство во согласност со неговата здравствена состојба;

19) го истакне на видливо место куќниот ред;

20) го извести родителот, законскиот застапник, односно старателот на пациентот, како и Центарот за социјална работа за самоволното напуштање без најава, во случај кога пациентот е неспособен за расудување, односно е малолетно лице;

21) му овозможи на пациентот услови што обезбедуваат приватност при прегледот, односно лекувањето, а особено при укажувањето на личната нега;

22) овозможи медицинската интервенција, односно медицинската нега да се укаже само во присуство на оние лица кои се неопходни за извршување на интервенцијата, освен ако пациентот се согласи да биде поинаку;

23) овозможи пациентот сместен во здравствена установа да биде одвоен од пациент со различен пол;

24) овозможи малолетен пациент сместен во здравствена установа да биде одвоен од полнолетен пациент и

25) овозможи пациентот сместен во здравствена установа да поседува предмети за лична употреба за облекување, обезбедување на лична хигиена, како и за други лични и неопходни потреби во согласност со неговата здравствена состојба.

Член 34

Здравствената установа е должна за приемот на пациент веднаш да ги извести родителите, законските застапници или други лица од кругот на лицата кои живеат во заедничко домаќинство со пациентот, односно лицата определени во согласност со членот 25 став 6 од овој закон.

Во случаите на прием на пациент со ментална болест се применуваат и одредбите од Законот за ментално здравје.

Член 35

Здравствената установа е должна, по приемот и распоредувањето на пациентот да спроведе процедура за дијагностика, третман и рехабилитација на пациентот.

Здравствената установа од ставот 1 на овој член е должна за спроведената процедура да води писмена белешка.

Програмата за третман од ставот 2 на овој член има за цел да се подобри здравствениот статус на пациентот најмалку до мера пациентот да се оспособи за нега и третман во заедницата во која живее.

Во програмата задолжително треба да се предвидат контролни прегледи, заради тековно утврдување на состојбата со здравјето на пациентот.

Член 36

Здравствената установа е должна веднаш да го отпушти пациентот ако преку својот стручен тим утврди дека состојбата со здравјето на пациентот е подобрена до степен да може да се упати на натамошен третман и нега во заедницата во која живее.

Пациентот од ставот 1 на овој член при отпуштањето задолжително се информира за состојбата со неговото здравје и се упатува за остварување на права во системот на здравствена заштита на ниво на заедницата во која живее.

Здравствената установа е должна за отпуштање на пациентот да ги извести родителите, законскиот застапник или другите лица од кругот на лицата кои живеат во заедничко домаќинство, односно лицата определени во согласност со членот 25 став 6 од овој закон.

Член 37

Болничката здравствена установа е должна да ги формира следниве внатрешни контролни тела:

1) комисија за контрола на квалитетот на здравствената заштита која врши проценка на медицинските постапки со цел за унапредување на квалитетот на медицинската заштита и

2) комисија за етички прашања која расправа за прашања на медицинската етика.

Составот, надлежностите и одговорностите на внатрешните контролни тела од ставот 1 на овој член се уредуваат со статутот на здравствената установа.

Член 38

Здравствениот работник кој непосредно врши медицинска интервенција над пациентот е должен да:

1) се грижи за реализацијата на правата на пациентот пропишани со овој закон, при преземањето на медицинските интервенции;

2) ја врши совесно својата должност во согласност со правилата на медицинската етика, со единствена цел за заштита и унапредување на здравјето на пациентот;

3) му ги даде на пациентот информациите од членот 7 став 1 точки 1 до 8, како и членот 10 на овој закон;

4) даде второ стручно мислење во случаите и под условите пропишани со членот 9 став 2 од овој закон;

5) ја почитува волјата на пациентот во врска со информациите и медицинските интервенции, изразена во согласност со овој закон;

6) даде информации во согласност со членот 17 став 2 од овој закон, во случаи на научно истражување, односно во согласност со членот 18 од овој закон во случаи на медицинска настава;

7) обезбеди доверливост на податоците што се однесуваат на здравствениот статус на пациентот, медицинската, односно клиничката состојба, дијагнозата, прогнозата и третманот, како и сите други информации од лична природа, дури и по неговата смрт, во согласност со прописите за чување на професионална и деловна тајна, како и за заштита на личните податоци;

8) ја приложи писмената изјава од членот 27 став 2 на овој закон во медицинското досие на пациентот;

9) го запише во медицинското досие на пациентот податокот за самоволното напуштање на здравствената установа без најава;

10) го извести лицето од членот 25 став 6 на овој закон, а во случаи пропишани со други прописи и надлежните органи за напуштањето на здравствената установа од страна на пациентот, без најава и

11) воспостави хумани (човечки) релации со пациентот засновани врз етички и деонтолошки принципи.

IV. УНАПРЕДУВАЊЕ И ЗАШТИТА НА ПРАВАТА НА ПАЦИЕНТИТЕ

Комисија за унапредување на правата на пациентите во општината

Член 39

Со цел за унапредување на правата на пациентот, општината, како и градот Скопје формираат постојана комисија за унапредување на правата на пациентите, во согласност со прописите од областа на локалната самоуправа (во натамошниот текст: комисијата).

Член 40

Средставата за работа на членовите на комисијата од членот 39 на овој закон ги обезбедува општината за која е формирана, односно градот Скопје.

Општината, односно градот Скопје се должни да определат, на лесно достапно место и јасно да ја означат канцеларијата на комисијата од членот 39 на овој закон со називот: "Канцеларија на Комисијата за унапредување на правата на пациентите".

Член 41

Комисијата се состои од девет члена кои се избираат во согласност со статутот на општината, односно градот Скопје, и тоа: претставници на пациентите - членови на здруженијата на пациенти, двајца претставници од невладините организации што се занимаваат со човечките права и граѓанските иницијативи, двајца лекари од општината и тројца членови делегирани од советот на општината, односно градот Скопје.

Членовите на комисијата не смеат да бидат вработени во здравствени установи во кои се укажува здравствена заштита. Мандатот на членовите на комисијата изнесува две години, со право на уште еден последователен избор.

Член 42

Комисијата, за подрачјето на општината за која е формирана, односно градот Скопје, ги врши следниве работи:

- 1) унапредување на правата на пациентите и нивната заштита;
- 2) ја следи и проценува состојбата со заштитата на правата на пациентите;
- 3) предлага мерки за подобрување на заштитата на правата на пациентите до надлежните органи;
- 4) соработува со надлежните органи;
- 5) разгледува поплаки од пациенти и предлага преземање на мерки до надлежни органи;
- 6) бара стручна експертиза ако оцени дека е тоа неопходно за утврдување на состојбата;
- 7) води евиденција за поединечни поплаки на пациентите, како и на мерките преземени за заштита на правата на пациентите;
- 8) подготвува и поднесува годишен извештај за заштита на правата на пациентите пред советот на општината, односно градот Скопје;
- 9) издава информации, промотивен и друг материјал со цел за унапредување на правата на пациентите и
- 10) врши и други работи пропишани со овој закон.

Комисијата донесува деловник за својата работа со кој поблиску се уредува начинот на работа.

Член 43

Членовите на комисијата при вршењето на работите од членот 42 на овој закон се должни да обезбедат тајност и заштита на податоците, согласно со закон.

Заштита на правата на пациентите во здравствените установи**Член 44**

Здравствената установа е должна да се грижи за заштитата на правата на пациентите.

Здравствената установа е должна да дава правни совети и правна помош на пациентите во однос на остварувањето и заштитата на нивните права.

Член 45

За извршување на обврските од членот 44 на овој закон, здравствена установа во која се сместуваат пациенти назначува советник за заштита на правата на пациентите од редот на вработените во Министерство-то за здравство, со должност да:

- 1) дава правни совети и правна помош на пациентите во однос на остварувањето и заштитата на нивните права;
- 2) разгледува усни и писмени поплаки од пациенти и дава мислење за нивно решавање до директорот на здравствената установа;
- 3) посредува во мирното решавање на прашањата меѓу пациентот и здравствениот работник што произлегуваат од усна поплака;
- 4) води досие за секоја усна или писмена поплака на пациентите, како и на други поведени правни постапки за заштита на права на пациенти на таа здравствена установа кое, по завршување на постапката, станува составен дел од медицинското досие на пациентот;
- 5) ги информира и обучува здравствените работници во здравствената установа за остварувањето на правата на пациентите во согласност со овој закон и
- 6) врши и други задачи со цел за заштита на правата на пациентите во здравствената установа во согласност со овој закон.

Здравствената установа од ставот 1 на овој член е должна на видно и лесно достапно место да го истакне текстот на овој закон.

Здравствената установа од ставот 1 на овој член е должна да определи на лесно достапно место и јасно означи "Канцеларија на советникот за заштита на правата на пациентите", како и да му ги овозможи на советникот од ставот 1 на овој член сите потребни услови за извршување на неговите обврски.

Член 46

За извршување на обврските од членот 44 на овој закон, здравствена установа во која не се сместуваат пациенти е должна да:

- 1) дава правни совети и правна помош на пациентите во однос на остварувањето и заштитата на нивните права;
 - 2) разгледува усни и писмени поплаки од пациенти и да дава мислење за нивно решавање до директорот на здравствената установа;
 - 3) посредува во мирното решавање на прашањата меѓу пациентот и здравствениот работник што произлегуваат од усна поплака;
 - 4) води досие за секоја усна или писмена поплака на пациентите, како и на други поведени правни постапки за заштита на правата на пациентите на таа здравствена установа кое, по завршување на постапката, станува составен дел од медицинското досие на пациентот;
 - 5) ги информира и обучува здравствените работници во здравствената установа за остварувањето на правата на пациентите во согласност со овој закон и
 - 6) врши и други задачи со цел за заштита на правата на пациентите во здравствената установа.
- Здравствената установа од ставот 1 на овој член е должна на видно и лесно достапно место да го истакне текстот на овој закон.

Член 47

Пациентот има право лично, преку неговиот родител, законскиот застапник, односно старателот на усна поплака до директорот на здравствената установа ако му е повредено правото.

Член 48

Пациентот има право лично, преку неговиот родител, законскиот застапник, односно старателот на писмена поплака до директорот на здравствената установа, во рок од 15 дена од денот на повредата на правото или од признавањето за повреда на правото.

Директорот на здравствената установа е должен да ги испита наводите во поплаката и во рок од 15 дена од денот на приемот на поднесокот да го извести пациентот или неговиот законски застапник.

Член 49

Пациентот, во врска со грижата, лекувањето и рехабилитацијата во здравствената установа има право лично, преку неговиот родител, законскиот застапник, односно старателот да поднесува претставки, предлози и други поднесоци до Министерството за здравство, надлежните органи и други институции.

Министерството за здравство е должно во рок од 15 дена да ги испита наводите во претставката и да го извести пациентот или неговиот законски застапник.

Претставките и другите поднесоци од ставот 1 на овој член се упатуваат и добиваат преку здравствената установа.

Член 50

Министерот за здравство овластува лице за заштита на правата на пациентите од редот на државните службеници во Министерството за здравство.

Работите и задачите на лицето од ставот 1 на овој член се уредуваат со актот за систематизација на Министерството за здравство.

Член 51

Министерот за здравство формира Државна комисија за унапредување на правата на пациентите.

Членовите на Комисијата од ставот 1 на овој член се избираат од редот на пациентите, невладините организации, медиумите, стручните лица во областа на заштитата на правата на пациентите, како и од Министерството за здравство.

Комисијата ги врши следниве работи:

- 1) презема активности за унапредување на правата на пациентите и нивната заштита;
- 2) ја следи и проценува состојбата со заштитата на правата на пациентите на територијата на целата држава;
- 3) ги следи меѓународните документи во областа на заштитата на правата на пациентите;
- 4) предлага мерки за подобрување на заштитата на правата на пациентите до министерот за здравство;
- 5) соработува со народниот правобранител и други надлежни органи;
- 6) соработува со комисиите за заштита и промоција на правата на пациентите формирани од страна на општините;
- 7) дава мислења, препораки и предлози на надлежните тела и органи за унапредување на заштитата на правата на пациентите;
- 8) бара стручна експертиза ако оцени дека тоа е неопходно за утврдување на одредена состојба;
- 9) подготвува и публикува полугодишен и годишен извештај за заштита на правата на пациентите за територијата на целата држава;
- 10) публикува информации, промотивен и друг материјал со цел за унапредување на заштита на правата на пациентите и
- 11) врши и други работи од значај за промоција на правата на пациентите и нивната заштита.

Комисијата донесува деловник за својата работа со кој поблиску се уредуваат организацијата и начинот на работа.

Заштита на правата на пациентите во областа на здравственото осигурување

Член 52

Фондот за здравствено осигурување на Македонија (во натамошниот текст: Фондот) е должен да обезбеди остварување и заштита на правата на осигурените пациенти од здравственото осигурување согласно со прописите од областа на здравственото осигурување.

Фондот од ставот 1 на овој член е должен да дава стручна помош на осигурените пациенти при остварувањето и заштитата на нивните права од здравственото осигурување.

За целите од ставот 2 на овој член Фондот во секоја подрачна единица е должен да определи, на лесно достапно место и јасно да означи "Канцеларија за стручна помош на осигурените пациенти при остварувањето и заштитата на нивните права од здравственото осигурување", како и да ги овозможи сите потребни услови за работа на канцеларијата.

Судска заштита на правата на пациентите

Член 53

Пациентот има право на судска заштита за сторена повреда на неговото право на начин и во постапка утврдена со закон.

V. НАДЗОР НАД ПРИМЕНА НА ЗАКОНОТ

Член 54

Надзор над примената на овој закон врши Министерството за здравство.

Член 55

Инспекциски надзор над спроведувањето на овој закон врши Државниот санитарен и здравствен инспекторат согласно со закон.

Член 56

Работното време на инспекторот во кое прима пациенти во врска со заштита на правата на пациентите пропишани со овој закон треба да биде видливо истакнато на влезната врата на канцеларијата.

Член 57

Во вршењето на надзорот од членот 55 на овој закон Државниот санитарен и здравствен инспекторат има право и должност на здравствената установа и на здравствениот работник и соработник да им забрани:

- 1) преземање на зафати на човековиот геном за други освен превентивни, дијагностички и терапевтски цели и без соодветно генетско советување;
- 2) дискриминација на пациентот;
- 3) цензура или отворање на писмените документи на пациентот, како и набљудување на неговата комуникација со лица надвор од здравствената установа;
- 4) ангажман на пациенти доколку тој ангажман не е дел од неговата рехабилитација и ресоцијализација што се во функција на реактивирање на неговите социјални вештини;
- 5) преземање на медицински интервенции без согласност на пациентот, неговиот родител или неговиот законски застапник, освен во случај кога таквите медицински интервенции се неопходни за да се спречи смрт или влошување на здравствената состојба на пациентот и
- 6) упад, односно мешање во приватниот и семејниот живот на пациентот освен или доколку постои согласност на пациентот и оправданост од аспект на вршењето на медицинската интервенција.

Член 58

Во вршењето на надзорот од членот 55 на овој закон Државниот санитарен и здравствен инспекторат има право и должност на пациентот за време на престојот во здравствената установа, во согласност со состојбата на неговото здравје да му нареди да:

- 1) даде вистинити и доволни податоци за својата здравствена состојба;
- 2) им помага активно на здравствените работници кои му укажуваат здравствена заштита;
- 3) постапува според советите на здравствените работници за негова нега, третман и рехабилитација;
- 4) ги почитува правилата за однесување, односно објавениот куќен ред во здравствената установа, пропишани со општ акт на установата;
- 5) прифати ангажман, доколку е тој дел од неговата рехабилитација и ресоцијализација во функција на реактивирање на неговите социјални вештини и
- 6) го почитува професионалното и човечко достоинство на здравствените работници.

Член 59

Во вршењето на надзорот од членот 55 на овој закон Државниот санитарен и здравствен инспекторат има право и должност на здравствената установа да и нареди да:

- 1) му обезбеди лична сигурност на пациентот за време на престојот во здравствената установа;
- 2) го информира пациентот за правата од здравствената заштита и здравственото осигурување и постапката за остварување на тие права;
- 3) го информира пациентот во сите фази на здравствената заштита во согласност со членот 7 на овој закон;

4) му ги даде на пациентот информациите пропишани со овој закон на начин пропишан со членот 8 од овој закон;

5) го информира пациентот за имињата, стручната подготовка и специјализацијата на здравствените работници кои му укажуваат непосредно здравствена заштита;

6) го извести Центарот за социјални работи во случаите од членот 15 став 3 на овој закон;

7) води медицинско досие за пациентот;

8) му обезбеди на пациентот, односно на лицата утврдени со членот 23 од овој закон, увид во медицинското досие, појаснување на податоците од медицинското досие што се однесуваат на него, како и извод или копија на податоци и документи од медицинското досие во согласност со членот 22 став 2 од овој закон;

9) ги остварува правата од членот 23 ставови 1, 2 и 3 на овој закон од страна на лицата утврдени со членот 23 од овој закон и под условите што се пропишани со истиот член;

10) обезбеди доверливост на личните и медицинските податоци и по смртта на пациентот, во согласност со прописите за заштита на личните податоци;

11) даде информација за приемот на пациентот во болничка здравствена установа, како и за неговата здравствена состојба во согласност со членот 25 став 6 од овој закон;

12) овозможи прием на посетители во текот на престојот во болничка здравствена установа, во согласност со куќниот ред на здравствената установа, односно да забрани посета на одредено лице или лица, во согласност со членот 26 став 2 точка 1 од овој закон;

13) му овозможи на пациентот да прима и испраќа пошта и прави телефонски разговори на свој трошок;

14) му овозможи на пациентот да следи радио и телевизиски програми во рамките на можностите на здравствената установа;

15) му овозможи на пациентот да учествува, по свој избор во верски активности во рамките на можностите на здравствената установа;

16) му овозможи на пациентот да користи викенд-отсуство во согласност со неговата здравствена состојба;

17) го извести лицето од членот 25 став 6 на овој закон, а во случаи пропишани со други прописи и надлежните органи за напуштањето на здравствена установа од страна на пациентот, без најава, ако тоа го налага здравствената состојба на пациентот;

18) го извести родителот, законскиот застапник, односно старателот на пациентот, како и Центарот за социјална работа за самоволното напуштање без најава, во случаи кога пациентот е неспособен за расудување, односно е малолетно лице;

19) да му овозможи на пациентот услови што обезбедуваат приватност при прегледот, односно лекувањето, а особено при укажувањето на личната нега;

20) да овозможи медицинската интервенција, односно медицинска грижа да се примени само во присуство на оние лица кои се неопходни за извршување на интервенцијата, односно медицинската грижа, освен ако пациентот се согласи или бара да биде поинаку;

21) овозможи пациентот сместен во здравствена установа да биде одвоен од пациент со различен пол;

22) овозможи малолетен пациент сместен во здравствена установа да биде одвоен од полнолетен пациент;

23) овозможи пациентот сместен во здравствена установа да поседува предмети за лична употреба за облекување, обезбедување на лична хигиена, како и за други лични и неопходни потреби, во согласност со неговата здравствена состојба;

24) за приемот на пациент веднаш да ги извести родителите, законските застапници или други лица од кругот на лицата кои живеат во заедничко домаќинство со пациентот, односно лицата определени во согласност со членот 25 став 6 од овој закон;

25) по приемот и распоредувањето на пациентот да спроведе постапка за дијагностицирање, третман и рехабилитација на пациентот;

26) стручниот тим од членот 35 став 1 на овој закон да подготви поединечна програма за третман и рехабилитација во писмена форма за пациентот, во која задолжително треба да се предвидат контролни прегледи, заради тековно утврдување на состојбата со здравјето на пациентот;

27) го отпушти пациентот веднаш, ако стручниот тим од членот 35 став 1 на овој закон утврди дека состојбата со здравјето на пациентот е подобрена до степен да може да се упати на натамошен третман и нега во заедницата;

28) задолжително да го информира пациентот при отпуштањето за состојбата со неговото здравје и да го упати за остварување на права во системот на здравствена заштита на ниво на заедницата;

29) ги извести родителите, законскиот застапник, старателот или другите лица од кругот на лицата кои живеат во заедничко домаќинство, односно лицата определени во согласност со членот 25 став 6 од овој закон за отпуштањето на пациентот;

30) болничката здравствена установа да ги формира внатрешните контролни тела од членот 37 на овој закон, како и

31) да преземе други мерки пропишани со овој закон.

Член 60

Во вршењето на надзорот од членот 55 на овој закон Државниот санитарен и здравствен инспекторат има право и должност на здравствениот работник кој непосредно врши медицинска интервенција над пациентот да му нареди да:

1) се грижи за реализацијата на правата на пациентот пропишани со овој закон, при преземањето на медицинските интервенции;

2) ја врши својата должност совесно во согласност со правилата на медицинската етика, со единствена цел за заштита и унапредување на здравјето на пациентот;

3) му ги даде на пациентот информациите од членот 7 став 1 точки 1 до 8, како и членот 10 на овој закон;

4) даде второ стручно мислење во случаите и под условите пропишани со членот 9 став 2 од овој закон;

5) ја почитува волјата на пациентот во врска со информациите и медицинските интервенции изразена во согласност со овој закон;

6) даде информации во согласност со членот 17 став 2 од овој закон во случаи на научно истражување;

7) обезбеди доверливост на податоците што се однесуваат на здравствениот статус на пациентот, медицинската, односно клиничката состојба, дијагнозата, прогнозата и третманот, како и сите други информации од лична природа, дури и по неговата смрт, во согласност со прописите за чување на професионална и деловна тајна, како и за заштита на личните податоци;

8) ја приложи писмената изјава од членот 27 став 2 на овој закон во медицинското досие на пациентот;

9) го запише во медицинското досие на пациентот податокот за самоволното напуштање на здравствената установа без најава;

10) го извести лицето од членот 27 став 6 на овој закон, а во случаи пропишани со други прописи и надлежните органи за напуштањето на здравствената установа од страна на пациентот, без најава и

11) воспостави хумани (човечки) релации со пациентот засновани врз етички и деонтолошки принципи.

Член 61

Во вршењето на надзорот од членот 55 на овој закон Државниот санитарен и здравствен инспекторат има право и должност на пациентот да му нареди да:

- 1) им помага активно на здравствените работници кои му укажуваат здравствена заштита;
- 2) постапува според советите на здравствените работници за негова нега, третман и рехабилитација;
- 3) ги почитува правилата за однесување во здравствената установа, пропишани со општ акт на установата и
- 4) го почитува професионалното и човечкото достоинство на здравствените работници.

Член 62

Државниот санитарен и здравствен инспекторат објавува шестмесечни извештаи за извршениот надзор над примената на овој закон кој содржи податоци за бројот на извршените редовни инспекциски увиди, како и увидите преземени по поднесени пријави од пациенти, преземените мерки и резултатот од преземените мерки, во согласност со прописите за заштита на личните податоци.

VI. ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 63

Глоба во износ од 100 до 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на пациентот, ако:

- 1) не даде вистинити податоци за својата здравствена состојба согласно со личниот капацитет и информирааност (член 29 став 1 точка 2);
- 2) не ги почитува правилата за однесување, односно објавениот куќен ред, пропишани со општ акт на установата (член 29 став 1 точка 5) и
- 3) не го почитува професионалното и човечко достоинство на здравствените работници (член 29 став 1 точка 7).

Член 64

Глоба во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице, ако:

- 1) не му обезбеди лична сигурност на пациентот (член 33 став 1 точка 1);
- 2) не го информира пациентот за правата од здравствената заштита и здравственото осигурување и постапката за остварување на тие права (член 33 став 1 точка 2);
- 3) не го информира пациентот, во сите фази на здравствената заштита во согласност со членот 7 на овој закон (член 33 став 1 точка 3);
- 4) не му ги даде на пациентот информациите пропишани со овој закон на начин пропишан со членот 8 став 1 од овој закон (член 33 став 1 точка 4);
- 5) не го известил Центарот за социјални работи во случаите од членот 15 став 3 на овој закон (член 33 став 1 точка 6);
- 6) не води медицинско досие за пациентот (член 33 став 1 точка 7);
- 7) не му обезбеди на пациентот информација и увид во медицинското досие, појаснување на податоците од медицинското досие што се однесуваат на него, извод или копија на податоци и документи од медицинското досие во согласност со членот 22 од овој закон (член 33 став 1 точка 8);
- 8) ги ажурира податоците во медицинското досие на начин што обезбедува при внесот на нови податоци да можат да се утврдат првично внесените податоци (член 33 став 1 точка 9);
- 9) во случај на смрт на пациентот, ако тоа пациентот за време на својот живот изречно не го забранил, не овозможи право на увид во медицинското досие од

членот 22 на овој закон на брачниот или вонбрачниот другар на пациентот, полнолетно дете, родител, полнолетен брат или сестра на пациентот, како и законскиот застапник односно старателот на пациентот, како и да им овозможи извод или копија на документи од медицинското досие на пациентот во согласност со членот 23 од овој закон (член 33 став 1 точка 10);

10) не обезбеди доверливост (тајност) на личните и медицинските податоци на пациентот кои се однесуваат на здравствениот статус на пациентот, медицинската, односно клиничката состојба, дијагнозата, прогнозата и третманот, како и сите други информации од лична природа, дури и по неговата смрт, во согласност со прописите за чување на професионална и деловна тајна, како и за заштита на личните податоци (член 33 став 1 точка 11);

11) не обезбеди чување на човековите субстанции од кои може да се идентификува пациентот на начин уреден со членот 25 став 5 од овој закон (член 33 став 1 точка 12);

12) не даде информација за приемот на пациентот во болничка здравствена установа, како и за неговата здравствена состојба во согласност со членот 25 став 6 од овој закон (член 33 став 1 точка 13);

13) не му овозможи на пациентот прием на посетители во текот на престојот во болничка здравствена установа, во согласност со куќниот ред на здравствената установа, односно да забрани посета на одредено лице или лица, во согласност со членот 26 став 2 точка 1 од овој закон (член 33 став 1 точка 14);

14) не му овозможи на пациентот да прима и испраќа пошта и да води телефонски разговори на свој трошок (член 33 став 1 точка 15), во рамките на можностите и куќниот ред;

15) не му овозможи на пациентот да следи радио и телевизиски програми во рамки на можностите и куќниот ред на здравствената установа (член 33 став 1 точка 16);

16) не му овозможи на пациентот да учествува, по свој избор во верски активности во рамките на можностите и куќниот ред на здравствената установа (член 33 став 1 точка 17);

17) не му овозможи на пациентот да користи вискенд-отсуство во согласност со неговата здравствена состојба (член 33 став 1 точка 18);

18) не го истакне на видливо место куќниот ред (член 33 став 1 точка 19);

19) не го известил родителот, законскиот застапник, односно старателот на пациентот, како и Центарот за социјална работа за самоволното напуштање без најава, во случаи кога пациентот е неспособен за расудување, односно е малолетно лице (член 33 став 1 точка 20);

20) не му овозможи на пациентот услови што обезбедуваат приватност при прегледот, односно лекувањето, а особено при укажувањето на личната нега (член 33 став 1 точка 21);

21) не овозможи медицинската интервенција, односно медицинската нега да се укаже само во присуство на оние лица кои се неопходни за извршување на интервенцијата, освен ако пациентот се согласи да биде поинаку (член 33 став 1 точка 22);

22) не овозможи пациентот сместен во здравствена установа да биде одвоен од пациент со различен пол (член 33 став 1 точка 23);

23) не овозможи малолетен пациент сместен во здравствена установа да биде одвоен од полнолетен пациент (член 33 став 1 точка 24);

24) не овозможи пациентот сместен во здравствена установа да поседува предмети за лична употреба за облекување, обезбедување на лична хигиена, како и за други лични и неопходни потреби во согласност со неговата здравствена состојба (член 33 став 1 точка 25);

25) за приемот на пациент веднаш не ги извести родителите, законските застапници или други лица од кругот на лицата кои живеат во заедничко домаќинство со пациентот, односно лицата определени во согласност со членот 25 став 6 од овој закон (член 34 став 1);

26) по приемот и распоредувањето на пациентот не спроведе постапка за дијагностика, третман и рехабилитација на пациентот (член 35 став 1);

27) стручниот тим од членот 35 став 1 на овој закон не подготви поединечна програма за третман и рехабилитација во писмена форма за пациентот, во која задолжително треба да се предвидат контролни прегледи, заради тековно утврдување на состојбата со здравјето на пациентот (член 35 став 2);

28) веднаш не го отпушти пациентот ако стручниот тим од членот 35 став 1 на овој закон утврди дека состојбата со здравјето на пациентот е подобрена до степен да може да се упати на натамошен третман и нега во заедницата (член 36 став 1);

29) пациентот од членот 36 став 1 на овој закон при отпуштањето задолжително не го информира за состојбата со неговото здравје и да се упати за остварување на права во системот на здравствена или социјална заштита на ниво на заедницата (член 36 став 2);

30) за отпуштањето на пациентот не ги извести родителите, законските застапници или другите лица од кругот на лицата кои живеат во заедничко домаќинство, односно лицата определени во согласност со членот 25 став 6 од овој закон (член 36 став 3) и

31) болничката здравствена установа не формира внатрешни контролни тела од членот 36 на овој закон (член 37 став 1).

Прекршочна санкција глоба од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршокот од ставот 1 на овој член и на одговорното лице во правното лице.

Член 65

Глоба во износ од 200 до 700 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на здравствениот работник кој непосредно врши медицинска интервенција, ако:

1) не се грижи за реализацијата на правата на пациентот пропишани со овој закон, при преземањето на медицинските интервенции (член 38 став 1 точка 1);

2) не му ги даде на пациентот информациите од членот 7 став 1 точки 1 до 8, како и членот 10 на овој закон (член 38 став 1 точка 3);

3) не даде второ стручно мислење во случаите и под условите пропишани со членот 9 став 2 од овој закон (член 38 став 1 точка 4);

4) не ја почитува волјата на пациентот во врска со информациите и медицинските интервенции, изразена во согласност со овој закон (член 38 став 1 точка 5);

5) не даде информации во согласност со членот 17 став 2 од овој закон, во случаи на научно истражување (член 38 став 1 точка 6);

6) не обезбеди доверливост на податоците што се однесуваат на здравствениот статус на пациентот, медицинската, односно клиничката состојба, дијагнозата, прогнозата и третманот, како и сите други информации од лична природа, дури и по неговата смрт, во согласност со прописите за чување на професионална и деловна тајна, како и за заштита на личните податоци (член 38 став 1 точка 7);

7) не ја приложи писмената изјава од членот 27 став 2 на овој закон во медицинското досие на пациентот (член 38 став 1 точка 8);

8) не го запише во медицинското досие на пациентот податокот за самоволното напуштање на здравствената установа без најава (член 38 став 1 точка 9);

9) не го извести лицето од членот 25 став 6 на овој закон, а во случаи пропишани со други прописи и надлежните органи за напуштањето на здравствената установа од страна на пациентот, без најава, ако тоа го налага здравствената состојба на пациентот (член 38 став 1 точка 10) и

10) не воспостави хумани (човечки) релации со пациентот засновани врз етички и деонтолошки принципи (член 38 став 1 точка 11).

VII. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 66

Здравствените установи се должни своето работење да го усогласат со одредбите на овој закон во рок од шест месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 67

Министерот за здравство ќе го донесе подзаконскиот акт предвиден со овој закон најдоцна во рок од три месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 68

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

L I G J

PËR MBROJTJEN E DREJTAVE TË PACIENTËVE

I. DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1

Me këtë ligj rregullohet mbrojtja e të drejtave të пациентëve në shfrytëzimin e mbrojtjes shëndetësore, detyrat e institucioneve shëndetësore dhe punëtorëve shëndetësorë dhe bashkëpunëtorëve, komunave dhe fondit për sigurim shëndetësor në avancimin dhe mbrojtjen e të drejtave të пациентëve, procedurat për mbrojtjen e të drejtave të пациентëve, si dhe mbikëqyrja mbi zbatimin e Ligjit.

Neni 2

Me mbrojtjen e të drejtave të пациентit sigurohet mbrojtja shëndetësore kualitative dhe në vazhdimësi në pajtim me arritjet rrjedhëse në shëndetësi dhe mjekësi, në korniza të sistemit për mbrojtje shëndetësore dhe sigurim shëndetësor, përkatës me nevojat individuale të пациентit, me mungesë të çfarëdo keqpërdorimi psikik apo fizik, me respekt të plotë të mirëqenies së personalitetit të tij dhe në interesin e tyre më të mirë.

Parimet e mbrojtjes së të drejtave të пациентëve

Neni 3

Mbrojtja e të drejtave të пациентëve bazohet në parimet e humanitetit dhe qasjes.

Parimi i humanitetit bazohet në:

1) respektimin e personalitetit të njeriut, si qenie humane;

2) respektimin e vetpërcaktimit personal;

3) integritetin fizik dhe psikik të personit, si dhe sigurinë e njeriut;

4) respektimin e jetës private të personit;

5) relacione humane (njerëzore) në mes пациентit, punëtorit shëndetësor dhe bashkëpunëtorit shëndetësor të bazuara në париме етике dhe деонтологије;

6) e drejta e shprehjes së dhembjes dhe lirimit nga dhembja e panevojshme, në pajtim me njohuritë rrjedhëse në mjekësi dhe

7) mbrojtje humane shëndetësore të sëmurëve terminal.

Parimi i qasjes bazohet në:

1) shërbime shëndetësore që janë të kapshme në mënyrë të përhershme të arritshme dhe kanë qasje të gjithë pacientët në mënyrë të barabartë dhe pa diskriminim;

2) vazhdimësi në mbrojtjen shëndetësore, duke përfshirë bashkëpunimin në mes punëtorëve shëndetësorë, bashkëpunëtorëve shëndetësorë dhe/ose institucioneve shëndetësore që mund të jenë të kyçura në të gjithë procesin e trajtimit të gjendjes së caktuar ose sëmundjes së pacientit,

3) procedurë e drejtë dhe e qartë për zgjedhje/përzgjedhje për trajtim mjekësor, në kushte kur ekziston mundësia për zgjedhje nga ana e institucioneve shëndetësore të pacientëve potencialë me tretman të veçantë, i cili është i kapshëm në vëllim të kufizuar, me ç'rast zgjedhja doemos duhet të bazohet në kritere mjekësore, pa diskriminim;

4) zgjedhje dhe ndryshim të punëtorit shëndetësor dhe institucionit shëndetësor, në korniza të sistemit shëndetësor;

5) qasje në shërbime për shërim shtëpiak, përkatësisht shërbime në bashkësinë ku pacienti jeton dhe

6) mundësi e barabartë për mbrojtjen e drejtave e të gjithë pacientëve në territorin e Republikës së Maqedonisë.

Definicionet

Neni 4

Shprehjet e caktuara të përdorura në këtë ligj e kanë kuptimin vijues:

1. "Pacient", është personi, i sëmurë ose i shëndoshë, i cili do të kërkojë ose të cilit i bëhet intervenim i caktuar mjekësor me qëllim ruajtjen dhe përmirësimin e shëndetit, pengimin e sëmundjeve dhe gjendjeve të tjera shëndetësore, shërimin ose përkujdesjen shëndetësore dhe rehabilitimin;

2. "Intervenim Mjekësor" është çdo kontroll, trajtim ose aktivitet tjetër me qëllim preventiv, diagnostiko-terapeutik ose me qëllim për rehabilitim me çka e merr punëtori i autorizuar shëndetësor;

3. "Dosje Mjekësore" për pacientin është dosja në të cilën deponohen të gjitha të dhënat dhe dokumentet që kanë të bëjnë me statusin shëndetësor të pacientit, të gjendjes mjekësore përkatësisht klinike, diagnozës, prognozës dhe trajnimit, si dhe të gjitha të dhënat tjera personale, ndërsa mbahen në pajtim me dispozitat nga sfera evidencës shëndetësore dhe të këtij ligji;

4. "Institucioni shëndetësor" është institucion i themeluar dhe i cili punon në pajtim me dispozitat nga sfera e mbrojtjes shëndetësore;

5. "Mbrojta shëndetësore të sëmurëve terminal" është mbrojtja që i jepet pacientit i cili nuk është e mundur më t'i përmirësohet prognoza e gjendjes me metodat e kapshme për trajtim, si dhe përkujdesje në periudhën para shkaktimit të vdekjes dhe

6. "Të dhëna mjekësore" janë të dhënat që kanë të bëjnë në shëndetin e pacientit. Të dhënat mjekësore, i përfshijnë të dhënat që kanë të bëjnë në amnezinë, diagnozën, prognozën dhe trajtimin e pacientit, si dhe të dhënat që kanë lidhë të qartë dhe të afërt me shëndetin e pacientit.

II. TË DREJTAT E PACIENTËVE

Neni 5

Pacienti i posedon të drejtat e përcaktuara me këtë apo ligj tjetër ose me marrëveshje të ratifikuar ndërkombëtare, konventa, deklarata dhe dokumente të tjera ndërkombëtare që kanë të bëjnë me të drejtat e pacientëve.

Pacienti ka të drejtë në realizimin e drejtave, të përcaktuara me këtë ligj, pa diskriminim të bazuar në gjini, racë, ngjyrë të lëkurës, gjuhë apo besim, mendim politik ose çfarëdo lloj tjetër, të origjinës nacionale ose sociale, përkatësisht të pakicave nacionale, gjendjes materiale, origjinës së lindjes, orientimit seksual ose të çfarëdo statusi tjetër.

Pacienti ka të drejtë në përkujdesje, shërim ose rehabilitimin që janë në pajtim me nevojat e tyre individuale dhe aftësive dhe që e avancojnë gjendjen e shëndetit të tij, me qëllim që të arrijë nivelin më të lartë të mundshëm personal të shëndetit, në pajtim me metodat e kapshme dhe mundësitë të mjekësisë, ndërsa në pajtim me dispozitat nga sfera e mbrojtjes shëndetësore dhe sigurimit shëndetësor.

Personaliteti dhe mirëqenia e çdo pacienti doemos duhet të respektohet.

Pacienti ka të drejtë për kohën e qëndrimit në institucionin shëndetësor në siguri personale.

E drejta e pacientit të pjesëmarrjes në vendosje

Neni 6

E drejta e pacientit për pjesëmarrje në vendosje e përfshin të drejtën e informimit dhe të drejtën e pranimit ose refuzimit të intervenimit të caktuar mjekësor.

E drejta e pacientit në pjesëmarrje në vendosje mundet të kufizohet me përjashtim vetëm kur ajo është e arsyeshme me gjendjen shëndetësore të pacientit, në rastet dhe në mënyrë të rregulluar me këtë ligj.

E drejta e informimit

Neni 7

Pacienti ka të drejtë, në të gjithë fazat të mbrojtjes shëndetësore, të jetë plotësisht i informuar për:

1) gjendjen e vet shëndetësore, duke përfshirë dhe vlerësimin mjekësor të rezultateve dhe epilogun e intervenimit të caktuar mjekësor, si dhe komplikimet e saj të shpeshta të pritura;

2) intervenimet e rekomanduara, si dhe datat e planifikuara për zbatimin e tyre (programin për trajtim dhe rehabilitim);

3) përparësitë e mundshme dhe rreziqet gjatë zbatimit, përkatësisht moszbatimit të intervenimeve të rekomanduara mjekësore;

4) të drejtën e tyre në vendosje për intervenimet e rekomanduara mjekësore;

5) ndryshimet e mundshme për intervenimet e rekomanduara mjekësore;

6) arsyet për ndryshimet eventuale të rezultatit të arritur nga intervenimet mjekësore në raport me rezultatin e pritshëm;

7) rrjedhën e procedurës gjatë ofrimit të mbrojtjes shëndetësore;

8) mënyrën e rekomanduar të jetesës, dhe

9) të drejtat nga mbrojtja shëndetësore dhe sigurimit shëndetësor, si dhe procedurat për realizimin e atyre të drejtave.

Neni 8

Informacionet nga neni 7 i këtij ligji pacientit doemos duhet t'i jepen në mënyrë të kuptueshme dhe përkatëse, me minimizimin e teknikave, përkatësisht terminologjisë profesionale, me qëllim që të merren të dhënat me vlerë për tretman të pacientit.

Neni 9

Pacienti ka të drejtë të kërkojë mendim të dytë profesional për gjendjen e vet shëndetësore, nën kushte të përcaktuara me dispozitat për mbrojtjen shëndetësore dhe sigurimin shëndetësor për dhënien e mendimit të parë profesional.

Mendimi i dytë profesional nga paragrafi 1 i këtij neni, me kërkesë në formë gojore apo me shkrim të pacientit, është i detyruar ta jep çdo punëtor shëndetësor së paku me përgatitje të njëjtë profesionale si dhe të punëtorit shëndetësor i cili e ka dhënë mendimin e parë profesional, ndërsa i cili drejtpërdrejt nuk ka marrë pjesë në intervenimin parësor mjekësor ndaj pacientit.

Neni 10

Pacienti ka të drejtë të jetë i informuar për emrat, përgatitjen profesionale dhe specializimin e punëtorëve shëndetësorë, të cilët i ofrojnë mbrojtje të drejtpërdrejtë shëndetësore, përmes theksimit të detyrueshëm publik të licencës për punë të lëshuar nga Oda përkatëse në hapësirën ku punon.

Neni 11

Të drejtë në informim ka pacienti me aftësi të përhershme të zvogëluar për gjykim, në pajtim me gjendjen e tij fizike, mentale dhe psikike, si dhe tutorin i tij ose përfaqësuesin e tij.

Refuzim i pranimit të informacionit

Neni 12

Pacienti ka të drejtë, me deklaratë të shkruar dhe të nënshkruar të refuzojë pranim të informacionit për natyrën e gjendjes së tij shëndetësore dhe rezultatin e pritur të intervenimeve të propozuara ose të ndërmarra mjekësore.

Neni 13

Pacienti nuk mund të heqë dorë nga e drejta e informimit në rastet në të cilat doemos duhet të jetë i vetëdijshëm për natyrën e sëmundjes së tij, që të mos e rrezikoj shëndetin e të tjerëve.

E drejta e pranimit dhe refuzimit të intervenimit të caktuar mjekësor

Neni 14

Pacienti ka të drejtë të pranojë ose të refuzojë intervenim të caktuar mjekësor, përveç në rastet të intervenimeve mjekësore prolongimi ose mosndërmarrja e të cilit do ta rrezikonte jetën dhe shëndetin e pacientit, përkatësisht jetën dhe shëndetin e personave të tjerë ose do të shkaktonte dëmtim të përkohshëm ose të përhershëm të shëndetit të tij, përkatësisht shëndetit të personave të tjerë.

Pranimin ose refuzimin e intervenimit të caktuar mjekësor pacienti e shpreh me nënshkrimin e deklaratës.

Formën dhe përmbajtjen e formularit të deklaratës për pajtueshmëri, si dhe të deklaratës për refuzim të intervenimit të caktuar mjekësor, e përcakton ministri i Shëndetësisë.

Personi i verbër, personi i shurdhër që nuk di të lexojë, personi memec që nuk di të shkruajë dhe personi shurdhmec pranimin ose refuzimin e intervenimit të caktuar mjekësor e kryen me deklaratë në prani të dy dëshmitarëve.

Mbrojta e pacientit që nuk është i aftë të japë deklaratë

Neni 15

Për pacientin i cili nuk është i vetëdijshëm, për pacientin i cili është i pranuar në institucionin shëndetësor pa pajtueshmërinë e tij, për pacientin pjesërisht të paafte ose pacientin e moshës jomadhore, përveç në raste të intervenimit të pa anulueshëm mjekësor, deklaratën nga neni 14 të këtij ligji e nënshkruan prindi i tij, përfaqësuesi ligjor, përkatësisht tutori.

Në interes të pacientit, personi nga paragrafi 1 i këtij neni mund ta tërheqë deklaratën deri në fillimin e intervenimit në të njëjtën mënyrë në të cilën është dhënë.

Në rast kur interesat e pacientëve nga paragrafi 1 i këtij neni dhe prindit të tij, përfaqësuesit ligjor, përkatësisht tutorit janë në kundërshtim, institucioni shëndetësor është i detyruar që menjëherë ta njoftojë Qendrën kompetente për punë sociale e cila vendos në bazë të parimit të urgjencës.

Neni 16

Nëse për shkak të urgjencës së gjendjes nuk mundet të merret pajtueshmëri nga prindi, përfaqësuesi ligjor përkatësisht tutori nga neni 15 paragrafi 1 i këtij ligji, pacienti do të jetë i nënshtruar në intervenim mjekësor vetëm në rast kur për shkak të mosndërmarrjes së atij intervenimi drejtpërsëdrejti do të jetë rrezikuar jeta e tij, përkatësisht jeta e personave të tjerë ose do të jetë në rrezik serioz ose të drejtpërdrejtë nga dëmtimi i rëndë i shëndetit të tij, përkatësisht shëndetit të personave të tjerë.

Intervenimi nga paragrafi 1 i këtij neni mund të zbatohet pa deklaratë të prindit, përfaqësuesit ligjor, përkatësisht tutorit vetëm përderisa zgjat rreziku i drejtpërdrejtë.

Mbrojta e të drejtave të pacientit mbi të cilin kryhet kërkim shkencor

Neni 17

Për kryerjen e kërkimeve shkencore ndaj pacientit, është e domosdoshme të jepet pajtueshmëri me vetëdije, e qartë dhe vullnetare nga pacienti.

Pajtueshmëria e pacientit, në kuptimin e këtij ligji, është në formë të shkruar, e datuar dhe nënshkruar nga pacienti deklaratë për pjesëmarrje në kërkime të caktuara shkencore, e dhënë në bazë të mënyrës precize dhe të kuptueshme informacione të dhëna për natyrën, vlefshmërinë, pasojat dhe rreziqet e kërkimit. Për pacientin pjesërisht i paafte për punë ose i moshës jomadhore, deklaratën për pajtueshmëri e jep prindi i tij, përfaqësuesi ligjor ose tutori, me leje të Qendrës kompetente për punë sociale.

Pacienti ose prindi i tij, përfaqësuesi ligjor ose tutori në interes të pacientit mund ta tërheqin pajtueshmërinë nga paragrafi 2 i këtij neni në çdo kohë, në mënyrë në të cilën ajo është dhënë.

Mbrojtja e drejtave të pacientit i përfshirë në leksione mjekësore

Neni 18

Për përfshirjen e pacientit në leksione mjekësore domosdo është e nevojshme të jepet pajtim me vetëdije, të qartë dhe vullnetare në formë të shkruar ose gojore nga pacienti, e dhënë para dy dëshmitarëve në bazë të informacioneve precize dhe në mënyrë të kuptueshme për natyrën, vlefshmërinë, pasojat dhe rreziqet e leksionit, të dhëna nga ana e punëtorit shëndetësor që e përfshin pacientin në leksionin mjekësor.

Neni 19

Kërkime shkencore ndaj pacientit mund të kryhen në pajtim me dispozitat e këtij ose tjetër ligj.

Kërkime shkencore mbi pacientin mund të kryhen vetëm nëse janë të plotësuara kushtet si vijon:

1) nuk ekziston ndryshim për kërkimin me të cilin do të arrihet qëllimi i njëjtë ose përafërsisht i njëjtë tek njerëzit;

2) rreziqet në të cilat ekspozohet pacienti janë proporcionale në dobi të mundshme nga kërkimi;

3) kërkimi është i lejuar nga ana e Komitetit etik pranë Odës Mjekësore, Farmaceutike ose Stomatologjike në sferën e shëndetësisë, me përbërje multidisiplinare, pas analizës së pavarur të zbatuar të vlerës së saj shkencore, vlerës së qëllimit të kërkimit dhe vlerësimit të pranueshmërisë së saj etike;

4) pacienti ndaj të cilit kryhet kërkimi është i informuar për të drejtat e veta, si dhe për mbrojtjen e tyre në pajtim me këtë ligj dhe

5) është marrë deklaratë për pajtueshmëri të pacientit nga neni 113 i këtij ligji;

Neni 20

Kërkimi shkencor ndaj pacientit i cili e ka humbur aftësinë për punë, pacientit që nuk është në gjendje të gjykojë, si dhe ndaj pacientit të moshës jomadhore mund të ndërmerren vetëm nëse janë të plotësuara kushtet nga neni 19 i këtij ligji dhe nëse:

1) rezultatet nga kërkimi mund të kontribuojnë ndaj interesit real dhe të drejtpërdrejtë për shëndetin e pacientit,

2) është marrë deklaratë nga prindi, përfaqësuesi ligjor, përkatësisht tutori, si dhe leja e Qendrës kompetente për punë sociale dhe

3) pacienti nuk i kundërvihet kërkimit.

Me përjashtim nga paragrafi 1, pika 1 e këtij neni, në rast kur kërkimi nuk mund të japë rezultate nga interesi i drejtpërdrejtë për pacientin, e njëjta mund të miratohet nën kushtet e përcaktuara në paragrafin 1, pika 2 e këtij neni, me çka qëllimi i kërkimit të jetë arritja e rezultateve që mund të jenë në interes të pacientit ose pacientëve të tjerë nga grupi i njëjtë i moshës ose pacientë me sëmundje të njëjtë dhe kërkimi të përfshijë rrezik minimal dhe ngarkesë minimale për pacientin.

Ndërhyrje në gjenomin njerëzor

Neni 21

Intervenim i drejtuar ndaj ndryshimit të gjenomit të njeriut mund të ndërmerret ekskluzivisht me qëllime preventive, diagnostike dhe terapeutike me kusht që qëllimi i ndryshimit të mos jetë vendosja ose ndryshimi në gjenomin e trashëgimtarëve të pacientit.

Testet që tregojnë në sëmundje gjenetike ose shërbejnë për identifikimin e pacientit, si bartës i gjenit përgjegjës për sëmundje ose për gjetjen e dispozicionit gjenetik ose ekspozimit të sëmundjeve, mund të kryhen vetëm me qëllim arritjen e qëllimeve shëndetësore ose për shkak të kërkimeve shkencore të lidhura për qëllimet shëndetësore dhe me këshillime përkatëse gjenetike.

Qasje në dosjen mjekësore

Neni 22

Pacienti ka të drejtë të jetë i informuar që për të mbahet dosje mjekësore dhe ka të drejtë në këqyrje në atë dosje.

Pacienti ka të drejtë në shpenzim të vet në shumën reale të marrë certifikatë ose kopje të të dhënave dhe dokumenteve nga dosja mjekësore nga paragrafi 1 i këtij neni.

Pacienti ka të drejtë të kërkojë sqarimin e të dhënave nga dosja mjekësore që kanë të bëjnë me të.

Të dhënat nga dosja mjekësore azhurnohen në mënyrë që siguron gjatë vendosjes së të dhënave të reja, të mund të vërtetohen të dhënat e futura bazë.

Neni 23

Pacienti ka të drejtë në formë të shkruar të autorizojë person i cili do t'i realizojë në emër të vet të drejtat nga neni 22, paragrafët 1, 2 dhe 3 të këtij ligji, për kohën, si dhe pas ndërprerjes së tretmanit dhe shërimit të tij.

Në rast të vdekjes së pacientit, nëse atë pacienti gjatë kohës të jetës së tij shprehimisht nuk e ka ndaluar, të drejtën e mbikëqyrjes në dosjen mjekësore të pacientit e ka bashkëshorti ose bashkëshorti jashtëmartesor i pacientit, fëmija i moshës madhore, prindi, vëllai i moshës madhore ose motra e pacientit, si dhe përfaqësuesi ligjor përkatësisht tutori i pacientit.

Personat nga paragrafët 1 dhe 2 të këtij neni kanë të drejtë në shpenzim të vet, në shumën reale të marrin certifikatë ose kopje të dokumenteve nga dosja mjekësore e pacientit.

Neni 24

Për gjithçka që nuk është e rregulluar me këtë ligj në raport me mbrojtjen e të dhënave personale të pacientit, zbatohen dispozitat nga sfera e mbrojtjes së të dhënave personale.

E drejta e besueshmërisë

Neni 25

Pacienti ka të drejtë në besueshmëri (fshehtësi) të të dhënave personale dhe mjekësore, të cilat doemos duhen të ruhen në fshehtësi dhe pas vdekjes së tij, në pajtim me dispozitat për mbrojtjen e të dhënave personale.

Me përjashtim nga paragrafi 1 i këtij neni, të dhënat për pacientin nga paragrafi 1 i këtij neni mund të zbulohen, nëse:

- pacienti jep pajtueshmëri në formë të shkruar;

- janë të nevojshme për intervenim mjekësor të pacientit në institucion tjetër;

- janë të domosdoshme për përpunimin e përcaktuar me ligj, nga ana e institucionit shëndetësor që siguron shërbime shëndetësore të pacientit;

- shfrytëzohen për qëllime historike, shkencore ose edukative, nën kushte identiteti i pacientit të mos zbulohet, dhe

- ajo është në pajtim me ligjin tjetër me qëllim mbrojtjen e jetëve, të sigurisë ose shëndetit të personave të tjerë.

Zbulimin e të dhënave nga paragrafi 2 i këtij neni kryhet në mënyrë dhe në shkallë në të cilin realizohet qëllimi i zbulimit të informacionit dhe mbrohet në masë më të madhe të mundshme fshehtësia e të dhënave.

Të dhënat e marra për pacientin në rastet nga paragrafi 2 i këtij neni ruhen në pajtim me dispozitat për ruajtjen e fshehtësisë profesionale dhe të punës, si dhe për mbrojtjen e të dhënave personale.

Substancat e njerëzve nga të cilat munden të identifikohet pacienti doemos duhet të ruhen në fshehtësi, në pajtim me dispozitat për mbrojtjen të dhënave personale.

Pacienti duhet të japë deklaratë të shkruar ose gojore për personat të cilëve mund t'u jepet informacion për pranimin e tyre në institucionin spitalor shëndetësor, përkatësisht deklaratë për person për komunikim të mëtejshëm, si dhe për gjendjen e tij shëndetësore, përkatësisht për personat për të cilat nuk duhet t'u jepet informacion i tillë.

Pajtueshmëria për dhënen e informacioneve mundet të parashihet vetëm në raste kur ato i jepen punëtorit tjetër shëndetësor, përkatësisht institucionit që vazhdon t'i japë mbrojtje shëndetësore pacientit.

Nëse me këtë ligj nuk është e rregulluar ndryshe, përpunimi i të dhënave personale të pacientëve kryhet në pajtim me dispozitat nga sfera e mbrojtjes së të dhënave personale.

E drejta e mbajtjes së kontaktit

Neni 26

Pacienti ka të drejtë për mbajtjen e kontakteve profesionale me persona nga institucioni shëndetësor dhe kontakte me persona të tjerë.

Pacienti, gjatë qëndrimit në institucionin spitalor shëndetësor ka të drejtë, në pajtim me rendin shtëpiak dhe mundësitë e institucionit:

1) të pranojë vizitues, si dhe të ndalojë vizitë personit ose personave të caktuar;

2) të pranojë dhe dërgojë postë dhe të bëjë biseda telefonike në shpenzim të tij.

3) të ndjekë radio dhe programe televizive;

4) të marrë pjesë, me zgjedhje të vet në aktivitete fetare dhe

5) të shfrytëzojë vikend-mungesën, në pajtim me gjendjen e tij shëndetësore.

Institucioni nga paragrafi 2 i këtij neni e përcakton rendin shtëpiak, me akt të përgjithshëm në pajtim me statutin e tij.

E drejta e braktisjes vullnetare të institucionit shëndetësor

Neni 27

Pacienti ka të drejtë vullnetarisht ta braktisë institucionin spitalor shëndetësor, përveç në rastet e përcaktuara me ligj tjetër, si dhe në rastet kur ajo do të ishte e dëmshme për shëndetin e tij ose shëndetin ose sigurinë e personave të tjerë.

Në rastin nga paragrafi 1 i këtij neni, pacienti është i detyruar të japë deklaratë në formë të shkruar ose deklaratë në formë gojore para dy dëshmitarëve të pranishëm të cilat e nënshkruajnë deklaratën për qëllimin e pacientit ta braktisë institucionin.

Deklaratë në formë të shkruar nga paragrafi 2 i këtij neni bashkëngjitet në dosjen mjekësore të pacientit.

E dhëna për braktisjen vullnetare të institucionit shëndetësor pa lajmërim, punëtori kompetent shëndetësor është i detyruar ta regjistrojë në dosjen mjekësore të pacientit.

Nëse atë e detyron gjendja shëndetësore e pacientit, punëtori kompetent shëndetësor është i detyruar për braktisjen e institucionit shëndetësor nga ana e pacientit pa lajmërim, ta njoftojë personin nga neni 25 paragrafi 6 i këtij ligji, ndërsa në raste të përcaktuara me dispozita të tjera edhe organet kompetente.

Nëse pacienti është i paaftë për të gjykuar, përkatësisht është person i moshës jomadhore, institucioni shëndetësor është i detyruar për braktisjen vullnetare pa lajmërim ta njoftojë prindin e tij, përfaqësuesin ligjor, përkatësisht tutorin, si dhe Qendrën për punë sociale.

Nëse pacienti është i paaftë për rezonim ose është person i mitur, kurse ka shfaqur dëshirë ose qëllim që vullnetarisht ta lëshojë institucionin publik shëndetësor, institucioni ka të drejtë ta mbajë për shërim nëse lëshimi do të ishte i dëmshëm për shëndetin e tij deri në momentin e njoftimit të prindit, përfaqësuesit ligjor, kujdestarit të ti, si dhe Qendrës për punë sociale.

E drejta e privatësisë

Neni 28

Pacienti ka të drejtë në kushte që sigurojnë privatësi gjatë intervenimeve mjekësore, ndërsa veçanërisht gjatë ofrimit të kujdesit personal.

Intervenimi mjekësor ose ofrimi i kujdesit personal mund të zbatohet vetëm në prani të atyre personave të cilët janë të domosdoshëm për kryerjen e intervenimit përkatësisht ofrimit të kujdesit, përveç nëse pacienti pajtohet të jetë ndryshe.

Pacienti i vendosur në institucionin spitalor shëndetësor ka të drejtë:

- 1) të vendoset në hapësira të ndara nga pacienti i gjinisë së kundërt;
- 2) pacienti i moshës jomadhore të vendoset ndaras nga pacienti i moshës madhore;
- 3) të posedojë sende për përdorim personal për veshje, sigurim të higjienës personale, si dhe për nevoja personale dhe të domosdoshme, në pajtim me gjendjen e tij shëndetësore dhe
- 4) për vendosje ndryshe nga pikat 1 dhe 2 të këtij paragrafi pacienti mund të japë pëlqim me shkrim.

Detyrat e pacientit

Neni 29

Pacienti, gjatë kohës së qëndrimit në institucionin shëndetësor është i detyruar, në pajtim me gjendjen e shëndetit të tij:

- 1) të kujdeset për shëndetin personal;
- 2) të japë të dhëna të vërteta dhe të mjaftueshme për gjendjen e tij shëndetësore në pajtim me kapacitetin dhe informimin personal;

3) t'u ndihmojë në mënyrë aktive punëtorëve shëndetësorë që i ofrojnë mbrojtje shëndetësore;

4) të veprojë sipas këshillave të punëtorëve shëndetësorë për kujdesin e tij, trajtimin dhe rehabilitimin;

5) t'i respektojë të drejtat për sjellje, përkatësisht rend shtëpiak në institucionin shëndetësor;

6) të pranohet angazhim, nëse ai është pjesë e rehabilitimit dhe risocializimit të tij në funksion të riaktivizimit të shkathtësive të tij sociale dhe

7) të respektojë dinjitetin profesional dhe njerëzore të punëtorëve shëndetësorë.

Pacientë me sëmundje mentale

Neni 30

Pacientët me sëmundje mentale, përveç të drejtave dhe detyrave të përcaktuara me këtë ligj i posedojnë të drejtat dhe detyrat e përcaktuara me Ligjin për shëndet mental.

III. DETYRA E INSTITUCIONEVE SHËNDETËSORE DHE PUNËTORËVE SHËNDETËSORË DHE BASHKËPUNËTORËVE

Neni 31

Institucioni shëndetësor është i detyruar që pacientëve t'u sigurojë kushte për realizimin e të drejtave të rregulluara në këtë ligj.

Institucioni shëndetësor në realizimin e të drejtave të pacientëve të rregulluara me këtë ligj bashkëpunon me institucionet shëndetësore në dhe jashtë territorit të Republikës së Maqedonisë.

Institucioni shëndetësor në realizimin e të drejtave të pacientit të përcaktuara me këtë ligj mund të bashkëpunojë edhe me institucione jashtë territorit të Republikës së Maqedonisë.

Neni 32

Ndalohet çdo formë e mundimit, sjellje jonjerëzore apo sjellje fyese dhe dënim të pacientit.

Ndalohet kryerja e kërkimeve shkencore mbi pacientët dhe përfshirja e pacientit në leksione mjekësore pa pajtim të prerë të pacientit të paraparë në nenin 17 paragrafi 2 të këtij ligji.

Ndalohet ndërmarrja e ndërhyrjeve të gjenomit njerëzor për qëllime të tjera përveç qëllimeve preventive, diagnostike dhe terapeutike dhe pa këshillime përkatëse gjenetike.

Ndalohet diskriminimi i pacientit.

Ndalohet censurimi ose hapja e dokumenteve me shkrim të pacientit, si dhe mbikëqyrja e komunikimit të tij me persona jashtë institucionit shëndetësor.

Ndalohet angazhimi i pacientëve, nëse ai nuk është pjesë e rehabilitimit dhe risocializimit të tij në funksion të riaktivizimit të shkathtësive të tjera sociale.

Ndalohet ndërmarrja e intervenimeve mjekësore pa pajtim të pacientit, prindërit ose përfaqësuesit të tij ligjor, përveç në rast kur intervenimet e tilla mjekësore janë të domosdoshme që të pengohet vdekja ose përkeqësimi i gjendjes shëndetësore të pacientit.

Ndalohet ndërhyrja, përkatësisht përzierja në jetën private dhe familjare të pacientit përveç nëse ekziston pajtueshmëri të pacientit dhe arsye nga aspekti i kryerjes së intervenimit mjekësor.

Neni 33

Institucioni shëndetësor është i detyruar:

- 1) t'i ofrojë siguri personale pacientit për kohën e qëndrimit në institucionin shëndetësor;
- 2) ta informojë pacientin për të drejtat nga mbrojtja shëndetësore dhe sigurimi shëndetësor, si dhe procedurën për realizimin e atyre të drejtave;

3) ta informojë pacientin, në të gjitha fazat të mbrojtjes shëndetësore në pajtim me nenin 7 të këtij ligji;

4) t'ia japë pacientit informacionet e përcaktuara me këtë ligj në formë të përcaktuar me nenin 8 të këtij ligji;

5) ta informojë pacientin për emrat, përgatitjen profesionale dhe specializimin e punëtorëve shëndetësorë të cilët i ofrojnë drejtpërsëdrejti mbrojtje shëndetësore;

6) ta njoftojë Qendrën për punë sociale në rastet nga neni 15 paragrafi 3 i këtij ligji;

7) të mbajë dosje mjekësore për pacientin;

8) t'i sigurojë pacientit informacion dhe këqyrje në dosjen mjekësore, sqarimin e të dhënave nga dosja mjekësore që kanë të bëjnë me të, certifikatë ose kopje të të dhënave dhe dokumenteve nga dosja mjekësore në pajtim me nenin 22 të këtij ligji;

9) t'i azhurnojë të dhënat në dosjen mjekësore në mënyrë që gjatë futjes së të dhënave të reja, të mund të ruhen të dhënat e futura parësore.

10) në rast të vdekjes së pacientit, nëse atë gjatë kohës të jetës së tij në formë të prerë pacienti nuk e ka ndaluar, i mundëson të drejtën e këqyrjes në dosjen mjekësore nga neni 22 i këtij ligji bashkëshortit ose bashkëshortit jashtëmartesor të pacientit, fëmijës të moshës madhore, prindit, vëllait të moshës madhore ose motrës së pacientit, si dhe përfaqësuesit ligjor përkatësisht tutorit të pacientit, si dhe t'i mundësojë certifikatë ose kopje të dokumenteve nga dosja mjekësore të pacientit në pajtim me nenin 23 të këtij ligji;

11) të sigurojë besueshmëri (fshehtësi) të të dhënave personale ose mjekësore të pacientit që kanë të bëjnë me statusin shëndetësor të pacientit, gjendjes mjekësore gjegjësisht klinike, diagnozës, prognozës dhe tretmanit, si dhe të të gjitha informacioneve të tjera të natyrës së njëjtë, edhe pas vdekjes së tij, në pajtim me dispozitat për ruajtjen e fshehtësisë profesionale dhe afariste, si dhe për mbrojtjen e të dhënave personale;

12) të sigurojë ruajtjen e substancave njerëzore nga të cilat mund të identifikohet pacienti në mënyrë të përcaktuar me nenin 25 paragrafin 5 të këtij ligji;

13) të japë informacione për pranimin e pacientit në institucionin spitalor shëndetësor, si dhe për gjendjen e tij shëndetësore në pajtim me nenin 25 paragrafin 6 të këtij ligji;

14) t'i mundësojë pacientit pranim të vizitorëve gjatë qëndrimit në institucionin spitalor shëndetësor, në pajtim me rendin shtëpiak të institucionit shëndetësor, përkatësisht të ndalojë vizitë personit ose personave të caktuar, në pajtim me nenin 26 paragrafin 2 pikën 1 të këtij ligji;

15) t'i mundësojë pacientit të pranojë dhe të dërgojë postë dhe të bëjë biseda telefonike në shpenzim të tij;

16) t'i mundësojë pacientit të ndjekë programe radiotelevizive në korniza të mundësive të institucionit shëndetësor;

17) t'i mundësojë pacientit të marrë pjesë, me zgjedhje personale në aktivitete fetare në korniza të mundësive të institucionit shëndetësor;

18) t'i mundësojë pacientit të shfrytëzojë vikend-mungesë në pajtim me gjendjen e tij shëndetësore;

19) ta vendosë në vend të dukshëm rendin shtëpiak,

20) ta njoftojë prindin, përfaqësuesin ligjor, përkatësisht tutorin e pacientit, si dhe Qendrën për punë sociale për braktisje vullnetare pa lajmërim, në raste kur pacienti është i paafte për të gjykuar, përkatësisht është person i moshës jomadhore;

21) t'i mundësojë pacientit kushte që sigurojnë privatësi gjatë kontrolleve, përkatësisht gjatë shërimit ndërsa veçanërisht gjatë ofrimit të përkujdesjes personale;

22) të mundësojë intervenim mjekësor, përkatësisht përkujdesje mjekësore të ofrohet vetëm në prani të atyre personave të cilët janë të domosdoshëm për kryerjen e intervenimit, përveç nëse pacienti pajtohet të jetë ndryshe;

23) të mundësojë që pacienti i shtruar në institucionin shëndetësor të jetë i veçuar nga pacienti i gjinisë së kundërt;

24) të mundësojë që pacienti i moshës jomadhore i shtruar në institucionin shëndetësor të jetë i veçuar nga pacienti i gjinisë madhore dhe

25) t'i mundësojë pacientit të shtruar në institucionin shëndetësor të posedojë sende për përdorim personal për veshje, sigurim të higjienës personale, si dhe për nevoja personale dhe të domosdoshme, në pajtim me gjendjen e tij shëndetësore.

Neni 34

Institucioni shëndetësor është i detyruar për pranimin e pacientit menjëherë t'i njoftojë prindërit, përfaqësuesit ligjorë ose personat të tjerë nga rrethi i personave që jetojnë në amvisëri të përbashkët me pacientin, përkatësisht personat e përcaktuar në pajtim me nenin 25, paragrafin 6 të këtij ligji.

Në rastet e pranimit të pacientit me sëmundje mentale zbatohen dhe dispozitat nga Ligji për shëndet mental.

Neni 35

Institucioni shëndetësor është i detyruar që pas pranimit dhe sistemimit të pacientit të zbatojë procedurë për diagnostikë, tretman dhe rehabilitim të pacientit.

Institucioni shëndetësor nga paragrafi 1 i këtij neni është i detyruar të zbatojë procedurë që të mbajë shënim me shkrim.

Programi për tretman nga paragrafi 2 i këtij neni ka për qëllim të përmirësohet statusi shëndetësor i pacientit së paku deri në atë masë që pacienti të aftësohet për kujdes dhe trajtim në bashkësinë në të cilën jeton.

Në program detyrimisht duhet të parashihen vizita kontrolli, me qëllim të përcaktimit rrjedhës të gjendjes me shëndetin e pacientit.

Neni 36

Institucioni shëndetësor është i detyruar që menjëherë ta lëshojë pacientin nëse nëpërmjet ekipit të vet profesional vërteton se gjendja me shëndetin e pacientit është përmirësuar deri në atë shkallë që të mund të drejtohet në trajtim të mëtuajshëm dhe kujdes në bashkësinë në të cilën jeton.

Pacienti nga paragrafi 1 i këtij neni gjatë daljes detyrimisht informohet për gjendjen me shëndetin e tij dhe drejtohet për realizimin e të drejtave në sistemin e mbrojtjes shëndetësore në nivelin e bashkësisë në të cilën jeton.

Institucioni shëndetësor është i detyruar për daljen e pacientit t'i njoftojë prindërit, përfaqësuesit ligjorë ose personat e tjerë nga rrethi i personave që jetojnë në amvisëri të përbashkët me pacientin, përkatësisht personat e përcaktuar në pajtim me nenin 25, paragrafin 6 të këtij ligji.

Neni 37

Institucioni spitalor shëndetësor është i detyruar t'i informoj trupat e brendshëm të kontrollit në vijim:

1) Komisionin për kontroll të kualitetit të mbrojtjes shëndetësore i cili kryen vlerësim të procedurave mjekësore me qëllim avancimin e kualitetit të mbrojtjes shëndetësore dhe

2) Komisionin për çështje etike i cili debaton për çështjet e etikës mjekësore.

Përbërja, kompetencat dhe përgjegjësitë e trupave të brendshëm kontrollues nga paragrafi 1 i këtij neni rregullohen me statusin e institucionit shëndetësor.

Neni 38

Punëtori shëndetësor i cili drejtpërdrejt kryhen intervenim mjekësor mbi pacientin është i detyruar:

1) të kujdeset për realizimin e të drejtave të pacientit të përcaktuara me këtë ligj, gjatë ndërmarrjes së intervenimeve mjekësore;

2) ta kryejë detyrën e vet me ndërgjegje në pajtim me të drejtat e etikës mjekësore me të vetmin qëllim mbrojtjen dhe avancimin e shëndetit të pacientit;

3) t'ia japë pacientit informacionet nga neni 7, paragrafi 1, pikat 1 deri në 8, si dhe neni 10 i këtij ligji;

4) të japë mendim të dytë profesional në rastet dhe nën kushtet e përcaktuara me nenin 9 paragrafin 2 të këtij ligji;

5) ta respektojë vullnetin e pacientit në lidhje me informacionet dhe intervenimet mjekësore, të shprehur në pajtim me këtë ligj;

6) të japë informacione në pajtim me nenin 17 paragrafin 2 të këtij ligji, në raste të kërkimeve shkencore, përkatësisht në pajtim me nenin 18 të këtij ligji në raste të leksioneve mjekësore;

7) të sigurojë besueshmëri (fshehtësi) të të dhënave personale që kanë të bëjnë me statusin shëndetësor të pacientit, gjendjes mjekësore gjegjësisht klinike, diagnozës, prognozës dhe tretmanit, si dhe të gjitha informacionet e tjera të natyrës së njëjtë, edhe pas vdekjes së tij, në pajtim me dispozitat për ruajtjen e fshehtësisë profesionale dhe afariste, si dhe për mbrojtjen e të dhënave personale;

8) të bashkëngjit deklaratën me shkrim nga neni 27 paragrafi 2 i këtij ligji në dosjen mjekësore të pacientit;

9) të regjistrojë në dosjen mjekësore të pacientit të dhënën për lëshimin vullnetar të institucionit shëndetësor pa lajmërim;

10) ta informojë personin nga neni 25 paragrafi 6 i këtij ligji, ndërsa në raste të përcaktuara me dispozitat tjera edhe organet kompetente për lëshimin e institucionit shëndetësor nga ana e pacientit, pa lajmërim, dhe

11) të vendosë relacione humane (njerëzore) me pacientin të bazuara në parimet etike dhe deontologjike.

IV. AVANCIMI DHE MBROJTJA E TË DREJTAVE TË PACIENTËVE

Komisioni për avancimin e të drejtave të pacientëve në komunë

Neni 39

Me qëllim të avancimit të të drejtave të pacientëve, komuna, si dhe qyteti i Shkupit formon Komision të përhershëm për avancimin e të drejtave të pacientëve, në pajtim me dispozitat nga sfera e vetëqeverisjes lokale (në tekstin e mëtejshëm: Komisioni).

Neni 40

Mjetet për punë të anëtarëve të Komisionit nga neni 39 i këtij ligji i siguron komuna e cila e ka formuar, përkatësisht qyteti i Shkupit.

Komuna, përkatësisht Qyteti i Shkupit janë të detyruar të caktojnë, në vend dukshëm dhe të frekuentuar ta vendosin emrin e zyrës së Komisionit nga neni 39 i këtij ligji me emërtimin: "Zyra e Komisionit për avancimin e të drejtave të pacientëve".

Neni 41

Komisioni përbëhet nga nëntë anëtarë të cilët zgjidhen në pajtim me statutin e komunës, përkatësisht qytetit të Shkupit, edhe atë: përfaqësues të pacientëve – anëtarë të shoqatave të pacientëve, dy përfaqësues nga organizatat joqeveritare që merren me të drejtat e njeriut dhe iniciativave qytetare, dy mjekë nga komuna dhe tre anëtarë të deleguar nga këshilli i komunës, përkatësisht Qytetit të Shkupit.

Anëtarët e Komisionit nuk guxojnë të jenë të punësuar në institucione shëndetësore në të cilat ofrohet mbrojtje shëndetësore. Mandati i anëtarëve të Komisionit është dy vjet, me të drejtë për një zgjedhje të njëpasnjëshme.

Neni 42

Komisioni, për rajonin e komunës për të cilën është formuar, përkatësisht Qytetit të Shkupit, i kryen punët si vijon:

1) bën avancimin e të drejtave të pacientëve dhe mbrojtjen e tyre;

2) e përcjell dhe vlerëson gjendjen mbi mbrojtjen e drejtave të pacientëve,

3) propozon masa për përmirësimin e mbrojtjes së të drejtave të pacientëve deri te organet kompetente;

4) bashkëpunon me organet kompetente;

5) shqyrton ankesa nga pacientët dhe propozon ndërmarrjen e masave organeve kompetente;

6) kërkon ekspertizë profesionale nëse vlerëson se ajo është e domosdoshme për vërtetimin e gjendjes;

7) mban evidencë për ankesa individuale të pacientëve, si dhe të masave të ndërmarra për mbrojtjen e të drejtave të pacientëve;

8) përgatit dhe paraqet raport vjetor për mbrojtjen e drejtave të pacientëve para këshillit të komunës, përkatësisht Qytetit të Shkupit;

9) lëshon informacione, material promovues dhe material tjetër me qëllim avancimin e drejtave të pacientëve dhe

10) kryen edhe punë të tjera të përcaktuara me këtë ligj.

Komisioni miraton rregullore për punën e vet me të cilën më për së afërmi e rregullon mënyrën e punës.

Neni 43

Anëtarët e komisionit gjatë kryerjes së punëve nga neni 42 i këtij ligji janë të detyruar të sigurojnë fshehtësi dhe mbrojtjen e të dhënave në pajtim me ligjin.

Mbrojtja e të drejtave të pacientëve në institucionet shëndetësore

Neni 44

Institucioni shëndetësor është i detyruar të kujdeset për mbrojtjen e të drejtave të pacientëve.

Institucioni shëndetësor është i detyruar të japë këshilla juridike dhe ndihmë juridike pacientëve në raport me realizimin dhe mbrojtjen e të drejtave të tyre.

Neni 45

Për realizimin e obligimeve nga neni 44 të këtij ligji, institucioni shëndetësor në të cilin shtrohen pacientët, emërton këshilltar për mbrojtjen e të drejtave të pacientëve nga radhët e të punësuarve në Ministrinë e Shëndetësisë, me detyrë që:

1) t'u japë këshilla juridike dhe ndihmë juridike pacientëve në lidhje me realizimin dhe mbrojtjen e të drejtave të tyre.

2) të shqyrtojë ankesa në formë të shkruar dhe me gojë nga pacientë dhe t'i japë mendim për zgjidhjen e tyre drejtorit të institucionit shëndetësor;

3) të ndërmjetësojë në zgjidhjen e qetë të çështjeve në mes pacientëve dhe punëtorit shëndetësor që dalin nga ankesa në formë të shkruar;

4) të mbajë dosje për çdo ankesë në formë gojore dhe të shkruar të pacientëve, si dhe në procedura tjera juridike të ngritura për mbrojtjen e të drejtave të pacientëve të atij institucioni shëndetësor, e cila, pas mbarimit të procedurës, bëhet pjesë përbërëse e dosjes mjekësore të pacientit;

5) të informojë dhe trajnojë punëtorët shëndetësorë në institucionin shëndetësor për realizimin e të drejtave të pacientëve në pajtim me këtë ligj dhe

6) të kryejë edhe detyra të tjera me qëllim mbrojtjen e të drejtave të pacientëve në institucionin shëndetësor në pajtim me këtë ligj.

Institucioni shëndetësor nga paragrafi 1 i këtij neni është i detyruar, në vend të dukshëm dhe të arritshëm ta vendosë tekstin e këtij ligji.

Institucioni shëndetësor nga paragrafi 1 i këtij neni është i detyruar të caktojë, në vend të dukshëm dhe të arritshëm të shënojë "Zyra e këshilltarit për mbrojtjen të drejtave të pacientëve". Si dhe t'i mundësojë këshilltarit nga paragrafi 1 i këtij neni të gjitha kushtet e nevojshme për kryerjen e detyrave të tij.

Neni 46

Për kryerjen e obligimeve nga neni 44 i këtij ligji, institucioni shëndetësor në të cilin nuk vendosen pacientë është i detyruar:

1) të japë këshilla juridike dhe ndihmë juridike pacientëve në raport me realizimin dhe mbrojtjen e të drejtave të tyre;

2) të shqyrtojë ankesa në formë të shkruar dhe me gojë nga pacientë dhe t'i japë mendim për zgjidhjen e tyre drejtorit të institucionit shëndetësor;

3) të ndërmyjetësojë në zgjidhjen e qetë të çështjeve në mes pacientëve dhe punëtorët shëndetësor që dalin nga ankesa në formë të shkruar;

4) të mbajë dosje për çdo ankesë në formë gojore dhe të shkruar të pacientëve, si dhe të procedurave të tjera juridike të ngritura për mbrojtjen e të drejtave të pacientëve të atij institucioni shëndetësor, e cila, pas mbarimit të procedurës, bëhet pjesë përbërëse e dosjes mjekësore të pacientit;

5) t'i informojë dhe trajnojë punëtorët shëndetësorë në institucionin shëndetësor për realizimin e të drejtave të pacientëve në pajtim me këtë ligj dhe

6) të kryejë edhe detyra të tjera me qëllim mbrojtjen e të drejtave të pacientëve në institucionin shëndetësor.

Institucioni shëndetësor nga paragrafi 1 i këtij neni është i detyruar, në vend të dukshëm dhe lehtë të arritshëm ta paraqesë tekstin e këtij ligji.

Neni 47

Pacienti ka të drejtë anekese me gojë, personalisht, përmes prindit të tij, përfaqësuesit ligjor, përkatësisht tutorit, deri te drejtori i institucionit shëndetësor nëse i është shkelur e drejta.

Neni 48

Pacienti ka të drejtë anekese me shkrim, përmes prindit të tij, përfaqësuesit ligjor, përkatësisht tutorit deri te drejtori i institucionit shëndetësor, në afat prej 15 ditësh nga dita e shkeljes të së drejtës ose njohjes për shkeljen e së drejtës.

Drejtori i institucionit shëndetësor është i detyruar t'i shqyrtojë thëniet në ankesat dhe në afat prej 15 ditësh nga dita e pranimit të parashtrësës ta njoftojë pacientin ose përfaqësuesin e tij ligjor.

Neni 49

Pacienti, në lidhje me kujdesin, shërimin dhe rehabilitimin në institucionin shëndetësor ka të drejtë personalisht, përmes prindit të vet, përfaqësuesit ligjor, përkatësisht tutorit të paraqesë parashtrës, propozime dhe parashtrës të tjera deri te Ministria e Shëndetësisë, organet kompetente dhe institucionet tjera.

Ministria e Shëndetësisë është e detyruar që në afat prej 15 ditësh të shqyrtojë thëniet në parashtrësë dhe ta njoftojë pacientin ose përfaqësuesin tij ligjor.

Parashtrësat dhe letrat tjera nga paragrafi 1 i këtij neni drejtohen dhe merren përmes institucionit shëndetësor.

Neni 50

Ministri i Shëndetësisë autorizon person për mbrojtjen e drejtave të pacientëve nga radhët e nëpunësve shtetërorë në Ministrin e Shëndetësisë.

Punët dhe detyrat e personit nga paragrafi 1 i këtij neni rregullohen me aktin për sistematizim të Ministrisë së Shëndetësisë.

Neni 51

Ministri i Shëndetësisë formon Komision shtetëror për avancimin e të drejtave të pacientëve.

Anëtarët e Komisionit nga paragrafi 1 i këtij neni zgjidhen nga radhët e pacientëve, organizatat joqeveritare, mediumet, personat profesionalë në sferën e mbrojtjes së të drejtave të pacientëve, si dhe nga Ministria e Shëndetësisë.

Ministria i kryen punët si vijon:

1) ndërmerr aktivitetet për avancimin e të drejtave të pacientëve dhe mbrojtjen e tyre;

2) e përcjell dhe vlerëson gjendjen e mbrojtjes së të drejtave të pacientëve në gjithë territorin e shtetit,

3) i përcjell dokumentet ndërkombëtare në sferën e mbrojtjes së të drejtave të pacientëve;

4) propozon masa për përmirësimin e mbrojtjes së të drejtave të pacientëve deri te ministri i Shëndetësisë;

5) bashkëpunon me Avokatin e Popullit dhe organet e tjera kompetente;

6) bashkëpunon me komisionet për mbrojtje dhe promovimin e të drejtave të pacientëve të formuara nga ana e komunave;

7) jep mendime, rekomandime dhe propozime trupave kompetente dhe organeve për avancimin e mbrojtjes së të drejtave të pacientëve;

8) kërkon ekspertizë profesionale nëse vlerëson se ajo është e domosdoshme për vërtetimin e gjendjes së caktuar;

9) përgatit dhe publikon raport gjysmëvjetor dhe vjetor për mbrojtjen e të drejtave të pacientëve për gjithë territorin e shtetit;

10) publikon informacione, material promovues dhe material tjetër me qëllim të avancimit të mbrojtjes së të drejtave të pacientëve dhe

11) kryen edhe punë të tjera me rëndësi për promovimin e të drejtave të pacientëve dhe mbrojtjen e tyre.

Komisioni sjell rregullore për punën e vet me të cilën më për së afërmi rregullohet organizimi dhe mënyra e punës.

Mbrojtja e të drejtave të pacientëve në sferën e sigurimit shëndetësor

Neni 52

Fondi për sigurim shëndetësor i Maqedonisë (në tekstin e mëtejme: Fondi) është i detyruar të sigurojë realizimin dhe mbrojtjen e të drejtave të pacientëve të siguruar nga sigurimi shëndetësor në pajtim me dispozitat nga sfera e sigurimit shëndetësor.

Fondi nga paragrafi 1 i këtij neni është i detyruar të ofrojë ndihmë profesionale pacientëve të siguruar gjatë realizimit dhe mbrojtjes së të drejtave të tyre nga sigurimi shëndetësor.

Për qëllimet nga paragrafi 2 të këtij neni Fondi në çdo njësi rajonale është i detyruar të caktojë, në vend të dukshëm dhe lehtë të arritshëm të shënuar qartë "Zyra për ndihmë profesionale pacientëve të siguruar gjatë realizimit dhe mbrojtjes së të drejtave të tyre nga sigurimi shëndetësor", si dhe të mundësojë të gjitha kushtet e nevojshme për punë të zyrës.

Mbrojtje gjyqësore e të drejtave të pacientëve

Neni 53

Pacienti ka të drejtë në mbrojtje gjyqësore për shkelje të kryer të të drejtës së tij në mënyrë dhe procedurë të përcaktuar me ligj.

V. MBIKËQYRJE MBI ZBATIMIN E LIGJIT

Neni 54

Mbikëqyrjen mbi zbatimin e këtij ligji e bën Ministria e Shëndetësisë.

Neni 55

Mbikëqyrjen e inspektimit mbi zbatimin e këtij ligji e bën Inspektorati shtetëror sanitar dhe shëndetësor në pajtim me ligjin.

Neni 56

Orari i punës së inspektorit ku pranon pacientë në lidhje me mbrojtjen e të drejtave të pacientëve të përcaktuar me këtë ligj doemos duhet të jetë e paraqitur qartë në derën hyrëse të zyrës.

Neni 57

Në kryerjen e mbikëqyrjes nga neni 55 i këtij ligji, Inspektorati shtetëror sanitar dhe shëndetësor ka të drejtë dhe obligim institucionit shëndetësor dhe punëtorit shëndetësor dhe bashkëpunëtorit t'ia ndalojë:

1) marrjen e ndërhyrjeve të gjenomit njerëzor për qëllime të tjera përveç qëllimeve preventive, diagnostike dhe terapeutike dhe pa këshillime përkatëse gjenetike;

2) diskriminimin e pacientit;

3) censurimin ose hapjen e dokumenteve të shkruara të pacientit, si dhe mbikëqyrjen e komunikimit të tij me persona jashtë institucionit shëndetësor;

4) angazhimin e pacientëve nëse ai angazhim nuk është pjesë e rehabilitimit dhe risocializimit të tij që janë në funksion të riaktivizimit të shkathtësive të tij sociale;

5) ndërmarrjen e intervenimeve mjekësore pa pajtim të pacientit, prindërit të tij ose përfaqësuesit të tij ligjor, përveç në rast kur intervenimet e tilla mjekësore janë të domosdoshme që të pengohet vdekja ose përkeqësimi i gjendjes shëndetësore të pacientit dhe

6) ndërhyrjen, përkatësisht përzjerjen në jetën private dhe familjare të pacientit përveç ose nëse ekziston pajtueshmëri e pacientit dhe arsye nga aspekti i kryerjes së intervenimit mjekësor.

Neni 58

Në kryerjen e mbikëqyrjes nga neni 55 i këtij ligji, Inspektorati shtetëror sanitar dhe shëndetësor ka të drejtë dhe obligim pacientit për kohën e qëndrimit në institucionit shëndetësor, në pajtim me gjendjen e shëndetit të tij t'ia urdhërojë:

1) të japë të dhëna të vërteta dhe të mjaftueshme për gjendjen e tij shëndetësore;

2) t'u ndihmojë në mënyrë aktive punëtorëve shëndetësorë që u ofrojnë mbrojtje shëndetësore;

3) të veprojë në bazë të këshillave të punëtorëve shëndetësorë për kujdesin, trajtimin dhe rehabilitimin e tyre;

4) t'i respektojë rregullat e sjelljes, përkatësisht rendit të shpallur shtëpiak në institucionin shëndetësor, të përcaktuar me akt të përgjithshëm të institucionit;

5) të pranojë angazhim, vetëm nëse ai është pjesë e rehabilitimit dhe risocializimit të tij në funksion të riaktivizimit të shkathtësive të tij sociale; dhe

6) të respektojë dinjitetin profesional dhe njerëzor të punëtorëve shëndetësorë.

Neni 59

Në kryerjen e mbikëqyrjes nga neni 55 i këtij ligji, Inspektorati shtetëror sanitar dhe shëndetësor ka të drejtë dhe obligim institucionit shëndetësor t'ia urdhërojë:

1) t'i garantojë siguri personale pacientit për kohën e qëndrimit në institucionin shëndetësor;

2) ta informojë pacientin për të drejtat nga mbrojtja shëndetësore dhe sigurimi shëndetësor si dhe procedurën për realizimin e atyre të drejtave;

3) ta informojë pacientin, në të gjitha fazat e mbrojtjes shëndetësore në pajtim me nenin 7 të këtij ligji;

4) t'ia japë pacientit informacionet e përcaktuara me këtë ligj në mënyrë të përcaktuar me nenin 8 të këtij ligji;

5) ta informojë pacientin për emrat, përgatitjen profesionale dhe specializimin e punëtorëve shëndetësorë të cilët i ofrojnë drejtpërsëdrejti mbrojtje shëndetësore;

6) ta njoftojë Qendrën për punë sociale në rastet nga neni 15 paragrafi 3 i këtij ligji;

7) të mbajë dosje mjekësore për pacientin;

8) t'i sigurojë pacientit, përkatësisht personave të përcaktuar në nenin 23, këqyrje në dosjen mjekësore, sqarim e të dhënave nga dosja mjekësore që kanë të bëjnë me të, si dhe certifikatë ose kopje të të dhënave dhe dokumenteve nga dosja mjekësore në pajtim me nenin 22 paragrafin 2 të këtij ligji;

9) realizimin e të drejtave nga neni 23, paragrafët 1, 2 dhe 3 të këtij ligji nga ana e personave të përcaktuar me nenin 23 të këtij ligji dhe nën kushte që janë të përcaktuara me nenin e njëjtë;

10) të sigurojë besueshmëri të të dhënave personale dhe mjekësore dhe pas vdekjes së pacientit, në pajtim me dispozitat për mbrojtjen e të dhënave personale;

11) të japë informacione për pranimin e pacientit në institucionin spitalor shëndetësor, si dhe për gjendjen e tij shëndetësore në pajtim me nenin 25 paragrafin 6 të këtij ligji;

12) t'i mundësojë pacientit pranim të vizituesve gjatë qëndrimit në institucionin spitalor shëndetësor, në pajtim me rendin shtëpiak të institucionit shëndetësor, përkatësisht të ndalojë vizitë personit të caktuar ose personave, në pajtim me nenin 26 paragrafin 2 pikën 1 të këtij ligji;

13) t'i mundësojë pacientit të pranojë dhe dërgojë postë dhe të bëjë biseda telefonike në shpenzim të tij.

14) t'i mundësojë pacientit të përcjellë programe radiotelevizive në korniza të mundësive të institucionit shëndetësor;

15) t'i mundësojë pacientit të marrë pjesë, me zgjedhje personale në aktivitete fetare në korniza të mundësive të institucionit shëndetësor;

16) t'i mundësojë pacientit të shfrytëzojë vikend-mungesa në pajtim me gjendjen e tij shëndetësore;

17) ta informojë personin nga neni 25 paragrafi 6 i këtij ligji, ndërsa në raste të përcaktuara me dispozita tjera edhe organet kompetente për braktisjen e institucionit shëndetësor nga ana e pacientit, pa lajmërim, nëse atë e kërkon gjendja shëndetësore e pacientit;

18) ta njoftojë prindin, përfaqësuesin ligjor, përkatësisht tutorin e pacientit, si dhe Qendrën për punë sociale për braktisjen vullnetare pa lajmërim, në raste kur pacienti është i paaftë për gjykim, përkatësisht është person i moshës jomadhore;

19) t'i mundësojë pacientit kushte që sigurojnë privatësi gjatë kontrolleve, përkatësisht shërimit, ndërsa veçanërisht gjatë ofrimit të kujdesit personal.

20) të mundësojë intervenim mjekësor, përkatësisht përkujdesja mjekësore të zbatohet vetëm në prani të atyre personave të cilat janë të domosdoshëm për kryerjen e intervenimit, përkatësisht kujdesit mjekësor, përveç nëse pacienti pajtohet ose kërkon të jetë ndryshe;

21) t'i mundësojë pacientit të shtrirë në institucionin shëndetësor të jetë i veçuar nga pacienti i gjinisë së kundërt;

22) t'i mundësojë pacientit të moshës jomadhore të shtrirë në institucionin shëndetësor të jetë i veçuar nga pacienti i moshës madhore;

23) t'i mundësojë pacientit të shtrirë në institucionin shëndetësor të posedojë sende për përdorim personal për veshje, sigurim të higjienës personale, si dhe për nevoja personale dhe të domosdoshme, në pajtim me gjendjen e tij shëndetësore.

24) për pranimin e pacientit menjëherë t'ia njoftojë prindërit, përfaqësuesit ligjorë ose personat e tjerë nga rrethi i personave që jetojnë në amvisëri të përbashkët me pacientin, përkatësisht personave të përcaktuar në pajtim me nenin 25, paragrafin 6 të këtij ligji;

25) pas pranimit dhe sistemimit të pacientit të zbatojë procedurë për diagnostifikim, tretman dhe rehabilitimin të pacientit;

26) ekipi profesional nga neni 35 paragrafi 1 i këtij ligji të përgatis program individual për trajtim dhe rehabilitimin në formë të shkruar për pacientin, në të cilën doemos duhen të parashihen kontrole mjekësore, për shkak të përcaktimit të rrjedhës të gjendjes me shëndetin e pacientit;

27) menjëherë ta lëshojë pacientin nëse ekipi profesional nga neni 35 paragrafi 1 i këtij ligji vërteton se gjendja me shëndetin e pacientit është përmirësuar deri në atë shkallë që të mundet të drejtohet në trajtim të mëtejshëm dhe kujdes në bashkësi;

28) detyrimisht ta informojë pacientin gjatë lëshimit për gjendjen me shëndetin e tij dhe ta drejtojë për realizimin e të drejtave në sistemin e mbrojtjes shëndetësore në nivelin e bashkësisë;

29) t'i njoftojë prindërit, përfaqësuesin ligjor, tutorin ose personat e tjerë nga rrethi i personave që jetojnë në amvisëri të përbashkët, përkatësisht personat e përcaktuar në pajtim me nenin 25, paragrafin 6 të këtij ligji për lëshimin e pacientit;

30) institucioni spitalor shëndetësor t'i informoj trupat e brendshëm të kontrollit nga neni 37 i këtij ligji, si dhe

31) të ndërmarrë punë të tjera të përcaktuara me këtë ligj.

Neni 60

Në kryerjen e mbikëqyrjes nga neni 55 i këtij ligji, Inspektorati shtetëror sanitar dhe shëndetësor ka të drejtë dhe obligim punëtorit shëndetësor i cili drejtpërdrejt kryhen intervenim mjekësor mbi pacientin t'i urdhërojë:

1) të kujdeset për realizimin e të drejtave të pacientit të përcaktuara me këtë ligj, gjatë ndërmarrjes së intervenimeve mjekësore;

2) në mënyrë të ndershme ta kryejë detyrën e vet në pajtim me të drejtat e etikës mjekësore me të vetmin qëllim për mbrojtjen dhe avancimin e shëndetit të pacientit;

3) pacienti t'ia japë informacionet nga neni 7, paragrafi 1, pika 1 deri në 8, si dhe neni 10 i këtij ligji;

4) të japë mendim të dytë mjekësor në rastet dhe nën kushtet e përcaktuara me nenin 9 paragrafin 2 të këtij ligji;

5) ta respektojë vullnetin e pacientit në lidhje me informacionet dhe intervenimet mjekësore, të shprehur në pajtim me këtë ligj;

6) të japë informacione në pajtim me nenin 17 paragrafin 2 të këtij ligji, në raste të kërkimeve shkencore;

7) të sigurojë besueshmëri (fshehtësi) të të dhënave personale që kanë të bëjnë me statusin shëndetësor të pacientit, gjendjes mjekësore gjegjësisht klinike, diagnozës, prognozës dhe tretmanit, si dhe të të gjitha informacioneve të tjera të natyrës së njëjtë, edhe pas vdekjes së tij, në pajtim me dispozitat për ruajtjen e fshehtësisë profesionale dhe afariste, si dhe për mbrojtjen e të dhënave personale;

8) të bashkëngjit deklaratën me shkrim nga neni 27 paragrafi 2 i këtij ligji në dosjen mjekësore të pacientit;

9) të regjistrojë në dosjen mjekësore të pacientit të dhënë për braktisjen vullnetare të institucionit shëndetësor pa lajmërim;

10) ta informojë personin nga neni 27 paragrafi 6 i këtij ligji, ndërsa në raste të përcaktuara me dispozita të tjera dhe organet kompetente për braktisjen e institucionit shëndetësor nga ana e pacientit, pa lajmërim, dhe

11) vendosjen e relacioneve humane (njerëzore) me pacientin të bazuara në parime etike dhe deontologjike.

Neni 61

Në kryerjen e mbikëqyrjes nga neni 55 i këtij ligji, Inspektorati shtetëror sanitar dhe shëndetësor ka të drejtë dhe obligim institucionit shëndetësor t'i urdhërojë:

1) t'ju ndihmojë në mënyrë aktive punëtorëve shëndetësorë që u ofrojnë mbrojtje shëndetësore;

2) të veprojnë në bazë të këshillave të punëtorëve shëndetësorë për kujdesin, trajtimin dhe rehabilitimin e tyre;

3) t'i respektojë rregullat për sjellje në institucionin shëndetësor, të përcaktuara me akt të përgjithshëm të institucionit dhe

4) ta respektojë dinjitetin profesional dhe njerëzor të punëtorëve shëndetësorë.

Neni 62

Inspektorati shtetëror sanitar dhe shëndetësor boton raporte gjashtëmujore për mbikëqyrjen e kryer mbi zbatimin e këtij ligji i cili përmban të dhëna për numrin e mbikëqyrjeve të rregullta të kryera të inspektimit, si dhe mbikëqyrjet e ndërmarra në bazë të fletëdenoncimeve të paraqitura nga pacientët, masat e ndërmarra dhe rezultati nga masat e ndërmarra, në pajtim me dispozitat për mbrojtjen e të dhënave personale.

VI. DISPOZITA PËR KUNDËRVAJTJE

Neni 63

Gjobë në shumë prej 100 deri në 500 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet për kundërvajtje pacientit, nëse:

1) nuk jep të dhëna të sakta për gjendjen e tij shëndetësore në pajtim me kapacitetin dhe informimin personal (neni 29, paragrafi 1, pika 2);

2) nuk i respekton rregullat për sjellje, përkatësisht rendin e shpallur shtëpiak në institucionin shëndetësor, të përcaktuar me akt të përgjithshëm të institucionit (neni 29, paragrafi 1, pika 5) dhe

3) nuk e respekton dinjitetin profesional dhe njerëzor të punëtorëve shëndetësorë (neni 29, paragrafi 1, pika 7).

Neni 64

Gjobë në shumë prej 1.000 deri në 2.000 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet për kundërvajtje personit juridik, nëse:

1) nuk i siguron mbrojtje personale pacientit (neni 33, paragrafi 1 pika 1);

2) nuk e informon pacientin për të drejtat nga mbrojtja shëndetësore dhe sigurimi shëndetësor si dhe procedurën për realizimin e atyre të drejtave (neni 33, paragrafi 1 pika 2);

3) nuk e informon pacientin, në të gjitha fazat e mbrojtjes shëndetësore në pajtim me nenin 7 të këtij ligji (neni 33, paragrafi 1 pika 3);

4) nuk ia jep pacientit informacionet e përcaktuara me këtë ligj në mënyrë të përcaktuar me nenin 8 paragrafin 1 të këtij ligji (neni 33, paragrafi 1, pika 4);

5) nuk e njofton Qendrën për punë sociale në rastet nga neni 15 paragrafi 3 i këtij ligji (neni 33, paragrafi 1, pika 6);

6) nuk mban dosje mjekësore të pacientit (neni 33, paragrafi 1 pika 7);

7) nuk i siguron pacientit informacion dhe këqyrje në dosjen mjekësore, sqarimin e të dhënave nga dosja mjekësore që kanë të bëjnë me të, certifikatë ose kopje të të dhënave dhe dokumenteve nga dosja mjekësore në pajtim me nenin 22 të këtij ligji (neni 33, paragrafi 1 pika 8);

8) i azhurnon të dhënat në dosjen mjekësore në mënyrë që siguron gjatë futjes së të dhënave të reja, të mund të vërtetohen të dhënat e futura parësore (neni 33, paragrafi 1 pika 9);

9) në rast të vdekjes së pacientit, nëse atë pacienti gjatë kohës të jetës së tij në formë të prerë nuk e ka ndaluar, nuk mundëson të drejtën e këqyrjes në dosjen mjekësore nga neni 22 i këtij ligji të bashkëshortit ose bashkëshortit jashtëmartesor të pacientit, fëmijës të moshës madhore, prindit, vëllait të moshës madhore ose motrës së pacientit, si dhe përfaqësuesit ligjor përkatësisht tutorit të pacientit, si dhe t'i mundësoj certifikatë ose kopje të dokumenteve nga dosja mjekësore të pacientit në pajtim me nenin 23 të këtij ligji (neni 33, paragrafi 1 pika 10);

10) nuk siguron besueshmëri (fshehtësi) të të dhënave personale dhe mjekësore të pacientit që kanë të bëjnë me statusin shëndetësor të pacientit, gjendjes mjekësore gjegjësisht klinike, diagnozës, prognozës dhe tretmanit, si dhe të të gjitha informacioneve të tjera të natyrës së njëjtë, edhe pas vdekjes së tij, në pajtim me dispozitat për ruajtjen e fshehtësisë profesionale dhe afariste, si dhe për mbrojtjen e të dhënave personale (neni 33, paragrafi 1 pika 11);

11) nuk siguron ruajtjen e substancave njerëzore nga të cilat mund të identifikohet pacienti në mënyrë të rregulluar me nenin 25 paragrafin 5 të këtij ligji (neni 33, paragrafi 1 pika 12);

12) nuk jep informacione për pranimin e pacientit në institucionin spitalor shëndetësor, si dhe për gjendjen e tij shëndetësore në pajtim me nenin 25 paragrafin 6 të këtij ligji (neni 33, paragrafi 1 pika 13);

13) nuk i mundëson pacientit pranim të vizituesve gjatë qëndrimit në institucionin spitalor shëndetësor, në pajtim me rendin shtëpiak të institucionit shëndetësor, përkatësisht të ndalojë vizitë të personit të caktuar ose personave, në pajtim me nenin 26 paragrafin 2 pikën 1 të këtij ligji (neni 33, paragrafi 1 pika 14);

14) nuk i mundëson pacientit të pranojë dhe dërgojë postë dhe të bëjë biseda telefonike në shpenzim të tij (neni 33, paragrafi 1 pika 15) në kuadrin e mundësive dhe rendit shtëpiak;

15) nuk i mundëson pacientit të përcjellë programe radiotelevizive në korniza të mundësive të institucionit shëndetësor (neni 33, paragrafi 1 pika 16);

16) nuk i mundëson pacientit të marrë pjesë, me zgjedhje personale në aktivitete fetare në korniza të mundësive dhe rendit shtëpiak të institucionit shëndetësor (neni 33, paragrafi 1 pika 17);

17) nuk i mundëson pacientit të shfrytëzojë vikend-mungesa në pajtim me gjendjen e tij shëndetësore (neni 33, paragrafi 1, pika 18);

18) nuk paraqet në vend të dukshëm rendin shtëpiak (neni 33, paragrafi 1 pika 19);

19) nuk e njofton prindin, përfaqësuesin ligjor, përkatësisht tutorin e pacientit, si dhe Qendrën për punë sociale për braktisje vullnetare pa lajmërim, në raste kur pacienti është i paaftë për të gjykuar, përkatësisht është person i moshës jomadhore (neni 33, paragrafi 1, pika 20);

20) nuk i mundëson pacientit kushte që sigurojnë privatësi gjatë kontrollit, përkatësisht shërimin, ndërsa veçanërisht gjatë ofrimit të kujdesit personal (neni 33, paragrafi 1, pika 21);

21) nuk mundëson intervenim mjekësor, përkatësisht përkujdesja mjekësore të ofrohet vetëm në prani të atyre personave të cilat janë të domosdoshëm për kryerjen e intervenimit, përveç nëse pacienti pajtohet të jetë ndryshe (neni 33, paragrafi 1, pika 22);

22) nuk i mundëson pacientit të shtrirë në institucionin shëndetësor të jetë i veçuar nga pacienti i gjinisë së kundërt (neni 33, paragrafi 1, pika 23);

23) nuk i mundëson pacientit të moshës jomadhore i shtrirë në institucionin shëndetësor të jetë i veçuar nga pacienti i moshës madhore (neni 33, paragrafi 1, pika 24);

24) nuk i mundëson pacientit të shtrirë në institucionin shëndetësor të ketë sende për përdorim personal për veshje, sigurimin e higjienës personale, si dhe për nevoja personale dhe të domosdoshme në pajtim me gjendjen e tij shëndetësore (neni 33, paragrafi 1, pika 25);

25) për pranimin e pacientëve menjëherë nuk i njofton prindërit, përfaqësuesit ligjorë ose personat e tjerë nga rrethi i personave të cilët jetojnë në amvisëri të përbashkët me pacientin, përkatësisht personat e përcaktuar në pajtim me nenin 25, paragrafin 6 të këtij ligji (neni 34, paragrafi 1);

26) pas pranimin dhe sistemimit të pacientit nuk procedurë për diagnostikë, tretman dhe rehabilitim të pacientit (neni 35, paragrafi 1);

27) ekipi profesional nga neni 35 paragrafi 1 i këtij ligji nuk përgatit program individual për trajtim dhe rehabilitim në formë të shkruar për pacientin, në të cilin doemos duhet të parashihi kontrollë mjekësore, për shkak të përcaktimit rrjedhës të gjendjes me shëndetin e pacientit (neni 35, paragrafi 2);

28) menjëherë nuk e lëshon pacientin nëse ekipi profesional nga neni 35 paragrafi 1 i këtij ligji vërteton se gjendja me shëndetin e pacientit është përmirësuar deri në atë shkallë që të mund të drejtohet në trajtim të mëtutjeshëm dhe kujdes në bashkësinë (neni 36, paragrafi 1);

29) pacienti nga neni 36, paragrafi 1 i këtij ligji gjatë largimit detyrimisht nuk e informon për gjendjen mbi shëndetin e tij dhe të drejtohet për realizimin e të drejtave në sistemin e mbrojtjes shëndetësore ose sociale në nivelin e bashkësisë në të cilën jeton (neni 36, paragrafi 2);

30) për lëshimin e pacientit nuk i njofton prindërit, përfaqësuesin ligjor, tutorin ose personat e tjerë nga rrethi i personave që jetojnë në amvisëri të përbashkët, përkatësisht personave të përcaktuar në pajtim me nenin 25, paragrafin 6 të këtij ligji (neni 36, paragrafi 3) dhe

31) institucioni spitalor shëndetësor nuk formon trupa të brendshëm kontrolli nga neni 36 i këtij ligji (neni 37, paragrafi 1).

Sanksion për kundërvajtje gjobë në shumë prej 500 deri në 1.000 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet, për kundërvajtje nga paragrafi 1 i këtij neni edhe personit përgjegjës në personin juridik.

Neni 65

Gjobjë në shumë prej 200 deri në 700 euro me kundërvlerë në denarë, do t'i kumtohet për kundërvajtje punëtorit shëndetësor që drejtpërdrejt kryhen intervenim mjekësor, nëse:

1) nuk kujdeset për realizimin e të drejtave të pacientit të përcaktuara me këtë ligj, gjatë ndërmarrjes së intervenimeve mjekësore (neni 38, paragrafi 1, pika 1);

2) nuk i jep pacientit informacionet nga neni 7, paragrafi 1, pika 1 deri në 8, si dhe neni 10 i këtij ligji (neni 38, paragrafi 1, pika 3);

3) nuk jep mendim të dytë mjekësor në rastet dhe nën kushtet e përcaktuara me nenin 9 paragrafin 2 të këtij ligji (neni 38, paragrafi 1, pika 4);

4) nuk e respekton vullnetin e pacientit në lidhje me informacionet dhe intervenimet mjekësore, të shprehur në pajtim me këtë ligj (neni 38, paragrafi 1, pika 5);

5) nuk jep informacione në pajtim me nenin 17 paragrafin 2 të këtij ligji, në raste të kërkimeve shkencore (neni 38, paragrafi 1, pika 6);

6) nuk siguron besueshmëri të të dhënave personale që kanë të bëjnë me statusin shëndetësor të pacientit, gjendjes mjekësore gjegjësisht klinike, diagnozës, prognozës dhe tretmanit, si dhe të të gjitha informacioneve të tjera të natyrës së njëjtë, edhe pas vdekjes së tij, në pajtim me dispozitat për ruajtjen e fshehtësisë profesionale dhe afariste, si dhe për mbrojtjen e të dhënave personale (neni 38, paragrafi 1, pika 7);

7) nuk e bashkëngjit deklaratën me shkrim nga neni 27 paragrafi 2 i këtij ligji në dosjen mjekësore të pacientit (neni 38, paragrafi 1, pika 8);

8) nuk e regjistron në dosjen mjekësore të pacientit të dhënë për braktisjen vullnetare të institucionit shëndetësor pa lajmërim (neni 38, paragrafi 1, pika 9)

9) nuk e informon personin nga neni 25 paragrafi 6 i këtij ligji, ndërsa në raste të përcaktuara me dispozita tjera edhe organet kompetente për braktisjen e institucionit shëndetësor nga ana e pacientit, pa lajmërim, nëse atë e imponon gjendja shëndetësore e pacientit (neni 38, paragrafi 1, pika 10) dhe

10) nuk vendos relacione humane (njerëzore) me pacientin të bazuara në parime etike dhe deontologjike (neni 38, paragrafi 1 pika 11).

VII. DISPOZITAT KALIMTARE DHE PËRFUNDIMTARE

Neni 66

Institucionet shëndetësore janë të detyruara punën e tyre ta harmonizojnë me dispozitat e këtij ligji në afat prej gjashtë muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 67

Ministri i Shëndetësisë do ta miratojë nënaktin ligjor të paraparë me këtë ligj në afat më së voni prej tre muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 68

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë nga dita e shpalljes në "Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

1505.

Vrz основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРУВАЊЕ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за здравствено осигурување, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 2 јули 2008 година.

Бр. 07-2668/1
2 јули 2008 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРУВАЊЕ

Член 1

Во Законот за здравственото осигурување ("Службен весник на Република Македонија" број 25/2000, 34/2000, 96/2000, 50/2001, 11/2002, 31/2003, 84/2005, 37/2006, 18/2007 и 36/2007), во членот 9 по ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи:

"Основните здравствени услуги од ставот 1 на овој член Фондот ги обезбедува на осигурените лица во здравствените установи во висина на цени утврдени со Ценовникот на здравствени услуги во Република Македонија кој го донесува Управниот одбор на Фондот."

Ставот 2 станува став 3.

Член 2

Во членот 10 став 1 по точката 7 се додава нова точка 7-а, која гласи:

"7-а) извршени во примарна здравствена заштита кај лекар кој не му е избран лекар на осигуреното лице;"

Во точката 8 на крајот од реченицата точката и запирката се бришат и се додаваат зборовите: "или извршени здравствени услуги во здравствени установи каде што Фондот не обезбедил вршење на здравствени услуги на негов товар;"

Член 3

Во членот 28 се додава нов став 1, кој гласи:

"Здравствените услуги во примарната здравствена заштита на осигурените лица им се обезбедуваат кај избраниот лекар."

Ставовите 1, 2, 3, 4 и 5 стануваат ставови 2, 3, 4, 5 и 6.

Член 4

Во членот 30 ставот 2 се менува и гласи:

"Осигуреникот кој е упатен на привремена работа во странство во земјите со кои Република Македонија има склучено или преземено Договор за социјално осигурување, здравствени услуги во странство може да користи во обем и на начин утврдени со Договорот за социјално осигурување."

По ставот 2 се додаваат два нови става 3 и 4, кои гласат:

"Осигуреникот кој е упатен на привремена работа во странство во земји со кои Република Македонија нема склучено или преземено Договор за социјално осигурување може да користи здравствени услуги во странство само за укажување на итна медицинска помош, ако придонесот за задолжително здравствено осигурување е платен согласно со членот 45 став 1 од овој закон.

Ако осигуреникот или работодавецот кој го упатил осигуреникот на привремена работа во странство, во земји со кои Република Македонија нема склучено или преземено Договор за социјално осигурување и користењето на здравствената заштита во странство ја обезбедиле на свој товар, со посебен договор за осигурување, дадените здравствени услуги не паѓаат на товар на средствата на Фондот."

Ставот 3 станува став 5.

Во ставот 4 кој станува став 6 броевите: „1, 2 и 3“ се заменуваат со броевите: „1, 2, 3, 4 и 5.“

Член 5

Во членот 36 по ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи:

"Средствата од учеството на осигуреното лице со лични средства во цената на здравствените услуги, освен за лековите од Листата на лекови кои паѓаат на товар на Фондот и се издаваат на рецепт во примарната здравствена заштита, остануваат на користење на здравствената установа, согласно со склучените договори меѓу Фондот и здравствените установи."

Член 6

Во членот 40 став 4 процентот „65%“ се заменува со процентот „50%“.

По ставот 5 се додава нов став 6, кој гласи:

"Основница за плаќање на придонесот за задолжително здравствено осигурување за работа со скратено работно време е бруто платата за работа со скратено работно време, односно за часовите поминати на работа."

Ставот 6 станува став 7.

Член 7

Во членот 41 став 2 процентот „65%“ се заменува со процентот „50%“.

Член 8

Во членот 45 по зборот „лица“ се додаваат зборовите: „во земји со кои Република Македонија има склучено или преземено Договор за социјално осигурување“.

По ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи:

"За осигурениците од ставот 1 на овој член, кои се упатени за извршување на работа во земји со кои Република Македонија нема склучено или преземено Договор за социјално осигурување, основницата за пресметување на придонесот за задолжително здравствено осигурување е платата што ја примаат во земјата, ако здравствената заштита во странство ја обезбедиле на свој трошок или на товар на работодавецот."

Член 9

Во членот 47 ставот 2 се менува и гласи:

„Пресметката на висината на придонесот кај обврзниците од членот 40 на овој закон, месечно ја контролира Фондот пред обврзникот да изврши уплата на придонесот кај носителот на платниот промет.“

По ставот 2 се додава нов став 3, кој гласи:

„Податоците за месечната пресметка на висината на придонесот од ставот 2 на овој член, обврзникот е должен да ги достави до Фондот во електронска форма.“

Ставот 3 станува став 4.

Член 10

Членот 48 се менува и гласи:

„Обврската за плаќање на придонесот за задолжително здравствено осигурување пристигнува на денот на подигање на средствата за плата, а ако платата не е исплатена, последниот ден во месецот за претходниот месец, а за обврзниците кои се сами за себе обврзници за плаќање на придонесот, последниот ден во месецот за претходниот месец.“

За застареноста и отпишувањето на придонесот за задолжително здравствено осигурување, како и за погрешно или повеќе уплатен придонес се применуваат прописите за пресметување и наплата на персоналниот данок од доход.

На износот на придонесот за задолжително здравствено осигурување што не е уплатен во утврдениот рок се плаќа камата во висина од 0,03% за секој ден задоцнување.“

Член 11

Во членот 49 по ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи:

„Контролата од ставот 1 на овој член ја врши лице врз основа на овластување дадено од директорот на Фондот (во натамошниот текст: овластен работник).“

Во ставот 2 кој станува став 3 зборовите: „според прописите за извршната, односно парничната постапка“ се бришат.

По ставот 3 се додава нов став 4, кој гласи:

“Фондот е ослободен од плаќање на судски такси во постапките што се водат пред надлежните судови.”

Член 12

По членот 50 се додаваат четири нови члена 50-а, 50-б, 50-в и 50-г, кои гласат:

„Член 50-а

Од извршената контрола овластениот работник составува записник.

Еден примерок од записникот од ставот 1 на овој член се доставува до обврзникот во рок од осум дена од денот на извршената контрола.

Обврзникот има право до Фондот да поднесе приговор на записникот од контролата, во рок од осум дена од денот на неговото доставување. Ако во приговорот се изнесат нови факти и се приложат нови докази што би влијаеле врз донесувањето на решението и преземањето на други мерки, ќе се проверат изнесените факти и предложените докази и за тоа ќе се состави дополнителен записник.

Член 50-б

Ако со контролата се утврди дека обврзникот не го пресметал, неправилно го пресметал или не го уплатил придонесот за задолжително здравствено осигурување, Фондот со решение наложува плаќање на пристигнатиот придонес и пресметаната камата.

Решението од ставот 1 на овој член го донесува Фондот во рок од осум дена, од денот на приемот на приговорот, односно од истекот на рокот за поднесување на приговор по записникот.

Решението по кое не е извршено плаќање на придонесот за задолжително здравствено осигурување и пресметаната камата има карактер на извршна исправа.

Член 50-в

Против решението од членот 50-б на овој закон обврзникот може да изјави жалба до министерот за здравство во рок од 15 дена, од денот на приемот на решението.

Жалбата од ставот 1 на овој член не го одлага извршувањето на решението.

Против решението на министерот за здравство, може да се поведе управен спор.

Член 50-г

Обврзникот кој во определениот рок доброволно не ги плати обврските по решението за наплата на придонесот, Фондот по присилен пат ќе го наплати придонесот согласно со одредбите од Законот за платниот промет.

Ако решението не може да се изврши од сметките на обврзникот што ги има кај носителот на платниот промет, решението се доставува до надлежниот извршител да изврши присилна наплата од имотот на обврзникот, согласно со одредбите од Законот за извршување.“

Член 13

Во членот 51 ставот 1 се менува и гласи:

„Врз основа на склучен меѓусебен договор Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Македонија може во име и за сметка на Фондот да собира податоци за обврзниците на придонесот, да врши собирање, контрола на пресметување, уплатување и присилна наплата на придонесот за задолжително здравствено осигурување, да врши враќање на погрешно или повеќе уплатен придонес, како и да врши пресметување и наплата на камата за задоцнето плаќање на придонесот.“

Ставот 2 се брише.

Член 14

Во членот 57 став 5 зборовите: “и во меѓународно јавно гласило” се бришат.

Член 15

Во членот 69 став 1 по зборот “установи” се додаваат зборовите: “за купување на основните здравствени услуги од овој закон,”.

Член 16

Во членот 70 став 2 точката на крајот на реченицата се брише и се додаваат зборовите: „и договорна казна“.

Член 17

Во целиот текст на законот зборовите: “Заводот за вработување” се заменуваат со зборовите: “Агенција за вработување на Република Македонија”.

Член 18

Со денот на влегувањето во сила на овој закон, започнатите постапки до 1 септември 2008 година за наплата на основниот долг заедно со законската камата за неправилно пресметан и уплатен или не уплатен придонес за задолжително здравствено осигурување, како и за постапките кои ќе започнат по 1 септември 2008

година, а се однесуваат на настанатите долгови на обврзниците по основ на неправилно пресметан и уплатен или не уплатен придонес за задолжително здравствено осигурување до 1 септември 2008 година, ќе се завршат според Законот за здравственото осигурување ("Службен весник на Република Македонија" број 25/2000, 34/2000, 96/2000, 50/2001, 11/2002, 31/2003, 84/2005, 37/2006, 18/2007 и 36/2007).

Член 19

Одредбите од членовите 9, 10 ставови 1 и 2, членот 11 ставови 1 и 2 и членот 12 на овој закон ќе се применуваат од 1 септември 2008 година.

Член 20

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J

PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E LIGJIT PËR SIGURIMIN SHËNDETËSOR

Neni 1

Në Ligjin për sigurimin shëndetësor ("Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë" numër 25/2000, 34/2000, 96/2000, 50/2001, 11/2002, 31/2003, 84/2005, 37/2006, 18/2007 dhe 36/2007), në nenin 9 pas paragrafit 1 shtohet paragraf i ri 2, si vijon:

"Shërbimet shëndetësore themelore nga paragrafi 1 i këtij neni Fondi ua siguron personave të siguruar në entet shëndetësore në lartësinë e çmimeve të përcaktuara me Listën e çmimeve për shërbimet shëndetësore në Republikën e Maqedonisë të cilën e miraton Këshilli drejtues i fondit".

Paragrafi 2, bëhet paragraf 3.

Neni 2

Në nenin 10, paragrafi 1, pas pikës 7 shtohet pikë e re 7-a, si vijon:

"7-a) të kryera në mbrojtjen shëndetësore primare te mjeku i cili nuk i është mjek i zgjedhur i personit të siguruar;"

Në pikën 8, në fund të fjalisë pikëpresja fshihen dhe shtohen fjalët: "ose shërbimet shëndetësore të kryera në entet shëndetësore ku Fondi nuk ka siguruar kryerjen e shërbimeve shëndetësore në barrë të tij;"

Neni 3

Në nenin 28 shtohet paragraf i ri 1 si vijon:

"Shërbimet shëndetësore në mbrojtjen shëndetësore primare personave të siguruar u sigurohen te mjeku i zgjedhur".

Paragrafët 1, 2, 3, 4 dhe 5 bëhen paragrafë 2, 3, 4, 5 dhe 6.

Neni 4

Në nenin 30, paragrafi 2, ndryshon si vijon:

"I siguruari i cili është dërguar në punë të përkohshme jashtë vendit në vendet me të cilat Republika e Maqedonisë ka lidhur ose ka marrë Marrëveshje për sigurim social, shërbime shëndetësore jashtë vendit mund të shfrytëzojë në sasi dhe në mënyrë të përcaktuar me Marrëveshjen për sigurimin shëndetësor".

Pas paragrafit 2 shtohen dy paragrafë të rinj, 3 dhe 4, si vijojnë:

"I siguruari i cili është dërguar për punë të përkohshme jashtë vendit në vendet me të cilat Republika e Maqedonisë nuk ka lidhur ose marrë Marrëveshje për sigurim social,

mund të shfrytëzojë shërbime shëndetësore jashtë vendit vetëm me ofrimin e ndihmës së shpejtë mjekësore nëse kontributi për sigurim të detyrueshëm shëndetësor është paguar në pajtim me nenin 45 paragrafi 1 i këtij ligji.

Nëse i siguruari ose punëdhënësi që e ka dërguar të siguruarin në punë të përkohshme jashtë vendit, në vendet me të cilat Republika e Maqedonisë nuk ka lidhur ose nuk ka ndërmarrë Marrëveshje për sigurim social dhe shfrytëzimin e mbrojtjes shëndetësore jashtë vendit e kanë siguruar në barrë të tyre, me marrëveshje të veçantë për sigurim, shërbimet shëndetësore të ofruara nuk bien në barrë të mjeteve të Fondit".

Paragrafi 3, bëhet paragraf 5.

Në paragrafin 4 i cili bëhet paragraf 6 numrat: "1, 2 dhe 3" zëvendësohen me numrat: "1, 2, 3, 4 dhe 5".

Neni 5

Në nenin 36, pas paragrafit 1, shtohet paragraf i ri 2, si vijon:

"Mjetet nga pjesëmarrja e personit të siguruar me mjetet personale në çmimin e shërbimeve shëndetësore, përveç për barnat nga Lista e barnave që bien në barrë të Fondit dhe që jepen me recetë në mbrojtjen shëndetësore primare, ngelin në shfrytëzim të entit shëndetësor, në pajtim me marrëveshjet e lidhura midis Fondit dhe enteve shëndetësore".

Neni 6

Në nenin 40 në paragrafin 4 fjala "65%" zëvendësohet me fjalën "50%".

Pas paragrafit 5 shtohet paragrafi i ri 6 si vijon:

"Baza për pagimin e kontributin për sigurimin e detyrueshëm shëndetësor për punë me orar të shkurtër pune është rroga bruto për punë me orar të shkurtër pune, respektivisht për orët e kaluar në punë".

Paragrafi 6, bëhet paragraf 7.

Neni 7

Në nenin 41 në paragrafin 2 fjala "65%" zëvendësohet me fjalën "50%".

Neni 8

Në nenin 45, pas fjalës "personat" shtohen fjalët: "në vendet me të cilat Republika e Maqedonisë ka lidhur ose ka marrë Marrëveshje për sigurim social"

Pas paragrafit 1 shtohet paragrafi i ri 2 si vijon:

"Për të siguruarit nga paragrafi 1 i këtij neni që janë dërguar për kryerjen e punëve në vendet me të cilat Republika e Maqedonisë nuk ka lidhur ose nuk ka marrë Marrëveshje për sigurim social, baza për llogaritjen e kontributit për sigurim të detyrueshëm shëndetësor është rroga që e pranojnë në vend, nëse mbrojtjen shëndetësore jashtë vendit e kanë siguruar në barrë të tyre ose në barrë të punëdhënësit".

Neni 9

Në nenin 47, paragrafi 2, ndryshon si vijon:

"Llogaritjen e lartësisë së kontributit te obliguesi nga neni 40 i këtij ligji, në muaj e kontrollon Fondi para se obliguesi të bëjë pagimin e kontributit te bartësi i qarkullimit të pagesave".

Pas paragrafit 2 shtohet paragrafi i ri 3 si vijon:

"Të dhënat për llogaritjen mujore të lartësisë së kontributit nga paragrafi 2 i këtij neni obliguesi është i detyruar t'ia dorëzojë Fondit në formë elektronike".

Paragrafi 3, bëhet paragraf 4.

Neni 10

Neni 48 ndryshon si vijon:

“Obligimi për pagimin e kontributit për sigurimin e detyrueshëm shëndetësor arrin në ditën e marrjes së mjeteve për rrogë, por nëse rroga nuk është paguar, ditën e fundit të muajit për muajin paraprak, ndërsa për obliguesit që janë vetë për vete obligues për pagesën e kontributit, ditën e fundit të muajit për muajin paraprak.

Për parashkrimin dhe shlyerjen e kontributit për sigurim të detyrueshëm shëndetësor, si dhe për kontributin e paguar më shumë ose gabimisht zbatohen dispozitat për llogaritje dhe pagesën e tatimit personal mbi të ardhurat.

Për shumën e kontributit për sigurim të detyrueshëm shëndetësor që nuk është paguar në afatin e përcaktuar paguhet kamatë në lartësi prej 0,03% për secilën ditë vonimi”.

Neni 11

Në nenin 49, pas paragrafit 1, shtohet paragraf i ri 2, si vijon:

“Kontrollin nga paragrafi 1 të këtij neni e bën personi në bazë të autorizimit të dhënë nga drejtori i Fondit (në tekstin e mëtejme: punëtori i autorizuar)”.

Në paragrafin 2 i cili bëhet paragraf 3 fjalët: “sipas dispozitave për procedurë përmbarese, respektivisht ndërgjyqësore” fshihen.

Pas paragrafit 3 shtohet paragrafi i ri 4 si vijon:

“Fondi lirohet nga pagesa e taksave gjyqësore në procedurat që mbahen në gjykatat kompetente”.

Neni 12

Pas nenit 50 shtohen katër nene të reja, 50-a, 50-b, 50-v dhe 50-g si vijon:

“Neni 50-a

Nga kontrolli i bërë punëtori i autorizuar përpilon procesverbal.

Një ekzemplar të procesverbalit nga paragrafi 1 i këtij neni i dorëzohet të obliguarit në afat prej tetë ditësh nga dita e kontrollit të kryer.

I obliguari ka të drejtë që në Fond të dorëzojë kundërshtim për procesverbalin e kontrollit në afat prej tetë ditësh nga dita e dorëzimit të tij. Nëse në kundërshtim jepen fakte të reja dhe ofrohen dëshmi të reja që do të kishin ndikuar mbi marrjen e aktvendimit dhe marrjen e masave tjera, do të kontrollohen faktet e paraqitura dhe dëshmitë e propozuara dhe për atë do të përpilohet procesverbal plotësues.

Neni 50-b

Nëse me kontrollin vërtetohet se i obliguari nuk e ka llogaritur, nuk e ka llogaritur drejt ose nuk e ka paguar kontributin për sigurimin e detyrueshëm shëndetësor, Fondi me aktvendim urdhëron pagimin e kontributit të arritur dhe kamatën e llogaritur.

Aktvendimin nga paragrafi 1 të këtij neni e merr Fondi në afat prej tetë ditësh, nga dita e pranimit të kundërshtimit, respektivisht nga skadimi i afatit për dorëzimin e kundërshtimit ndaj procesverbalit.

Aktvendimi ndaj të cilit nuk është bërë pagesa e kontributit për sigurimin e detyrueshëm shëndetësor dhe kamatës së llogaritur ka karakterin e dokumentit përmbarese.

Neni 50-v

Kundër aktvendimit nga paragrafi 50-b të këtij ligji obliguesi mund t'i dorëzojë ankesë ministrit të Shëndetësisë në afat prej 15 ditësh, nga dita e pranimit të aktvendimit.

Ankesa nga paragrafi 1 i këtij neni nuk e shtyn zbatimin e aktvendimit.

Kundër aktvendimit të ministrit të Shëndetësisë mund të ngrihet kontest administrativ.

Neni 50-g

I obliguari i cili në afatin e caktuar vullnetarisht nuk i ka paguar obligimet ndaj aktvendimit për pagesën e kontributit, Fondi në mënyrë të detyrueshme do ta paguajë kontributin në pajtim me dispozitat e Ligjit për qarkullim të pagesave.

Nëse aktvendimi nuk mund të përmbarohet nga llogaritë e obliguesit që i ka te bartësi i qarkullimit të pagesave, aktvendimi i dorëzohet përmbarestit kompetent që të bëjë pagesën e detyrueshme nga pasuria e obliguesit, në pajtim me dispozitat nga Ligji për përmbarim.”

Neni 13

Në nenin 51, paragrafi 1, ndryshon si vijon:

“Në bazë të marrëveshjes së ndërsjellët Fondi i sigurimit pensional dhe invalidor i Republikës së Maqedonisë në emër dhe në llogari të Fondit mund të grumbullojë të dhëna për obliguesit e kontributit, të bëjë grumbullimin, kontrollin e llogaritjes, udhëzimin dhe pagesën e detyrueshme të kontributit për sigurim të detyrueshëm shëndetësor, të bëjë kthimin e kontributit të paguar gabimisht ose të paguar më shumë, si dhe të bëjë llogaritjen e pagesës së kamatës për pagesën e vonuar të kontributit.”

Paragrafi 2 fshihet.

Neni 14

Në nenin 57, paragrafi 5, fjalët: “dhe në mjet publik informimi ndërkombëtar” fshihen.

Neni 15

Në nenin 69, paragrafi 1, pas fjalës “entet” shtohen fjalët: “për blerjen e shërbimeve shëndetësore themelore nga ky ligj”.

Neni 16

Në nenin 70 në paragrafin 2 pika në fund të fjalisë fshihet dhe shtohen fjalët: “dhe dënim me marrëveshje.”

Neni 17

Në tërë tekstin e ligjit fjalët: “Enti për punësim” zëvendësohen me fjalët: “Agjencia për punësim e Republikës së Maqedonisë”.

Neni 18

Me ditën e hyrjes në fuqi të këtij ligji, procedurat e filluara deri më 1 shtator 2008 për pagesën e borxhit kryesorë së bashku me kamatën ligjore për kontributin e llogaritur në mënyrë të padrejtë dhe kontributin e paguar ose kontributin e papaguar për sigurim të detyrueshëm shëndetësor, si dhe për procedurat që do të fillojnë pas 1 shtatorit 2008, e që kanë të bëjnë me borxhet e krijuara të obliguesve në bazë të kontributit të llogaritur në mënyrë të padrejtë dhe të paguar ose kontributit të pa papaguar për sigurimin e detyrueshëm shëndetësor deri më 1 shtator 2008, do të bëhen sipas Ligjit për sigurimin shëndetësor (“Gazeta zyrtare e Republikës së Maqedonisë” numër 25/2000, 34/2000, 96/2000, 50/2001, 11/2002, 31/2003, 84/2005, 37/2006, 18/2007 dhe 36/2007).

Neni 19

Dispozitat nga nenet 9, 10 paragrafët 1 dhe 2, neni 11 paragrafët 1 dhe 2 dhe neni 12 të këtij ligji do të zbatohen nga 1 shtatori 2008.

Neni 20

Ky ligj hyn në fuqi ditën e tetë nga dita e botimit në “Gazetën zyrtare të Republikës së Maqedonisë”.

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**1506.**

Врз основа на член 54 од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 8/05 и 150/07), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 24.06.2008 година, донесе

**О Д Л У К А
ЗА ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО КОРИСТЕЊЕ
НА ДВИЖНИ СТВАРИ**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник на Министерството за култура на Република Македонија се даваат на трајно користење движните ствари:

Ред. бр.	Опис на стока	Единица мерка	Количина	Вредност
1.	Селотејп	ком	180	7.200,00
2.	Правосмукалка	ком	1	3.000,00
3.	Пегли	ком	2	4.000,00
4.	Алат за штелување	ком	2	580,00
5.	Алат за штелување	ком	15	7.000,00
6.	Алат клучеви	ком	20	2.000,00
7.	Клешти	ком	2	400,00
8.	Чекани	ком	2	
Вкупно во денари:				24.180,00

на Националната установа Фестивал „Охридско Лето“ – Охрид.

Член 2

Министерот за култура склучува договор со директорот на Националната установа Фестивал „Охридско Лето“ – Охрид за правата и обврските за движните ствари од член 1 на оваа одлука.

Член 3

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-3061/1
24 јуни 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

1507.

Врз основа на член 54 од Законот за користење и располагање со стварите на државните органи („Службен весник на Република Македонија“ бр. 8/05 и 150/07), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 24.06.2008 година, донесе

**О Д Л У К А
ЗА ПРЕСТАНОК И ДАВАЊЕ НА ТРАЈНО
КОРИСТЕЊЕ НА ДВИЖНА СТВАР**

Член 1

Со оваа одлука на досегашниот корисник на Министерството за култура трајно му престанува правото на користење на движните ствари 18 пегли.

Член 2

Движната ствар од член 1 на оваа одлука му се дава на трајно користење на Министерството за труд и социјална политика.

Член 3

Договор за уредување на правата и обврските за движната ствар од член 1 на оваа одлука ќе се изврши по стапување во сила на одлуката.

Член 4

Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 19-3061/2
24 јуни 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

1508.

Врз основа на член 4 од Законот за основање Агенција за поттикнување на развојот на земјоделството („Службен весник на Република Македонија“ бр. 3/98), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 20 мај 2008 година, донесе

**Р Е Ш Е Н И Е
ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ ОД ДОЛЖНОСТА ДИРЕКТОР НА
АГЕНЦИЈАТА ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ НА РАЗВОЈОТ
НА ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО-БИТОЛА**

1. Се разрешува Благој Ѓорѓиевски од должноста директор на Агенцијата за поттикнување на развојот на земјоделството-Битола.

2. Ова решение влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-2875/1
20 мај 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

1509.

Врз основа на член 3 став 2 од Законот за безбедност на храната и на производите и материјалите што доаѓаат во контакт со храната („Службен весник на Република Македонија“ бр. 54/2002 и 84/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 20 мај 2008 година, донесе

**Р Е Ш Е Н И Е
ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ ОД ДОЛЖНОСТА
ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЈАТА ЗА ХРАНА**

1. Се разрешува Станислава Лазаревска од должноста директор на Дирекцијата за храна, орган во состав на Министерството за здравство.

2. Ова решение влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-2877/1
20 мај 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

1510.

Врз основа на член 10 од Законот за државен пазарен инспекторат („Службен весник на Република Македонија“ бр. 24/2007 и 81/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 20 мај 2008 година, донесе

**Р Е Ш Е Н И Е
ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ ОД ДОЛЖНОСТА ДИРЕКТОР
НА ДРЖАВНИОТ ПАЗАРЕН ИНСПЕКТОРАТ**

1. Се разрешува Владимир Кочовски од должноста директор на Државниот пазарен инспекторат, орган во состав на Министерството за економија.

2. Ова решение влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-2879/1
20 мај 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

1511.

Врз основа на член 47, став 2 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 58/2000 и 44/2002), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 20 мај 2008 година, донесе

**РЕШЕНИЕ
ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ ОД ДОЛЖНОСТА ДИРЕКТОР НА
ДРЖАВНИОТ ИНСПЕКТОРАТ ЗА ГРАДЕЖНИШТВО
И УРБАНИЗАМ**

1. Се разрешува Жаклина Ангеловска од должноста директор на Државниот инспекторат за градежништво и урбанизам, орган во состав на Министерството за транспорт и врски.

2. Ова решение влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-2881/1
20 мај 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

1512.

Врз основа на член 15 став 2 од Законот за извршување на санкциите („Службен весник на Република Македонија“ бр. 2/2006), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 20 мај 2008 година, донесе

**РЕШЕНИЕ
ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ ОД ДОЛЖНОСТА ДИРЕКТОР
НА УПРАВАТА ЗА ИЗВРШУВАЊЕ НА САНКЦИИТЕ**

1. Се разрешува Јордан Михајловски од должноста директор на Управата за извршување на санкциите, орган во состав на Министерството за правда.

2. Ова решение влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-2883/1
20 мај 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

1513.

Врз основа на член 47 став 2 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 58/2000 и 44/2002), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 20 мај 2008 година, донесе

**РЕШЕНИЕ
ЗА ИМЕНУВАЊЕ ДИРЕКТОР НА БИРОТО ЗА
МЕТРОЛОГИЈА**

1. За директор на Бирото за метрологија, орган во состав на Министерството за економија, се именува Пеце Ристевски.

2. Ова решение влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-2886/1
20 мај 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

1514.

Врз основа на член 20 од Законот за Бирото за развој на образованието („Службен весник на Република Македонија“ бр. 37/2006), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 20 мај 2008 година, донесе

**РЕШЕНИЕ
ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ ОД ДОЛЖНОСТА ЗАМЕНИК
НА ДИРЕКТОРОТ НА БИРОТО ЗА РАЗВОЈ НА
ОБРАЗОВАНИЕТО**

1. Се разрешува Милка Митковска од должноста заменик на директорот на Бирото за развој на образованието, орган во состав на Министерството за образование и наука.

2. Ова решение влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-2889/1
20 мај 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

1515.

Врз основа на член 20 од Законот за Бирото за развој на образованието („Службен весник на Република Македонија“ бр. 37/2006), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 20 мај 2008 година, донесе

**РЕШЕНИЕ
ЗА ИМЕНУВАЊЕ ЗАМЕНИК НА ДИРЕКТОРОТ НА
БИРОТО ЗА РАЗВОЈ НА ОБРАЗОВАНИЕТО**

1. За заменик на директорот на Бирото за развој на образованието, орган во состав на Министерството за образование и наука, се именува Силвана Ветероска.

2. Ова решение влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-2890/1
20 мај 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

1516.

Врз основа на член 16 од Законот за објавување на законите и другите прописи и акти во „Службен весник на Република Македонија“ („Службен весник на Република Македонија“ бр. 56/99 и 43/2002), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 20 мај 2008 година, донесе

**РЕШЕНИЕ
ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ ОД ДОЛЖНОСТА ЧЛЕН НА
УПРАВНИОТ ОДБОР НА ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА – СКОПЈЕ**

1. Се разрешува Жарко Јовановски од должноста член на Управниот одбор на ЈП Службен весник на Република Македонија – Скопје.

2. Ова решение влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-2893/1
20 мај 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

1517.

Врз основа на член 16 од Законот за објавување на законите и другите прописи и акти во “Службен весник на Република Македонија“ („Службен весник на Република Македонија“ бр. 56/99 и 43/2002), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 20 мај 2008 година, донесе

РЕШЕНИЕ
ЗА ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕН НА УПРАВНИОТ ОДБОР
НА ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА – СКОПЈЕ

1. За член на Управниот одбор на ЈП Службен весник на Република Македонија – Скопје се именува Сашо Стефаноски.

2. Ова решение влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-2894/1
20 мај 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

1518.

Врз основа на член 126 од Законот за водите („Службен весник на Република Македонија“ бр. 4/98, 19/2000, 42/2005 и 46/2006), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 20 мај 2008 година, донесе

РЕШЕНИЕ
ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ ОД ДОЛЖНОСТА ЧЛЕН НА
УПРАВНИОТ ОДБОР НА ФОНДОТ ЗА ВОДИТЕ

1. Се разрешува Трајко Соколовски од должноста член на Управниот одбор на Фондот за водите.

2. Ова решение влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-2895/1
20 мај 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

1519.

Врз основа на член 126 од Законот за водите (“Службен весник на Република Македонија“ бр. 4/98, 19/2000, 42/2005 и 46/2006), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 20 мај 2008 година, донесе

РЕШЕНИЕ
ЗА ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕН НА УПРАВНИОТ
ОДБОР НА ФОНДОТ ЗА ВОДИТЕ

1. За член на Управниот одбор на Фондот за водите се именува Перо Петровски.

2. Ова решение влегува во сила со денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-2896/1
20 мај 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

1520.

Врз основа на член 17 од Законот за јавните претпријатија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/96, 6/2002, 40/2003, 49/2006 и 22/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 20 мај 2008 година, донесе

РЕШЕНИЕ
ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕН НА УП-
РАВНИОТ ОДБОР НА ЈП ЗА СТОПАНИСУВАЊЕ СО
ПАСИШТАТА-СКОПЈЕ

1. Се разрешува Боби Дардаревски од должноста член на Управниот одбор на ЈП за стопанисување со пасиштата-Скопје.

2. За член на Управниот одбор на ЈП за стопанисување со пасиштата-Скопје се именува Благојче Атанасовски.

3. Ова решение влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-2897/1
20 мај 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

1521.

Врз основа на член 10 став 2 од Законот за основање Агенција за поддршка на претприемништвото („Службен весник на Република Македонија“ бр. 60/2003), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 20 мај 2008 година, донесе

РЕШЕНИЕ
ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕН НА
УПРАВНИОТ ОДБОР НА АГЕНЦИЈАТА ЗА
ПОДДРШКА НА ПРЕТПРИЕМНИШТВОТО

1. Се разрешува Марија Бошковска од должноста член на Управниот одбор на Агенцијата за поддршка на претприемништвото – Скопје.

2. За член на Управниот одбор на Агенцијата за поддршка на претприемништвото – Скопје се именува Елена Петровска.

3. Ова решение влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-2898/1
20 мај 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

1522.

Врз основа на член 17 од Законот за јавните претпријатија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/96, 6/2002, 40/2003, 49/2006 и 22/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 20 мај 2008 година, донесе

РЕШЕНИЕ
ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕН НА УПРАВНИОТ ОДБОР НА ЈП ЗА ВОДОСНАБДУВАЊЕ „СТУДЕНЧИЦА“ - СКОПЈЕ

1. Се разрешува Тони Динески од должноста член на Управниот одбор на ЈП за водоснабдување „Студенчица“ – Скопје.

2. За член на Управниот одбор на ЈП за водоснабдување „Студенчица“ – Скопје се именува Ацо Костадиновски.

3. Ова решение влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-2899/1
20 мај 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

1523.

Врз основа на член 17 од Законот за јавните претпријатија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/96, 6/2002, 40/2003, 49/2006 и 22/2007), и член 10 од Одлуката за основање на Јавното претпријатие за железничка инфраструктура Македонски Железници – Скопје („Службен весник на Република Македонија“ бр. 58/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 20 мај 2008 година, донесе

РЕШЕНИЕ
ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕН НА УПРАВНИОТ ОДБОР НА ЈАВНОТО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА ЖЕЛЕЗНИЧКА ИНФРАСТРУКТУРА МАКЕДОНСКИ ЖЕЛЕЗНИЦИ - СКОПЈЕ

1. Се разрешува Зоран Георгиевски од должноста член на Управниот одбор на Јавното претпријатие за железничка инфраструктура Македонски Железници – Скопје.

2. За член на Управниот одбор на Јавното претпријатие за железничка инфраструктура Македонски Железници – Скопје се именува Марјанчо Тодоровски.

3. Ова решение влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-2900/1
20 мај 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

1524.

Врз основа на член 48, став 3 од Законот за социјалната заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 50/97, 16/2000, 17/2003, 65/2004, 62/2005, 111/2005 и 40/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 20 мај 2008 година, донесе

РЕШЕНИЕ
ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕН НА УПРАВНИОТ ОДБОР НА ЈУ МЕЃУОПШТИНСКИ ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНА РАБОТА - ВИНИЦА

1. Се разрешува Орце Спасевски од должноста член на Управниот одбор – претставник на основачот на Јавната Установа Меѓуопштински центар за социјална работа – Винаца.

2. За член на Управниот одбор – претставник на основачот на Јавната Установа Меѓуопштински центар за социјална работа – Винаца се именува Билјана Ристова.

3. Ова решение влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-2901/1
20 мај 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

1525.

Врз основа на член 48 став 3 од Законот за социјалната заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 50/97, 16/2000, 17/2003, 65/2004, 62/2005, 111/2005 и 40/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 20 мај 2008 година, донесе

РЕШЕНИЕ
ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕН НА УПРАВНИОТ ОДБОР НА ЈУ МЕЃУОПШТИНСКИ ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНА РАБОТА - РЕСЕН

1. Се разрешува Коста Волкановски од должноста член на Управниот одбор - претставник на основачот, на Јавната Установа Меѓуопштински центар за социјална работа - Ресен.

2. За член на Управниот одбор - претставник на основачот на Јавната Установа Меѓуопштински центар за социјална работа - Ресен се именува Славица Бочкарска - Митревска.

3. Ова решение влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-2902/1
20 мај 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

1526.

Врз основа на член 48 став 3 од Законот за социјалната заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 50/97, 16/2000, 17/2003, 65/2004, 62/2005, 111/2005 и 40/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 20 мај 2008 година, донесе

РЕШЕНИЕ
ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕН НА УПРАВНИОТ ОДБОР НА ЈУ МЕЃУОПШТИНСКИ ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНА РАБОТА-СТРУГА

1. Се разрешува Здравко Матлиевски од должноста член на Управниот одбор-претставник на основачот, на Јавната Установа Меѓуопштински центар за социјална работа-Струга.

2. За член на Управниот одбор-претставник на основачот, на Јавната Установа Меѓуопштински центар за социјална работа-Струга се именува Боро Донески.

3. Ова решение влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-2903/1
20 мај 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески**, с.р.

1527.

Врз основа на член 48 став 3 од Законот за социјалната заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 50/97, 16/2000, 17/2003, 65/2004, 62/2005, 111/2005 и 40/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 20 мај 2008 година, донесе

РЕШЕНИЕ
ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕН НА
УПРАВНИОТ ОДБОР НА ЈУ МЕЃУОПШТИНСКИ
ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНА РАБОТА – ШТИП

1. Се разрешува Мијалче Јанев од должноста член на Управниот одбор-претставник на основачот, на Јавната Установа Меѓуопштински центар за социјална работа – Штип.

2. За член на Управниот одбор-претставник на основачот на Јавната Установа Меѓуопштински центар за социјална работа – Штип се именува Јордан Димов.

3. Ова решение влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-2905/1
20 мај 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески**, с.р.

1528.

Врз основа на член 26 од Законот за јавните претпријатија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/96, 6/2002, 40/2003, 49/2006 и 22/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 20 мај 2008 година, донесе

РЕШЕНИЕ
ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕНОВИ
НА НАДЗОРНИОТ ОДБОР ЗА КОНТРОЛА НА МА-
ТЕРИЈАЛНО-ФИНАНСИСКОТО РАБОТЕЊЕ НА
ЈП „СТРЕЖЕВО“-БИТОЛА

1. Се разрешуваат Радојко Блажевски и Борче Стојановски од должноста членови на Надзорниот одбор за контрола на материјално-финансиското работење на ЈП „Стрежево“ – Битола.

2. За членови на Надзорниот одбор за контрола на материјално-финансиското работење на ЈП „Стрежево“ – Битола се именуваат:

- Кире Крстески
- Јулијана Пејовска.

3. Ова решение влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-2906/1
20 мај 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески**, с.р.

1529.

Врз основа на член 26 од Законот за јавните претпријатија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/96, 6/2002, 40/2003, 49/2006 и 22/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 20 мај 2008 година, донесе

РЕШЕНИЕ
ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕН НА НАД-
ЗОРНИОТ ОДБОР ЗА КОНТРОЛА НА МАТЕРИЈАЛ-
НО - ФИНАНСИСКОТО РАБОТЕЊЕ НА ЈП ЗА СТО-
ПАНИСУВАЊЕ СО ОБЈЕКТИТЕ ЗА СПОРТ ВО
СОПСТВЕНОСТ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

1. Се разрешува Кристијан Трајковски од должноста член на Надзорниот одбор за контрола на материјално - финансиското работење на ЈП за стопанисување со објектите за спорт во сопственост на Република Македонија.

2. За член на Надзорниот одбор за контрола на материјално - финансиското работење на ЈП за стопанисување со објектите за спорт во сопственост на Република Македонија, се именува Вида Крстевска.

3. Ова решение влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-2907/1
20 мај 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески**, с.р.

1530.

Врз основа на член 34 став 1 од Законот за извршување на санкциите („Службен весник на Република Македонија“ бр. 2/2006), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 20 мај 2008 година, донесе

РЕШЕНИЕ
ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ ОД ДОЛЖНОСТА
ДИРЕКТОР НА ЗАТВОР СКОПЈЕ

1. Се разрешува Билјана Зефиќ од должноста директор на Затвор Скопје.

2. Ова решение влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-2908/1
20 мај 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески**, с.р.

1531.

Врз основа на член 34, став 1 од Законот за извршување на санкциите („Службен весник на Република Македонија“ бр. 2/2006), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 20 мај 2008 година, донесе

РЕШЕНИЕ
ЗА ИМЕНУВАЊЕ ДИРЕКТОР НА ЗАТВОР СКОПЈЕ

1. За директор на Затвор Скопје се именува Сузана Гавриловиќ.

2. Ова решение влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-2909/1
20 мај 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрески**, с.р.

1532.

Врз основа на член 8 од Законот за основање Агенција за странски инвестиции на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 37/2004), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 20 мај 2008 година, донесе

РЕШЕНИЕ**ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕН НА УПРАВНИОТ ОДБОР НА АГЕНЦИЈАТА ЗА СТРАНСКИ ИНВЕСТИЦИИ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

1. Се разрешува Ристо Христов од должноста член на Управниот одбор на Агенцијата за странски инвестиции на Република Македонија.

2. За член на Управниот одбор на Агенцијата за странски инвестиции на Република Македонија се именува Жаклина Стојчевска.

3. Ова решение влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-2910/1
20 мај 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

1533.

Врз основа на член 19 став 2, а во врска со член 48 став 1 и 4 од Законот за технолошки индустриски развојни зони („Службен весник на Република Македонија“ бр. 14/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 20 мај 2008 година, донесе

РЕШЕНИЕ**ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕН НА УПРАВНИОТ ОДБОР НА ДИРЕКЦИЈАТА ЗА ТЕХНОЛОШКИ ИНДУСТРИСКИ РАЗВОЈНИ ЗОНИ**

1. Се разрешува Трајче Лазаревски од должноста член на Управниот одбор на Дирекцијата за технолошки индустриски развојни зони.

2. За член на Управниот одбор на Дирекцијата за технолошки индустриски развојни зони се именува Петр Петрејчин.

3. Ова решение влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-2911/1
20 мај 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

1534.

Врз основа на член 26 од Законот за јавните претпријатија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/96, 6/2002, 40/2003, 49/2006 и 22/2007) и член 10 од Одлуката за основање на Јавното претпријатие за железничка инфраструктура Македонски Железници – Скопје („Службен весник на Република Македонија“ бр. 58/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 20 мај 2008 година, донесе

РЕШЕНИЕ**ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ ОД ДОЛЖНОСТА ЧЛЕН НА НАДЗОРНИОТ ОДБОР ЗА КОНТРОЛА НА МАТЕРИЈАЛНО - ФИНАНСИСКОТО РАБОТЕЊЕ НА ЈП ЗА ЖЕЛЕЗНИЧКА ИНФРАСТРУКТУРА МАКЕДОНСКИ ЖЕЛЕЗНИЦИ - СКОПЈЕ**

1. Се разрешува Љубица Јаневска од должноста член на Надзорниот одбор за контрола на материјално-финансиското работење на ЈП за железничка инфраструктура Македонски Железници – Скопје.

2. Ова решение влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-2913/1
20 мај 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

1535.

Врз основа на член 26 од Законот за јавните претпријатија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/96, 6/2002, 40/2003, 49/2006 и 22/2007) и член 10 од Одлуката за основање на Јавното претпријатие за железничка инфраструктура Македонски Железници – Скопје („Службен весник на Република Македонија“ бр. 58/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 20 мај 2008 година, донесе

РЕШЕНИЕ**ЗА ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕН НА НАДЗОРНИОТ ОДБОР ЗА КОНТРОЛА НА МАТЕРИЈАЛНО - ФИНАНСИСКОТО РАБОТЕЊЕ НА ЈП ЗА ЖЕЛЕЗНИЧКА ИНФРАСТРУКТУРА МАКЕДОНСКИ ЖЕЛЕЗНИЦИ - СКОПЈЕ**

1. За член на Надзорниот одбор за контрола на материјално - финансиското работење на ЈП за железничка инфраструктура Македонски Железници - Скопје се именува Спасе Николов.

2. Ова решение влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-2913/2
20 мај 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

1536.

Врз основа на член 47 став 2 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 58/2000 и 44/2002), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 20 мај 2008 година, донесе

РЕШЕНИЕ**ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ ОД ДОЛЖНОСТА ВРШИТЕЛ НА ДОЛЖНОСТА ДИРЕКТОР НА УПРАВАТА ЗА ИМОТНО-ПРАВНИ РАБОТИ**

1. Се разрешува Наум Зимовски од должноста вршител на должноста директор на Управата за имотно-правни работи, орган во состан на Министерството за финансии.

2. Ова решение влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-2920/1
20 мај 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

1537.

Врз основа на член 23 од Законот за јавните патишта („Службен весник на Република Македонија“ бр. 26/96, 40/99, 96/2000, 29/2002, 68/2004 и 31/2006), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 20 мај 2008 година, донесе

**РЕШЕНИЕ
ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕН НА
УПРАВНИОТ ОДБОР НА ФОНДОТ ЗА МАГИСТРАЛНИ
И РЕГИОНАЛНИ ПАТИШТА**

1. Се разрешува Иванчо Вучевски од должноста член на Управниот одбор на Фондот за магистрални и регионални патишта.

2. За член на Управниот одбор на Фондот за магистрални и регионални патишта се именува Весна Милкова.

3. Ова решение влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-2922/1
20 мај 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

1538.

Врз основа на член 26 од Законот за јавните претпријатија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 38/96, 6/2002, 40/2003, 49/2006 и 22/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 20 мај 2008 година, донесе

**РЕШЕНИЕ
ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ И ИМЕНУВАЊЕ ЧЛЕН НА НАД-
ЗОРНИОТ ОДБОР ЗА КОНТРОЛА НА МАТЕРИ-
ЈАЛНО-ФИНАНСИКОТО РАБОТЕЊЕ НА ЈП ЗА
АЕРОДРОМСКИ УСЛУГИ „МАКЕДОНИЈА“-СКОПЈЕ**

1. Се разрешува Драги Мишевски од должноста член на Надзорниот одбор за контрола на материјално-финансиското работење на ЈП за аеродромски услуги „Македонија“-Скопје.

2. За член на Надзорниот одбор за контрола на материјално-финансиското работење на ЈП за аеродромски услуги „Македонија“-Скопје се именува Ристинка Атанасова.

3. Ова решение влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-2926/1
20 мај 2008 година
Скопје

Заменик на претседателот
на Владата на Република
Македонија,
м-р **Зоран Ставрски**, с.р.

1539.

Врз основа на член 89 став 2 од Законот за вработување и осигурување во случај на невработеност („Службен весник на Република Македонија“ бр. 37/97, 25/2000, 101/2000, 50/2001, 25/2003, 37/2004, 4/2005, 50/2006 и 29/2007), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 1 јули 2008 година, донесе

**РЕШЕНИЕ
ЗА РАЗРЕШУВАЊЕ ОД ДОЛЖНОСТА ЧЛЕН НА УП-
РАВНИОТ ОДБОР НА АГЕНЦИЈАТА ЗА ВРАБОТУВА-
ЊЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

1. Се разрешува Јовица Палашевски од должноста член на Управниот одбор на Агенцијата за вработување на Република Македонија, заклучно со 31 јули 2008 година.

2. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 33-3389/1
1 јули 2008 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
м-р **Никола Груевски**, с.р.

**МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
1540.**

Врз основа на член 80-ѓ став 7 од Законот за основното образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 44/95, 24/96, 34/96, 35/97, 82/99, 29/02, 40/03, 42/03, 63/04, 55/05, 81/05, 113/05, 35/06 и 51/07), министерот за образование и наука, донесе

**РЕШЕНИЕ
ЗА ОДОБРУВАЊЕ И УПОТРЕБА НА УЧЕБНИК
ПО МАТЕМАТИКА ЗА I-ВО ОДДЕЛЕНИЕ**

1. Се одобрува употреба на учебник по математика за I-во одделение во основното образование.

Автори: Смичковска Славчо Елисавета.

2. Издавач: Издавачка куќа „Интеа Прес – Новак“ ул. „Владимир Комаров“ бр. 18-а/1 Скопје.

3. Решението да се достави до основните училишта и до Државниот просветен инспекторат.

4. Ова решение влегува во сила со денот на донесувањето, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 07-1446/1
18 февруари 2008 година
Скопје

Министер,
Сулејман Рушити, с.р.

**УСТАВЕН СУД НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
1541.**

Уставниот суд на Република Македонија, врз основа на членовите 110 и 112 од Уставот на Република Македонија и член 70 од Деловникот на Уставниот суд на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр.70/1992) на седницата одржана на 25 јуни 2008 година, донесе

ОДЛУКА

1. СЕ ПОНИШТУВА:

а) Точка 3 во делот „од 1 јануари 2008 година“ од Одлуката за изменување и дополнување на Одлуката за просечната цена на производство, дистрибуција и снабдување со топлинска енергија за греење за регулиран период на Топлификација АД-Скопје, донесена од Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија бр. 02-406/1 на 25 февруари 2008 година („Службен весник на Република Македонија“ бр.27 од 25 февруари 2008 година).

б) Точка 3 во делот „од 1 јануари 2008 година“ од Одлуката за изменување и дополнување на Одлуката за просечна цена на производство, дистрибуција и снабдување со топлинска енергија за греење за регулиран период на Скопје Север АД Скопје, донесена од Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија бр.02-409/1 на 25 февруари 2008 година („Службен весник на Република Македонија“ бр.27 од 25 февруари 2008 година).

в) Точка 3 во делот „од 1 јануари“ од Одлуката за одобрување на Ценовник-Тарифа за испорака на топлинска енергија за греење на тарифните потрошувачи на Топлификација АД Скопје, за период од 1 јануари до 31 декември 2008 година, донесена од Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија бр.02-428/1 на 28 февруари 2008 година („Службен весник на Република Македонија“ бр.29 од 29 февруари 2008 година) и

г) Точка 3 во делот „од 1 јануари“ од Одлуката за одобрување на Ценовник-Тарифа за испорака на топлинска енергија за греење на тарифните потрошувачи на Скопје-Север-Скопје за период од 1 јануари до 31 декември 2008 година донесена од Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија бр.02-429/1 на 28 февруари 2008 година („Службен весник на Република Македонија“ бр.29 од 29 февруари 2008 година).

2. Оваа одлука ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

3. Уставниот суд на Република Македонија по повод поднесени иницијативи од Кики Мангова Поњавиќ, Петре Илиевски и м-р Горѓи Наумов сите од Скопје со Решение У.бр.56/2008 и 91/2008 од 14 мај 2008 година поведе постака за оценување на уставноста на одлуките означени во точката 1 од оваа одлука.

Постапката беше поведена затоа што пред Судот со основ се постави прашањето за согласноста на наведените одредби од Одлуките со член 52 став 4 од Уставот.

4. Согласно член 18 од Законот за енергетика („Службен весник на Република Македонија“ бр. 63/2006 и 36/2007), работите кои се однесуваат на регулирањето на одделни прашања во вршење на енергетските дејности определени со овој закон ги врши Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, која е независна во своето работење и одлучување во рамки на надлежностите утврдени со овој закон и има својство на правно лице. Согласно, пак, член 25 од Законот таа е составена од 5 члена од кои едниот е претседател кој ги именува и разрешува Собранието на Република Македонија.

Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија на седницата одржана на 25 февруари 2008 година ја донела Одлука за изменување и дополнување на Одлуката за просечната цена на производство, дистрибуција и снабдување со топлинска енергија за греење за регулиран период на Топлификација АД Скопје бр.02-406/1 („Службен весник на Република Македонија“ бр.27 од 25 февруари 2008).

Во точката 1 на оваа Одлука е предвидено дека во Одлуката за просечна цена за производство, дистрибуција и снабдување со топлинска енергија за греење за регулиран период на Топлификација АД Скопје („Службен весник на Република Македонија“ бр. 102/2006, 30/2007 и 127/2007) во точката 4 во алинеја 3 бројот 2.3635 се заменува со 2.7786.

Во точката 2 од Одлуката е предвидено дека се задолжува Топлификација АД Скопје согласно просечната цена утврдена во точката 1 од оваа одлука по објавувањето на оваа одлука во „Службен весник на Република Македонија“ до Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија да достави заради одобрување и објавување Предлог-Ценовник-Тарифа за период од 1 јануари до 31 декември во кој линеарно треба да бидат зголемени тарифните ставови утврдени во Одлуката за одобрување на Ценовник-Тарифа за топлинска енергија за период од 1 јануари до 31 декември 2008 година („Службен весник на Република Македонија“ бр.132/2007).

Во точката 3 од одлуката е предвидено дека оваа Одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се применува од 1 јануари 2008 година до извршувањето на редовната контрола согласно Правилникот за начинот и условите за регулирање на цени на топлинска енергија или до утврдувањето на просечната цена на производство, дистрибуција и снабдување со топлинска енергија за греење за преостанатиот дел од регулираниот период врз основа на контролата на финансиското работење на Топлификација АД Скопје за изминатиот период од регулираниот период која ќе ја изврши Регулаторната комисија за енергетика во согласност со издадените лиценци.

Регулаторната комисија за енергетика на седницата одржана на 25 февруари 2008 година донела Одлука за изменување и дополнување на Одлуката за просечна цена на производство, дистрибуција и снабдување со топлинска енергија за греење на регулиран период на Скопје Север АД Скопје бр.02-409/1 („Службен весник на Република Македонија“ бр.27 од 25 февруари 2008).

Во Одлуката за просечна цена на производство, дистрибуција и снабдување со топлинска енергија за греење за регулиран период на Скопје Север АД Скопје („Службен весник на Република Македонија“ бр. 102/2006 - грешен - треба 133/2006, 134/2006, 30/2007 и 127/2007 - грешен - треба 134/2007) во точката 1 во алинеја 3 бројот 26.461 се заменува со 28.820.

Се задолжува Скопје Север АД Скопје, согласно просечната цена утврдена во точката 1 од оваа одлука по објавувањето на оваа Одлука во „Службен весник на Република Македонија“ до Регулаторната комисија да достави заради одобрување и објавување во „Службен весник на Република Македонија“ Предлог-Ценовник-Тарифа за период од 1 јануари до 31 декември 2008 година во кој линеарно треба да бидат зголемени тарифните ставови во просек за 8,92% во однос на тарифните ставови утврдени во Одлуката за одобрување на Ценовник-Тарифа за испорака на топлинска енергија за греење на тарифните потрошувачи на Скопје Север АД Скопје за период од 10 октомври до 31 декември 2007 година („Службен весник на Република Македонија“ бр.135/2007).

Во точката 3 е предвидено дека оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“ а ќе се применува од 1 јануари 2008 година до извршувањето на редовната контрола согласно Правилникот за начин и услови за регулирање на цени на топлинска енергија за греење или до утврдување на просечна цена на производство, дистрибуција и снабдување со топлинска енергија за греење за преостанатиот дел од регулираниот период врз основа на контрола на финансиското работење на Скопје Север за изминатиот дел од регулираниот период, која ќе ја изврши Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија.

Понатаму Судот утврди дека на 28 февруари 2008 година Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија, врз основа на член 6 став 3 од Законот за енергетика, а во врска со точката 2 од Одлуката за изменување и дополнување на Одлуката бр.02-406/1 од 25 февруари 2008 година за просечна цена на производство, дистрибуција и снабдување со топлинска енергија за регулиран период на Топлификација АД Скопје („Службен весник на Република Македонија“ бр.27/2008) донела Одлука за одобрување на Ценов-

ник-Тарифа за испорака на топлинска енергија за греење на тарифни потрошувачи на Топлификација АД Скопје за период од 1 јануари до 31 декември 2008 година бр.02-428/2 („Службен весник на Република Македонија“ бр.29 од 29 февруари 2008 година).

Во точката 1 од Одлуката е предвидено дека се одобрува Ценовник-Тарифа за топлинска енергија за греење за период од 1 јануари до 31 декември 2008 година, доставен од страна на Топлификација АД Скопје согласно точката 2 од Одлуката за изменување и дополнување на Одлуката бр.02-406/1 од 25.02.2008 година за просечна цена на производство, дистрибуција и снабдување со топлинска енергија за греење за регулиран период на Топлификација АД Скопје („Службен весник на Република Македонија“ бр.27/2008).

Во точката 2 се задолжува Топлификација АД Скопје од 1 јануари 2008 година да ги зголеми постојните тарифи утврдени во согласност со применуваните тарифен систем за 17,56% и да ја применува Ценовник-Тарифата по тарифни ставки станбен, деловен простор и основно образование.

Оваа одлука влегува во сила со денот на објавување, а ќе се применува од 1 јануари 2008 година.

Воедно, Судот утврди дека врз основа на член 6 став 3 од Законот за енергетика, а во врска со точката 2 од Одлуката за изменување и дополнување на Одлуката бр.02-409/1 од 25.02.2008 година, за просечна цена за производство, дистрибуција и снабдување со топлинска енергија за греење за регулиран период на Скопје Север АД Скопје („Службен весник на Република Македонија“ бр.27/2008) Регулаторната комисија за енергетика на Република Македонија на 28 февруари 2008 година донела Одлука за одобрување на Ценовник-Тарифа за испорака на топлинска енергија за греење на тарифните потрошувачи на Скопје Север АД Скопје за период од 1 јануари до 31 декември 2008 година („Службен весник на Република Македонија“ бр.29 од 29 февруари 2008 година).

Се одобрува Ценовник-Тарифа на топлинска енергија за греење за период од 1 јануари до 31 декември 2008 година доставен од страна на Скопје Север АД Скопје, согласно со точката 2 од Одлуката за изменување и дополнување на Одлуката бр.02-409/1 од 25 февруари за просечна цена на производство, дистрибуција и снабдување со топлинска енергија за греење за регулиран период Скопје Север АД Скопје („Службен весник на Република Македонија“ бр.27/2008).

Се задолжува Скопје Север АД Скопје од 1 јануари 2008 година да ги зголеми постојните тарифи утврдени во согласност со применуваниот тарифен систем за 8,92% и да ја применува наведениот Ценовник-Тарифа.

Во точката 3 е предвидено дека оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањет во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе се применува од 1 јануари 2008 година.

5. Според член 52 став 4 од Уставот на Република Македонија законите и другите прописи не можат да имаат повратно дејство, освен по исклучок во случаи кога тоа е поповолно за граѓаните.

Отстапувањето од принципот на забраната на повратното дејство на законите и другите прописи според Уставот на Република Македонија е допуштено само по исклучок, доколку е во корист на граѓаните.

Тргувајќи од содржината на оспорените одлуки, со кои е утврдена и одобрена цената на топлинската енергија, од аспект на нивното повратно дејство, Судот оцени дека со нив е создадена правна ситуација односно можност зголемените цени на топлинска енергија утврдени во одлуките кои ги плаќаат граѓаните, односно корисниците на топлинска енергија, да се применуваат наназад пред нивното донесување и објавување, односно влегување во сила, што значи нивно повратно дејство. Притоа предвидените цени во одлуките се непеповолни за субјектите-корисници на топлинска енергија на кои тие се однесуваат, бидејќи се повисоки.

Со оглед на наведеното, оспорените одлуки во деловите во кои е предвидено тие да се применуваат наназад пред да се објават во Службен весник и пред да влезат во сила не се во согласност со принципот на забрана на повратно дејство на законите и другите прописи утврден во член 52 став 4 во Уставот на Република Македонија.

6. Врз основа на изнесеното, Судот одлучи како во точката 1 од оваа одлука.

7. Оваа одлука Судот ја донесе со мнозинство гласови во состав од претседателот на Судот д-р Трендафил Ивановски и судиите Лилјана Ингилизова-Ристова, Вера Маркова, Бранко Наумоски, Игор Спиоровски и д-р Зоран Сулејманов.

У.бр.56/2008
У.бр.91/2008
25 јуни 2008 година
Скопје

Претседател
на Уставниот суд на Република
Македонија,
д-р **Трендафил Ивановски**, с.р.

ФОНД НА ПЕНЗИСКОТО И ИНВАЛИДСКОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА 1542.

Се поништува објавата на “Одлуката за изменување и дополнување на Буџетот на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување за 2008 година“, под број 1458, објавена во “Службен весник на Република Македонија“ бр. 80/08 од 04.07.2008 година.

Фонд на пензиското и инвалидското
осигурување на Македонија

www.sivesnik.com.mk
contact@sivesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје
бул. "Партизански одреди" бр. 29. Поштенски факс 51.
Директор и одговорен уредник - Тони Трајанов.
Телефони: +389-2-3298-860, 3290-471, 3290-449.
Телефакс: +389-2-3112-267.

Претплатата за 2008 година изнесува 9.200,00 денари.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за реклакации 15 дена.
Жиро-сметка: 30000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.
Печат: ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје.

ISSN 0354-1622

